

BIBLIOTHECA HUNGARICA ANTIQUA

XVII.

PÉCSI LUKÁCS

*Szent Ágoston doktornak
elmélkedő, magánbeszélő
és naponként való
imádsági*

NAGYSZOMBAT,

1591.

MTA IRODALOMTUDOMÁNYI INTÉZETE

BUDAPEST, 1988.

**BIBLIOTHECA
HUNGARICA
ANTIQUA
XVII.**

**MTA IRODALOMTUDOMÁNYI INTÉZETE
MTA KÖNYVTÁRA
Budapest, 1988.**

BIBLIOTHECA HUNGARICA ANTIQUA

alapította:
Varjas Béla

szerkeszti:
Kőszeghy Péter

XVII.

Pécsi Lukács

**Szent Ágoston doktornak elmélkedő,
magánbeszélő és naponként való
imádsági**

NAGYSZOMBAT, 1591.

XVII.

Pécsi Lukács

**Szent Ágoston doktornak elmélkedő,
magánbeszélő és naponként való
imádsági**

URAY PIROSKA
tanulmánya

MTA IRODALOMTUDOMÁNYI INTÉZETE
MTA KÖNYVTÁRA
1988.

A faksimile szövegét közléteszi:

KÖSZEGHY PÉTER

**Megjelent a Kulturális és történelmi emlékeink
feltárása, nyilvántartása és kiadása kutatási
program keretében.**

ISBN 963 7302 44 1

ISSN 0067–8007

**Pécsi Lukács: Szent Ágoston doktornak elmélkedő,
magánbeszélő és naponként való imádsági
Nagyszombat, 1591.**

Pécsi Lukács életéről alig tudunk valamit. Bár írt hét magyar nyelvű könyvet,¹ két latin művet pedig emendált,² huszonnégy éven keresztül évente kiadott egy-egy kalendáriumot,³ és mindezeket előszóval is ellátta, műveiben magáról alig-alig árul el valamit, és az életére vonatkozó egyéb adatok ugyancsak szűkszavúak.

Életrajzát először Weszprémi István kísérelte meg összeállítani a magyarországi orvosok életrajzát össze-
gyűjtő könyvében: "Ez a nagyhírű magyar ember nagy-
szombati volt szülő- és lakóhely dolgában egyaránt.
Hogy az egyházi rendbe tartozott, és hazánk történe-
tének megírásában nagy buzgalmat tanúsított a XVI.
század végén, azt biztos adatokból lehet megállapítani,
de azt már alig memém állítani, hogy orvosi gyakorlatot
is folytatott. Az biztos, hogy tudományban, főleg a nő-
vénytánban a maga korához viszonyítva kitűnt honfi-
társai közül, bár a magyar tudományos világban ezen
a címen mind ez ideig ismeretlen volt polgártársaink
előtt."⁴ Ezt az életrajzi összefoglalást kiegészíti *Sup-
plementum*ában egy újabb adattal, amely szerint Pécsi
az esztergomi főegyházmegye ügyésze és közjegyző is
volt.⁵ Weszprémi adatait ismétli Danielik József⁶ és
Szinnyei József is.⁷ Sadler József, Alföldi Flatt Károly
és Rapaics Raymund szintén Weszprémi nyomán "elő-
kelő családból származó, nagyszombati születésű jezsui-
tának" tartja.⁸ Iványi Béla és Gárdonyi Albert család-
dos embernek gondolta a *Keresztyén szűzek tisztességes*

koszorúja című könyvében látható fametszet alapján, amelyen egy virágoskertben ülő nő koszorút köt, mellette balról egy falovon lovagló, jobbról egy virágsokrot hozó és kezén énekesmadarat tartó kisfiú van. Fejük felett felhőkben lebegő angyalok tartják egy koszorúba foglalva a "PEECHI" nevet. A női alak alatt a "MARTHA", a két fiú ábrázolása alatt a "LACHKO", illetve az "EMRE" név olvasható.⁹ Braunecker M. Margit nem foglal állást, hogy Pécsi pap volt-e vagy sem, de ő is állításnak veszi Weszprémi kérdésfelvetését, s úgy mutatja be Pécsi Lukácsot, mint aki "Telegdinek lelkes munkatársa, az esztergomi káptalan főügyésze, orvos, botanikus, nyomdai korrektor, tanár, író egy személyben".¹⁰ Rónay György figyelembe véve Pécsi előszavait és az egyéb életrajzi adatokat, a legteljesebb képet adja Pécsi életéről. Ő már elveti a Pécsi pap voltáról szóló elképzeléseket: "Régebben, bizonyára a licenciátusi intézmény figyelmen kívül hagyásával, papnak hitték."¹¹

Pécsi Lukács *Szent Ágoston doktornak elmélkedő, magánbeszélő és naponként való imádsági* című kötetének Kutassy Jánoshoz intézett előszavában írja magáról, hogy gyermekségétől fogva az esztergomi egyházmegyében nevelkedett.¹² Valószínűleg Nagyszombatban tanult a káptalani iskolában. Erre vall az 1579-es Ransanus-kiadás Telegdi Miklóshoz címzett ajánlásában az a megjegyzés, hogy Telegdi serkentette őt a tudományokban való elmélyedésre.¹³ Egyetemi tanulásáról nincs biztos adatunk. 1565. október 13-án beiratkozott a bécsi egyetemre egy ifjú, akit "*Lucas Pestus Transylvanus*" néven jegyezték be az anyakönyvbe.¹⁴ Kérdés, hogy

azonosíthatjuk-e Pécsivel, mert ha 1565-ben került az egyetemre – tehát körülbelül húsz évesen – akkor hazai iskoláinak felsőbb osztályait 1558 körül kezdhetette látogatni, amikor a nagyszombati iskola rektora valószínűleg Pietro Illicino volt. Így nem lehetett Telegdi tanítványa, aki 1561-ben kerül az akkor már jezsuita kézen levő iskolába mint az alsóbb osztályok tanítója, majd 1567-től – mikor újra a városé és a káptalané az iskola – lett az egész intézmény rektora, s e funkciójában a felsőbb osztályok tanára.¹⁵

Látszólag ellentmond az azonosításnak a "Transylvanus" jelző is. Ez azonban csak azt jelenti, hogy Erdélyben született, vagyis nevelkedhetett már gyermekkorától az esztergomi egyházmegye területén.¹⁶

Nem lehet tehát egyöntetűen eldönteni, hogy az 1565-ös egyetemlátogatási adat az író Pécsi Lukácsra vonatkozik-e. Ha igen, akkor születését 1545 körülre tehetjük.

Semmi adatunk nincs arról, hogy mit csinált 1577-ig, amikor már biztosan Nagyszombatban találjuk, Telegdi Miklós mellett. Ekkor jelent meg Bécsben Telegdi postilláinak első része, amelybe Pécsi ajánlóverset írt "Liber ad lectorem" címmel.¹⁷ 1578-tól a Telegdi vezette káptalani nyomda korrekтора.¹⁸ Ebben az évben adta ki Pécsi a nagyszombati kalendáriumok első kötetét is, amely természetesen a következő, 1579-es esztendőre szólt.¹⁹ Egy év múlva jelent meg az általa emendált Ransanus-kiadás.²⁰

Ez után évekig csak a kalendáriumokat fordította és szerkesztette, valamint ajánlóverseket írt Telegdi és

Monoszlói András könyvei elé.²¹ Irodalmi tevékenysége az 1590-es években élénkül meg. 1591-ben két fordítás-kötete is megjelenik, majd átlagban egy-két évente lát napvilágot a többi kegyességi írása. Közben javítva újra kiadta Telegdinek a tridenti zsinat szellemében fogant, *Agendarius* című szertartáskönyvét és 1562-es Canisius-féle kátéját. 1600-ból ismerjük még egy ajánlóversét,²² és folytatja kalendáriumsorozatát. Az általa szerkesztett kötetek közül az utolsó – az 1604. évre szóló – 1603-ban jelent meg.

A nem irodalmi működésére vonatkozó adatok száma sokkal csekélyebb. 1591-ben, az ágostoni *Elméldések* Kutassy János győri püspökhöz és az "Esztergomi egyház lelki fő pásztorához" címzett ajánlásában Kutassy gazdaságában "új cselédnek"²³ mondja magát. Kutassy 1578-ban lett Telegdi Miklós utódeként a Verancsics Antal halála óta üres esztergomi érsekség főkormányzója és vikáriusa. Maga Telegdi ajánlotta végrendeletében erre a tisztre.²⁴ Pécsi Lukács, aki eddig Telegdi familiárisa volt, mintegy örökségképpen kerülhetett át Kutassy udvarába. Hogy pontosan mikortól lett Kutassy udvarbírája (*magister curiae*), nem tudjuk. 1594-ben Kutassy familiárisaként részt vett a birodalmi gyűlésen, ekkor már az esztergomi főegyházmegye fiskálisa és közjegyző is. 1595-ben, mint a káptalan gazdasági ügyvivője, átveszi a töröktől felszabadított Esztergomban és környékén a káptalan birtokait. *A kereszttyén hadakozásnak tüköre* címet viselő kegyességi írásának 1595. október 19-én Esztergomban kelt ajánlólevelében olvashatjuk, hogy ekkor már tizenhat esztendeje – tehát 1579-től –

tölti be ezt a funkciót.²⁶ A kötethez két ajánlóverset írt Hieronymus Arconatus Leorinus, a királyi udvar hadügyi titkára, amelyben Pécsit udvarnoknak, "Sacrae Caesareae Regiaeque Maiestatis aulicus"-nak címzi.²⁷ Hasonló címmel illette magát Pécsi is 1600-ban.²⁸

Az *Elmélkedések* ajánlásának legelején írja magáról: "Tudom, hogy sokan taláztatnak, kik gonoszra magyarázzák ezen kised munkámat, mintha erre hivatalom nem volna, de azokhoz csak ez a felelet, hogy az ünön szüléjek, ha keresztyének voltak, ezent művelték, midőn őket kised korokban az imádságra tanétották, mindazonáltal az szent gyülekezetben azzal zűzavart nem támasztattanak, hanem inkább őket az Isteni esméretnek megtanulására alkalmasbokká tették." A mondat fogalmazása a latinizmusok miatt homályos ugyan, de annyit kihámozhatunk belőle, hogy azért róhatnák meg őt egyesek, mert annak ellenére, hogy nem lelkipásztor, imádságokat ad ki. Támogatja ezt az értelmezést az ugyanebben az évben kiadott *Koszorú* két részlete is.²⁹

Weszprémi és nyomán a későbbi szakírók nem csak azért hitték Pécsit papnak, mert (az ellenreformáció kezdeti mozgalmát irányító) Telegdi munkatársaként katolikus szellemű kegyes iratokat adott ki, hanem azért is, mert az adatok tanúsága szerint az esztergomi káptalan és egyházmegye fiskálisa, valamint "apostolica auctoritate" közjegyző volt. Kollányi Ferencnek az esztergomi káptalanról írt könyvéből megtudhatjuk, hogy az 1530-as statutum szerint a káptalan jövedelmének kezelésére a káptalan a tagjai közül választott egy dékánt,

akinek feladata volt a káptalani birtokok kezelése, a jövedelmek szétosztása és a káptalan érdekeinek képvisezése peres ügyekben. Ez a dékáni státusz bizalmi állás volt, amelyre évente választottak új embert, és nem lehetett újraválasztani.³⁰ Tehát szerepköre azonos azzal, amit a fiskális szó ebben a korban jelentett. Hogy Pécsi Lukács mégsem lehetett kanonok és dékán, azt *Az keresztyén hadakozásnak tüköre* című munkája elé írt bevezetés árulja el. Az ajánlás címzése így hangzik: "Az esztergami érsekség jüvedelmének (az mi kegyes fejedelmünknek engedelméből) választott udvarbírójának, Hölgyi Gáspárnak, Istentül minden nevedékenséget kívánok megadatni." Az ajánlást pedig így indokolja: "hogy penig ide igyekeztem az előljáró írással, okot adott Esztergam szabadulásának ideje, mely háznak jüvedelmének nagy szerencsédde most takarója találtattál, és mivel én is immár annak a háznak jüvedelmét tizenhat esztendeje, hogy törvénnel oltalmazom, úgy ítélem, hogy nem méltatlan dolgot cselekedtem, ha annak neve alatt bocsátottam ki ez kiseded írást, kihez ez háznak jüvedelme takarodnék." Ezek szerint Pécsi immár tizenhat esztendeje intézi az "esztergami érsekség házának" (vagyis a káptalannak) birtokügyeit, tehát a statutum értelmében nem lehetett ő a káptalan dékánja, mert ezt az állást évente újraválasztották. Valószínű, hogy ebben az évben, 1595-ben, Hölgyi Gáspár a káptalan dékánja, Pécsi Lukács pedig 1579-től, a káptalan megbízásából, a tényleges birtokkezelő és ügyvivő fiskális, aki a mindenkori dékánnak tartozik felelősséggel. Ehhez az álláshoz pedig nem kellett papnak lennie.

Pécsi Lukács egyéb tisztségeit az 1594-es birodalmi gyűlés részvevőinek felsorolásából ismerjük: "Tekintetes Pécsi Lukács úr, Kutassy János győri püspök és főkan­cellár udvarbírája, az esztergomi főegyházmegye fiská­lisa és szentszéki engedéllyel rendelkező közjegyző".³¹ Az *udvarbíró* (magister curiae) cím az ekkori magyar­országi nyelvhasználatban birtokigazgatót jelentett,³² vagyis Pécsinek ez az állása hasonló a káptalani és főegyházmegyei fiskálisi státuszhoz. A közjegyzői hivatallal is nyilván a káptalan bízta meg.³³

A birodalmi gyűlés jegyzőkönyve szerint Pécsi Lu­kácsot a "tekintetes" (egregius) jelző illette meg. Ez Magyarországon a nemesek megszólítása volt.³⁴ Ezt tá­masztja alá az a két adat is, amely Pécsit "Sacrae Cae­sariae Maiestatis aulicus"-nak, illetve "familiaris"-nak címzi.³⁵ Pécsi Lukács könyveiben többször is feltűnik egy fametszetes címer, először az 1591-ben kiadott *Ko­szorúban*. Futó farkast ábrázol, hátán szárnyas kígyók tekerednek egy botra. A címer sisakjából szintén két szárny ágazik el. Mellette az L.P. (Lucas Peechi) betűk. Tehát Pécsi Lukács nemessége biztonsággal állítható. Nem találtam adatot arra, hogy örökölte-e a címet, vagy pedig maga nyerte el.³⁶

Összefoglalva: Születésének helye és ideje bizony­atlan. Az esztergomi érseki egyházmegye területén élt gyermekkorától fogva. A nagyszombati káptalani isko­lában tanulhatott, további tanulmányokra Telegdi Mik­lós bízatta. 1577-ben Nagyszombatban találjuk Telegdi Miklós mellett. 1578-tól a káptalan és az esztergomi egy­házmegye fiskálisa, 1587 és 1591 között Kutassy János

familiárisa és udvarbírája lesz. 1586-tól, Telegdi halála után, a káptalani nyomda az ő igazgatása alá került. 1595-ben Kutassy kíséretében részt vett a birodalmi gyűlésen. Ekkor már megillette a pápai engedéllyel felhatalmazott közjegyző címe is. Ugyanebben az évben, mint a káptalan gazdasági ügyvivője, átvette a töröktől felszabadított Esztergomban a káptalan birtokait. Nemesember és királyi familiáris. Feltehetően nem volt pap, így elképzelhető, hogy a *Koszorú* kiadásában közzölt fametszet az ő családjáról készült – ebben az esetben feleségét vagy leányát Mártának hívták, két fiát pedig Imrének és Lászlónak. Valószínűleg 1603 végén vagy 1604 elején halt meg.³⁷

* * *

Pécsi Lukács írói működése az ellenreformáció előretörésének kezdeti időszakára esik.

Oláh Miklós, aki az 1543-ban török megszállás alá került Esztergom helyett Nagyszombatba vitte át érseki székhelyét, ezt a várost tette a katolicizmus újbóli térhódításának központjává. Először a szintén idehúzódt káptalani iskolát fejlesztette a 16. század egyik legkiemelkedőbb intézményévé neves külföldi humanisták (Pietro Illicino, Nicasius Ellebodus) meghívásával, majd a jezsuiták betelepítésével akarta megállítani az egyre jobban előrenyomuló protestantizmust. A jezsuiták ekkor még csak rövid ideig (1561–67) maradtak Nagyszombatban, távozásuk után az iskola vezetését, és ezzel együtt a katolikus hit védelmét és terjesztésének fel-

adatát is Telegdi Miklós (1535–1586) vállalta magára. Ezt csak az iskola révén nem tudta volna betölteni, ezért nyomtatásban adott ki a katolikus hit elmélyítésére, dogmatikai kérdések tisztázására szolgáló, továbbá az egyház belső szervezeti és hitéletét megerősítő munkákat: prédikációkat és vitairatokat. Mivel a 16. században ez idáig Magyarországon az összes nyomda protestáns kézben volt, először Bécsben jelentette meg kiadványait. 1577-ben az esztergomi káptalan, valamint katolikus egyházi és világi főurak anyagi támogatásával megvásárolta a bécsi jezsuiták sokáig parlagon heverő nyomdáját. E köré az egyetlen katolikus kézben lévő nyomda köré szervezett Telegdi egy kis írócsoportot, amelyben rajta kívül Monoszlói András (1552–1601) – kanonok és a káptalani iskola egyik tanára – és Pécsi Lukács igyekezett betölteni azt a szerepet, amelyen a protestáns táborban számos író, prédikátor és nyomdász osztozott.³⁸

A hitvitázó és prédikációs köteteket Telegdi és Monoszlói írta (Monoszlói inkább csak Telegdi halála után vette át ezt a feladatot), Pécsi Lukácsra várt az "együgyű" keresztény hívek megnyerése és erkölcsi nevelése. Erre a célra a legalkalmasabbnak kezdetben a kalendárium-kiadás látszott, majd ezt követte az ágostoni elmélkedő-imádságos könyv és a katolikus erkölcsre oktató *Koszorú*. Pécsi későbbi könyvei is ebben a keresztény életre nevelő, morális tanításokat hordozó, vigasztaló-építő mederben maradtak, célja pedig mindig is a közemberek megnyerése és katolikus hitben megtartása volt: dogmatikai és hitvitázó munkákat sohasem írt.³⁹

A protestánsok állandó terjeszkedése és zaklatásai, a török háborúktól való félelem, a szétszabdalt ország, és az ilyen körülmények között szétszűllött és elembertelenedett lakosság hitetlensége miatt érzett keserűség hátrározta meg Telegdiék életét és írásait.⁴⁰ Ez adta Pécsi tollára is a szavakat: "Oly időben akadtunk, melyről az urunk bizonyosan jüvendölé, hogy az álnokság szaporodnék, de az szeretet meghidegednék az emberek között, ... mert teljesek embertelenséggel, istentelenséggel; noha az szeretet, kedvesség és szerelem, irgalmasság igaz felei legyenek az keresztyénségnek, melyek valakinél nem találtnak, hejába dicsekednék ez nevezetekkel."⁴¹

Pécsi Lukács ebben a helyzetben fordul Ágostonhoz.

A *Szent Ágoston doktornak elméledő, magánbeszélő és naponként való imádsági* című kötet eredetijét a régebbi szakirodalom autentikus ágostoni szövegeknek tekintette,⁴² holott már Erasmus is figyelmeztetett arra, hogy Ágoston szerzősége nem bizonyos,⁴³ s már az 1586-os lyoni Ágoston összkiadás is a kétes szerzőjű művek közé sorolta.⁴⁴ Ez a tévedés valószínűleg a megtévesztő *Soliloquia* címnek köszönhető. Ágoston ugyanis első írói korszakában, 386–396 között, valóban írt egy Soliloquiát, amely az ő maga (*Augustinus*) és a *Ratio* közötti dialógus formájában készült. Ezt a *Soliloquiorum libri duo* címmel szokták jelölni, és vitathatatlanul Ágoston munkája, amelyet maga is megemlít a *Retractationes*-ban.⁴⁵

A Pécsi Lukács által fordított három, Ágostonnak tulajdonított könyv (*Soliloquia*, *Meditationes* és *Manuale*) nagyrészt a 11–12. században keletkezett különböző misztikus meditációk kompendiuma.⁴⁶ Összeállítójának nevét nem ismerjük. A szövegekben sok, többékevésbé összefüggő részletet találunk Ágostontól, ezenkívül Szent Anzelm canterbury érsek (*Proslogium* és *Orationes*), Hugo de Sancto Victore (*De Arrha animae*), Boethius (*De consolatione*), Clairvaux-i Szent Bernát (*Sermones*), Alcuin (*Confessiones*), Szent Gergely homiliái, Sevillai Szent Izidor, Petrus Damiani és Alcher cisztercita szerzetes írásaiból állították össze.⁴⁷ Biztosabban megállapítható a *Meditationes* szerzősége: ezt vagy teljesen, vagy szinte teljesen Johannes Fiscamniensis, fécampis-i apát írta és kompilálta, ahogy a nevével és ajánlólevelével ellátott kódexből kiderül.⁴⁸

A három, tartalmilag egymáshoz nagyon közelálló könyvet nyomtatásban először 1505-ben adták ki közös kötetben, Velencében. Ezt a kiadást a 16–17. század folyamán még számos további követte, egyrészt latinul, másrészt olasz, spanyol, francia, német, angol és cseh nyelven.⁴⁹ Mivel a magyar könyvtárakban a sok latin nyelvű kiadás egyike sincs meg, nem állt módomban kideríteni, hogy Pécsi Lukács melyiket használhatta. Anynyi bizonyos, hogy azonos típusba tartozhatott azokkal a – részben későbbi – kiadásokkal, amelyeket megvizsgáltam,⁵⁰ mert a magyar nyelvű fordítás ezeknek pontos megfelelője. Bár Pécsi Lukács nyelve – saját írásai-
ban is – erősen latinos, általában érzékletes, szép magyar kifejezéseket talál: "Hálát adok én világosságom:

imhol látok, de tikör által, csak mesébe. De mikor látlak színről színre? Mikor jű el az örömnök és vígasságnak napja, melyben járjak az úrnak csudálatos hajlékában, mind az úrnak házáig, hogy láthassam, aki lát engemet, színről színre, és kívánságom teljes legyen.”⁵¹

És a 42. zsoltár parafrázisának fordításában: ”Valamint kívánkozik az szomjúhozó szarvas az kifolyó kútfejeknek vizéhez, úgy kívánkozik lelkem te hozzád én Istenem. Szomjúhozik lelkem te hozzád én Istenem, élő kútfőhöz, mikor jutok és jelenek meg színed előtt, ó, életnek kútfeje, élő vizeknek eleven ere? mikor megyek gyönyörűséges vizeidhez ez pusztá földről, útvesztő és vizes helyről, hogy láthassam minden erődöt és dicsőségedet, és elégedjem meg irgalmasságidnak vizeivel? Szomjúhozom uram, életnek kútfeje vagy, tölts be engemet: szomjúhozom uram, téged szomjúhozlak én élő Istenem. Ó mikor jutok és jelenek meg színed előtt?”⁵²

Pécsi Lukács nem fordította le a meditációk között szereplő, Petrus Damiani írta verses himnuszt (*Ad perennis vitae fontem*); a Manasse király nevével jelölt imádságot (*Oratio Manassis Regis Judae, cum captus teneretur in Babylone*), és a Manuale-ból Szent Cyprián mártír imádságát. Ezeket valószínűleg azért hagyta el, mert már a címükből is kitűnt, hogy nem Ágoston írásai.

Pécsi fordítása, ahogy az idézetekből is láttuk, gyakran a latin eredetnél erősebben csap át verses lüktetésbe. Ugyanakkor a Meditationes XVIII. fejezete az eredetiben hexameteres verssel kezdődik:

Spes mea Christe Deus, hominum tu dulcis amator,
Lux, via, vita, salus, decor et decus omne tuorum,

Omnia, pro quorum voluisti fervore salute
Cernito vincla, crucem, vulnus, mortem atque sepulchrum.

Post tres inde dies devicta morte resurgens
Discipulis visus, nutantia corda reformans
Vivus in aeternum nunc, et per saecula regnans.⁵³

Ezt Pécsi prózában fordítja:

”Isten Christus egyes én reménségem, az embernek édes, víg szeretője. Világ, út, élet, idvösség, nagy szépség, ékesség, valakik hozzád járultak, kikért mindeneket tűrtél, hogy élnek. Lásd az köteleket, keresztet, sebet, az halált, szomorúságos koporsót, harmad nap kibül megyőzvé az halált, fölköltél, vígan is tanévtánidtul látatál, szíveket megerősítvén, negyven nap után az egekbe mentél, ott élvén, véghetetlen országlásba.”⁵⁴

A XXVI. fejezetben, ahol a latin szövegben találunk egy hexametert (*Tolle ergo de me quidquid tibi displicet in me*), Pécsi megpróbálkozik az időmértékes sor magyarra átültetésével, de ez csak részben sikerül: ”Vedd el azért tőlem, valami kedvetlen előtted.”⁵⁵

A különböző könyvei ajánlásában, illetve a meditációk szövegében előforduló bibliai textusokat valószínűleg maga fordította, mert átültetései nem egyeznek meg egyik ma ismert kódexünk megfelelő helyével sem. Fordításai mindig szöveghűek. Ugyanakkor feltűnő, hogy Pécsi fordítói stílusa (akár a Bibliáról, akár a pseudo-ágostoni meditációkról beszélünk) kevésbé nehézkes, mint önálló fogalmazása, ahol inkább csak akkor kap szárnyra egy-egy gondolat, ha a meditációkkal rokon gondolatokat fogalmaz meg.

Valószínűleg a meditációhoz való kötődés okozta, hogy – hosszú idő után elsőként – az elmélkedésíró Szent Ágostonnak tulajdonított szövegeket választott kiadása alapjául. Ágoston a korszak protestáns és katolikus írói számára egyaránt a legkedveltebb, legtöbbet idézett egyházatya. Telegdi és Monoszlói is gyakran hivatkozik rá, többször idézi, hosszabb passzusokat fordítva le különböző műveiből.⁵⁶ Pécsi Lukács nem hivatkozási alapot keres Ágostonban, ő elsősorban az imádkozó, istenkereső, az Istennel való egységre, az "*unio cum Deo*"-ra törekvő embert látja benne. Szükségét érzi, hogy a mindennapi szorongás és létbizonytalanság elől Istenhez meneküljön: "(...) mindennapi akadéink is és nyomorúságink okot adtak ez imádságoknak írására, melyekben fölötte szükség a könyörgés: különféle hadaknak rettenetes híreit ki nem hallja, de nyakán függő fegyverét ki nem érzi? Számptalan betegségeket vagy magán, vagy egyebeken ki nem tapasztal? Az hitben való visszavonyást és egyenetlenséget ki nem látja? Senki nincsen békességben, senki nem találta bátorságban. Bizonyára hasznos volna békességes elmével egyaránt az mennyei szent lelket kérnünk, ki ez jelenvaló nyomorúságokat megkönnyebbétené. (...) És mert hogy az Atyaisten lélek, az kihez könyörgünk, szükség, hogy az imádság is lélekbe legyen. Ezt tudván Szent Pál, imádkozom, úgymond, lélekbe, imádkozom elmémbe. És bizonyára mi magunk sem tudjuk mit kellessék kérnünk, mert az test és vér arra nem tanítja, mint könyörögiön az lélek, mivel hogy az elme indulatinak szózatja és nyelve nincsen, hanem kérnünk kell az lelket, ki miérettünk

kiált és esedezik, megmondhatatlan szöpögéssel. (...) Azért is parancsolja az Isten, hogy rejtkehelyen imádkozzunk, elménknek ajtaját bezárván, lelkünk jelen lévén, az sok világi gondolatoknak 'dongó' legyeit elkergetvén, az imádságnak tisztaságos áldozatját mennyországba igazétsuk, holott az Istennek szólani és boldogságos nyájasságával élni szent dolog.”⁵⁷

Ágoston tanítása szerint az Istent az emberben magában, a lélekben kell megtalálni.⁵⁸ Isten keresésének, az istenismeret belső útjának tehát az önvizsgálat, a koncentrált önelmélyülés, vagyis a meditáció a legfőbb módja és útja. A szorongó, a világban és magában is csalódott, válságba jutott, megzavarodott ember törekvése a harmonikus nyugalomra. Ez az állapot a keresztények számára azonos Isten megelégsével, az Istennel való egység létrejöttével. Erre pedig a személyes, a lélek mélységeit feltáró, a bűnöket megvalló, nagy intenzitású devóciós-misztikus gyakorlattal lehet eljutni. A meditációk általában a Biblia egyes passzusainak, legtöbbször a *Zsoltárok*, az *Énekek éneke* és a *Passió*-jelenetek részleteinek felidézésével készítik elő a lelket az önfeltárássra és Isten befogadására, a megvilágosodásra. A jellegzetesen rapszódikus meditációs logika sajátos szerkezeti megformáltságot hoz létre. Ennek a logikának egyik megnyilvánulási formája, hogy gyakran nem racionálisan kapcsolódó gondolatokkal építkeznek, hanem szómágiával; az allegóriák, szimbólumok és szóképek egymásból táplálkozó halmozásával ringatja magát a szellemi koncentráció egyre magasabb fokára.

Ebből eredően a meditációk jellegzetes stílus elemei funkcionálisan kapcsolódnak a tartalomhoz és a meditáció céljához.⁵⁹ Ágoston, a keresztény kultúrkör minden meditációírójának őse, nemcsak írói gyakorlatában volt tisztában ezzel a szoros kapcsolattal, de elméletben is kifejtette, hogy a dolgokat mélyebben lehet megérteni, s egyben nagyobb lelki megindultsághoz és örömhöz jutunk, ha az igazság bonyolult allegóriákba és szimbólumokba ágyazódik. Ugyanakkor Szent Pál mondásával figyelmeztet arra is, hogy mivel "a betű megöl, a lélek megelevenít", csak akkor szabad képes beszéddel élni, ha a cél: eljutás az Istenhez. Az ékesszólás pusztán az ékesszólás kedvéért, azaz az üres retorika, nem vezethet az isteni igazság megértéséhez.⁶⁰

A meditációk stílus elemei közé tartoznak a jelzőbokrok, a hosszú, sokszor clausulával záródó periódusok, a párhuzamok és ellentétek sorjázása. Képrendszerében az Isten és a mennyország megjelenítésére a fény-szimbolikát, az Istennel való egyesülésre az *Énekek énekéből* vett szerelmi szimbolikát használja, az elmélkedő ember saját bűnösségének festésére pedig a halál, a testi szenvedés, a betegségek érzékletes leírása szolgál. Mindez az érzelmi-szellemi túlfűtöttség elérésére irányul. A túlfűtöttség fokozására a szöveg ritmusa felgyorsul, egyenletessé és akusztikailag tagolttá válik, s különböző hanghatásokkal (alliterációkkal és sokszor igen tiszta, néha több szótagra is kiterjedő ragrímekkel) gazdagszik. Ez gyakran magával hozza a meditációs próza versbe való átcsapását is.⁶¹

A magyar "elmélkedés" szót két különböző fogalmat tükröző latin kifejezés, a *meditáció* és a *kontempláció* megfelelőjeként is használják. Eredetileg a meditáció, Szent Bonaventúra szerint, az elrejtett igazságok buzgó kutatása, a kontempláció pedig a már ismert igazságnak kellemes szemlélése és az azon való elragadtatott gyönyörködés. Ez a két típus azonban a gyakorlatban annyira összefonódott, hogy jogosan fejezhetjük ki őket ugyanazzal a magyar szóval. Noha a nagy koraközépkori elmélkedésírók, Clairvaux-i Szent Bernát, Szent Anzelm, Szent Bonaventúra és Kempis Tamás elméletben szigorúan elkülönítették a meditációt és a kontemplációt, írói gyakorlatukban a két típus mégis többnyire együtt és összefonódva jeletkezett.⁶² Ha pedig az eredeti értelemben vett meditáció vagy kontempláció többször megjelenik az irodalomban, elveszíti személyes tartalmát és automatikusan imádsággá válik.⁶³

Ez a folyamat Pécsi Lukács címadásában is érzékelhető: nem csupán kötete címében használja az "elmélkedő" és a "magánbeszélő" kifejezéseket pusztán az "imádság" szó jelzőiként, hanem a *Szent Ágoston doktornak elmélkedési* fejezet címeiben is gyakorta felbukkan az imádság megjelölés,⁶⁴ míg a mindennapi rövid imádságok között találjuk például *Az Krisztus szeretetiben való lelki elmélkedést*.⁶⁵

Az elmélkedések és az imádságok is a magánajátosság célját szolgálták, teljesen függetlenül a közösségi vallásgyakorlattól és a liturgiától. Stílusuknak előbb említett állandó és kortól többé-kevésbé független jellemzői azonban a különböző időszakokban más-más gondolati

tartalmat hordozhattak, s ez bizonyos szerkezeti és megformáltsági változásokkal is együtt járt.

* * *

Pécsi Lukács kötete Magyarországon az első nyomtatásban megjelent elmélkedés-gyűjtemény, de természetesen nem az első magánájtatosságot szolgáló könyv. A magyar kódexek többsége éppen a személyes vallási elmélyedést nyújtó elmélkedések és imádságok tárháza. Kizárólag meditációkat és imádságokat tartalmaz a *Thewrewk-*, a *Kriza-*, a *Gömöry-*, a *Festetics-*, a *Czeh-* és a *Lázár Zelma-kódex*, több kódex pedig az értekezőbb típusú elmélkedéseken, legendákon vagy prédikációkon kívül közöl magánimákat is: a *Peer-*, a *Winkler-*, a *Gyöngyösi-*, a *Debreceni-*, a *Pozsonyi-*, a *Keszthelyi-*, a *Lobkowitz-*, a *Batthyány-* és a *Nagyszombati-kódex*. Több kódexben keveredik a magánimák sora a liturgiához kapcsolódó breviáriumimákkal, antifonákkal, reszponzóriumokkal és himnuszokkal. A középkorban kifejezetten a magánájtatosságot szolgáló legelterjedtebb imakönyvtípus a óraskönyv volt, amelynek különböző nyomai több kódexben is fellelhetők. Ezek Mária óráin kívül a következők: a János-prológus (esetleg az Angyali üdvözlettel együtt), szentekhez intézett könyörgések, különböző imádságok a *Hortulus animae* gyűjteményből, Mária örömeivel és fájdalmaival foglalkozó imák és elmélkedések, Szent Brigitta tizenöt imádsága és időnként Petrarca hét bűnbánati zsoltára.⁶⁶

Álljon itt példaként Szent Brigitta tizenöt imádsága közül az elsőből egy részlet, amelyből jól kitűnik a magánjátatosság három alkotóelemének az összefonódása:

”Emlékezzél Uram Jézus az nagy keserűségről, kit te szívedben viselél keresztfájának gondolatjáról. Mikoron az három renden való imádságodnak és véres vérű hullásodnak utána tennen tanítványod miá elárultatál; te választottad zsidó néped miá megfogatál; hamis tanok miá vádoltatál; három bíró miá hamisan ítéltetél; az teen magadnak választottad városodban, Jeruzsálemben zsidóknak nagy jeles napján, nagypénteken te gyenge gyenyerűségös és ifjú virágos testedben ártatlan, halálra kegyetlenségvel ítéltetél megfogván. És rettenetességest húzattatál vala, ekleztetél vala, orcul hagyappaltatol vala, tennen ruhádból megfosztatol vala, idegen ruhában elteztetél vala, te dicső szemeidnek világossága, ki mindent lát, édességű orcádnak szépsége kemény zsidóknak katroncájával fedezvén vetkezteték, holott kegyes uram Jézus orcul verettetél, ostoroztatál, náddal szent fejed verettetik vala, és kilönb kilönb szernyűségös kénok miá szaggattatol vala mind mi idvösségünkért. Azért kérlek adjad énnékem, kegyes Jézus, ki ez napon te szent feszületed előtt földre estem, esedezvén te dicsőséges felülnevezett kénidnak érdeméért. Én halálomnak előtte bineimnek keserűségös megyszánatját, igaz gyónást, teljes elégytételt és minden bínemnek teljes bocsánatját. Amen. Idvezlégy kegyelmes uram Jézus Christus, irgalmazz énnékem bínésnek. Amen.”⁶⁷

A magyar kódexekben Ágoston által írt meditációt vagy imádságot nem találunk, kivéve két, a nevével

fémjelzett, de nem tőle származó imát. A leggyakrabban fordított elmélkedésíró szerzők Szent Bonaventúra – a doctor seraphicus –, Szent Bernát – a doctor mellifluus –, Szent Anzelm és Kempis Tamás. A kódexek magánimáinak és elmélkedéseinek leggyakoribb tárgya a Passió-jelenet. Szűz Mária örömei, fájdalmai, szépsége; valamint az úgynevezett "utolsó dolgok": felkészülés a halálra és az üdvözülésre. Az Ótestamentumból a Zsoltárokon kívül az Énekek éneke szokott az elmélkedések alapjául szolgálni, de ez a magyar kódexekben viszonylag ritkán fordul elő.

Pécsi Lukács az általa választott kötettel látszólag nem kapcsolódik a magyar nyelvű kódexirodalomhoz. Elsősorban az az eltérés, hogy szándéka szerint az ősforráshoz, Ágostonhoz nyúlt vissza. (Ebben újabb bizonyítékát láthatjuk Pécsi humanista szemléletének.) Nem volt azonban tudatában annak a ténynek, hogy, amint láttuk, nem autentikus Ágoston-szöveget vett a kezébe, hanem olyan kompilációt, amely éppen azoknak a szerzőknek a műveiből állt össze, akiket a kódexfordítók is előszeretettel használtak – így kötete mindenképpen rokonságba került az addigi magyarországi gyakorlattal. Ezenkívül a pseudo-ágostoni műben is éppen olyan mértékben keverednek egymással a magánájtatosság különböző típusai, mint a kódexekben. Felfedezhetünk egyéb hasonlóságot is. Vagy ő, vagy már az általa használt latin kiadás is a János-prológust teszi az elmélkedések élére, ez pedig a középkori vallási gyakorlatban mindig a magánájtatosság egyik legfőbb kísérője.⁶⁸

A pszeudo-ágostoni kötet nem kis mértékben el is tért a kódexek gyakorlatától. míg azok – még a kifejezetten magánajtatosságot szolgáló könyvek is (*Festetics*; *Czech-* és *Peer-kódex*) – szoros kapcsolatban maradtak az egyházi, közösségi vallásgyakorlattal (különböző napokra és órákra rendelt imádságok, antifónák, himnuszok), a pszeudo-ágostoni kötet az egyházi kötöttségektől teljesen ment maradt, és tisztán csak olvasója lelki elmélyülését és épülését szolgálta.

Pécsi Lukács szándéka a kötet fordításával és kiadásával az volt, hogy imádságoskönyvet adjon a keresztény hívek kezébe. Ez világosan kitűnik az ugyanebben az évben kiadott *A keresztény szűzek tisztességes koszorúja* című könyvének előszavából: "Szükség azért, hogy az szűz leányzók az könyörgésben szüntelen foglalatosak legyenek, mind házoknál, midőn fölkelnek, lenyugosznak, esznek, avagy munkájokhoz kezdnek, az Egyházban, avagy tanulóhelyre mennek, az Istennek segítségül való hívásában, mind testi és lelki jókat ú Szent fölségétül kérvén, imádságos könyvekbül szép imádságokat olvasni, vagy megtanultakat ájtatosan elmondván, *mint ám az Anyaszentegyháznak fő tanító doktora Szent Ágoston nagy szép elmélkedő, magával való gondolkodó és beszélő imádságit írva hagyta, köztünk is az mi nyelvünkön találtnak*: a kívül is vannak az Anyaszentegyháznak szép könyörgések, melyeket ha nem mindenestül, de részébül nem árt tudni az gyenge szűzeknek és gyakorta azokban magokat foglalni, vagy hogy még ez hívságos világon kezdjék az örökké való jókat megkóstolni".⁶⁹

Feltehetjük a kérdést, hogy addig nem volt-e közkeletű imádságoskönyv? A magánimákat és magánelmékedéseket tartalmazó kódexek elsősorban a szerzetesrendek tagjainak készültek, arra is volt azonban példa, hogy gazdag és olvasni is tudó jótevőik számára ajándékol, vagy megrendelésre másoltak ilyen könyveket.⁷⁰ De elterjedt a magánimádság – és főleg annak verses formája – az írni és olvasni nem tudó köznép között is. Ezek a szövegek – általában némileg megváltoztatva és egyéb forrásokkal kontaminálódva (sokszor mégis meglepően hűen az eredetihez) – élőszóban terjedtek a nép között, még a liturgiának a tridenti zsinat által megrostált és egységesített korszakában is, sőt több közülük még ma is él.⁷¹

* * *

Pécsi Lukács magánájtatosságra szánt kötetével közel egy időben két protestáns szerző is jelentkezett hasonló indíttatású elmélkedő írásokkal. Ezekről, majd az őket követő magyar nyelvű meditációs irodalomról itt csak igen vázlatos képet festhetünk.

*Nyíri Báthory Istvánnak*⁷² a korabeli Magyarországon egyedülálló elmélkedései személyesen megélt ajtatosságok, amelyek ilyenformán még közelebb állnak a meditációnak az ágostoni értelemben vett formájához. Kifejezetten magáncélra készültek és csakis írójuk valósi elmélyülését szolgálták.⁷³ Stílusuk, meditációs gondolatvitelük, az alapul választott bibliai passzusok rokonságban állnak a középkori magyar elmélkedésekkel.

Nagyon eltérnek viszont abban, hogy míg a kódexbeli magánátjatosságok leggyakoribb témája Szűz Mária, addig Báthory – protestáns volta miatt – meditációiban ettől tartózkodott. Megjelent továbbá elmélkedéseiben egy új, minőségileg eltérő elem: a személyes lelkiismeretvizsgálat, amely már nem azonos a középkori bűnvalóságok személytelenebb, topikus formáival.⁷⁴

Rimay János írásában szerzőjük protestánssága ellenére is feltűnik a Mária-kultusz, mégpedig nemcsak a "más kérésére csinált" Szűz Mária énekében, hanem a prózában írt *Két nagypénteki elmélkedés* második darabjában is.⁷⁵ Rimaynál szintén személyesebbé válnak a meditációk, s Báthoryhoz hasonlóan nála is dominál a lelkiismeretvizsgálat. Elmélkedései közül azonban nem annyira a prózában írtak, hanem a versei tartoznak a meditációknak ebbe a vonulatába. Vallomások költészetének más darabjai (például a csehből fordított dicséret "az evangélium recitálása után" és a "Post concionem dicenda") a gyülekezeti, tehát a nem-személyes vallásgyakorlathoz kötődnek. Ilyen használatra utalnak az istenes versei elé illesztett prózai bevezető-elmélkedései is, amelyekben mintegy felszólítja a könyvét olvasó híveket az önvizsgálatra, bűnvallásra és imádságra. Három hosszabb prózai meditációja közül az életről szóló elmélkedés és az első nagypénteki meditáció javarészt a prédikációkkal rokon, értekező szellemben íródott, s csak a második nagypénteki elmélkedés tükrözi a meditációk elvont, az imádságokkal közös töről eredő, szent elragadtatásban fogant formáját.

A későbbiekben formai és tartalmi tekintetben egyaránt megoszlik a meditációs-imádságos irodalom a katolikus és a protestáns szerzőknél.

A katolikus szerzők közül elsőnek *Pázmány Péter*nek még a szerző életében öt kiadást megért *Imádságoskönyve*⁷⁶ érdemel említést. Pázmány az első kiadás elé írt ajánlásában azzal okolja meg kiadását, hogy "szűkös és ritkán találhatik a mi nemzetünk közt keresztyén imádságos könyvecske". Az imagyűjteményt nem ő maga írta, hanem "egynehány ájtatos könyörgéseket és hálaadásokat szedék össze, nemcsak a régi szent atyák írásaiból, de legfőképpen a Szent Írásból, hogy az Istennek szájából származott igékkel könyörögenék."⁷⁷

Pázmány az *Imádságoskönyvet* az egyházi liturgikus év menete szerint építi fel, megadván benne a mindenkor nagy egyházi ünnepek (például "Bóldog Aszszony hét innepe") imádságait és litániáit. Felkészíti olvasóit a Miatyánk, a Hiszekegy és az Ave Maria megfelelő értelmezésére, a bűnvallás töredelmességére, a gyónásra; megismerteti a szentségekkel, a misék ceremóniáival; megtanítja a hívőket a halál elfogadására. Mindamelletts elsősorban a magánájtatosságra buzdít a különböző betegségekben és szerencsétlenségekben, boldog és boldogtalan állapotban; reggel és este mondandó imádságok megtartásával. Gyűjteményébe felvette a legelterjedtebb magánimákat, így az egyházatyák elmélkedéseit és imádságait, valamint Szent Brigitta tizenöt imáját Krisztus szenvedéseiről.

Pázmány a tridenti zsinat szellemében igyekezett egységesíteni a katolikus vallási gyakorlatot. Kempis

*Imitatio*jának lefordításával⁷⁸ és *Imádságoskönyvével* egyaránt, a közösségi vallási kötelezettségeken túl, a hívek magánajátosságát is próbálta erősíteni, de már megrostált, kanonizált szövegek alapján. Így bizonyos mértékig korlátot szabott a magánajátosság elé a például állított, egyházatyáktól és szentektől származó elmélkedésekkel, amelyek szent és tökéletes volta nem csábította utánzásra a híveket, akik megelégedtek a kanonizált és már imádsággá változott meditációk recitálásával, bízva azok kipróbált erejében.

Az egyéni vallásgyakorlás a katolikus egyházon belül a tridenti zsinat és Pázmány működése után ennél fogva főként az imádságokra épült, a meditációk – magyar nyelven – egyre csekélyebb mértékben voltak jelen.⁷⁹ A következő időkben a katolikus szerzőknél a magánajátossági szövegekben mindinkább a misztika és a Mária-kultusz került előtérbe. *Nyéki Vörös Mátyás* prózai *Imádságoskönyvében*,⁸⁰ valamint *Hajnal Mátyás* verseiben és prózában írt imádságaiban⁸¹ a vallásos elmélkedés már barokk pátosszal szólalt meg. A barokk gondolatisága és formavilága pedig a kereső és nyugtalan meditáció helyett az elmélkedés másik válfaját, a nyugodtabb és elragadtatott kontemplációt kívánta meg.

* * *

Ezt a folyamatot vizsgálva óhatatlanul felmerül bennünk a kérdés: mi lehetett az oka annak, hogy a 17. század folyamán a magánajátosság megjelenési formái a katolikusoknál és a protestánsoknál ennyire más

irányba ágaztak szét? Míg a protestánsoknál a bűntudatos, személyes felelősséget hangoztató, magavádoló, gyötrődő meditáció az alapvető, addig a katolikus vallási gyakorlat egyrészt a kötöttebb imádságok, másrészt a nem-vívódó, hanem gyönyörteljes elragadtatottsággal szóló barokk kontempláció felé tolódott el.

Azt hiszem, a magyarázat a gyónás tényében rejlik. A katolikus vallási gyakorlatban a magánájtatosság csak felkészülés az Urhoz való felemelkedésre, a bűnbánatra és magára a gyónásra. (Nem véletlen, hogy Pázmány *Imádságoskönyve* bővelkedik a gyónás és az áldozás előtti és utáni imádságokban.) Maga a megtisztulás a gyónásban, az Istennel történő egyesülés pedig az áldozásban valósul meg.

A protestáns felekezetűeknél a gyónás hiánya, a személyes számvetés sürgető kényszere alakította ki az elmélkedésnek a személyes, önvizsgáló, bűnfeltáró formáját. Hozzájárult ehhez az is, hogy a katolikusok – néhány újabb imádkozásban kifejeződő magukbafordulás után – biztos feloldozást nyernek bűneik alól. A protestáns felekezeteknél a hívők Istenen kívül maguknak és saját lelkiismeretüknek is bűnvallással és felelősséggel tartoznak, de nem menthetik fel magukat bűneik alól, s életük során Istentől sem remélhetik a feloldozást.

* * *

Pécsi Lukács *Szent Ágoston doktornak elmélkedő, magánbeszélő és naponként való imádsági* című kötete

23 íves, nyolcadrét könyvecske. A nagyszombati nyomda betűtípusai közül a kisebb antikva kurzív betűivel nyomták.⁸² A címlapot levéldíszkeret ékíti. A könyvön belül négy iniciálét találunk. Ezek a nyomda iniciálékészletéből a kisebb fajta, levélindás típust képviselik, amelyek valószínűleg Singrenius bécsi műhelyéből származtak.⁸³ A kötetben két fametszet is található: a címlap hátoldalán egy 53 x 60 mm-es, keretbe foglalt képen térdeplő, tógás emberek imádják a galamb képében megjelenő, lángkoszorúval övezett Szentlelket. A másik fametszet az előszó végén van, és egy pásztorbotot tartó szárnyas angyalt ábrázol.⁸⁴

A könyvből tíz példány maradt fenn, ebből négy teljes. A jelen facsimile-kiadás eredetije a Magyar Tudományos Akadémia Könyvtárában, a Ráth-gyűjteményben található, *Ráth.52* jelzetet viselő példány.

* * *

Mivel az eredeti kiadásban a tartalomjegyzék hiányos, itt közlöm a kötet pontos beosztását. A régi nyomtatás – a mai szokástól eltérően – nem oldal-, hanem lapszámozást használ, ezért a keresés megkönnyítésére külön jelöltem, ha a szövegrészlet a lap verzőjén kezdődik. Az első, számozatlan ívnél az ívszámot adtam meg.

TARTALOMJEGYZÉK

Ajánlás	:(2
Szent János evangéliumának kezdete	[:(7v)
Szent Ágoston doktornak elmélkedési	[1]
Az hatalmas Istennek segítségül való hívása az erkölcsöknek és életnek megjobbítására	[1]
Embernek maga vádolása, és az Isten irgalmas- ságának ajánlása	2v
Embernek panasza, hogy engedetlenségeért Istentől meg nem hallgattatik	4v
Az bírónak félelme	5v
Segétségül hivattatik Attya az Fiútul	7
Itt előmutogatja az bűnös ember az Fiú Istennek minden kénszenvedését Szent Atyja előtt	8v
Itt megesméri az ember, hogy ű adott okot az Christus kénvallására	10
Itt immár az bűnös ember az Attya Isten előtt urunknak kénját előhossa, hogy engedel- met nyerjen bűneinek	12v
Az Szent Léleknek segítség hivataljáról	15
Alázatosan értő Isten szolgálóinak könyörgése	16
Az Szent Háromsághoz való imádság	16v
Az Isten hatalmasságáru való vallástétel	16v
Az emberi nemzetért miképpen méltóztatott az Attya Isten segétségül lenni; az igének megtestesüléséről és hálaadásru	18
Minemű bizodalmanak szükség lenni Christusban és szenvedésében az keresztyén léleknek	19v

Az megfoghatatlan Attya Istennek az emberi nemzethez való szerelméről	20v
Az Christusnak két természetéről, mellyek miraj- tunk könyörülnek és érettünk könyörög	23
Minemű hálaadással tartozik ember Istenhez az megváltásnak jótéteményeért.	24v
Ájtatos Imádság Christushoz	26v
Választást teszen a bölcsesség között, mely az Isten háza, és a bölcsesség között, mely Istenes	28v
Itt könyörög az ember, hogy az Isten háza is esedezzen érette	31
Menni számtalan keserőséggel rakva ez világban való élet	32
Az életnek boldogságáru, mellyet készített Isten az ű szeretőinek	33
Ez világbul kimúlt léleknek boldogságáról	34v
Az szentekhez való könyörgés, hogy szükséginkbe jelen legyenek	35v
Az keresztyén léleknek amaz örökké való Hyerusalem városához való kívánsága	36v
Szüntelen való dicséret, mellyet az dicsőült lélek cselekeszik az isteni látásból	38v
Az Isten felől mit kell vallanunk, és mi legyen néminemüképpen az Istent látni és meg- fogni	41
Imádság, mely az Istennek számtalan tulaj- donságít jelenti	41v
Az Istenben való egyes és különböző szemé- lyekről	44v

Az Szent Háromsághoz való imádság	47
Hogy az Isten igaz és legfőbb élet	48
Az angyaloknak és embereknek dicséreték	49
Az ember panaszkodik, hogy meg nem indul az Istenről való gondolatban, holott az angyalok is rettegik az Istent	52v
Embernek szívét ájtatosságra és isteni szere- tetre indító imádság	54
Ájtatos imádság, hogy isteni dicséretet találjunk	58v
Ez imádságban az embernek elméje inkább töredelmességre indul, ha csendesen mondják el	62v
Nyomorúságban való imádság	68
Az Fiú Istenhez való ájtatos imádság	68v
Igen hasznos imádság	72v
Ájtatos imádság, Christus kénszenve- désének emlékezetiről	75v

BUZGÓ LELKI ÖRVENDETESSÉG 79v

Szent Ágostonnak magán való lelki beszélési	80
Az Istennek megmondhatatlan édességéről	80
Az embernek nyomorúságáru és gyarlóságáru	82v
Az Istennek csudálatos világosságáru	85v
Az emberi természetnek halandóságáru	86
Mi légyen semmi lenni	87v
Az léleknek esetiről az vétkekben	89
Az Istennek különbféle jótéteményiről	90v
Az embernek következő méltóságáru	92v
Az Istennek mindenhatóságáru	94v

Az Isten cselekedetinek megfoghatatlanságáru	95v
Az Istenhez fölemelt reménségről	97
Az gonosz kívánságoknak köteliről	98
Az embernek nyomorúságáru és Istennek jótéteményiről	99v
Hogy az Isten örökké való tekintéssel nézi az embernek cselekedetit	102
Hogy az ember maga által Isten malasztja nekül semmit nem cselekedhetik	104
Az ördögről és számtalan kísértetiről	106v
Hogy az Isten világossága az igazaknak	108v
Az Istennek jótéteményiről	110v
Az szeretetnek buzgóságáru	113v
Hogy az Isten mindent az embernek szolgálatjára rendelt	114
Hogy az idő szerént való jókbul esmértetik meg az mennyei tanácsnak nagy volta	115v
Az Istennek édessége, minden világi jelen való keserűséget elveszen	116v
Hogy az Istenben szükség lenni minden remén- ségünknek és szívünk kívánságának	118
Hogy idvösségünk Istentül vagyon	119
Hogy az embernek akarátja erőtlen minden jónak elvégzésére isteni malaszt nekül	120v
Az Istennek régi jótéteményiről	121v
Az embernek ótalmára rendelt angyalokru	122v
Az isteni választásnak és esméretinek, mellyel öröktül fogva mindent tud, mély voltáról	124v
Azokról, kik először igazak, azután hitetlenek lesznek és az hitetlenekru, kik meg- igazulnak	126v

Hogy az hív lélek Istennek hajloka	127v
Hogy sem az belső, sem az külső érzéken- séggel az Isten meg nem találhatik	128v
Az igaz hitnek vallása	134v
Az embernek nyomorúságáru való vallás	138v
Az isteni fölségnek szemléléséről	139v
Az léleknek kívánsága és szomjúsága Istenhez	141v
Az mennyei hazánknak dicsőségéről	145
Az Szent Háromsághoz való könyörgés	147v
BUZGÓ LELKI ÖRVENDETESSÉG	148v
Szent Ágostonnak mindennapi rövid és egymaroknyi kiseded imádsági	149
Az isteni lételnek csudálatosságáru	149
Az Isten bölcsességének megmondhatatlan- ságáru	150
Az léleknek kívánságáru, mely érzi az Istent	151
Az léleknek nyomorúságáru, mely az Úr Jézus Christust nem szereti és nem keresi	152
Az léleknek kívánságáru	153
Az földi tömlöcből megszabadult léleknek boldogságáru	154
Paradicsomnak öröméről	155
Az menyorszáru	156
Az szomorú lelket sok sírás után mint vígasztalja meg Isten	157
Az isteni szeretetnek édességéről	157v
Idvösségünknek készítéséről	158
Az örömről	159

Hogy az megtestesült ige oka remétségünknek	160
Mennél nagyobb az Istenről való gondolat, annál gyönyörűsegesb	160v
Az Christusért ez világi nyavalyákat kívánnunk kell	161v
Az menyország mint találtassék meg	162
Mi legyen és mi találtassék paradicsomban	162v
Az ember az Istennek méltóbb hálaadást nem adhat az szeretetnél	164
Hogy az Isten mibennünk magához hasonlót keres	165
Az istenszerető léleknek bizakodásáru	166
Mit cselekedett legyen Isten az emberért	167
Az mi urunk Jézus Christus sebeinek emlékezetiről	168
Hogy az Christus sebeiről való emlékezet bizo- nyos orvosság minden háborúság ellen	168v
Az Christus szeretetiben való lelki elmélkedés	169v
Az léleknek semmi nem elég az fölső jónál	170v
Mi legyen az igazságnak esméreti	171v
Mit cselekedjék bennünk az Szent Léleknek hozzánk való bocsátása	172v
Annak cselekedetiről, az ki szereti az Istent	173v
Az szívnek igaz nyugodalmáról	174
Valami embernek elméjét Istentől megvonsza, el kell azt távoztatni és meg kell vetni	175
Hogy az Istennek látása az vétek miatt veszett el és az nyomorúság úgy taláztatott	175v
Az Istennek jó voltáru	177
Az Istenben való életnek gyönyörűségéről	177v
Az fölső jót kell kívánnunk	178v

Az szenteknek egymáshoz való szeretetéről	180
Az örök életnek teljes örömről	180v
BUZGÓ LELKI ÖRVENDETESSÉG	[182]
Rövid sommája az Szent Ágoston elmélkedéseinek, mely ez könyűnek első részében talál- tatik	[182v]
Sommája Szent Ágoston lelki beszélésinek	[183]
Sommája az Szent Ágoston mindennapi imádságának	[184]

JEGYZETEK

1. – *Szent Ágoston Doctornak, elmélkedő, magánbeszélő es naponkent valo imadságit az keresztyen atyafiáknac epületire magyarra fordeta Peechi Lvkach. Psal: CL. Minden lelec dicherie az vrat. Nagyszombat, 1591. (RMNY 671)*
 - *Az keresztyen szvzeknek tistesseges koszoroia melyben minden ü ioszagos erkölchöc az közönseges viragoc által ki ielentetnec es kepestetnec. Az idegen nyelven irokat köuetuen magyarul ira Peechi Lykach. Nagyszombat, 1591. (RMNY 670)*
 - *Lelki pais minden háborvc ellen, mely az ó és vy törüennek haboruiban eppen meg tartatot, es az kegyetlen lelki és testi ellensegre, az török poganra elő hozatot minden keresztyenec ol-talmara. Nagyszombat, 1592. (RMNY 698)*
 - *Mindennapi lelki kenyér. Az mi Vrvnc Iesvsynk-nac eles hazaban regen meg keszetet eleseg, melyet az egyigyü kerestyen atyafiáknac szeretettel előhoz Peechi Lvkach. Nagyszombat, 1593. (RMNY 727)*

- *Az keresztyen hadakozasnak tüköre, melyben minden hadviseloc, hadnagyoc szazadosoc es egyeb vitezlo nép, azokis kicüket az taborban köuetik etc. eletek nec artatlansagat es rend tartasat haszonnal meg tekenthetic.* Nagyszombat, [1595]. (RMNY 765)
 - *Hasznos orvosság minden lelki betegsegec ellen ez mostani tantorodasoc es tevelygesekben az igazsag szeretöknek hasznokra és örökce valo neuedekensegekre, igen röuiden keszettetet, Peechi Lvkach magyarvl ira.* Nagyszombat, 1597. (RMNY 810)
 - *Az test kornyvl valo het irgalmassagnac chelekedetiröl, mellyek nec gyakorlassat aianlya minden kerestyen atyafianac Peechi Lvkach.* Nagyszombat, 1598. (RMNY 838)
2. – *Epitome rerum Hvngaricarvm velvt per indices descripta, autore Petro Ransano, apud Mathematicam regem etiam regis Neapolitani triennium legato. Impressum Ternaviae: eliminatione et relectione Lucae Peechi Pannonij.* Nagyszombat, 1579. (RMNY 444)
- *AGENDARIUS, Liber continens ritvs et caeremonias, quibvs in administrandis sacramentis, benedictionibus et alijs quibusdam ecclesiasticis functionibus Parochi et alij curati in dioecesi et prouincia Strigoniensi vtuntur. Complacentia*

et expensis Ioannis Kuttassi, episcopi Jauriensis ac per Hungariam cancellarij: eliminatione vero et relectione Lucae Peechi fiscalis eccles. Strigoniensis secundario impressus. Nagyszombat, 1596. (RMNY 781)

3. RMNY 441, 442, 472, 495, 515, 550, 570, 589, 600, 619, 631, 649, 669, 697, 725, 749, 764, 782, 809, 837, 861, 904, 917.
4. WESZPRÉMI István, *Magyarország és Erdély orvosainak rövid életrajza*, III. kötet., Bp., 1968, 610. Második száz. Második rész. XXXVII. cikk. Fordította KÖVÁRI Aladár.
5. WESZPRÉMI, *i. m.*, IV. kötet, Bp., 1970, 810–811. "Méltóságos Pécsi Lukács úr, Kutassy János győri püspök és főkancellár udvarmestere, az esztergomi főegyházmegye ügyésze és szentszéki hatáskörrel felruházott közjegyző." (VIDA Tivadar fordítása.)
6. DANIELIK József, *Magyar írók. Életrajzgyűjtemény*, Pest, 1858, 250.
7. SZINNYEI József, *Magyar írók élete és munkái*, X. kötet, Bp., 1905, 661–663. "Pechi Lukács, az esztergomi káptalan ügyviselője és közjegyzője volt 1595 körül, ami papi állására bizonyít és így legnagyobb valószínűség szerint Esztergom-főegyházmegyei pap volt. Nagyszombatban született és

állandóan ott is lakott saját házában, hol orvoslással és különösen botanikával foglalkozott.”

8. SADLER József, *A növénytan történetei honunkban a XVI. században*, in *Királyi Magyar Természettudományi Társulat Évkönyvei I.* (1841–45), 92.
 ALFÖLDI FLATT Károly, *Pécsi Lukács és botanikai műve*, in *Természettudományi Közlöny*, 1900, 456–469.
 RAPAICS Raymund, *A magyar virágnyelv*, in *Ethnographia*, 1931, 1–12.
9. *A Királyi Magyar Egyetemi Nyomda története. 1577–1927*, Eredeti levéltári kutatások alapján összegyűjtötte és írta IVÁNYI Béla és GÁRDONYI Albert. A tárgyi emlékek ismertetésével kiegészítve szerkesztette CZAKÓ Elemér. Bp., [1928], 21–23.
10. BRAUNECKER M. Margit, *Nagyszombat mint irodalmi központ. 1560–1640*, Bp., 1933, 39.
11. RÓNAY György, *Misztika az ellenreformáció magyar irodalmában*, in *Katholikus Szemle*, 1937. 649.
 Rónay még két tanulmányában ír Pécsi Lukácsról:
 – *Az ellenreformáció kezdetei*, in *Magyar Kultúra*, 1935, 110–115.
 – *Szűzek koszorúja*, in *Vigilia*, 1936, 114–121.

12. *Szent Ágoston doktornak...* (ajánlás)

”De mivel hogy böcsületes rendeket hagyott Isten az Anyaszentegyházba, kik közül te is fő pásztor találtatol, és így kettős tisztésre vagy méltó, igaznak alétám, hogy az *esztergami egyház* gazdájának és fő pásztorának, *melyben én is gyermekségemtől fogva fölnevelkedtem*, ez kicsin munkát ajánlanám, és az úrnak csűrében, ez kiseded kívét bevinném, hogy ezzel az több cseléd atyámfiait izgatnám, és minden munkára az úrnak szőlőjébe kisztetném: ez mellett *új cseléd gazdaságnak, és pásztorágnak*, (melyet idvösségedre hosszú időig viselj az együgyűeknek hasznokra) örvendeznék.” (Kiemelés tőlem. U.P.) [:(6r-v)]

Nem bizonyos, hogy Nagyszombatban született. BRAUNECKER M. Margit szolgál ehhez egy adalékkal: ”Vannak, akik nagyszombati születésűnek hiszik, ezt azonban megállapítani nem lehetett, mert az 1551-ig vezetett anyakönyvek áldozatul estek az 1566. évi tűzvésznek, így hiteles adatokat szerezni nem lehetett.” (*i. m.*, 3. és 9.)

Iványi Béla és Gárdonyi Albert – és nyomukban Rónay György – (valószínűleg Pécsi neve alapján) dunántúli származásúnak, egy Pécsről Nagyszombatba menekült család tagjának vélik. (IVÁNYI-GÁRDONYI-CZAKÓ, *i. m.*, 21. és RÓNAY, *Az ellenreformáció... 110.*)

13. RANSANUS, *Epitome...*, Epistola dedicatoria:

”Ab eo tempore, quo me primum ad studia bonarum artium lautissimo apparatu incitasti...”

(Attól az időtől fogva, mikor engem először alapos felkészültséggel a tudományok tanulmányozására serkentettél.)

14. *Die Matrikel der Universität Wien*, III. Band, 1518 (II–1579/I.) 1. Lieferung, bearbeitet von Franz GALL, Graz–Köln, 1959, 142.
15. MÉSZÁROS István, *XVI. századi városi iskoláink és a "studia humanitatis"*, Bp., 1981, (Humanizmus és reformáció 11.) 68–77.
16. Ritoókné Szalay Ágnes szíves szóbeli közlése.
17. TELEGDI Miklós, *Az evangéliumok magyarázatjának első része ... Bécs, 1577.* (RMNY 374)
18. Az első nagyszombati kiadványnak, Lorenzo MAGGIO jezsuita provinciális *Canones seu leges* című munkájának (RMNY 417) címlapján, a Madonnát és Jézust ábrázoló fametszet alatt, Pécsi Lukács – csak monogrammal jelölt – négysoros latin disztichonja olvasható.
19. RMNY 441 (ld. a 3. jegyzetet).
20. RMNY 444 (ld. a 2. jegyzetet) és Petrus RANSANUS, *Epitoma rerum Hungararum*, Curam gerebat Petrus KULCSÁR, Bp., 1977, 13., 16., 189–190. és 215–216. (BSMRAe. Series Nova II.) A

kézirat Gyalui Torda Zsigmond könyvtárából került – gazdájának 1569-ben bekövetkezett halála után – Pécsi kezébe, aki összevetve Zsámboki János 1558-as, más kéziratból készült kiadásával, emendálva, saját olvasatában adta ki a szöveget; kiegészítésül hozzátartolt egy részletet Bonfini történeti munkájából, valamint Brodarics István művéből a Lajos király haláláról szóló szakaszt.

21. RMNY 473, 475, 476, 631, 632, 633.
22. MONOSZLÓI András, *De gratia ac libero hominis arbitrio....*, Nagyszombat, 1600. (RMNY 868): *Schediasma ad Authorem et lectorem*.
23. Vö. a 12. jegyzettel.
24. KOLLÁNYI Ferenc, *Esztergomi kanonokok 1100–1900*, Esztergom, 1900, 168.
25. Vö. az 5. jegyzettel. Ezenkívül 1596-ban is az esztergomi főegyházmegye fiskálisának mondja magát az *Agendarius* címlapján. Ld. a 2. jegyzetet.
26. *Az keresztyén hadakozásnak tüköre*. Ajánlás: "én is immár annak a háznak jüvedelmét tizenhat esztendeje, hogy törvénnel oltalmazom." (:3v
27. In *speculum militiae Christianae a Luca Peechi, sac. caes. regiaeque maiestatis aulico, lingua Panonica conscriptum*. (Kiemelés tőlem, U. P.)

28. MONOSZLÓI, *i. m.*, Pécsi ajánlóversének (Schediasma ad Authorem et lectorem) aláírása: *Lucas Peechi, Sac. Caes. Regiaeque Maiestatis familiaris.* (Kiemelés tőlem, U.P.)
29. A "magam háza mellett való virágos füves kertben" kelt előszóban írja Pécsi: "Ez intést senki ez tülem gonosz néven nem veheti, mivelhogy tartozunk egymást oktatni: annyira sem igyekezem ez írásban, hogy én az igaz tanító pásztoroknak tisztibe akarnék ezzel hágni: kitűl Isten oltalmazzon: hanem valamivel tudjuk az kisdedekbe az isteni esméretet nevelni, azzal tartozunk egyenkint." A 3. – A könyv egy más helyén pedig megjegyzi, hogy nem érzi feladatának azt, hogy a "gonoszul nevelt szűzekről" írjon, inkább "*a prédikátorokra és gyóntatókra hagyom azt*". 161. (Kiemelés tőlem, U.P.) Mivel ez a részlet nem Pécsi ajánlásában található és a könyv maga fordítás, az eredetivel való egybevetés nélkül nem tudom megállapítani, hogy ezt a részletet maga Pécsi, vagy pedig a fordított könyv szerzője, Lucas Martini írta-e.
30. KOLLÁNYI, *i. m.*, Előszó, XVIII. és L.
31. "Egregius Dominus Lucas Peechy Joannis Kutassy Episcopi Jauriensis, ac Cancellarii summi Magister Curiae, Fiscalis Ecclesiae Metropolitanae Strigoniensis, ac autoritate Apostolica publicus notarius" (Vida Tivadar fordítását ld. az 5. jegyzetben.)

32. Antonius BARTAL, *Glossarium mediae et infimae Latinitatis Regni Hungariae*, Lipsiae, 1901, 397.
33. A káptalanok a középkortól kezdve egyben hiteleshelyek is. A 16. században azonban megkezdődik a hiteleshelyek lassú szekularizálódása, ennek jeléül kell fölfognunk azt is, hogy az esztergomi káptalanban a kanonokok már egyre inkább csak a lelkesíti és egyházszerkezési feladatokat tartják meg maguknak, a közigazgatási funkciókat pedig – saját birtokaik kezelésével együtt – egy nem papi személyre bízzák. Pécsi Lukács egyik elődje ebben a tisztségben *Velikey* (Velikinus) *György* volt, 1554–58 között a káptalani iskola rektora. Egy 1559-ben kiállított okmány alatt szerepel a neve *publicus notarius*ként. MÉSZÁROS István véleménye szerint egyházi renden lévő ember volt, mert 1563-ban kanonok lett. (*Az iskolaiügy története Magyarországon 996–1777 között*, Bp., 1981, 68.) Feltételezhető azonban az is, hogy mint rektor és közjegyző még nem vette fel a papi hivatalt, s így talán világi tisztségviselőként dolgozott, a káptalan megbízásából.
34. Vö. BARTAL, *i. m.*, 237. Túlzottnak tartom Vida Tivadar fordításában a "méltóságos" titulust.
35. Vö. a 27. és 28. jegyzettel.

36. A magyar geneológiai szakirodalom nem tud Pécsi nemességéről, s az általuk ismert Pécsi családok címerei közül egyik sem emlékeztet Pécsi Lukácséra. Vö. NAGY Iván, *Magyarország családai czímerekkel és nemzedékrendi táblákkal*, IX. kötet, Pest, 1862, 176–188.; KEMPELEN Béla, *Magyar nemesi családok*, VIII. kötet, Bp., 1914, 223–247. és ÁLDÁSY Antal, *A Magyar Nemzeti Múzeum könyvtárának címereslevelei*, II. kötet, (1092–1600), Bp., 1923.
37. Rónay György még két korábbi adatot közöl Pécsi Lukácsról: "Ő kezelte a nagyszombati apácák birtokait, de nem tudott elszámolni a jövedelmekkel, ezért Gyulai Márton provinciális elmozdította hivatalából, Pécsi viszont 1601-ben panaszt tett a káptalannál Gyulai kormányzása ellen." (RÓNAY, *Misztika...*, 649.) Sajnos, Rónay nem adja meg az adatok lelőhelyét.
38. A nagyszombati irodalmi életről ld.: BRAUNCKER, *i. m.*, 62–67.; KLANICZAY Tibor, *A magyar barokk irodalom kialakulása*, in ID., *Reneszánsz és barokk*, Bp., 1961, 361–366.; FÉNYI András, *Telegdi Miklós*, Bp., 1939.; PEISCH Alajos, *Monoszlóy András*, Bp., 1941.; és RÓNAY, *idézett művek*.
39. Pécsi ezeknek a könyveknek az előszavában is többször mentegetőzik, hogy idegen területre merészkedett. Ez is arra utal, hogy nem volt pap.

40. A helyzetet jól érzékelteti Telegdi Miklósnak 1576. május 12-én XIII. Gergely pápához írott levele (BAV, Vat.lat. 6419.), melyből SZINNYEI József közöl egy magyarra fordított szakaszt (*i. m.*, XIII. köt., 1387., LUKÁCS László pedig egy másik részletet latinul (in *Monumenta Antiquae Hungariae I. 1550–1579.*, Romae, 1969, 642.)
41. *Az test környül való ...* Joó Balázs pilisi apáthoz címzett ajánlás. (:):2 – (:):3
42. *A magyar irodalom története*, Főszerk. SÖTÉR István, II. köt., (1600–1772), Bp., 1964, 47.; BRAUNCKER és RÓNAY *i. h.* A Régi magyarországi nyomtatványok a *Meditationes* és a *Manuale* esetében felismerte, hogy középkori kompendiumok, de Pécsi "magánbeszélő imádság"-ait az autentikus ágostoni *Soliloquiorum libri duoval* azonosította.
43. "Auctorem esse vel Augustinum, vel qui eius libros non indiligenter legit." Idézi: J.-P. MIGNE, *Sancti Augustini... Opera omnia*, Tomus IX, 863. (Patrologia Latina)
44. *Tomi operum D. Aurelii Augustini Hipponensis Episcopi*. Ex manuscriptis codicibus per Theologos Lovanienses ab innumeris erroribus repurgatus, quorum diligentiam et utilissimum laborem, indignant Castigationes, quae pleraeque per eosdem ad calcem Tomi hujus succincta brevitate sunt annotatae, Lyon, 1586.

45. AUGUSTINUS, *Retractationes*, liber 1., cap. 4.:
 "Inter haec scripsi etiam duo volumine secundum
 studium meum, et amorem ratione indagandae veri-
 tatis, de iis rebus, quas maxime scire cupiebam, me
 interrogans, mihiq̄ue respondens, tanquam duo es-
 semus, ratio et ego, cum solus essem. Unde hoc
 opus Soliloquia nominavi."
46. J.-P. MIGNE, *i. m.*, tom. IX., 863-912., 950-
 967. jegyzet.
47. J.-P. MIGNE, *i. h.*
48. J.-P. MIGNE, *i. m.*, tom. IX., 863-864.; 898-
 901. és 950.
49. Ld. *Index Aureliensis Prima Pars A/7*. Aureliae
 Aquensis, 1965. Libellus meditationum sancti Au-
 gustini. Hac sunt que in hoc opusculo continentur.
 In primis (N. Laudensis) Carmina in laudem beati
 Augustini episcopi. Item Carmina maphis vegi [sic!
 Maphei Vegii] in laudem beate Monice. Item tabula
 capitularis super omnia opuscula his contenta. Soli-
 loquia eiusdem. Manuale eiusdem. Meditationes s.
 Anselmi Cantuariensis. Meditationes s. Bernardi
 (Claraevallensis). Epistola eiusdem de perfectione
 vite. Sermo sancti Bernardi de passione domini.
 Mirabili dictum Petri Damiani de hora mortis. Tra-
 ctatus sancti Vincentii (Ferrer) de vita spiritualib.
 Velence, 1505, Christophorus Colea Pensis.

50. Az 1586-os lyoni Ágoston-kiadás IX. kötete (vö. 49. jegyzettel) és az ezt alapul vevő J.–P. MIGNE (*i. m.*) is kiadja a három összetartozó középkori kompendiumot a kétes hitelű ágostoni szövegek között. A harmadik – szövegében az előbbiekkel teljesen azonos – általam megvizsgált kiadvány: *Divi Aurelii Augustini Hipponensis Episcopi Meditationes, Soliloquia et Manuale. Collatione Manu Scriptorum exemplarium emendata et annotis passim Sacrae Scripturae allegationibus aucta.* Eger, 1780. Ezt a kötetet számos utánnomásban újra kiadták.
51. *Szent Ágoston doktornak ...*, 141–142. Latinul: *Gratis tibi ago lumen meum. Ecce video, sed per speculum in aenigmate. Sed quando facie ad faciem? Quando veniet dies laetitiae et exultationis in qua ingredior in locum tabernaculi admirabilis usque ad domum Dei: ut videam videntem me facie ad faciem, et satietur desiderium meum.* (J.–P. MIGNE, *i. m.*, tom. IX., 891.)
52. *Szent Ágoston doktornak ...*, 142. Latinul: *Quemadmodum desiderat cervus ad fontem aquarum, ita desiderat anima mea ad te Deus. Sitivit anima mea ad te Deum fontem vivum. Quando veniam ad aquam dulcetudinis tuae de terra deserta, in via et in aquosa? ut videam virtutem tuam, et gloriam tuam, et satiem ex aquis misericordiae tuae sitim meam? Sitio Domine, fons vitae es, satia me. Sitio*

Domine, sitio te Deum vivum. O quando veniam et apparebo Domine ante faciem tuam? (J–P. MIGNE, *i. m.*, tom. IX., 892.)

53. J.–P. MIGNE, *i. m.*, tom. IX., 905–906.
54. *Szent Ágoston doktornak ...*, 27–28.
55. J.–P. MIGNE, *i. m.*, tom. IX., 911. és *Szent Ágoston doktonak ...*, 59.
56. KLANICZAY, *i. m.*, 365–366.; FÉNYI, *i. m.*, 20–21.; PEISCH, *i. m.*, 66.
57. *Szent Ágoston doktornak ...*, Ajánlás (3; :(4v; :(5
58. AUGUSTINUS: *De vera religione*, 72. és *Enarrationes in Psalmos* 54,9.
59. Vö. Bernhard F. HUPPÉ, *Doctrine and Poetry. Augustine's Influence on Old English Poetry*, New York, 1959, 3–28.
60. AUGUSTINUS, *De doctrina Christiana*, 2, 7–8/6/; 4, 15/7/–14–16/10/. A Szent Pál idézet: II. Kor. 3,6.
61. Erre nagyon érdekes példával szolgált Nyíri [Ecse-di] Báthory István 57. meditációja. (ECSEDI BÁTHORY István meditációi. Sajtó alá rendezte

- ERDEI Klára és KEVEHÁZI Katalin. Bp.–Szeged, 1984, 78–79. (*Adattár a XVI–XVII. századi szellemi mozgalmak történetéhez* 8.); és *Régi Magyar Költők Tára XVII/1.*, Bp., 1959, 243–249., jegyzetek 574–580.; A. ERDEI Klára, *Ecsedi Báthory István meditációi és európai hátterük*, in *Irodalomtörténeti Közlemények*, 1980, 55–69.; u.ő., *Modellfejlődés Ecsedi Báthory István prózájában*, in *Irodalomtörténeti Közlemények*, 1982, 620–626. és u.ő., *Méditations calvinistes sur les psaumes dans la littérature française du XVIe siècle*, in *Acta Litteraria*, 1982, 117–155.
62. PUSCH Ödön, *Vallásos elmélkedések kódexeinkben*, Kolozsvár, 1910, 5.
63. Szelestei Nagy László szíves szóbeli közlése.
64. *Szent Ágoston doktornak ...*, 26v, 41v, 47, 58v, 62v, 68, 68v, 72v, 75v.
65. *Szent Ágoston doktornak ...*, 169.
66. SZABÓ Flóris, *A hóraskönyvek hatása kódexirodalmunkra*, in *Irodalomtörténeti Közlemények*, 1967, 163–167.
67. *Nyelvemléktár* 2. köt. 265. (Thewrewk-kódex) Szent Brigitta tizenöt imádsága szerepel még a Czech-, Winkler-, Gömör-, Pozsonyi-, Kriza- és

a Lázár Zelma-kódexben is. A kódexekben nem mindenütt található meg az imádságfűzér címe.

68. Ján. 1, 1–14.; *Szent Ágoston doktornak ...*, 1. és vö. SZABÓ, *i. m.*, 165.
69. *Az keresztyén szűzeknek...*, 47. r–v. (Kiemelés tőlem, U.P.) Hasonló megjegyzés olvasható erről a könyv egy más helyén is: 189v–190r.
70. A Festetics- és a Czech-kódex Kinizsiné Magyar Bena, a Peer-kódex egy Simon nevű férfi, a Gyöngösi-kódex Pál bíró részére készült. Más kódexekben is megtaláljuk a nyomait, hogy világi megrendelők számára másolták őket. Ld. HORVÁTH Cyrill, *Világiak régi magyar imádságos könyvei*, in *Irodalomtörténeti Közlemények*, 1895, 258–281.
71. Pl. ERDÉLYI Zsuzsanna, *Hegyet hágék, lőtőt lépék. Archaikus népi imádságok*, Bp., 1976²
72. A szakirodalom – lakhelye után – inkább *Ecsedi Báthory István* néven említi, holott sem maga, sem kortársai nem használták ezt a névalakot. Helyesebb a *Nyíri* előnév, mert saját korában is így különítették el a Báthory családnak ezt az ágát a *Somlyai* ágától.
73. ERDEI Klára, *i. h.*

74. Ezt a vonást először nem Báthorynál, hanem *Bornemisza Péternél* – különösen az *Ördögi kísértetekben* – figyelhetjük meg. Bornemisza írásainak vallomások részletei azonban csak távolról kapcsolódnak dolgozatunk témájához, ezért itt nem foglalkozhatunk velük. Erről a kérdéstről ld.: SCHULEK Tibor, *Bornemisza Péter*, Sopron–Budapest–Győr, 1939, 89–142., 200–209. és NEMESKÜRTHY István, *Bornemisza Péter, az ember és az író*, Bp., 1959, 176–186., 259–295.
75. RIMAY János *Összes művei*, szerk.: ECKHARDT Sándor, Bp., 1955, 156.
76. RMNY 945, 1003, 1345, 1513. Az első kiadást kisebb változtatásokkal és a forrás elhallgatásával 1609-ben újra kiadta MIHÁLYKÓ János eperjesi lutheránus prédikátor. (RMNY 976) Pázmány a második kiadás Előljáró levelében így ír erről: "Annak okáért nem hogy javallanám ezt az eperjesi prédikátor munkáját, de sőt inkább ez benne való sok fogyatkozásokért gyalázom, és enyimnek nem ismerem." (PÁZMÁNY Péter *Összes munkái*, Sajtó alá rendezte BREZNAY Béla, II. köt., Bp., 1895, 7.)
77. PÁZMÁNY, *i. m.*, 4.
78. PÁZMÁNY Péter, *Kempis Tamásnak Christus követeserül négy könyvei (...)*, Bécs, 1624. (RMNY 1297)

79. Itt szeretném megköszönni KLANICZAY Tibornak, hogy felhívta a figyelmemet a magyarországi jezsuitáknál a 17–18. században virágzó latin nyelvű elmélkedésirodalomra. Ezt tanulmányom későbbi továbbfejlesztésénél figyelembe fogom venni.
80. *Régi Magyar Költők Tára XVII/2.*, szerk.: KLANICZAY Tibor és STOLL Béla, Bp., 1962, 435–448.
81. *Régi Magyar Költők Tára XVII/7.*, szerk.: STOLL Béla, Bp., 1974, 69–106.
82. 20 sor magassága 84 mm.
83. 14 x 16 mm. Az iniciálé eredetéről ld.: RÁTH György, *A legelső nagyszombati nyomtatvány 1588[!]-ból*, in *Magyar Könyvszemle*, 1890, 43. és FITZ József, *A magyarországi nyomdászat, könyvkiadás és könyvkereskedelem története*, II. kötet, Bp., 1967, 59–60.
84. Ezt a fametszetet megtaláljuk még: MONOSZLÓI András, *De cultu imaginum...*, Nagyszombat, 1598. (RMNY 632)

* * *

Itt szeretnék köszönetet mondani mindazoknak, akik dolgozatom rövidebb változatát – amely a *Reneszánsz és Barokk Kutatócsoport* ülésén 1987. április

15-én hangozz el – figyelemmel kísérték és megvitat-
ták. Az ott kapott tanácsok nagy többségét munkám
jelen fázisában még nem tudtam kamatoztatni, kutatá-
som későbbi szakaszában azonban nagy hasznát veszem.

Lukács Pécsi lived in the last third of the sixteenth century in Nagyszombat (now Trnava, Czechoslovakia), in the citadel of the Counter reformation. He committed himself, in every respect, to the service of the Catholic church, as the attorney of the Esztergom chapter, as the corrector, later director, of the only press then in Catholic hands, and, last but not least, as writer. In his literary work he chose, however, a way of diffusion of the faith quite different from that of his collaborators, Miklós Telegdi and András Monoszlói who, in turn, defended the Catholic faith by controversial tracts and propagated it by books of sermons. The task of Lukács Pécsi was to win over the plain believers and provide them ethical education. He started to realize this program by editing and publishing the series of the Nagyszombat calender, then, as of the 1590s, his pious books containing moral instructions as well as counsels on Christian life appeared, the first of which is the book entitled *Szent Ágoston doktornak elmélkedő, magánbeszélő és naponként való imádsági* (Doctor St. Augustine's meditating, monologuing and daily prayers.)

This work, of early medieval origins but attributed to Augustine, was very popular in those days. One of the havens for the man of that age who is haunted by anguish, disappointment in the world as well as in himself, experience of the crisis, could be unity with God.

And to reach this haven the most adequate way was the personal, confessional religious introspection exploring the depths of the human soul, the meditation and private worship, as originated from Augustine's works. This is why in this time, after about a half century of latency, the literature of meditation and prayers which had been very widespread in the Middle Ages became popular again, and it remained current for the next century. The very first publication of this resurrected genre is Lukács Pécsi's collection of meditations, and it is not only worth taking into account as an important document of a significant trend of the history of ideas (and, at the same time, as a document of the reception of Augustine in Hungary), but the reader of our time will pay attention to the winged style, ornamented and savoury use of language of the book.

Felelős kiadó:
az MTA Könyvtárának főigazgatója
A borítót tervezte: Benkő Anna
Alak: B/6 – Terjedelem: 18.45 (A/5) ív
Felelős szerkesztő: H. Takács Marianna
Megjelent: 1988. – Példányszám: 600
Készült az MTA Könyvtárának
házi sokszorosító részlegében

•

Ára: 120,- Ft

•

•

SZENT A
GOSTONDO-
CTORNAC, ELMEL

KEDŐIMAGAN BESZELŐ:
es naponkent valo imadtságit: az
keresztyen atyafiaknac
epuletire, magyarra
fordeta.

PEBCHI LVKACH:

PSAL: CL.

Minden lelec dicherie az vrat

Nyomtattatos Nagy Sombatba.
M. D. XGI.

SZENT A
GOSTON DO-
CTOR NAC, ELMEL

KEDŐ: MAGAN BESZELLŐ:
es naponkent valo imadlágit: az
keresztyen atyafiaknac
epületire, magyarra
fordeta.

PEBCHI LVKACH:

PSAL: CL.

Minden lelec dicherie az vrat

Nyomtatottot Nagy Sombathba.
M. D. XCI.

Pfal: 77.

Sziuenee artatlanlagaban legeltete,
es kezeinee ertelmiben vezerle űket.

Aktor: 2.

Hailyuc űket szollani nyeluűnkűn,
az Istennee veghetetlen nagy dolgairol.

AZ

AZ ESZTER

GAMI EGYHAZ LEL-
KI FŐ PASTORANAC, Kv-
thasi Iánosnac, Pechi Pispóknec,
az Romai Chasar, es magyar-
ország Kiraly ú fölsége tanachas-
nac, mind az két életnec Iduós-
leges neuedekensége-
keuannya.

MANUSCRIT
A. M. M. MUZEUMI
SIECH. ORSZ.
KÖNYVTÁRA

V DOM hogy sokan is

laltatnac, kic gonosra magya-
razzac, ez en kised munkas-
mat, mintba erre biuatalom nem uolna,
de azokhoz chac ez a felelet, hogy az
ünön süleiec, ha keresztienec uoltanac,
ezent miueltec, midönüket kised kos-
rokban, az imadsagra tanetottac, mind
az által, az sont gyülekezetben, az
zal, zurzauart nem tamostattanac,

i(z banem.

hanem inkábűket, az Isteni esmeretnee
meg tanulasara alkalmas: bokka tetá
tec. Azon sem sükség feieket törnt
ne: nell:ek nec, mintba en ezzel, maga-
mat alorcza statnam, hiű dichőseget
104n. 10. keresűen magamnac, mert ualaki effele
dologban azt keuanya, niluan ualo lopo
Esa. 14. es lator az, bassonlo amaz gonos Ana
gyalbox, ki az Istenec dichőseget, el a
karia uala orozni, hanem bizonyo
okoc uittee rea, bogy á Szent Ago
ston Doctornac, az kőz őnszeges keresi
tien anyaszentegybaxnac fő taneto
ianac ssep kizded trasat meg tolmals
cholnam, es az mi nyelűinkre fordeta
nam, holot lattam, de ugyan kezen
tapasztaltam, az nemes ssep lelkeket, es
Istennec teremtet allatit, mind magoc
stegektűl, mind az kik nec gondűsele
jekre hasztattanac, naponkent minden
beusagos gondolatoc, de ugyan chelea
kedetső

kedetec által is meg foytatni, kikért az
ueghetetlen Isten, a Christus tellyes irs
zalmassaggal uitettetuen, sokat munk
kalodot, de sörnyuseges, kalalt meltoz
atot s enduedni, kikért bizony sük seg
minden munkat föl uenni, es mind ok
tata s sal, imadsaggal, io példual r. mo
gatni, hogy gyarapodgyec, es erő s fód
gyec. Azert senki ne obudalya, ha es az
sereg közzül, am az egyigyü aszonyal
lattel, ez irassal föl ki s ltoe, alduan az
urat, egyebeket is arra intuen. De e
kiüül mindennapi akadekink is, es nyos
morusaginc okot attac ez imadsagok
nac irasara, melyekben fölötte igen
sük seges az köntorges. Az ehseg fe
löl, az sölbat, kinec hazaban mindenn
napi kenyere ninchen, it sük seg az kö
nyorges: külömb fele hadaknac rettes
netes hireit ki nem hallya: de nyakan
függö fegyueret ki nem erzi. s amtas

Luc. 11.

lan betegsegeket uagy magan, uagy
egyebeken ki nem tapasztal: Az hitben
ualo uisszaonyast es egyenetlenseget, ki
nem lattya: senki ninchen bekesegben,
senki nem talaltatic batorfagban:
Bizonyara hasznos uolna bekeses
ges elmeuel egy arant az menyei sents
lelket kernunc, ki ez ielen ualo nyomos
rusagokat meg konyebetene, minden
uisszaonyast elueuen, azert igen sikseg
az imadkozas. Nem oknekul parans
cbolta u sentsfolsegeis Christus urunc,
bogy az attia Istent kerunc altala, es
bogy meg halgat minket, ugyan fol fos
gatta, miuel bogy mi attianc u, mi penig
fiat, es legeltetet iuhai uagyunc: egye
bet semkiuán tulunc, hanem bogy bes
tegsegunket meg esmeruen u hozza
fussunc, mint igaz oruoshoz, ki kezeit ki
teriestuen, kialtuan mindeneket magas
hoz biu: luyetec bozzam az klc mun
kala

IOAN. 14.
16

ESAI. 78.

MATH. 11.

kalkottoc, es meg uattoc terbelue, ...
könyebetlec titeket. Hansfer könyör-
göt Moyses az népért, es meg halgatta Exod. 32
tot: Helias bozzanc baszonlo ember
leuen, könyörgesuel az neduességgel te Num. 14
lyes folybóket elkergette, meg tartoz-
tatta, es uifontac, uiffa teretette. David
az ünyomorusagiban segetsegül hitta
az urat, es meg halgattatot: imadkoz- 3. Re. 17
tanac az Apostoloc, es soc betegse-
ket gyogyetanac, ugy hogy minyaian
egy uton az atya Istenhez iaruluan, Heb. 4.
fent fia által, az irgalmassagnac ses Heb. 5.
kibez tutottanac, ki az ü meltosagaert
attlatul meg halgattatic, aztis cbeles
kesi, hogy mies általa meg halgattas-
sanc. De ugyan azon Istenec fia, utas Math: 6.
tis mutatot mint kellyen imadkozniuc
az az, bitból ket annac sarmazni,
mert lebetetlen hogy ualaki bit ne-
kül keduebe lebesen az ISTENEC, Heb. 12.

mert mint kerhetjunc ual amit attul,
 kinec hatalma felöl ketelkedunc, auagy
 akarattya felöl ketsegbe eszunc. Arra
 int s: Palis hogy minden ketelkes
 desnekül, hitbe könyörögiunc. Es mert
 hogy az attya Isten lelec az kihex
 könyörgunc, sikseg hogy az imadsagis
 lelekbe legyen: Ezt tuduan sent Pal,
 imadkozom ugy mond lelekbe, imadko-
 zom elmembe. Es bizonyara mi mas
 gunc sem tudgyuc mit kellesec ker-
 nunc, mert az test, es uer, arra nem tar-
 nettya, mint könyörögion az lelec, mis-
 uel hogy az elme indulatiac, hozat-
 tya, es nyelue ninchen, hanem kernunc
 kel az lelket, ki mi erettunc kialt es
 esbedezic, meg mondhatatlan söpögese-
 sel: Mint amaz Anna assony (az kiras-
 lyoc könyüuebe) imadkozec, kinec at-
 ki moxognac, de semmi hozattyat
 nem balyac uala. Moizeshezis ily söl-
 la az

la dx ui : mit kialtas: holot nylaan
uagyon, hogy Moises semmit nem sol
uala. Nemis sükség soc sot paporetá-
nunc Isten elöt, mert tudgya sükségun- Matth. 6
ket, keffis meg adni, hanem azért pa-
rancholya hogy könyörögiunc, hogy
meg esmeriuc azoc az ioc honan sar-
maznac, es hogy hala ada fra föl gerie
dezzünc. Es noha az urnac haza Math. 21
imadsagnac haza, mind az által min-
den belen igazan imadtatatic, ki min-
deneket környül ueuen, senkitül kör-
nyül nem uetetic: es azért minékünc
minden bel igaz templomunc, ualabanc
ser az Isten nec lelke stüinket izgat-
tic: azért is parancholia az Isten hogy
reyter belen imadkozzünc, elmenk nec
ajtaiat be záruan, lelkünc ielen leuen,
az soc uilagi gondolatok nac dongo
legicit el kergetuen, az imadsagnac tiff-
tasagos aldozattyat menyorszagba
: (5 igazechyuc

- igazechiuc, dolot az ijjennel, soitant,
 es boldogsagos nyaiaffigaualelni, sent
Luc. 18. dolog. Touabba sükség az imaisaga
 ban az alazatosffig, peldanc az public
 canus, ki szemeit nem meri uala az egek
 re föl emelni, es mellyet ueruen, büncis
 nec bochanattyat keriuala, megis nyere
Math 26. az keuely Phariseust batra hagyuan:
 az is keuantatic bogy minden mi akaras
 tunkat, ő fölsege akarrattya ala ues
 süc, mert urunkis czent chelekede, mi
 dón attiahoz könyörge, minket oktata
 uan. Es noba, neha kesebben halgas
 son meg, de ugyan sükség süntelen kö
2. Cor. 12 nyörgeninc: sent Palis midón először
 meg nem halgattat nec, massodßer; es
 barmadßeris könyörge, ugy balla oston
 eleg neked az en malastom, holot az io
 erkölch, az gyarlo erőtlességbe sokot
Judith. 9. meg tókelttetni: De ludit asony azt
 beselli, hogy az urnac irgalmassagi
 bizonylas

U. 20105 1.20105 uannac környül uetet-
ue, es igen io bekefegben ü bent föl-
séget uarnunc, mert el nem feletkezic
az segenyekről, azertis hallastya io
uoltat, hogy erőfsechen bernünc, hogy
beufegesben aiandekoshasson. Holot
azert naponkent ualo sükségünket, es
nyomorusaginkat igy rendelyüc Isten
előt, lehetetlen hogy meg ne halgasson:
azert ugyan igen sükséges az Istenec
gyülekezetiiben az el rendelt könyör-
gesséket, Isteni aitatossagot mindene-
keppen aianlanunc, es gyakorlanunc,
mint ez kisdéd könyuechkeben, nagy-
sép Isteni könyörgesec uanac föl irua.
En penig effele munkaual mit igye-
keztem, azt az tudgya iobbadon, az
kinec tistességeré chelekettem. De
miuel hogy böchületes rendekét ha-
gyot ISTEN az anyaßentegybazba,
kie

Kic közzül te is fő pastor talaltatol,
ugy mint ki az Isten igeiben munkas
lodol, es így kettős tíftelegre uagy
melto, igaznac aletam hogy ez ester-
gami Egyház gazdaiának, es Pasto-
ranac, melyben en is gyermeksegemül
fogva föl neuekettem, ez kichin myn-
kat aianlanam, es az urnac chüreiben, ez
kiided keuet be uinem, hogy ezzel az
töb cheled attiamfiat izgatnam, es
minden munkara az urnac földiebe
kistetnem: ez mellet uy cheled gazda-
sagodnac, es pastorsagodnac (melyet
idaösszegedre bossu idig uifely, az egy-
igyueknec hasnokra) oruendeznec. De
miuel hogy ez marokni könyuecket, eleg-
ge aianlya az igazsag, es az ironac
Szent Agoston Doctornac aitatossaga
es kegyessege, arra kerlec, hogy az en
fordetasomat iregimellen oltalmazzad,
talam talalkoznac oly kereszten at-
tiamfiat

tiamfiái kiknec hasznal, es Istentül nea
kem'ot keuanac: egyebet sem keuanoc
tülöc hanem hogy könyörgesec közöt,
keuanyac hogy midön ez balandosago
bol'it keiletic mennem, bekefegeffen az
urban legyen ki mulasom, melyet enis ü
'nekic kiuanoc mind feienkent nagy bes
retettel. Nagy sombatban, Boldog
asbony bauanac tizenötödíc
napian 1591.

Pecchi Lukacs.

SZENT

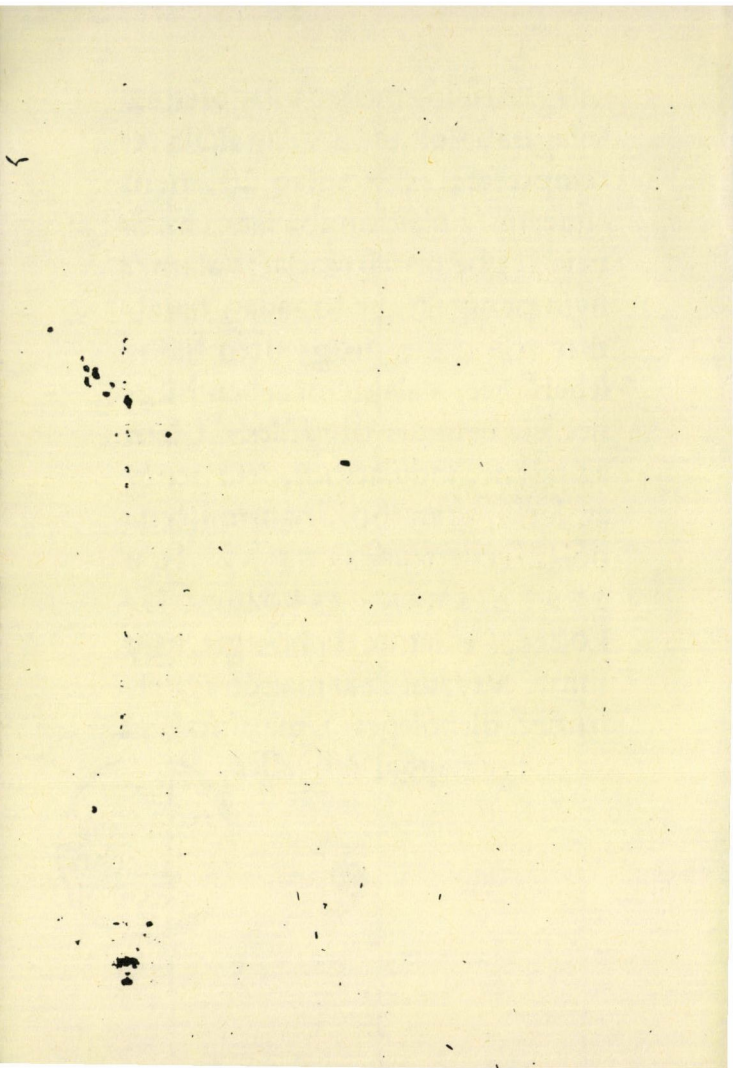
SZENT JÁNOS
Euangeliomanac kezdete.

KEZdetbe vala az ige, es az
ige Istennel vala, es az Isten,
ige vala, Ez, kezdetben az Isten
nel vala. Mindenec ű általa lettes
nec, es nala nélkül semmi let, az mi
let. ű benne volt az élet, es az é-
let embereknek vilagossaga volt:
ez az vilagosság, sötetsegeben vila-
goskodic, az sötetsegec környűl
sem vettec. Egy ember volt bos-
chattatuan Istentűl, kinec lanos
volt neue. Ez tanubizonlagul iűt,
hogy vallast tenne az vilagos-
sagrol, hogy mindnyaian hins-
nec ű általa. Vilagosság nem
volt ű: hanem hogy tanubizonla-
got vallana az vilagosagrol: igaz
vilagosság volt, meli minden ez
vilag

vilagra iúuó embert vilagoset: ez
vilagban volt, es ez vilag általa te-
remptetet: es ez vilag útet nem
ismerte. Tulaidonaba iút, es az ó-
uei útet be nem fogadac: valamé-
nyin pedig útet be fogadac, hatal-
mat ada nekic, hogy Isten fia iua
lehesse nec, valakic neueben hisz-
nec, kic nem vgr ólgyülesbül, sem
az test nec indulatibol, sem pedig
az ferfiu akaratbol, hanem Istens-
ból született nec. ES AZ IGE
TESTE LEEN, es köztűnc las-
kozec, (es lattuc dichóseget, vgy
mint, attyatul szarmazot egyet-
lennec dichóseget) malasztal, es
igazsággal tellyesset.

SZENT

SZENT AGOSTON
DOCTORNAC FLMELKEDESL

AZ HATALMAS
ISTENNEC SEGETSE,

gúl való binafa, az erkölchök
nec, es élet nec meg job
betasara.

N VRAM ISTE
nem, enged az en sziuem nec,
hogy tegedet kiuanyon, kiuan
uan keressen, keresuen meg talalyon,
meg talalyan szereffen, es szeretuen vet
kennet meg valcha, meg valtattakra vi
sza ne teryen: Vram en Istenem, adgy az
en sziuem nec banatot lelken nec töre
delmeflegget, szemcim nec könyűhulla
tasnac kutseiet, kezeim nec adakozasra
beuseget: En kiralyom, olch meg ben
nem az test nec kiuanlagat, geriezd föl
sz szeret nec tüzet: Meg valtom, ker
gesd ki belölem, az keuelfeg nec lelket, es

SZENT AGOSTON

az alázatosságodnac kenhet nagy irgal-
 massan enged ennekem : Iduózeretóm ta-
 uoztasd el tülém haragodnac dihöfseget,
 es enged kegyelmessen az örökesség szen-
 uedeincc panizat: En teremtóm, gyom-
 lald ki belölem á lelkembeli keduetlen-
 seget, es adgy szeled elmenec egyeffeget:
 Kegyelmes Atyyam, adgy gyökeres hi-
 tet, hasonlo remenfeget, izuntelen valo
 szereteter: En vezereim, fordech el tülém
 minden heusagot, elmemnec tökeletlen-
 seget, szememnec tetouazasat, szamnac
 chelchapasat, tekentetimnec szemptelen-
 seget, gyomromnactöltözefet, atyiam-
 fiainac gyalazattyokat, az ragalmazas-
 nac goncsagat, nyughatatlanfagnac va-
 gyodalat, kazdagfagnac kiuanfagat, ha-
 talmassagoknac ragadományat, hiu di-
 chöfegnec keuanfagat, kép mutatasnac
 goncsagat, hiszelkedesnac mérget, nyo-
 morultaknac meg vetefet, erőtleneknec
 nyomdozasat, tökeletlenfegnec lango-
 zasat, iregységnec rozdaiat, karomlalnac
 halalat: En alkotom az alnoc vakmerö-
 seget, kemenségemet, nyughatatlan-
 gommat, hiuolkodasomat, almosfagomat,

restfegemet, elmennem compafogat, szü-
 vemnec vakfogat, erzekenséginnec meg
 vakulat, erköchiönnec fene voltat, az io
 hoz engedetlenfegemet, tanachomnac
 ellenkedeser, nyeluemnec zablaltalan-
 ságot, szegenyeknec ragadományat, erös-
 leneknec nyomorgatásit, bünteleneknec
 boszontásat, alattam valóknac gondui-
 feletlenfegemet, hazam nepe ellen való ke-
 gyertlenfegemet, barátimhoz irgalmatlan-
 ságot, atyamfiai ellen kernenfegemet, vag-
 dald el tülem, és bennem. En Istenem,
 en irgalmasságom: Kerlec tegeder a te sze-
 relmes izent fiadert, adgy ennekem az ir-
 galmasságnac che lekedetit, kegyességnec
 kéreleset. hogy tudgyac az nyomorúság
 ala vetteteiken szanakodni, teuelgöknek
 tanachot adni, szegenyeket segetteni,
 szükölködöknek ielen lenni, meg keseret-
 teket vigasztalni, meg nyomorattakat föf-
 emelni, nyomorultakat vidamettani, si-
 rokat chillapettani, ellenem vetetteknek
 meg bochatni, engem gyüülöket szeret-
 ni, gonofsért tot adni, senkit meg nem
 utalni, hanem tisztelni, iokat köüetni,
 gonosfokat el riuoztatni, iofzagos dol-
 gokat

SZENT AGOSTON

gokat magamhoz czatolni, vetkeket meg vetni, az ellenzesben bekeleg szenvedest, az io szerencheben tartoztatast, szamnac orzeset, es anakimnac be zart aitoir: Ez földjeket meg nyomdozni, es az örökce valokat szomiuhozni.

*EMBERNEC MAGA VALA
delaja, es az Isten irgalmassa,
ganac aianlaja.*

IMHOL en teremptom mennit herec földgedtül, holot chac keueset sem erdemtettem, vallom vram valom, nem hogy az kiuant ioc illetnenc engemet, de szamtalan, es valogatot büntetéseket erdembec. De az nyiluan valo bünsóc, paraznac, es gonosz teüoc, biztarnac engemet, miuel hogy az egy szempilantásban valo ellenfelegnec, toirkabol, az io pastornac hatariban be fogattarnac, mert chac te vagy mindeneknec alkotója es teremptöic, es noha minden dolgaidban thudalatos vagy, de almelkodando földtce, az irgalmassagnat chelekedesiben: es nem oknekül mondatattad egy szol

ELMÉLKEDESI.

szolgád által magad felől: Az ű irgalmas-
sági, minden chielek detinec földete ta'alo-
tárnac: es mintha egyenkent szollottat
volna az te nepe'd felől, hiszűc hogy így
szollottat: es az en irgalmaslagomat meg
nem vonszom t'ide: mert senkit nē ytalsi
senkit meg nem vecz, senkitűl nem irto-
zol, hanem ha valaki eszte lenűl t'űled it-
tozi: es azért haraguan, nem hogy meg
versz, de meg b'ofsondotatis ha meg chei
deszűl'ne ajandekcal larogacz. En iste
nem idu'ossegem nec erő'ssege, es hozzá-
fogadoia, eu boldogtalan ingerlettelec,
es szemed el'ot vetkeztem, d'űh'ossege-
det f'ol tamasztottam, haragodat er-
demlettem: vetkeztem es el turtel, b'ime-
thelekerem mégis el szennecz: en
nec földete mid'ön hallaszom terefe-
met varakodol, teűe'ig'ot hatta hiűz-
ellenkez'ot hozzád hiűd, veszreg heűd
t'ot, es tunyat varl, vissza ter'ot apo-
gatuan, h'elgecz, tudatlant tanetras,
keserg'ot vigazra: az eset'ből f'ol tamasza-
ras es epertes, k'sny'org'ot meg ayand-
ekos, az keres'űl meg talaltatol, es az
gyakor z'org'onec meg nitakozol: Imbol

SZENT AGOSTON

En Vram Istenem, michoda ellent vessec,
 mit felelyec nem tudom, semmi bele
 minchen az lappangainac, el sem reytez
 hetem, miuel hogy az io elerre vtat mu-
 sarral, es az igazan iarasra tudomant at-
 tak fenyegetuen az pokolbeli tuzzel, es
 edezgetuen Paradichonnac dichósege-
 uel: **Mast** azért irgalmalsagnac attya, es
 minden öruendeteseg nec istene, sze-
 gezd, es liggazd által, felelmeddel az en
 cesti erzekenyegimet, hogy az miuel fe-
 nyegecz, el tauoztathassam, es az te id-
 uózetesed nec örömet ad meg ennekem,
En Vram, es erőflegem, tamalzom en es
 des Istenem, egyetlen egy remenségem,
 es bizodalmam, gyamolyom, es meg szas-
 baditton, ónch elmemben az mit gon-
 dolyac felőled, tanich meg minemü be-
 szedekkel hiuialac segetsegu: mert egy
 dolgot tudoc, es igen iol tudom, mellyel
 meg engeszteltetel, es meg nem vralods
 az szomorodot, es meg keseredet lelecal-
 dozat előtred, az meg alazot, es töredes-
 mes sziuet, hozad fogadod. **En Istenem**,
 ezekkel az aiandekokkal kezdagech, ezeki-
 cel az otalmakcal, minden ellenseg el-
 len

Ién erősch engemet : az gonosz erköl-
 chöknek langiában ezt enged hiúességul,
 minden szenuedeseiben, ezt enged ir-
 galmas otalmul, cheleked Vram iduős-
 segemnek erőssége, hogy azokközül ne
 talaltassam, kic chac idzig hisznec, es az
 kefertetnec ideien hatra lépnee: Az üc-
 kőzetnec nappian, es helen, az nyauals-
 lyanac ideien, es az nyomorusagnac, ora-
 ian. en remenségem, es iduösségem, ar-
 nyekozd meg feiemet: Imhol vram, en vi-
 tagossagom, en iduösségem, sokat ker-
 tem, mellyeknekül szükölköttem, azo-
 kat ielengettem mellyektul felec, de
 lelki esmeretem nyughatatlankodie el-
 lenem, sziuemnek reytet chelei orzalnac,
 es fednec engemet, es valamit az szere-
 egyben szolgaltat, az felelé el ofzlatya :
 a° io akarat izgat, de az terrezes meg-
 fed chelekedetim felelmet, de irgalmas-
 sagod bizodalmat rólt en belem ; kegy-
 elmesseged kizzet, es hadet gonossagom
 penig kizzet, es taroztat engemet : de
 hogy igazag meg valyam, elmembertvi-
 sza ternec minden gonossagnac képi, mel-
 lyec az io igyekezeti elmenec eluense-
 get, vilza veric.

SZENT AGOSTON:

EMBERNEC PANASZA.

*bogy engedetlensegeért Istenül meg
nem balgattatic.*

A Ki gyűlösege melto, nichoda or-
czauál kérhet engedelmet, mine-
mü vakmerőséggel kiuanhat dichősege
a kinec büntetéssel tartoznac: Ingerli
az birot, valaki hatra vetuen bünege
valo eleg tetelt, aiandekkel keres tisztel-
tetni. Az kiralt chufollia, holot az bünte-
tesre melto, bainoki meltatlan aiandekal
kiuan gazdagettatni: es az Atyanac edes-
sen hailo akaratyat, az bolond fiu kefe-
reti, ki sok bolzonrafokal ütet illetuen,
meg tett töredelmisege elöt, örökfe-
genec magalsagat tulaidonertya maga-
nac. Szerelmes aryam chelekedetimet
mit rendezem? meg erdemlettem az ha-
lalt, megis életet korec, meg haboretor-
tam, az en kiralyomat, kinec szemtele-
nül kiuanom oltalmát: meg vetettem az
birot, kit vakmerőkeppen keres segetse-
gük: Kevelyen nem akartam Atyamat hal-
gatnom, kit mañ oltalmul mereszlec ki-

nanj

ninnom. Iay ennekem, mely kesen iu-
 udc. iay mely lassan sietes: Iay ennekem.
 holot az szelec vtan futoc, nem melez-
 ratuan az nilakat el rauoztatni: egesse-
 ben leuen, el henycltem meg tekinteni
 az sebeseto nilakat: im mast szorgalmaz-
 tatom, az szomszed halaira, az sebekhez,
 sebeket attam, holot az gonossagokat
 gonossagokkal szaporettni nem feltem
 sebimet vy genyetsegekkel meg hinter-
 tem, holot az regi verkeket mostaniak-
 cal vizsa terettem, es melyeket az Iffe-
 ni oruossag meg gyogitor vala, az en esz-
 uesztó chiklandalum ki nyitnac: az mely
 bór sebeimet be fedte vala, az genyedse-
 nec ki folyasaban meg rothadot, miuel
 hog az gyakorlattatot gonossag az lsten-
 nec irgalmassagat meg hiuetotta, es ureb-
 setette bennem, mert iol tudom amaz-
 irast: Valamely oraban az igaz verkezic,
 minden u igazsagi feledékenységben men-
 nec, azért ha az el esó igaznac, igazsagi, el
 törtéret nec, menuel az bünös nec poeni-
 tenciaia, azon verkekre meg truent Han-
 szer mint az eb vizsa terrem az Okadaira,
 es mint az diszuo hatra terrem az sár heue

SZENT AGOSTON.

ueresre: vallom, mert leheterlen, hogy
 azokról meg eml. kezzem: Az halando
 emb. tecközül, kicvetkezni nem tutta.
 Hanyat oktattam bünre, akaruan bün
 chekedni, tanachul attam, ellenkező-
 ket keferettem, az kic akarattyokat ar-
 tac engertem: Hanynac verettem tört,
 kicveteknekül iattanac, az kic ytat keres-
 stec, vermet nyitottam, hogy meg cheles-
 kedni nem rettegetem, azokról el felet-
 kezni nem feltem: De te igaz Biro be pe-
 cheteluen az bünöket, mint valami sak-
 ban, iol iattad minden gn vrainat, es min-
 den iarasimat meg szamlaltad: Halgat-
 tal, mindenkor vesztoglertel, engedel-
 mes voltal, iay ennekem, ez van vgy
 kezdes szollani, mint az meg keferede
 faidalmas szülő.

A Z B I R O N A C

felelme.

I Steneknee istene, en Vram, az bünö-
 kón hatalmas, tudom hogy nilatkoz-
 na iusz el, tudom nem mindenkor hal-
 gacz, midön előtted tüz fog getyedezni.

es kőrtülettéd nagy háboru vesz táma-
 dand midőn fölül az egeket, es az földet
 elő hívod, hogy meg esmerettesec az te ne-
 ped, es ime enni ezer nép előt ki nilat,
 koztatnac minden gonofsagim, enni se-
 reg Angyal előt minden alnoksagim,
 nem ebac chelekedetim, de gondolati-
 mis; es beszellesim: niomorult, mind en-
 ni bírác előt allanni fogoc, kie minden
 joban előttem ki multanac, mind anni
 meg feddóc előt pirulni fogoc, valamen-
 nin io peldat attanac: Anni bizonyssaggal
 meg győzettetem, valamenni hasznos io
 beszedekekkel iora intettenec, es igaz chele-
 kedetekkel kővetesre magokat ielenget-
 rec. En Vram, ninch mit mondanom, nem
 talaloc mit felelliec: es midőn immar az
 kegyetlen veszedelemben vagioc, lelki
 esmeretem furda, szüem nec titkos helet
 kinoznac, fősuenség foitogat, keuelség
 vadol, iregiség meg emeszt, gonosz ki-
 vansagom föl gerielzt, fertelmesség há-
 borgat, torkolság tizeletlenet, resze-
 ség legyenet, ragalmazas szaggat, tiszte-
 seg kiuanas chalogat, ragadozas szidal-
 maztat, vissauonias púsztet, harag habo-
 gat.

SZENT AGOSTON

gat, matczona elmé ki nílarkoztat, rest-
 seg meg nom, kep mutatas chalogat, hi-
 zkedes meg tör, io akarat föl fualko-
 rat, gondsz neü sebelet: Imhol en sza-
 badottom az haragos nemzetlegce kö-
 zöt vagoc: Imhobkikkel laktam születé-
 semnec napiatul fogua, kiknec szolgál-
 tam, kiknec hitemer meg tartottam. Tula-
 idon igyekezetim karhozatnac, mellyer-
 két dicherem vala szidalmaznac enge-
 met. Eze az en barátim, kiknec hitrem,
 szomszedim kikkel együt lakoztam, ha-
 zambelic kiknec engertem. Iay nekem
 en kiralom es Istenem, miuel hogy az en
 szarandokfogom meg hozsabodot: Iay
 ennekem, a vilagossagom, miuel hogy
 Cedarnac lakozoiual lakoztam, holot
 szent David mondgya hogy ü sokaig la-
 kozot: mennel inkább én boldogtalan
 mondhatom, fölötte szarandoc volt az
 en lelkem: Erösségem en Istenem, senki
 meg nem igazul szined elöt, eluen: azert,
 remenlegem az ember fiaitan nichent
 Ha iteluen irgalmassagodat meg von-
 szod, kit talalsz igazat? Es ha elöl nem
 veszed malasztoddal, könyörülven az
 bűnöst

bűnöst semmi nem leszen mi dichőiche
 irgalmassagodat. Hiszem en idűőse-
 gem, az mit ha ottam, mert irgalmas-
 szod hozot az poenitenciarra engemet,
 szádnac győnybrűseges edesaiaki, zen-
 get nalam, senki hozzam nem űdhet, ha
 nem ha Attyam, ki bochatot vonangya
 űtet: Igy tanctuan azert engemet, vgy
 mint engedelmes oktatafall. szűemnc
 minden tehersegebbelmemnc minden
 igykezeruel, ketlec tegetet minden-
 hato Attya, szerelmes szent Fiaddal, te-
 gedetis edűseges magzat az fenyesseges
 vigasztalo szent Lelekkel, segetsegül hiu-
 lac, vgy vony, hogy vrannad futhassac,
 minden kenűtidnec illatozasiban: győ-
 nyőrűsegessem, az az, kiuanlagod, es na-
 rancholatid szerent.

SEGETSEGVL HIVATTA
tic Attya az Fiutul.

SEGETSEGVL hiulac tegetet en
 űstenem, segetsegül hiulac, hólac
 közet vagy mind azokhoz, kie seget-
 segül hiunacigassagban: mert ec vagy az
 igűlag, tancth meg nagy irgalmassagoda-
 ere

SZENT AGOSTON

dert, szent igazság, segetsegül hiunya te
 magadban, mert mint kegyen annac len-
 ni nem tudom, hanem tőled boldog igazsá-
 g, taneremü alazatosán könyörgőc, hos-
 lot nálad nekül etreni tudatlanfag, teged
 elmerni tökéletes tudomani: Istennec
 bőchelege akta engemet, es törvénye-
 de tanech meg, mert hiszem hogy bol-
 dog az, valakit tanerás, es törvényedből
 oktatandod ütet: kiuanlac segetsegül
 hiunom, mely hogy igazságban legyen
 könyörgőc. Michoda az igazságban, igaz-
 ságot segetsegül hiuni, hanem az Fiuban
 az Attyat: Azert szent Attyam, az te ben-
 szeded igazság, es minden szodnac kez-
 deti igazság, ez penig az te igeidnece kez-
 deti, hogy kezdetben vala az ige. Azon
 kezdetben tegedet felső kezdetet is-
 madlac, azon igazságnac igeieben, tege-
 det tökéletes igazság segetsegül hiulac:
 melyben, azon igazság igazságban, ve-
 zery, es tanech engemet: michoda lehet
 gyönyörűlegesb, mint az nemzöt, az em-
 bernece egyetlen egyeben segetsegül hiu-
 niat: Az Attyat, az Fiunac emlékezeti-
 ben kegyessegre haytani: Az kirale sz-
 relmes

relmes fíanc nevetiben engedtelni. Igy szokta az bűnösök tömlőczékből ki ragattatni, az egyben kötöttetec, köteletul meg szabadulni, feiekre ki vet sentenciátul meg menekedni, de ezec kiül szokatlan malasztot nyerni, chac hogy az meg haragut feiedelemnecc kedues fíanc szereteti jelengesse. Igy menekede nec meg az nyomorult szolgac vroknae büntetésekrul, midőn grettec közben iasrul fioknae edes kerese: Nem külömben tegedet hatalmas Artya Isten, hatalmas Fiadnae szeretetiért kerlec, vid ki lelke met az tömlőczből, hogy vallast tegyecs: neuednecc, szabadech meg az bűnec köteletul, es örökrul vafó egyetlen egy Fiad által kerlec, engemetis, kit tulaidon erdemim az örökec vafó hala os sentenciával fenyegetnecc, dragalatos szent Fiadnae ki iobbodon ül esedezesért, epech föl az eletre. Mert kie küldgyec esedezőül nem tudom, hanem chac azt, ki engedzeles az mi bűneinkert, ki ül az te iobbod felől, esedezuen gretbne. Imbol az en szószolom előted Artya Isten, imbol az fő papi feiedelem, ki nem szükökődic

SZENT AGOSTON

mas vereuel meg tisztulni, mert tulal-
don vereuel meg ontóztetet fenylie. Im-
hol az szent aldozat, kedues, es tokelle-
tes gyönyörűseges illatozaffal meg al-
doztator, es befogattator: Imhol az mar-
kula nekül valo barany, ki, az uter nyirói
elöt meg nemula, ki arczul veretet, meg
pógdóztetet, szidalommal ilettetet, sza-
iat föl nem nyitotta: Imhol az ki bünt-
nem chelekedet, bününket hordozta,
sebeinket tulaidon sebéiuel meg gyo-
gyetotta.

ITT ELO MVTOGATTYA
az bündö ember, az Fiu Istennec minden
kén/szenuedet szent Attya elöt.

TEkench meg irgalmas Attya, irgal-
massagos fiadat, eretem minemü ke-
gyertlensegeket szenuedet, tekench meg
irgalmas kiraly, ki szenued, es emlékezel
meg kegyesen kiert tőr, es szenued. Nem
de ez, az büntelen en vram, kie hogy
szolgadat meg szabadetanad, tulaidon
fiadat halalta adad? Nem de az életne-
okac ez, ki mint az iuh halalta vitetet,
nekedje

nekédis boltig engedelmes talakatot,
 az izórnnyu halálnac modgyatul meg nem
 remülucn, izenuedet? Emlekezel meg,
 iduóleg nec rendetőie, mert ez az, kit no-
 ha tulaidon eródbul nemzettel, mind az
 által, az en gyarlo voltombanis refze-
 sultni akartad. Bizonyara ez az te Istenfe-
 ged, ki természetent magara vette, es az
 kereszt nec fajara föl ment, ki az föl vet-
 testben fanyaru kenokat szenuedet, for-
 dich Vram Isten fölseged nec szemet meg
 mondhatatlan irgalmasagos chelekede-
 tedre, tekench meg edes fiadat, minden
 testeben ki teriestet: szemled bunte-
 len kezeit, irgalmas vereuel churgani,
 es meg engeszteltet, bochald meg fo-
 búneimet, melyeket kezem chelekete-
 nec, lahi pusztá oldalát, kegyetlen dar-
 daual által veretet, es vyich meg engem
 az szent vizzel, melyet hisze hogy on-
 net ki folyt, es szarmazot. Tekench Vram
 szent labait, melyec az alnokfagnac vtain
 nem allottanac, hanem szüntelen szent
 törvényeden iartanac, kegyetlen szegek-
 kel liggattattanac, es vegezd el kegyes-
 sen iarasimat, az te ósuenyiden, hogy az

SZENT AGOSTON

Alnoksagnac vtait vralhassam, es gyűlö-
 hessm, tauoztasd el tőlem az alnoksaga-
 nac vtat, es cheleked engeduen, hogy az
 igazsagnac vtait valaszthassam: Kerlec te-
 gedet szenteknec Kiralya, ez szenteknec
 szentire, ez en meg valtomra, hogy fut-
 hassac parancholatidnac vtain, hogy le-
 lekcel vele egyesűlyec, mert az en te stem-
 mel nem irtozot föl ruhaztatni. Nem de
 nem veszed e szedben irgalmas Attya,
 ifiu szerelmes Fiadnac dragalatos tisztas-
 sagos szent nyakat meg haytuan, halalra
 menni? Lasd szeled teremptő, szerető Fi-
 adnac emberseget, es könyörűly bereges
 teremptet allatodnac erőtlenségen: Fe-
 lierlic mezetelen melye, vereffedic vres
 odala, ki teriet oldali meg szarattanac,
 ekes szemei meg heruattanac, kiralyi aia
 ki meg sargultanac, ekes karjai, ne dueffet-
 tenec, kezei függenecc, meg liggattatot
 labait szent vere asztattia. Dichősleges
 nemző szerelmes fiadnac meg szagatta-
 tot tagiait tekench meg, es emlekezze-
 irgalmassan, michoda az en miuoltom, es
 letelem: Lasd az Isten embernec, bűn-
 teteset, es bochasd meg az teremptec:

embernek nyomorúságit: lásd meg az
 meg valtonac kinnyat, es az meg szabá-
 dulónac vetket bochasd meg. Eze Vram
 az, kit az nepnek vetkeért meg vettel, no-
 ha ű szerelmes fiad kiben kedued tólt:
 ez az artatlan, kiben alnokság nem ta-
 láltatot, mégis az bünösök köziben hely-
 heztetet.

IT MEG ESMERIAZEM

*ber, hogy ű adot okot az Cbris-
 tus kenuallasára.*

MIT vetkezte edesseges gyermek,
 hogy így iteltetnel? Mit vetkez-
 tel szerelmes iffiu, hogy ilyen keményen
 bannanac veled? Michoda oly bün tete-
 led? Mi oka halalodnac, mi oka karhoz-
 ratasodnac? En en vagyoc kenuallasod-
 nac ütesi, halalodnac vetke. En vagyoc
 halalodnac érdeme, raitad törtent boszu-
 állasnac gonosfsága: En vagyoc szenue-
 desednac sebei, kenodnac munkas farat-
 sága. O chudalatos itelet, es meg nem
 mondható ritkoknac rendelete. Az al-
 noc vetkezie, es az igaz büntettetic: Vet-

SZENT AGOSTON

Szegic az bün teüő, es az artatlan szenued,
 Az kegyetlen ingerlest t: szen . az igaz
 karhóztatic. Az gonosz valamit erdem-
 lene , az io szenued : valamit az szolgál-
 chelekedet, az yr fizeti: az mit verkezet
 az ember, az Isten szenuedi. Istenec ego-
 gyetlen egy szent Fia , mennire szállot
 mondhatatlan alazatoságod , mennire
 geriedezet szereted, mennire teriedet
 irgalmalságod, mennire neuelkedet ke-
 gyelmességod, mennire iutot szanakoda-
 sod? En chelekettem alnokul, te vettet-
 tel büntetes alá? En miueltem az go-
 noszt, raitad az boszu allas: Tülem szat-
 mazot az vetec, teged vercec az kenia:
 En voltam keuey, te alaztatol meg. En
 fualkottam föl, te nyomattattal le. En
 voltam engedetlen, te penig engedelmes-
 leuen, az engedetlenseg nec gonoffagar
 fizeted: En engettem az torkoffagnac,
 teged illenec koplalással: Az gonosz ki-
 uanlagra vit engem égő természetem, te-
 gedet az tökeletes szereter az magas ke-
 zest fara föl vit. Az meg tiltot dolgot en
 mereszlettem meg szegnem, annac' ken-
 nyat szenuetted. En gyönyököttém az
 etelben

etelben, te munkálkodol az kereszteni-
 En gyönyörűségben találatom, tegedet
 valsegegekkel szaggatnac: En az almanac
 edesseget, te pedig az epének keserűséget
 koftolod. Ennekem meuetuen örü-
 dez Eua, teneked siruan kesereg Maria.
 Imhol dich ősgnec kiralya, imhol az en
 kegyetlenegim, imhol mint fenylie ir-
 galmassagod: Imhol az en hamissagim,
 niluan vagyon igazsagod. En Istenem, en
 kiralyom, mit adhatoc mind ezekert, mel-
 lyeket velem chelekettel? Ember nec szia-
 ueben nem talaltatic semmi oly, mely
 melran ez aiandekert fizerethet nec: Nem
 de inkab az emberi okossag talalhate oly
 dolgot, melyhez hasonlethat nec az Isten
 nec könyörületessége, vgyanis az terem-
 pter allat nichoda szolgálatot gondol-
 hat, mellyel igazan terempróienec oltal-
 mar meg fizerethet. De Isten nec egyet-
 len egye, vagyon valami ez chudalatos
 sendelesiben, kinec az en gyarlóságom
 valameniben eleg lehessen, ha az te meg-
 latogatásid által, lelkem meg kesered-
 nen, az testet föl felezetti minden gonofs-
 kuanissagual: es ez lehet, valamikor rü-

SZENT AGOSTON

led engedtetik, mint ha veled együtt kezd
 szenvedni, mert te is az en bűneimre
 méltóztatál meg halni, és így az belső
 embernek gőzedelméből mi hadnagynca,
 és vezérünk leuen, föl fegyverkezünk,
 külső győzedelmre is, midőn meg győz-
 nen az lelki ellenkedéseket, nem retteg
 az te szerelmedert, ez külső fegyvert ala-
 vettetni. És így az kisdéd igyekezet, és
 állapot, ha kegyesleged nagy voltanac
 kedves fog lenni, az ű teremtőienec e-
 reie szerent, meg felelhet. És ez Izsop Ie-
 sus mennyei oruoffag, és az te szerelmede-
 nec ellenkező oruoffaga. Ezzel kerlec te-
 gedet, amaz régi irgalmaságidert sebe-
 met fölch be, hogy az zomac kigyónac
 ketteztető merget, ki vesuen, vicheon föl
 engemet az el vesztet egessegembe, hog
 meg költségűen edesseged nec italat, ne
 chelekedgye ez vilagnac minden hitető
 dolgait, hanem tellyes akarattal vialyas
 hogy semmi ellenuectől eretted meg
 ne rettennyen, hanem meg emlékezuen
 az örök szabadságról, szüntelen meg va-
 tallyam, ez elmulando föl fusalkodásnac
 lzejcikerlec nasadnek ű semmit ne edese-
 sechee.

seheé, semmi ne tesseé, semmi draga
 kiüled, semmi szepeb ne kelleseé. Ker-
 lec vralua legyenec nalam mindeneé na-
 lad nekül, egyetemben el vetue legye-
 nec: valami neked ellened vagyon, le-
 gyen ennekem bantalomra, es io akara-
 sod legyen veghetetlen kiuansagom, re-
 stelyec nalam nekül óruendezni: hanem
 gyönyörködgyec etted szomorkodni:
 szent neued legyen könyebsegemre, es
 emlekezeted vizasztaladra: Könyhulla-
 rasim legyenec kenyerem eyiel, es nap-
 pal, keresuen az te igazsagidat: aiakid-
 nac tósuenye én iofzagom legyen, mind-
 den ezer aranynac, es ezüstnec fölöttes
 Engednem teneked szerelmes, es kedues
 legyen, ellened rugodoznom iszonyu.
 Kerlec tegedet én remensegem, minden
 kegelmeffegidert, legy engedelmes min-
 den faitalanlagimnac. Nyisd föl szemem-
 met szent parancholatid által, kerlec az
 te szent neuedert, ne szenued haylanol
 az gonofagnac beszédiben az en szü-
 met, hogy így ne oltalmazza magát meg
 tefelkelbűnökben leuen. Kerlec azonis,
 meg mondhatatlan szentofagodert, az

SZENT AGOSTON

Kevelysegnee remenlege ne szalhyon re-
sm, es az bünösnek keze ne haborgasson
engemet.

IT IMMAR AZ BÜNÖS EM-
ber, az Atya Isten elöt, vrunknac kens
nyat előbozza, hogy engedelmet ny-
rien büneinek.

EN Vramnac szent atya hatalmas I-
sten imhol ezeket rendeld. io mo-
don, eskönyörüli raytam, mert va-
lamit dragabat találhattam, aytatrossan
elő hoztam, valamit keduesbet leltem,
alazatossan be mutattam, semmi nalam
nem maradot, mellyet ki nem nilatkoz-
tattam volna, semmit nem talaloc me-
lyet hozza kellene tennem, mert minden
remenlegemet te hozzad bocchattam,
hozzad igaztosttam az en otalmazo-
mat, kőzbeniatomat szerelmes szent fia-
dat, el bocchattam dichősleges magzato-
dat, kőzted es kőztem szoszoloul, el küls
dőttem az könyörgőt, es bizakodom,
hogy bochatatot nyerec. Az igekkel i-
get bocchattam, mely az en chelek kedegim-

ezt mondam hogy bochattatot, az I-
 stenleg, ki föl vette az en emberfegetem,
 melyben meltonac aletot, arzul vereft.
 pógdözeft, szegeket es dardat erezni. E-
 zen emberfeget regenten: kiseded siraffal:
 engeszteltet, gyermekoraban poszto-
 ban kötözttet, lffyusagban verettekkel
 farasztat, bóiróleffel ósztóueretetet,
 vigyazással kinzótat, vton iatással far-
 rasztat, az vran vereseggel illettet,
 bünteteffel szaggattat, az halottac kő-
 ziben szamlaltat, az egek nec órómeben
 be vit, es fölseged nec iob felől helhezte-
 ret: Ez az en engesztelésem, es tetlyesa-
 len: valo engeszteltetésed: Itt tekench
 meg irgalmassan minemű fia nemzettel,
 es minemű szolgat valtottal meg: lassad
 az teremptót, es ne vtd meg az terem-
 pret: allatot, vig orezauat opolgazd az
 Páztort, es tulajdon vallain hozot Ba-
 ranta tekeneh, irgalmassan. Ez az hiuse-
 ges amaz Páztor, ki regen az el veszet-
 luhot, az hegyek nec hasadekiban, az
 völgyek nec haitot nyakain, fok es kőr-
 tőmb fele munkauat kereset, es ki immar-
 az holt szamban valot, ez sócvtao minc eke

SZENT AGOSTON

fogyatkozottat, meg talaluan, őruens
 dezuen magara viue, es chodalatos
 szeretettel magához czatoluan, az sze-
 gyen vallásnac melysegeből föl emele, es
 irgalmas apolgatással meg kötözteret,
 az kilenczuen kilenczhez, az eggyet, me-
 ly el veszet vala, vissza hozza. Imhol en V/
 ram es hatalmas Istenem, imhol vissza
 hozta az io Pásztor az mit rea biztal, föl
 vette az embernek szabadulását, holot
 fölsegéd így rendelte, mellyet minden
 büntől tisztat meg adot: Imhol szerel-
 mes fiad, teremptet allatodat, mely nagy
 rauul teueledet vala tőled, meg bekel-
 tete. Imhol nyaiadban be hozta az sze-
 led Pásztor, mellyet az kegyetlen toluay
 elhaytot vala: szined eleiben hozta szol-
 gadat, kit tulaydon lelki esmereti még
 futamtatot vala, vgy hogy az ki magan
 büntetést érdemlet, ennek őszue tőresen
 ből bochanatot érdemlyen, es kinec vett
 keiert örökce való kinoc kőuetkezne va-
 la, illyen fő vezer által, hazaiában re-
 menlyen vissza terni. Magam által szent
 Artyam fölsegédet meg bantottam, de
 engeztelesre elég nem voltam; Segetse-
 gül

gtd let az en Istenem, szerelmes szent fi-
 ad, emberlegemből reszesülven, hogy
 beteglegemet meg oruoslana, hogy a
 honnan az meg bantálnac oka tamadó
 vala, azomból dicheretnec aldozattyat
 aldozna, es engemet ez által engesztelne
 kegyesfeged előt, hogy iobbadon üdven,
 az en letelembé, es természetembé, re-
 szesültne mutatna magát. Imhol az en
 remenségem: Imhol egész bizodalnam.
 Hogy ha engem tulaydon vetkeimert
 az mint erdemlem meg vecz, tekench
 ream irgalmassan vagy chacszerető szent
 fiadnac szerelméért, lásd szent fiadban,
 mellyert engedelmes legy szolgadnac:
 Tekench meg az testnec szentseget, es
 bochasd meg az testnec nagy vetket: Val-
 lamikor szent magzatodnac sebei előt-
 ted ki nyilatkoznac, fődőzreffenecköny-
 örgóc szamtalan soc Dűneim. Valamie-
 dön dragalatos szent vere oldalabol ve-
 reszen pirofodic, mosatrafec el minden
 vetkemnec szennye es ruslaga. Es mére
 hogy az test indetot haragra, viszontac
 az test engesztelyen, hogy valamint az
 test vetekre vit meg chaluan, azonkep-
 pen

SZENT AGOSTON

pen az test bochanatra vigyen, mert fö-
 löttelokat érdeml az en vetkem, de sok-
 cal nagyob az mit meg valtomnac szerel-
 me kiuan: Nagy, az en hitetlensegem,
 de sokkal nagyob valszazomnac igazsá-
 ga: mennel nagyob Isten az embernel,
 annal alab valo gonossaga, az ű io volta-
 nal, mind szinnel mind ki teryedessel:
 mert mit vetkezett az ember, melyet
 meg nem váltott volna, az Istenec fia,
 emberre leuen? michoda nagy dolyós ke-
 uelység lehetet, melyet enni alazatosi-
 sag le nem nyomhatott: az halálnac mineo
 mű nagy birodalma talalathatot, melyet
 az Isten fianac kereszten valo pin szennet
 dese el nem ronthatott? Vgy hogy en I-
 stennem, ha az emberne vetke, es az meg
 valtonac irgalmas kezyeffege, igaz ite-
 sette vettefitec, oly melze nem talalato-
 nac az nap kelet, nap nyugatul, az mely-
 seges pokol, az mag fiasgbeli egekne-
 forgasirul. Azert immar vilagolsagnac
 rertemptioie, legy engedelmis az en veti-
 kemne, Szerelm es szent fialnac meg
 mondharatlan sor szazszazert. Az ű ke-
 gyellegetre, Isten volson, nyugharatlan
 bant-

Dantasiert, föl fordult elmém szeled volt
 taert: bochattaffec meg vadlagom: Most
 azért mondhatatlan alazatosága keue-
 ly egemet, szenuedetessege szenuedet-
 lensegemet, kegyessége kemensegemet,
 engedelmessege, engedetlensegemet, ehen-
 dessege nyughatatlanlagomat, edessege
 keseruesegemet, szerelme, nyerie meg
 kegyetlensegemet.

AZ SZENT LELEK

nec seget/seg hivatalyrol.

MOST immar ő Isten akarrattyanac
 szeretete, mindenható Attyanac,
 es az boldoglagos fiunac egyyülete ha-
 talmas vigaztalo szent lelec, somoruak-
 nac kegyelmes vigaztaloia, szivemnee
 reitekibe mast immar hatalmas eröddel
 szali be, es az elhagyot haznac löteret
 szeglerit, vellamos fenyeffeges velagosi
 sagoddal, ott lakozuan, vigaztali, es az
 hoszu idötöl töpörödöt szarazlagot, hars-
 matodnac beülegeuel meg latogaruac,
 red gyümölcshöffe. Az belső embernee
 titkos hejeit, szereteted nec nyilauál sebec
 techid

SZENT AGOSTÓN

fehd meg, eszüzemnc meg lassut bels⁶
 reszeit, iduóffeges langakcal atalharuan
 geriezd föl, es szentleges tüzednc ger
 iedezeseuel, meg vilagosetuan az elme
 neces testnec minden bels⁶ reszeit, e
 mezd meg: gyönyörűlegednc paraka
 bol itas engemet, hogy ez vran ez vilag
 nac merges edessegeből, semmit ne ko
 stollyac: itely meg Vram engemet, es i
 gyemet lasd meg, az hitetlen nemzetből,
 taneh meg akaratonnac chelekedetire,
 mert te en istenem vagy, hiszemis hogy
 valakiben lakni kezdes, az Atryanac, es
 Fiunac lako helt szerzes. Boldogvalaki
 hez vendegül megy, mert atalad az At
 rya, es az Fiu nala lakast chelekesznc: iüy
 el, iüy el, meg iszaradot seleknc kegyelmes
 vigasztaloia, oltalmazuan minden io
 ban, nyomorusagban segettó, iüy el vet
 keknc tisztetoia, sebeknc gyogyetoia,
 iüy el gyarlaknac eróffege, el esöknc föl
 emelőie: iüy el alazatosoknac taneboia,
 keueyeknc el rontoia: iüy el aruaknc ke
 gyes Attya, özügyeknc igaz biraioc
 iüy el szegenyeknc remenlegec, meg fo
 gyatkozalaknac könebettóie: iüy el haid
 zoknac

zoknac hullaga, el merűdőknek parittyá:
 kűy el minden előknek valasztot ekesege,
 meghaloknac egyetlen iduőssege. kűy el
 szentseges lelec, könyörűly raitam, hogy
 nag voltodnac kised voltom, erőffeged
 nec vastagtalansagom, számlalharatlan ir-
 galmaslagid szerent, keduesec tehesenec,
 az en Iesufom Christufom egy iduőzet-
 tóm által, ki az Atyával egyeffegben és
 esvaskodic mind örökkön örökcce. A-
 men.

ALAZATOSSON ERTŐ

Isten szolgaiának könyörgése.

TVDOM Vram tudom, vallom is,
 melto nem vagyoc, hogy szeres en-
 gemet, de bizonyara meltatlan nem vag-
 vram, hogy en szeresselec tegedet: nem
 vagyoc vgyan melto, hogy neked szol-
 galyac, de melto vagy teremtetet allatod-
 nac szolgalttyara: reszeltes azért engem
 abból, melyből melto vagy, en is melto
 le szec az miből meltatlan vagyoc, chele-
 ked hogy az bűnőktul, az mint akarod
 szűnyem meg, hogy az mint ket, vgy
 szol-

SZENT AGOSTON

szolgahalsac renaked. Enged vgy oltal-
maznom, birnom, es vegeznem az en-
tetemet, hogy bekefeben el aluhalsam,
es te benned nyughalsam: Enged vtolso
idomben, hogy nyugodalmas alom fo-
gadgyon be engemet, nyugodalom, fe-
lelem nekül bekefe, az örcc gletben. A-
men

AZ SZENT HARMOSAG hoz valo imad/sag.

TEgedet Attya Isten nem nemzette,
te, tegedet egyetlen egy Fiut nem-
zette, te, tegedet vigasztalo szent Lelec,
elofszthatatlan szent háromsagot, min-
den sziuünk ből, es szánkál vallunc, di-
cherünc, es aldunc, teneked dichöse, g ör-
rókcön öröke. Amen.

AZ ISTEN HATALMAS- sagarul valo vallas tetel.

OMEG foghatatlan szent Harom-
sag, egyes erő, es meg valaszthatat-
lan fölség, mi Istenünc, mindenható I-
sten, vallast teizec, teneked szolgálndae-
leg

leg vtolso, es szent gyülekezeted nec leg
vtolso tagia, vallast rcszec teneked, es ti-
sztellec, dicheretnec melto aldozattya-
ual, az mint lehet, es tudom, es az men-
nire meltoztattal engemet aiandekozni:
es mert hogy külső aiandekim ninche-
nec, melyeket földseged eleiben vihetnec,
azokat az fogadot dichereteket, melye-
ket irgalmalsagodbol vettem, imhol ó-
romest, es nagy örömmel igaz hitbul, es
tisza lelekbül hozzaad viszem. Azert ti-
szta szüübül hiszlec tegedet földnec, men-
nec Vra, es kerlec tegedet. Hiszem az A-
tyát, Fiát, es szent Lelket, szemelyekben
harmát, allattyokban egyet, igaz, min-
denható Isten, egyés, tisza, testnekül,
lathatatlan, kórnyül vehetetlen terme-
szetbe, kinec sem fölötte, sem alatta na-
gyob nem talaltatic, hanem minden az
brazat ilzonyúsaga kiuül, tökelletest, ki-
teriedes nekül nagyot, külső szinnekül
iot, idő nekül örökcevalot, halál nekül
gletet, heeregseg nekül erőstet, hazugsagi
nekül igazat, helybeztetes nekül, minden-
nüt leubt, hely nekül mindenüt egészen
ielen lenöt, teriedezes nekül mindeneü

SZENT AGOSTON

ket be töltöt, ellen vetes nekül minden
 nüt elő iartot, mozdulas nekül mindene-
 ket fölyul hagyot, allapadas nekül min-
 denekben lakozot, szükseg nekül minden-
 neket terempröt, munka nekül mindene-
 ket birot. Az te kezdeted nec eleie kiübl,
 mindenek nec kezdetet adot, magad val-
 tozasa nekül, mindeneket változandoua
 teüöt, az nagysagban veghetetlen, az e-
 rőben mindenható, az ioban fölörte
 nagy, az bölchelegben meg böchülhetet-
 len, az tanachban tetteneteset, az ite-
 letben igazat, az gondolatokban titkos-
 lat, belzedekben igazat, chelekedetek-
 ben szentet, irgalmalsagban beusegest,
 az vetkező ellen engedelmeffet, az meg-
 erőkhöz kegyeffet, mindenkor ű maga-
 ban örökce valot, halhatatlant, es meg-
 változhatatlant: kit sem az meszeseg kí-
 nterieszt, sem az helyek nec röuidse-
 g, meg nem szoret; sem valami fogható
 helec, be nem rekeszt nec, sem az akarat
 meg nem változtat, sem valami szükseg
 meg nem ront, banat föl nem haborit, ó-
 róm nem lankaszt; kitül fedekenseg
 semmit el nem viszen, sem pedig az emles-
 kezec

kezdet vizsa nem hoz, az elmultac el nem
mulnac, az kóvetkezendókis nem kóvet
kezec; kinec sem az kezdet eredetec,
sem az időc neuedekenleget, sem valami
rörtenevet veget nem ad, hanem örökön
örökke minden időken veghetetlenül
élsz, es örökce valo dichóseged, veghe-
tetlen dichested vagyon, fólseges hara-
lom, es ki valasztot tiszteffeg, örökke va-
lo orszag, es veg nekül valo birodalom,
szüntelen, es farradas nekül, halhatatlan
ideiglen, örökön örökce. Amen.

AZ EMBERI NEMZET.

*ért mikeppen melcoztatot az Attya Isten
segetsegul lenni: az igenec meg res-
stesülefer ől: es hála adasrul.*

HA TALMAS Isten szitnekec a-
tal latoria, es vizgaloria, vallottam:
mind eddig fólsegeduce mindenhatosa-
gat, most immar mikeppen melcoztattat
az emberi nemzetec segetsegere lenni,
az időkec vege fele, valamint szitümben
hiszec az igazságra, azonkeppen számmal
vallast tiszec elörted idűőffegemre: Szene

Atyam chác te magad egyedül refaltatol
 az irasban, hogy soha, es sohul nem bo-
 chattattal, szent Fiad felól penig így ir az
 Apostol, midón azért el iút az idónec tel-
 lyes volta, el bochata Isten az ű Fiat: ho-
 lot azt mondga el bochata, elegge meg-
 mutattya, hogy ez vilagra bochattatua
 iút, mikor az szeplótelen szűz Mariatul
 születtetuen, igaz, es tökéletes ember,
 az testben meg ielent. De michoda az,
 mellyet ű felóle amaz fő Euangelista mon-
 dot. Ez világban volt, es az világ, ű alra-
 la lett: Es oda bochatt: tot az emberseg
 alra, holot mindenkor volt, es vagy on
 az Istenseggel, mely bochattas, hogy az
 tellyes szent Haromsagnac chelekedeti
 legyen, tellyes szűzembul hiszem, es szám-
 mal vallom. De mikeppen szerettel szent
 Atyam minket Mennire keduellettel
 kegyes terepnőnc, ki tulaidon Fiadnac
 nem engedtel, hanem mi szertőnc bűnő-
 sőkert atad ítet. Engedelmes volt te
 neked mind halalig, de még az keresz-
 nec halalig, fő lveuen bűneink nec ados-
 luelet, es az kereszthez lzegezuen, az
 bűnt meg sejtette, es az halalt meg öle-
 Egye

Egyedul chac ű maga az halottac közűl
 izat aas, hatalmas leuen eletet ęrettűnc
 kiadni, es vilzoutac föl venni, meg ele-
 uenedni. Azert győzedelmes, es aldo-
 zat, es azert győzedelmes, miuel hogy
 mi ęrettűnc aldozat. Te neked papi feie-
 drimed, es aldozatod, es azert pap, miuel
 hogy aldozat: Meltan nagyon azert tő-
 kellett: s remenlegem ű benne, mert mind
 den faldalmimat, sebeimet meg gyogi-
 rod, ű általa ki iobbadon űluen esfedezic
 ęrettűnc. Faldalmim en Vram igen na-
 gyoc, es sokasoc, igen sokasoc, es nagyoc,
 mert ez vilagnac feiedelme vallom hogy
 sokat bír en bennem, de kerlec szabadech
 meg az által, ki iobbadon űl, az mi meg-
 valtanc, kiben semmi tulaidon gonosz
 nem talaltathatot, ű általa igazech meg
 engem, ki nem verkezec, es alnoksag sza-
 laban nem talaltatot. ű általa az mi fe-
 rűnc által, kiben ninchen semmi makula,
 auagy szómór, mench meg az ű tagiat,
 noha kichin, es erőtlen, szabadech meg
 engem kerlec az bűnóktul, verkekbul
 esetekbul, es kelleetlen restsegimbűl, tők
 be szentsages ioszagiddal, es ebeled,

SZENT AGOSTON

hogy io erkölchőkkel ekefedgyem, enged
kegyessen szent dolgaidnac gyakorlása-
ban, hogy mind végig akarod szerent
meg maradhaslac,

MINEMÉ BIZODALMA

*nac szűkség lenni Christusban, es
szennedeseben az keresztyen
leleknek.*

Szamtalan bűncim miat regen ketseg-
ben eshettem volna, ha szent iged I-
sten leuen, meg nem testesült volna, de
Immar ketsegben esni nem merem, mert
midőn ellenfegec volnanc, szent fiadnac
halala által meg engeszteltetűnc, meni-
nel inkab azért, meg bekelettetec, meg sza-
badultunc & általa? Mert minden remen-
ségem es bizodalمام, dragalatos szent
verebe vagyon helhezettue, mely ki on-
tattatot mi erettűnc, es iduösségünkért.
É benne klueneduen, & benne bizakod-
uan, hozzád kiuanoc intnom, egeb igas-
sagom nem leuen, hanem mely szent,
fiadul az mi Vrunc Jesus Christusul va-
gyon

gyon. Azert halat adunc neked kegyel-
mes, es irgalmas Isten, embereknek szer-
tőienec, ki az mi jvrunc Iesus Christus,
szent fiad által, midőn nem volnanc ha-
talmasson tetemtettel, es midőn magunc
vetke miat el vesztunc volna, chodala-
roskeppen meg szabaderottal, es vissza
nyertel. Halat adoc irgalmas kegyeffe-
gednec, es beűseges dicheretet mondoc,
minden belső tagaimbol, ki meg monda
hatatlan szerelmedert, mellyel minket
szegeny meltatlanokat, chudalatos io-
voltodbol szeretni meltoztattal, el bo-
chattad szent kebledből egyetlen egyet
det, kőzönseges ionkra, hogy minket bü-
nőloket meg szabaderana, kie akkor el
veszet fiac valanc. Halat adoc szentseges
restesűdeleget, születeseget, es dichőseges
szent Annysget, kitől az emberi restet
meltosztator föl venni ezertunc, es iduős
segűnkget. Es mikeppen igaz Isten Isten-
ből, azonkeppen igaz ember lenne em-
berből. Halat adoc neked szent halalagte
es föl tamadagget, menyben menete-
liget, es fölseges szekiert, holot jobbadon
ű; mert ű negyuen nap múlva föl tama-

SZENT AGOSTON

dása után, fölmenuen az egekben maner-
 uanyinac latalokra iobbodra űluen, a-
 ianlatat szent lelket, az fogadot fiakra ki-
 űnte. Halat adoc neked szentleges ve-
 renec ki ontalagt, mellyel meg valtát
 tunc, azonkeppen szent, es eleuenetó te-
 stenee es verenee titkyaiert, mellyel na-
 ponkent szent gyűdekezetedben taplal-
 tatunc, mologattatunc, es szenteltetunc,
 es az egy Istenseggel reszelec leszunc. Ha-
 lat adoc chudalatos, es meg mondhatat-
 lanszerelmedert, mellyel minket meltat-
 lanokat szerettel, es meg valtottal, szer-
 relmes egyetlen egy fiad által, mert vgy
 szeretted ez vilagot, hogy szerelmes e-
 getlen egyedet erette attad, hogy valaki
 hiszen ű benne el ne veszen, hanem őróc
 elete legyen. Ez penig az őróc stet, hogy
 esmeriunc tegedet igaz Istent, es az Iesus
 Christust kit bochattal, igaz hittel, es az
 hitnec melto chelekedetiuel.

AZ MEGFOGHATAT

*lan Attya Istennec, az emberi nemzets
 bezvalo szerelmeröl.*

O meg foghatatlan kegyelmesség, ó meg bűchtőlhetetlen szeretet, hogy szolgáljat meg szabadettanad, fiadat bouchatrad, az Isten emberre let, hogy az el veszet ember az órdógnec hatalmabol ki szabadettat nec: menyire kegyes es irgalmas emberek nec szeretőie szent fiad, mi Istenűnc, kinec irgalmassagos belső indulatinac elegnec nem lattatot lenni, hogy az Szűz Marianac mehebe magat meg haytana emberre leuen, hanem az keresztnec büntetesetis, szent véré ki ontuan, söl venne erettűnc, es az mi iduóffegűnkert. El iūt az kegyes Isten, es iūt nagy kegyes es io voltaert, el iūt keresni, es meg váltani, az mi el veszet vala. Az el veszet iuhot kereste, kereste, es meg lelte, es vallaira veuen visszahozan nyainac akoliaban kegyes vr. es bizonyara sölötte irgalmas Pásztor: ó szeretet, ó kegyesség, ki hallot ilyeneket, ki ne almeködyec ez veghetetlen irgalmassagon? Ki ne chudalkozzset? ki ne óruendezzen meg mondhatatlan szeretetedet, mellyel minket szeretetel. El bou-

SZENT AGOSTON

chattad szent fiadat az testi veteknec hasonlatosságában, hogy az bűnről karhozatna az bűnt, es hogy mi igazságod lennenc ő benne, mert ű az tisztaságos igaz Barany, ki el vette ez vilagnac bűnet, ki halálunkat halálauál meg rontotta, es életünket főt tamadalaual meg epertette. De miuel lehetunc mi Istenunc mind enni irgalmaságodert, es kegyeslegedert, minemű dicheeret, auagy hala adast che lehetunc t Bár amaz böldög Angyaloknac minden tudomanya, es hatalma nalunc volnais, vgan sem meltot névalnanc ez nagy irgalmaságodnac, es io voltodnac visza teretesere. De bizonyara ha minden tagainc nyeluekce vastanakis, elég halat nem adhatnanc, es hasonlo dicheerre az mi kised voltunc elegetlen, volnais Mert fölyul haladgya meg böchülhetetlen szerelmed minden tudomant, mellyet hozzanc meltatlakhoz mutatral, tulaidon io, es irgalmas kegyes voltodert, mert szent Fiad nem az Angyalokkal egyesüle, hanem Abrahamneg maguaual, hasonletuan magat az bűn kiüül mindenben mi hozzanc

zanc: Azert emberi, nem pedig Angyali természetet vőn magára, szentleges föl tamadasauval azont föl öltöztetuen, halhatatlansaggal dichőtetuen, az égekben föl vitte, az Angyali karoknac, Cherubinnac, es Seraphinoknac fölötte, iobiarra helhezttetuen. Ezt pedig dichetic az Angyaloc, imadgyac az birodalmoc, es az égeknek minden ereiec rettegic, fölötrőc az ember Istent: Ez azert minden remenlegem, es minden bizodalman, mi uel hogy mindnyaiunknac egyenkint az mi vruc Iesus Christusunkba reszűnc vagyon, rest, es vőr. Ahol azert egy reszem országol, es vralkodic, hiszem hogy ott országloc: ahol az en testem dichőülte tic, dichőülte nec esmerem magamat: ahol vőrem vralkodic, ott vralkodni ezem magamat, noha bűnős vagyoc, de ez irgalmassagnac egyesülesegt, nem ketelkesdem: Es noha bűneim tőtnac, de letelesem vgyan azt kiannya: es bator szamtalan vetkeim ki rekeszenec, de az természetek nec egyesülese ki nem kerget: Nem oly kegyetlen, hogy az emberről el feletkezec az Isten, es hogy meg ne emleskezzec

SZENT AGOSTON

kezecarrol, melyet ű maga hordoz, es
 melyet en erettem vet föl, melyet eret-
 tem keres. Touabba igen szeled, es ke-
 gyelmes az mi vrunc Istenünc, es szereti
 az ű testet, tulaidon tagiait, es husbeli
 relzeit. Azon Istenben, es az mi gyönyör-
 tülleges, kegyes, es irgalmas vrunc Iesus
 Christusunkba, kiben föl tamattunc, es
 immar menyben fölmentünc, es az egek-
 ben üllünc, az mi testünc minket szeret:
 ű benne penig az mi vrunknec bizonyos
 es valasztot aiandeka vagon, mert ű ta-
 gia, ű teste vagyunc, ű penig mi feiünc,
 melyből vagon az egeíz test, az mint
 meg vagon irua. Ez chont, az en chont
 tombul valo, es ez test, testembul, es ke-
 sen egy testben lesz nec, es soha senki tu-
 laidon testet nem gyüdüli, hanem ta-
 plaluan szereti. Nagy eltitkolt szent
 segez, mondom az Christusban,
 es az Anyaszentegyhazba,
 vgy szolla szent Pal,

AZ

AZ CHRISTVSNAEKET

termesfetiről, mellyec mi raitunc kőo

nyörülne, es erettűnc kőo

nyörög.

HAlakat adoc azért szüemel, es aia-
kimal, es minden erőmel, veghes
terlen irgalmasságodnac vram Isten, min-
den kegyelmességedert, melyekkel chur-
dakeppen az el veztekhez segetsegül
meltozattal lenni, szent had az mi meg-
valtunc által, ki verkeinkert holt meg,
es igazulafunkert föl tamador, es mast el-
uen, veghetetlenül ül iobbodfelől, es es
fedezic erettűnc, es könyörül raytunc
mert Isten, te töled: Attya Isten egy
örökce valo, egy természetű veled min-
denben, azért öröke iduőzethet minket
de az menire ember, azon részből kif-
seb naladnal, hatalom adatot neki az
földön es mennyen, hogy az Iesusnac
neueré minden tñrd meg hayollyon,
mind è földicke, es pokolbeticke, es min-
den nyelű vallya, hogy az my Vranc Ie-
sus Christus, mindenható: Attya Isten,
dichőo

SZÉNT AGOSTON

dichősegedben vagyon: Birouais tetted
 űtet, cleueneken es holtakon: te penig
 senkit nem itelsz, hanem minden itele-
 tet fiadnac attal, kinec melyeben be van
 nac rekesztue minden bölcheseg nec gaz-
 dagfagi, es tudomanni. Es ű maga bito,
 bizonsag, kit semmi vetkes bűnős lelki
 esmeret el nem kerülhet, mert mindenec
 mezetelenec, es nyilatkozua vannac előt-
 te. Bizonyara ű, kit hamis itelet ala vet-
 tetenec ez földön, meg iteli ez vilagna
 kekrekséget igazban, es az nemzetlege-
 ket, igazsagban. Aldom azért szent ne-
 uedet őróke, es dichőetlec tellies szü-
 uemből, mindenható, es irgalmas Vram,
 amaz chudalatos, es ki nem ielenthetet-
 ten Istenegnec es embersegnec egyefű-
 lesertt, az egy személyben: es nem, hogy
 egyic Isten, masic ember legyen, hanem
 egy, es vgyan azon, Isten es ember, ember
 es Isten: Es noha chudalatos meltozta-
 tabol az ige teste let, mind az által az két
 természetből, egyic sem változot masic le-
 celue. Az szent háromsagnac titkos vol-
 sahozis, negyedie személy nem adatot.
 Mert egyefűt, nem elegyedot az Isten i-
 geienec

geienec, es ember nec letele: vgy hogy, az
 Istenhez iaruina, az mi belölunc föl ve-
 tettetet vala, es az mi soha nem volt, va-
 gyan azon, az mi mindenkor volt, meg
 maradna: ô chudalatos, es ritkos dol-
 goc: ô meg mondhatatlan, egyesüles: ô
 chudalatos, es szüntelen almelkoldando;
 mindenkor feretetre melto, Isten enge-
 delmenec kegyessege: chac szolgaltat-
 sem voltunc melto, es imc, Isten fiaua
 lettunc, örökösi az Istenec, Christus
 nac penig örökös tarsai: honnan törtent
 ez mi nekunc, es ki hozot erre benün-
 ket? De kerlec teged irgalmassagos I-
 sten, ez dragalatos irgalmassagodert, is-
 voltodert, es szeretetedert, tegy melto-
 ca amaz loc, es nagy fogadasira, melye-
 ket szerelmes szent fiad, az mi vrunc Ie-
 sus Christus chelekedet: Paracholy erö-
 nec, es erősech meg mind azokat, mel-
 lyeket chelekedtel mi bennunc: vegezd
 el az mit kezdettel, hogy irgalmassago-
 nac tellyes voltahoz, melkoldassunc iur-
 ni: cheleked szent Lelked alatt eretunc
 es erdemienunc, es melto tisztelettel i-
 letnunc, ez nagy kegyessegednac tiskat,

mely

SZENT AGOSTON

mely ki ielentetet az testben, meg igazult az lelekben, meg ielent az Angyaloknak, az poganyoknak hirdettetet, ez vilagon el hittec, az dichósegeben föl viitetet.

MINEMV HALA ADAS.

*sal tartozic ember Istenhez, az meg
Valtasnac Io tetemenyeért.*

O menniuel tartozunc Vram Isten, ilyen draga arron meg valtottac, ilyen aiandekcal meg szabadultac, es ilyen dichóseges io tetemenyel meg segitettec: O mennire szükseges, hogy nyauallyasoc teged fellyunc, szerefsunc, aldgyunc, dicheryunc, tisztellyunc, es dichóechunc, ki ekkeppen szerettel minket, ekkeppen meg valtottal, ekkeppen meg szenteltel, es föl emeltel: valami tunc lehet, mind azokkal neked tartozunc, mind hogy elunc, mind hogy oroskodunc. De kinec vagyon inkab valamie, az mi tied nem volna? Te vagy vram az mi Istenunc, kitul minden ioc szarmaznac, magadert, es szent neuedert, reszeltes

részeltés minketis az te iauaiddal, hogy
 aiandekidbol, es iauaidbol dicherhesűnc
 tegedet, igassagban kedueskethesűnc,
 es naponkent melto dicheretet mond-
 hassunc, irgalmassagodnacenni io tete-
 menyert: Masunnan sem szolgathatunc
 neked, sem kedueskethesűnc, hanem chac
 aiandekidbol mert minden io adomany,
 es minden tókellertes aiandec, onnan föl-
 lyúl vagyon, az vilagossagac Attyatul
 szarmazuan, kinel ninchen semmi valto-
 zas, es különböztesnec arnyekozasa.
 Vram Isten, kegyes Isten, io Isten, min-
 denharo Isten, meg ielenthetetlen es
 meg foghatatlan természetű, minden
 dolgoknac szersőie, es az mi Vrnne Iesus
 Christusnac szent Attya, klazon szerető
 szent fiadat, az mi szerelmes vrunkat,
 közönseges hasznunkra kebeledből el-
 bochatad, elerűnket föl venni, hogy tu-
 laydon eleuenseget nekűnc ayandkoz-
 na, es tókellertes Isten lenne te tóled szent
 Attyatul, es tókellertes ember szent A-
 nyatul, mindeneffől Isten, mindeneffől
 ember, es vgyan azon Christus, örökce-
 valo, es idő lzerent halhatatlan, es ha-
 D lando

SZENT AGOSTON

Lando, teremtő, es teremtetet, erős, es
 erőten, győzedelmes, es meg győzette-
 tet, raplalo, es raplaltatot, pastor, es iuh,
 idő szerent meg holt, es nalad örökce gl
 uen, az űtet szeretőinec életnecc aiandek
 kat, igeruen, tanctuanyinac monda: va-
 lamit kerendetec Attyamtul az en ne-
 uemben, meg adgya nektec. Az altal az
 fő pap, es igaz papi feiedelem, io pastor,
 ki magat aldozattul be mutatta, ki ad-
 uan lelket az űnyaiagt, kerlec az altal,
 ki iobbadon űl, es esfedezic szertűnc, meg
 valtonc, es kőzbe iaronc altal, kegyesse-
 gednec, es io voltodnac kőnyörgőc. Ir-
 galmas, szerelmes, es szeled lsten, em-
 bereknec szeretőie, ád meg nekem, hogy
 azon Fiaddal, es szent Lelekcel, minden-
 ben dicheheselec, aldhasfalac, nagy tő-
 redelmességgel, kőnyűhullatassal, nagy
 tisztelettel, es felelemmel, mert az kiknec
 egyenlő természetet, aiandekokis egyes.
 De mért, hogy az meg romlando test ne-
 hezeti az lelket: Serkench föl kerlec ó-
 sztoneddel tunyasagomat, es puhasago-
 mat, es cheleked, hogy vigyazua meg ma-
 radhaslac parancholatidban, es diche-
 redben

ELMELKEDÉS.26
66

redben eyel, es nappal. Enged hogy me-
legedgyec meg sziuem en bennem, es
gondolatimban, ritz geriedezzen: Es
miuel hogy egyetlen egy fiad monta, sen-
ki en hozzam nem iu. hanem ha Attyam,
ki bochatot engemet, vonandgya utet,
es senki Attyamhoz nem megyen, hanem
chac en altaim, könyörgoc, es alazatos
san kerlec, vony szuntelen hozza engem,
hogy ius kouetkezendou, hozza vigen,
oda ahol vagyon iobbod felol iuen, ho-
lot orokce valo elet vagyon, tokelletes
szeretet, es semmi felelem nem talaltatic,
holot orokce valo nap vagyon mindnya-
ioknac, egy lelkec, holot fo, es bizonyos
batorsag, es batorfagos chendcseg, chen-
des vigasag, vig boldogsag, es boldog
orokce valosag, orokce valo szentseg,
szentseg es veghetetlen szined larasa, es
dicherete, holot te u vele, es u veled, az
szent Lelek nec egyeffegeben orokce, es
veghetetlenul elsz, es vralkodol hafalmas
isten, minden nemzetsegekröl nemzetse-
ge, Amen.

D 2 AITA

SZENT AGOSTON
AITATÁS IMÁDSÁG
az *Christus*hoz.

ISTEN *Christus* egyés en remense-
gem, az embernek edes, vig, szerető-
je: Világ, vt, élet, iduóffeg, nagy szépség,
ekesség, valakic hozzád járultac, kikért
mindeneket tűrtel, hogy élne: Lásd az
kőteleket, kerestet, sebet, az halalt, szo-
morúságos koporsót, harmad nap kibul
meg győzuen az halalt, föl kőltel, viga-
nis tanctuanidtul lattattal, szíveket meg
erőstuen, negyuen nap vran az égekbe
mentel, ott éluel, veghetetlen országla-
ba. Te vagy az en élő Istenem, igaz szent
Attyam, kegyés vram, nagy kiralyom, io
pastorom, egyetlen egy mesterem, leg iob
segettóm, en szép szerettóm, élő kenyé-
rem, örökce való papom, vezetem az en
hazamban: igaz világosságom, nagy böl-
cheségem, tiszta egyigyűségem, bekesé-
ges egyességem, bizot otalmam, iob re-
szem, örökce való iduóffegem, nagy ir-
galmasságom, erős bekeség szenuede-
sem, tisztaságos aldozatom, szentséges
megváltasom, erős remensegem, tökel-
letes

letes szerettem, igaz föl tamadasom, ó-
 róc glettem, óruendet flegem, boldogsá-
 gos latalom, mely órókce meg marad,
 te neked könyörgóc, le boruluan esede-
 zec, enged hogy általad iariac, es hozad
 iuthaffac, benned nyugodgyam, ki vt, i-
 gasság, es glet vagy, ki nekül senki az At-
 tyához nem mehet, mert teged, edesse-
 ges, szépséges vramat kiuanlac: O Attya
 Isten dichósegenec fenyeffege, ki az Che-
 rubinokon űluen, ez melisegnec feneket
 nezed, igaz vilagosság, vilagerő vilagos-
 ság, el foghatatlan vilagosság, kire kiuan-
 nac az Angyaloc nezni. Imhol az en szí-
 uem elstted vagyok, kergesd el sötetse-
 git, szeretted nec vilagosságuat beueb-
 ben ekefehd föl: Ad nekem magadat,
 ád meg magad emekem, mert igen sze-
 retlec, es ha nem elege keduellec, che-
 leked, hogy tókelleffem szeresselec. Mer-
 tekcel meg nem foghatom tókelletes, es
 tellyes szerettedhez, menyí kiuanraflec,
 hogy elege leffem, es hogy az en eletem
 apolgatasid ala fuffon, vissza se terien, mig
 szentseges szined nec reytekeben el nem
 lappan. Ezt tudom hogy gonofzul va-

SZENT AGOSTON

gyon dolgom, nalad nekül en vram, nem
 chac kiuüllettem, de meg tulaidon ma-
 gambanis, mert minden beüseg, valami
 nem az en lstenem, izükseg gyanant va-
 gyon az nekem: Mert az tókelletes io,
 mely sem iobba, sem gonoszba nem val-
 toztathatic, chupan chac te szent fölfe-
 ged, kinec élni nem egyeb, hanem bol-
 dogul élni, mert az te boldogságod te
 magad vagy, de teremtet allatodnac élni,
 mas dolog, es boldogul élni, külömb,
 es azert mind élni, es boldogul élni, cha c
 irgalmasságodnac, es kegyességednec
 szükseg, hogy tulaidonecha. Szükölkö-
 dünc azert nalad nekül, mert ha nem vol-
 nankis, semmi fogyatkozás nem talaltat-
 nec az ioban, mely io, chac te magad
 vagy: Szükseg azert, hogy hozzad ragaz-
 kodgyünc mi lstenünc, hogy szüntelen
 valósággeddeddel, szentül, kegyessen,
 es igazan élhessünc. Es noha gyarlósa-
 ginknac terhetül ala vonnarunc, mind
 az által aiandekidtul geriedezünc, es föl-
 viterünc, föl geriedezünc, es iarunc, föl-
 megyünc, sziuunkben föl menest kez-
 dünc, es enkelünc, eneklesnec garadichir,
 tüzede.

tüzedtül geriedezűnc, es iatunc. Houa megűnc föl Hierufalem nec bekefeg beűc Mert meg vidamultam azokban, mellyec meg vannac mondattatuan, az vrnac hazaban megyűnc: oda helheztetet minket, es azert iot akarunc, es semmit nem egyebet, hanem chas ott meg maradni örökce. De mért, hogy mig glűnc szarandoksagban vagyunc, lako varafunc nincen, hanem iűuendűket keretsűnc, az mi lako helűnc menyorszagba vagyon. Azert szent malasztodnac vezerulese altalbe megyec az en sziuem nec agyas hazaban, es szerető eneket mondoc te nek, en kiralyom, es Istenem, siratuan meg mondhatatlan nyomorusagit, es keserűsegit az en szarandoksagomnac helen, holot dichereteffekce lettenee nalam szamtalan igassagid. Es meg emlekezuen Hierufalemrűl, rea ki terieztem sziuem nec erzekensegit, Hierufalemre az en hazamra, Hierufalemre az en anyamra, es te read raita vralkodora, es orszagolora, vilagosettoianac attyara, otalmazoiara, vezerűsiere, pastorara, tisztelűsege, es erűs gyűnyűrűsegre, tűkelleterű

SZENT AGOSTON

Órómre, es egy szoual minden meg mond
hatatlan iokra, mert ott vagyon az egy
igaz, es fő io, vissza nem terec onnan,
mind addigis, még szerelmes anyamnac
bekefegeben, holot lelkemne kezdeti
vagyon, be ne vigy engemet, eppen ósue
szeduen ez el osziotsagbol, es keptelen-
segből, föl abraztatuan, es erőffetuen en-
gemet, örökce en Istenem, en irgalmas-
sagom.

VALASZTAST TESZEN

*az bölcbefeg közőt, mely az Isten bas-
za, es az bölcbefeg közőt,
mely Istenes.*

EZ az te hazad en Istenem, nem földi,
sem valami égi temerdekseggel, te-
sti, hanem lelki es örökceualosaggal re-
szeszult, mert minden makuła nekül meg
marad örökce: holot helyhezted ötet
örökce, es mind örökken örökce, Par-
chofatot attal neki, mellyet által nem
lenic, mind az által ninch egy örökce va-
losagban vedes, mert kezdetnekül nin-
chen

chen, holot mindenec előt teremtetet az bölcheleg, es azért az a bölcheleg nem egyenlő sem haszonlo az Attya ual, ki által teremtettenec mindenec, es mely kezdetben teremtetet az föld es az egec: mert bizonyara az bölcheleg mely teremtetet, az az, az lelki természet, vilagossagnac tenkentetiből, vilagosság úys: mert noha teremtetet, de vgyan bölchelegnec neuztetit, de valami melleleg, es kilombseg vgyon az vilagosetto feyeffegben, es az feyeffegben mely vilagosettatic, anny külömbseg vgyon az főlső teremto bölcheleg, es az teremtet bölcheleg közöt: mint az igazitto igassagban, mely chac te vagy en Istenem, es az igassag közöt mely igazetással mienke let: mert mijs az Attya Isten igassaganac neuztetünc, te benned szent fiaban mi vrunkban, az mint szent Pal bizonyettya: es miuel hogy mindenec előt teremtetet, valami bölcheleg mely teremtetet, az okos elme, es ertelem, bizonyara tisztá varasodnac az mi Anyanknac, mely oda föl vgyon, szabados, es örökce vasolaga me-

SZENT AGOSTON

nyekben. Michoda egekben? Hanem azokban, melyec tegedet dicherne, az egeknek igi, mert azt ielenti amaz tudos: az ignecc igi az vre, es noha időt né találunc az bölcheseg előtt, mely az időnek teremtetet előtt veszi: mert mindeneknek előtt te teremtetet: de vgyan ű előttte vagy ő róclsten, mindenecc teremtetie, kittől vagy az teremtetet általnac veghetetlen segek, kitűl teremtetuen kezdetet vet, noha nem idő szerent, mert még ideie nem volt, noha rendde, es allapattya volna, es azért vgy vagyon ű, hogy mindeneftől külömb legyen tőled, mi vrunktol, es istenünkűl, noha sem ű előttte, sem ű benne időt ne talallyunc: mert alkolmatos hogysz: szinedet szüntelen lassa, es soho: ua tőled nem haiol. Innen vagyon hogy semmi változaffal meg ne változtaffec: mind az által vagyon oly változas benne, hogy meg sötetednecc, es hidegednecc, ha földes szeretetedhez nem ragazkodnecc, es mint az delen vilagasodnecc, es belőled vgyan forranna: vegzetre oly tisztaszeretettel, ragazkodic hozzá igaz isten, es bizonyara örökce valóhoz, hogy noha nem örökce való hozzá

zad,

zad, mind az altaI, semmi időncé válto-
 zafauaI, es alhatatlanfagauaI, tüled el ne
 ofzollyon, es follyon: hanem chac egye-
 dül az te igaz elmelkedesedbe, nyugod-
 giec. Mert minden te szeretődnec Vr L-
 ften, az menire parancholtad, meg mutat-
 rod magadat, es szinten elég ű neki. Es
 azért, sem tüled, sem magatul, el nem ha-
 iol, hanem azon egy állapotban all, szün-
 telen tegedet latuan, es fogiatlanul sze-
 retuen, igaz vilagossagot, es tisztasagos
 szeretetet. ô aldöt, es bõchületes terem-
 ptet allar, es minden teremptet ailatok-
 nal boldogsagos, ragazkoduan min-
 denkor boldogsagodhoz, boldog, es fö-
 lötte boldog, veled örökce lakozuan, es
 fenyeffegét tüled veucn. Nemis talaloc
 mit neuezhetnec, auagy erthetnenc sza-
 badosban azon, holot azt mondgyuc,
 az egek nec egyi az vre, mint elmelkedő
 hazadat, fogiatkozás nekül valo gönyö-
 rülegedet, es minden indulat nekül
 valamiben ki szarmazni, tisztasagos el-
 met, egyeffeggel egyet, az boldog lel-
 kec bekefegenec erőffegét. Az egekbe
 vannac ezec ámenyiecc. Azert erche az
 lelee

SZENT AGOSTON

Telec kinec szarandokfaga igen mesze
 törtent, ha imar szomiuhoz tegedet, ha
 könyűhullatafi kenyerekce lettenec űne-
 ki, eyeles nappal, hogy ez egyet kerie,
 es ez egyet keresse, hogy lakhassac az te
 hazadban, elete nec minden napin: de in-
 kab michoda az ű elete, hanem chac te?
 Es az ű nappi, hanem örökke valo vol-
 rod? Mint hogy az te esztendőid el nem
 főgnac. Ez helen erche immar az lelec,
 mellytől lehet, menire örökke valo le-
 gy, minden időknec föllőtte, holot az
 te hazad mely soha szarandokfagot nem
 erzet, noha nem egy örökke valofagban
 legyen veled, szüntelen es fogyatlanul
 hozzad ragazkoduan, semmi idő nec val-
 rozasat nem szenuedi, es tegedet min-
 denkor meg marado tisztasaggal meret-
 nen, változasat soha, es sohul (benned
 maraduan) nem eszmeri. Ielen leuen, az
 kihez minden indulatiual tartia magat
 semmi iőuendő nem talaltatic, mellyet
 varna, sem valami el mult dolog mely-
 ről emlekez nec, semmi alhatatlansaga-
 gal meg nem változtatic, es sem-
 mi időkre, ki nem teried.

IT KÖNYÖRÖG AZ EM,
ber, hogy az Isten házais esedezze
erette.

O ISTEN háza, világoftagos, es szépséges Isten háza, igen szerettem e-
kességedet, es az en Vram Istenem, dichő-
seges lako helet, ki engemet bir, es tege-
det alkotot: Az en szarandokfagom fo-
hazkodgyec hozzad, eiel, es nappal, hoz-
zad pihen az en sziuem, hozzad igye-
kezzec az en elmem. Az te boldogfagoda
nactarfasagahoz kiuankozzec az en lel-
kem. Szoloc ahhoz, ki teremtet tegedet-
hogy birion engemet te benned, mert ű,
teremtet engem, es tegedet, sőt te ker-
ied, te imad űtet, tegyen meltova dichő-
segednec reszelteteseben: mert szentle-
ges tarsasagodat, es chudalatos szépsége-
det, nem erdemembül keresem, hanem
szent vereuel, mely által meg valtattam;
nem ketelkedem, hogy meg ne nyeriam;
chacsegechenece engemet szamtalan et-
demid: gonoffagim mellet tamadgyanac
sól szentseges, es tisztasagos imadfad;
melo

SZENT AGOSTON

mellyec haszontalanoc Isten elöt, semmi-
 keppen nem lehetne. El teueledtem
 mint az el veszet juh, es az en szarandok,
 sagom meg hozsabodot, es igen tauul
 vettettem az vrnac szinetul, ez vakság-
 nac szamkiueteseben: midön az paradí-
 chomnac örömebül ki ütettettem, na-
 ponkent szomorü eneket mondoc az en
 foglagomnac nyaualyaian, es nagy kón-
 riuhullatast teszec, midön felöled meg
 emlekezem, en anyyam Hierusalem, mi-
 dön az en labaim, pituarid elöt alnac,
 szentseges, es szepleges Sion, de szeleffe-
 gedet oda be nem nezhettem, hanem az
 en pastoromnac vallain, ki tegedet alko-
 tot remellem hóg vissza viszen te hozzad,
 hogy öruendezzec veled, amaz meg
 mondhatatlan örömmel, mellyel vigad-
 nac azoe, kie veled vanna, az mi meg
 yalto Istenünc elöt, ki el oszlattya az mi
 ellenkedesinket, az üttesteiben, es minde-
 neket meg bekeltetet, valami vagon az
 égen, es földön, szent vere által. Mert
 chac ü a mi bekefegünc, ki mind az két-
 töt egye szerze: ki az két öszuemend
 kófalt egyben hozuan, magaban szent-
 seges

Leges boldogságod meg maraduan, azt fogada, hogy minketis meg aiandekoz, halonlatosoclesz nec vgy mond az Isten nec Angyalihoz menyekben. O Hierus salem örökce valo Istenec haza, Christusnac szerelme vtan, te legy az en örömem, es vigasztalásom, boldog neued nec edeffeges emlékezete, meg vnt bana, timnac, es keduetlensegem nec könybsege. Amen.

MENNI SZAMTALAN

*keserűséggel rakua, ez vilagban
valo élet.*

FOLOTTE igen meg vntam vram ez életet, es noymorulagos szarandoksagot: Ez élet nyomorult élet, heűsagos élet, bizontalan élet, minden gonosz nac afzonya, az keuelyek nec kiralne afzonya, rakua szamtalan nyomorúságokkal, es teuelygefekkel, mellyet élet nec sem szükseg mondani: Hanem halaf, melyben minden szem pillantasban meg halunc, sóc külömb fele változasok nac fogyatkozasí miat, szamtalan fele halaf nec

SZENT AGOSTON

nac neme miat, azért az minemű életet
 élünk ez világban, életnek nevezhetjük
 inkább? melyet az nedűsegec meg da-
 gasztnac, az faldalmac meg vekonitnac,
 heűsegecszarastnac, az leuegő ég meg be-
 tegetesit, az élet föl fualtat, boitolesec
 ősztóueretnac, chufsagoc el badgyaszt-
 nac, banatoc meg emesztnac, az szorgal-
 matoffag szorongat, bekesegec meg tom-
 pet, az kazdagsag föl fualkodtat, es han-
 dogal, az szegenysegec le vet, ifusag föl
 emel, az venysegec meg görber, betegsegec
 meg tör, az keserűsegec meg nyom: Mely
 szamtalan gonoszbol kouerkezic az dű-
 hős halal, egyetemben ez vilagi nyomo-
 rult örömmec veget vet, vgy hogy mi-
 dón meg szűnic lenni, vgy tartattassec,
 mint ha soha nem volt volna. Ez eltető
 halal, es halalos élet, noha enni keserű-
 seggel be legyen hintue, mégis iay men-
 ni szamtalanon fogattatnac meg, tünde-
 res hizekedeseuel, es hiusagos gyönyö-
 rűsegiuel, menin chalattatnac meg hamis
 fogadasiual. Es noha ű maga oly hamis
 es keserű, hogy még szeretőis iol ve-
 gyecsegekben, mégis szamtalan esztele-
 neket,

neket, az ű aranyas poharabol, mellyet kezeben hordoz itat, es vgyan meg reszveget: de boldogoc azoc, noha ritkac, kic baratsagatul futnac, ez el mulando-
kat meg vetic, tarsasagat vtalyac, hogy az chalardnac el vesze seuel, űkis el ne vesze-
nec.

AZELETNEC BOLDOG.

*sagarul, mellyet keszetet Isten az ű
szeretõinec.*

OElet, mellyet keszetet az Isten, a-
zoknac kic szeretic űtet, eltetõ élet:
boldog élet, bekefeges élet, felelemnekül
valo élet, szep élet, tisztta élet, szűz élet,
szent élet, halalt nem tudo élet, es bana-
tot nem esmerõ élet, minden szõmõr ne-
kül valo élet, faydalom nekül, szorgalo-
matossagnekül, rohdadas, es haborossag-
nekül valo élet, minden kűlõmbfeg, es
valtozas nekül valo, minden szepfeg nec,
es me ltosagnac tellyessegeuel rakua, ho-
lot semmi ellenfeg, az bűnecsennis hiech
kedesi ninchen; holot tőkelleter szeretes-
vagyon, es semmi felelem nem taladnac.

E

holot

SZENT AGOSTON

holot örökce való nap, es minyaiokmae
 egyenlő Lelke, holot az lsten színről szin
 re lattatic, es életnece etekeuel, az embe
 reknece elmeiece, fogyatkozás nekül ele
 getetnece: Kednem vagyom hogy fölseged
 nec fenyeffeget szemlellyem, midőn min
 denfélű iauaid sziuemet gyönyörkötte
 ritmentül inkább gondolkodom felőled,
 es nezelec, ahal inkább szeretetedben vgar
 meg lankadoc, kiuanlagodban szüntel
 len, es edes emlekezetedről, fölötte i
 gen gyönyörködöm. Indulatim vannac
 azért, sőt nagy kednem vagyom, hogy
 szememnece szinet read föl emellyem, el
 memnece állapottyat föl allassam, es ba
 ratlagos indulatimat iol rendelyem: ki
 uanoc felőled szollani, boldoglagod, es
 dichőseged felől naponkent oluafni, es
 az mit oluafsam gyakorta sziuemben for
 gatnom, hogy auagy chacezt chefeked
 uen, ez halando, es el mulando gletnece
 geriedezesitul, veszedelmitul, es verete
 kitul meg szabaduluan, az te eltető, es
 könyebítő edes szeledhez mehessec, es
 oda iutuan, dragalatos melleddre, farat
 seiemet le haithassam, es neminemű ke
 pen

pen elaluan, keues ideig nyugodgyam.
 Ez az oka, hogy az szent irasnac gyönyörűseges mezeiben be lepec, szep zöld fűveit szaggatuan, es szeduen, oluasuan eszem, gyakorta azt kerödöm, es vegezetre ószue gyütuen, emlekezetre elmennec fő szekiben helhezterem, hogy ez keppen edessegedet meg kostoluan, es nyomorult vilagnac keserüseget annira ne erezsem. O boldogsagos élet, ó aldo orszag, melyben halal nem talaltatic, melynec vege ninchen, kihez öröke idő nem adatic, ho'ot szüntelen valo nap vagon, cielt, es időt nem esmeruen, holot az győzedelmes vitez, az dicheró, es ene kló Angyalokkal egyesüluen, minden közbe vetes nekül, szüntelen enekkel, feie kórnyül vetettetuen öröke valo Coronauat: kiuantam vgyan büncimnec bochanattya vtan, ez terhet le tennem, az igaz örömnec nyugodalmaba be menni, es az te varasodnac tekintetes, es szepseges falait latnom, az életnec Coronaiat, az vrnac kezebub be menuen, el venni, holot az szentseges károc közöt lennec, az boldogsagos lelkekkel, tetempróm.

SZENT AGOSTON

nec dichősege előt allanec, az ielen valo
Christusnac orczaiat latnani, es amaz
meg mondhatatlan, es ki nem ielenthe-
retlen vilagossagot szüntelen neznem, es
igy, semmi halalnac felelmetul nem győ-
trődtetni, hanem az örökce valo rothas-
sarlansagnac aiandekauaal, veghetetlenül
őruendezni.

*EZ VILAGBOL KI MVLT
lelek nec boldogsagarol.*

BOLDOG lelek, ki az testbul el oszol-
uan, szabadon az egek bemegeyen,
chendes, es izorgalmatossag nekül leuen,
semmi ellensegektul, de az halattul sem
fél, mert hogy szüntelen ielen lattya szép-
leges vrat, kinec szolgalt, kit szereret, es
kihez őruendezue, es gyönyörűsegeffen
czer el iutot, es effele boldogsagos di-
chőseget semmi nap meg nem kissebet,
semmi gonosz teüő el nem viheti: Lattac
ezt Sionnac leanyi, es boldogsagosnac
birdettec, sőt az királne aszonyok is lat-
nan dichertec, ezt monduan, kichoda ez,
ki az palzrasagbol föl iü, gyönyörűse-
gekkel

gekkel beuelkedő, az űszeretőjere magac
 erefatuér: kichoda, ki ily szépen: földkeluē
 mint az hainal chillag, szép mint az hold,
 valasztot mint az nap, rettenetes mint az
 el rendelt tabornac szegleti: mely űruens
 dereffen iű ki, siet, futos, holot az űsze-
 rettőienec beszédet halya: kely föl, sies
 en szeretmem, es szépségem, es iűy el,
 az től immar el mult, az zapor elsőc meg
 szüntec, es el tauoztac: szép viragoc lat-
 tatnac, az mi földünkön, az fige fá zen-
 dült gyümölcsöt el hozta, az szőlőc vira-
 gozuan, gyönyörűleges illatot attanac,
 mezesnec ideie vagon, de gerlicze szo-
 ris hallottunc, az mi földünkön: kely föl,
 sies en szeretm, en szépségem, en ga-
 lambom, az kősziklaknac hasadékiban,
 az szőlő rekesnec arnyekiban, mutatd
 meg orczadat: Zengien szozatod füle-
 imben, mert az te szód edes, es orczad
 szépséges, iűy el en valasztottam, szép-
 ségem, en iegyesem iűy el, kiralyi szekem
 ben helyheztetléc tegedet, mert keduel-
 tem szépségedet: iűy el, hogy űruendet
 szinem elót, az en Angyalimuab kiknec
 tarlasagat neked igertem volt: iűy el az

SZENT AGOSTON

szamtalan veszedelem, es munkac vram,
menybe vradnac örömebe, mellyet senki
tüded el nem veszen.

AZ SZENTEKHEZ VA

*lo könyörges, hogy szükseginkbe
selen legyenec.*

BOLDogsagosoc vattoc Istennec min-
den szenti, kic által mentetec az ha-
lando tengeren, es mestokka lettetec az
örökce valo bekeseg nec partyara iutni,
mindenkor bekesegben szorgalmatos-
sag nekül tekintetec, es öruendezue
ralattatoc: Kerlec titeket nagy szerel-
metekert, kie immar magatokra gondot
nem viseltec, legyetec szorgalmatosac
mi felöltunc: ninchen gondotoc herua-
datlan Coronatokra, szürgölödgyetec
szamtalan nyomorusaginc felöl: Az által
kerlec titeket, ki valasztot titeket, ki e-
zekke tett titeket, kinec szépségeuel im-
mar töltötóc, es meg elegeszetec: Kinec
halhatatlanfagauul halhatatlanna lette-
tec, kinec boldogsagos latasauul szünte-
len öruendeztec, esedezzetec erettunc
nyo

nyomorultakert, kic még ez tengeren
 az kórnyűl vet haboktul, szel vesztul ha-
 nyattatunc: Szepseges kapuc, kic nagy
 magassan föl neuekertetec, segechetec
 minket el vetet pauimentomot, kic itt a-
 lat fekűszűnc, nyuchatotc kezeteke, es es
 mellyetec föl labunkra, vesztteg feküő-
 ket, hogy meg gyogyuluan betegsegink
 bul, erőflec leheffűnc az hadban: Esfedez-
 zetec, imadkozzatoc, könyörögycetec
 szűntelen, es alhatatoffan erettűnc sze-
 genyekert, es tunya bűnösökert, hogy
 könyörgestec által, egyeffegben vitettel-
 sűnc, mert kűlomben nem iduözűlhet-
 tűnc. Főlötte gyarlo, es minden iosza-
 gos cholekedet nekűl valo emberet va-
 gyunc, az gyomornac, es restnec rabiai,
 kikben ez ioszagos dolognac, chac szia-
 neis aleg lattatic, mind az által az Chri-
 stus vallasa alat leuen, az kerest: faual ve-
 retűnc euezuen, ez szeles, es nagy tenge-
 ren, holot róbdozó madarac vannac, kiko-
 nec szarnya ninchen: Holot kisded, es ő-
 reg vad allatoc vannac: holot amaz dű-
 hős, es kegyetlen sárkani keszen ál min-
 denkor, hogy el nyellyen: holot amaz

SZENT AGOSTON

veszedelmes helec, Schilla, es Charibdis
talaltatnac, es egyeb szamlalhatatlan dol-
goc, melyekben meg akaduan el süllyed,
nec az esztelenec, es az hitben ketelke-
dóc: Kőnyörőgyetec az vrho= irgalmas
sagosoc, kőnyörőgyetec, es fedeztetec
szenteknec minden tabori, boldogoknac
minden gyülekezeti, hogy kőnyörgeftec,
es erdemetec által, meltokec talaltassunc
az örökce valo iduössegnec, nyugoda-
lomnac, es elfogiatlan bekesegnec, part-
tyahoz iutni. Amen.

AZ KERESTYEN LELEK

*nec, amaz örökce valo Hyerusalem
varasaboz valo keuanfaga.*

SZERelmes Anyam Hyerusalem, Isten-
nec szent haza, Christusnac szerelmes
legyese, szertet teged az en sziuem, főör-
teis kiuannya elmem szépségedet: ó me-
ly szépséges, mely dichőséges, mely ma-
ga biro vagy te! Mindenkeppen szépsé-
ges, es semmi makula benned nem talal-
tatic: örüendez, es vigadgy feiedelem-
nec szép leanya, mert keductte az kiraly
ekes.

ekesfegetet, ki tekintetesb orczaual minden ember fiainal: De michodas az te szeretőd, az szeretetből ôszepseg? Az en szeretöm szep fenyés, es piros, ezerec közzül valasztatot, mint az alma fa, az erdőknek fai közöt, olyan az en szeretöm az fiac közöt. Imhol arnyeka alatt nyugszom, kit kivantam: imhol örüendetessen ülök, es az ű gyömölchi fölörte edefic, az en torkomnac: Be bochata kezét hozzam, es illeteresöt meg rettenec: Agyashazamban keresem ütet, kit kedüelt az en lelkem, es megtalalam, es sem bochatom ütet, mig be nem viszen lako házaiba, az en dichősleges Anyam, ott beüfegesbé, es tökeletesben emleltet engemet, es chudalatos tellieffeggel, be tölt, vgy hogy, se shezzem, se szomin hozzam örökce. Boldog az en lelkem, es örökce boldog, ha dichősfegetet larni erdemlem, boldogsagodat, es szepfegetet, kapuidat, kő falaidat, Vczaidat, lako heleidet, nemes Polgaridat, es erősfeges kiralyodat, az ű szepsegeben. Mert az te falaid draga kőuekből vannac, kapuid valasztot gyöngiből, vczaid tiszta Arany,

SZENT AGOSTON

bol, holot az örökce való Alleluia szün-
 telen örüendtesen enekeltetic: Iakoh-
 leid számtalanoc, mellyeknek funda-
 mentomi negy szeglető kőuekből van-
 nac, es Saphirral föl emeltettec: Arany-
 chereppel fődőztettec, mellyekben senki
 be nem megyen, hanem chactifzta, sem-
 mi fertelmes, benne nem lakozic. Te
 kentettec, es gyönyörűsegesse lettel, es
 szerelmes Anyam Hyerusalem, az te győ-
 nyorűségidben, semmi affele nalad nin-
 chen, mellyeket it szenedűnc, mellye-
 ket ez nyomorult életbe latunc, sőtetse-
 gec benned nem talatnac, auagy eyel,
 es semmynemű, időknec változala: Gyer-
 tianac világossága benned nem lattatic,
 az holdnac fenyeffége, auagy chillagok-
 nac tindőklese: hanem Isten az Istenből,
 világosság világosságból, az igasságnac
 napia, világoset teged szüntelen. Az fe-
 ierleges, es tiszta barany, fenyés, es szép-
 feges, világosságod, te napod, es tiszta
 vilagod, es minden iauaid, ez szépséges
 királnac el fogthatatlan tekinteti, es la-
 tala. ű az kiralyoknac kiralya, közepet-
 ted leuen, szolgálai környék allanac. Ott
 vannak

vannac az eneklő Angialoknac karai, az
 főső polgaroknac tarsasaga. Ott vagyon
 inneplesec, mind azoknac, kie az soc sza-
 randokslag vran, gyönyörűségidre vilza
 rgermec: ott vannac az Prophetaknac o-
 kos eggyeslegec, az Apostoloknac tizen-
 két szamoc: ott vannac az szamlalhatat-
 lan Martiroknac győzedelmes seregec:
 ott vannac az szent Confessoroknac
 szentleges gyülekezetec: ott vannac az
 igaz, es tőkellertes Baratoc, szentleges
 Aszonyiallatoc, kiecz vilagnac gyönyör-
 rűlegec, es testeknec gyarloc voltat meg
 győztec: ott vannac az gyermekkec, es
 Leanykac, kie esztendőiöket szentleges
 erkölchökeel vegeztec: ott vannac az lu-
 hoc, es Baranyoc, kiecz vilag gyönyör-
 rűlegenecc köteletől, meg szabadultac,
 örüendeznec minyaiian tulaydon lako
 helekbe: küdümböz mindeñec dichösege,
 de egyenlő minyaioknac nagy örömböc-
 Tellyes, es tőkellertes szeretet vralkodic
 ott, mert az lsten ott minden mindenbe,
 kit veghetetlenül latnac, es szüntelen lat-
 uan szerelmeben geriedeznec: szeretic, es
 dicheric, dicheric, es szeretic, mindé dolgoc
 chag

SZENT AGOSTON

chac Isten dicherete, veghetetlen fogiat-
 kozas, es munka nekül Boldog. es bizon-
 nyal örökce boldog leszec en, ha holtom
 vtan meltonac talaltatom amaz Angya-
 li dicherete hallani, melyec enekeltet-
 nec, az örökceen valo kiralnac dicherete,
 az felső hazamnac lakositul, es boldog
 lelkek nec szeretöl: Szerenches, es fő-
 lötte boldog leszec, ha erdemlem, hogy
 vélec, az en Istenem, kiralyom, es veze-
 rem elöt aluan, azonokat fogom enek-
 leni, es latni dichőségében, az mint mel-
 toztatot', fogadast tenni, ezt mondo-
 uan, Attyam akarom hogy, az kiket ne-
 kem attal, velem legyenec, hogy lassac
 az en dichőségemet, melynalad volt ez
 vilag kezdeti elöt: es masut, az ki nekem
 szolgat, engem köuessen, es ahol vagyoc
 szolgamis ott legyen: az kifizeret enge-
 met, Attyamtulis szerettetic az, enis szer-
 retem ötet, es meg ielemtem magamat
 űneki.

SZÜNTELEN VALO DI-
cherec, mellyet az dichőült lelec ches
lekeszic, az Isteni latasbol

AL

A Egyad lelkem az vrat, es minden
 valami en bennem talaltatit szent-
 seges neuet aldyatoc. Algyad lelkem
 az vrat, es ne feletkezzei el minden ve-
 led tet iaugirul. Aldyatoc az vrat min-
 den űchelekederi, minden vralokodo he-
 lein, aldyad lelkem az vrat. Magazta
 lyuc az vrat, kit dicheerne az Angyaloc,
 imadnac az vralokodo Lelkec, rettege az
 hatalmassagban helyhezretet Angyaloc:
 kinec az Cherubin, es Seraphin izunte-
 len valo szozattal kialtnac, szent szent
 szent: Egyesehuc az mi szonkat, az
 szent Angyaloknac szauaval, es az kő-
 zönseges Vrunkat, ene klesünknecc rendelt
 zengeleuel dicheerüc: mert azoc diche-
 ric az vrat tisztan, es szüentelen, valakie
 ő felöle mindenkor gondolkoduan, I-
 stensegehez ragazkodnac, nem valami
 tikörben, auagy el reitet befzedben, has
 nem szinról szinre kattyac ütet. De ki gon-
 dolhattyz, auagy mondhattya meg, mi-
 nemü legyen az hatalmas Istennecc szem-
 elöt, az dicheőseges lelkeknecc, es egy eröke-
 nec szamtalan sokasagac: Minemü ösöke-
 ke

SZENT AGOSTON

ke' valo' oruendetes gyony' oruleg legyen,
 az Istennek latasabol? Minem' orom ta-
 laltasse' ve' nekul? Minem' kiuanfagoc
 legyen az Isten latasaual valo' elegedes-
 sel, elegedes az kiuanfaggal, kikben sem
 az kiuanfag faydalmat nem szerez, sem az
 elegedes, meg vnast nem nemz. Mikep-
 pen legyenec boldogoc az folsó bol-
 dogsaghoz ragazkoduan? Mikep-
 pen letec vilagoffagga, egyesituen az
 igaz vilagoffaggal. Mikeppen változ-
 rac változtathatlanokca, szüntelen ne-
 uen az változtathatatlan szent három-
 sagot. De mint foghattyuc meg elmen-
 kel, az Anzyaloknac folsleges meltofagoc-
 kat, holot az mi lelkünknek természetire
 nem mehetünk, michoda lehet az mi le-
 künk, mely az testet eleueneti, ű ma-
 gat penig az szent dolgoknac gondolat-
 riba az mint akarna meg nem kötözhe-
 ti? Michodas az embernek lelke, ilyen
 erős, ilyen erőtlen, ilyen nagy, mely az
 Istennek el reytet dolgait vizsgália? Az
 egi dolgokat szemleli, es az emberi
 nemzet szükségere valo' eszközet, es
 elmeievel, találta? Michodas lehet ez, ki
 egyebekről sokat tud, ű maga akkorafat
nem

nem tudgya. Mert noha kétes keppen nem
 mellyec eredeti felől szollottanac, de vgy
 rapasztalyuc, hogy valami értelmes le-
 lec ű, az teremprő Istenec hatalma által
 halhatatlana lettet: es az ű rendi szerene
 előt ez elhalando testet, melyet visel, es
 leuenetuen, változas alá vettetet, feled-
 kenseget kőuetuen, kit az felelemis gya-
 korta meg bant, az öröm es vigasag föl-
 emel O chodalatos, es almelkodasra
 melto dolog. Az minden allatoknac ter-
 remptőie felől, ki meg fogharatlan, ki
 nem ielenthetetlen, fő, es fölörte chu-
 dalatos, minden ketelkedes nekül olua-
 func, szollunc, es irunc. Az Angyalokrol
 penig, es lelkekrul valamit szollunc, ol-
 yan niluan nem meriuc vallati. De men-
 nyen el innen az en gondolatom, es ha-
 gya el mind azokat, melyec teremptette-
 nec, futosson, es rőpőssön, es az ű
 teremptőieben szemeit, az menire hiti
 szenuedi, fordicha, es függesse. Gara-
 dichot chinaloc azért az en sziuemben,
 es az által föl megyec az en lelkemhez,
 es ű általa, es elmem által, föl megyec
 en vramhoz, ki feiem fölöt vagyon. Vala-
 mi niluan lattati: Valami leleszerent
 gon-

SZENT AGOSTON

gondolthatic, erős kezzel el vonyat-
 tassel az en szüemneec tekintetitel, tulal-
 don egyedul az en értelmem, tisztan, es
 egyeffen iaruan, ragado repüleffel, es An-
 gyaloknak, lelkeknek, es minden allatok
 nac terempróiehez iusson. Boldog elme
 az, mely ez alatt valo dolgokat el hágy-
 uan, sön iar: mely nagy dolgokban hel-
 hezteti az ü lakasanac szekit, es az nagy
 kősziklakrol, erős, es egyenes szemc fen-
 nyuel nezi, az igassagnac napiat. Szob,
 es gyönyörűsegesb semmi nem lehet, mint
 az elmeneec tekintetiuvel, chac ü rea nez-
 ni, es az szüemneec kiuansagual az Istene
 szemlelni; es chudalatos keppen lathatat
 latul latni, az lathatatlant, es így, mas e-
 desseget nem ezt, kostolni: mas vilagoffa-
 got, nem ezt latni: mert ez vilagoffag,
 hellel környül vetetet, időuel veget vet,
 az eielekneccel üueteliuel változando,
 es oly vilagoffag ez, mely köz, velünc
 még az fergekcelis, es oktalan allatokkal,
 vgy hogy az örökke valo vilagoffaghoz
 hasonletuan, cyclneec, es nem vilagoffa-
 nac neuezhesüc.

AZ ISTEN FELŐL MIT

*kel vallanunc, es mi legyen nemines
múkeppen az Istent latni,
es meg fogni.*

ES noha az változhatatlan örökce va-
lo letel, igaz vilagossag, el fogyatlan
vilagossag, az Angyaloknac vilagossaga,
senkitől ne lattassac ez életben, mert ho-
gy iutalmul tartatic az szentknee, az
meunyei dichőségben, mindaz által hini-
ni, es vallanni, es geriedezeni, kiuanni,
nemikeppen anni, mint ha latnanc, es
tartatnanc. Zenegien azért az szozat az
Angyaloc fölöt, es az ember, igazetot el-
meuel nezze az Istent, es az mint lehet,
dicherie ütet, mert melto hogy az terem-
ptet alatt, aldgya, es dicherie az ű terem-
ptóiet, mert az ű dicheretire teremptet
minket, noha dicheretunc nekül nem
szükölködic. Meg fogharatlan erő azért
űszent föllege, senki nekül nem szükölkö-
kodic, maganac elegendő az mi fölleges.
Vrunc Istenunc, fölötte nagy az ű creie,
es az ű bölchesegenecc szama ninchen.

Nagy

SZENT AGOSTON

Nagy az mi vrunc Istenünk, es fölötté dít-
cheretes. Ezt szeresse azért az mi elmenő,
nélünk cnekellye, kezeinc iriac, es effele
szent tanufagbá az hyű lelec magat szün-
telen gyakorlya. Ez menyei elmelkedő
gyönyörűleges etkekkel, es az mennyei
dolgoknac gondolgodo keuanfagauat,
szüntelen meg elegendyec, vgy hogy ez
menyei eledetel meg hizkaltatot, nagy
kialtással kialchon, minden ezecuel kial-
chon, nagy örüendetesseggel, es elmeier
nec geriedező kiuanfagauat mondgya.

IMADSÁG MELY AZ

*Istennec szamtalan tulajdonfagis
jelenti.*

O Főfleges, icles, mindenható, irgat-
massagos, igassagos, el titkoltatot,
ielen való, szépséges, es erőfleges, alha-
ratos, es meg foghatatlan, lathatatlan,
mindenket szemleluen, változtathat-
lan, halhatatlan, hel nekül, hatas nekül
való, kórnyúl vetethetetlen, sohul veget
nem szenueduen, meg bőchülhetetlen,
ki jelenthetetlen, esmerhetetlen, mozdul

dulhatatlan, mindeneket indetuan, ke-
 reshetetlen, meg mondhatatlan, felel-
 mes, es rettenetes, bôchûletes, es felel-
 metes, tiszteletes, es meltofogos, soha
 nem Vj, soha nem regi, mindeneket vyit-
 uan, es az keuclyeket ôsagra hozuan, vgy
 hogy ne erhec: Mindenkor chelekedô,
 megis mindenkor chendesz, szedegcô,
 es nem szûkôlkôdô, mindeneket hordoz-
 uan de terehnekû, mindeneket be töl-
 ué rekesztes nekû, mindeneket tetempe-
 uen, otalmazuan, eltetuen, es neueluen,
 keresuen, noha semî nekûl nem szûkôlkô-
 dól, szeretuen izzadas nekûl: fôl indolsz
 de bekefegben vagy: bankodol de nem
 faydallas, haragszol de chendesz vagy,
 chelekedetidet meg valtoztatod, de ra-
 nachodat nem: Hozzad foglalod, az mit
 nem talalsz, es soha el nem vesztettel:
 soha nem szûkôlkôttel, megis az niere-
 segnec ôruendesz, soha fôsueny nem va-
 gy, megis vsurat szedegecz: kôlchôn
 adnac neked hogy ados legy, de kinecva-
 gyon valamie, mely tied nem volna: A-
 doffagot fizecz, senkinec ados nem leuen,
 adoffagot engecz, semmit el nem veszt-

SZENT AGOSTON

nen: ki chac egyedül eleuenettes mine deneket, ki mindeneket teremtetel, ki mindenüt vagy, de senki nem lathat, ki soha tauul nem vagy, es az alnokoknak gondolattyoktul nagy mesze vagy: ki meg ottis talaltatol, ahonnan tauul vagy, mert valahol malasztod által nem talaltatol, boszuallással ielen tapasztatol: ki mindeneket illecz, de nem mindeneket egyenlőkeppen, mert nemellyeket illecz hogy legyenec, de nem hogy ellyenec, erezzenecc, es valasztast tudgyanac tenni dolgokban: Nemellyeket penig illecz, hogy legyenec, es ellyenec, de nem hogy erezzenecc, es valasztast tudgyanac tenni: Nemelyeket illecz, hogy legyenec, ellyenec, erezzenecc, es valasztast tudgyanac chelekedni. Es midőn magadban soha külömböző nem vagy, mind az által az külömböző dolgokat, külömbkeppen illeted, ki mindenüt, mindenkor ielen vagy, meg is chac alég talaltatol meg: kit veszteg allot, mi köuertünc, mégis meg nem foghatunc. Ki mindeneket meg tapasztas, betöltes mindeneket, környüt vesz mindeneket, folyúl hallacz, es meg tapasztas

rás mindeneket. Nem hog' eg' felől tartan-
 nal, mas felől meg gőzette, ne, sem penig
 hogy egy felől be töltenel, mas felől kör-
 nyúl vennel, hanem környül veuen
 be töltesz, be tölten környül vesz, elter-
 uen folyúl hallacz, folyúl halladuan el-
 teczki minden igek nec zöndülese nekül
 tanettod az hiuek nec sziueket : ki na-
 gy hatalmassan illecz, veztől fogua ve-
 gig, es el rendelsz, mindeneket nagy gyó-
 nyörűséggel : ki az helek nec mi voltoc
 szerent, ki nem teriec, es az időc által
 meg nem változol. Hozzad valo menes,
 es tőled valo vissza tēres, nálad ninchen,
 holot szenuethetetlen vilagossagban, es
 melyhez senki nem iarulhat, lakozol :
 melyet senki nem latot, nem is lathat,
 magadban vagy, nagy chendessen, min-
 denüt környül iarsz mindent egesset,
 mindenüt chuppan egeszen, es eppen
 mert el nem oszoltathatol, auagy metel-
 rethetel, miuel hogy igazan egy vagy, es
 reszekce nem lehec, mert egeszen, eges-
 set tartasz, egesset be töltes, egesset vila-
 gosfettas, es hatalmasson birs : Ez titok-
 nac mondhatatlan mēlfeget azért, az

SZENT AGOSTON

embernek elmeie meg nem foghatya,
 semmi ekeffen szollasnac beideseges igei,
 ki teryesztet bezedi, auagy könyuek-
 nec sokasagi, ki nem ielenthetnec, mert
 ha ez egesz világ könyuekkel meg rólteti
 nekis, meg mondhatatlan bölchesege-
 det, ki nem ielentethetnec, auagy ma-
 garazharnac, holot bizonyal meg monda-
 hatatlan vagy, semmikeppen meg nem
 irattathatol, ki az Istenleg vilaganac kut-
 feie, es az örökke valo fenyeffegnec napia
 vagy: Mert nagy vagy, minden hoszu,
 es temerdekslegnekül, es azért veghetet-
 len. Io vagy, minden szin nekül, es azért
 igaz, es fölötte io vagy, es senki nem io-
 hanem chac egyedül, kinec akarattya le-
 tel, kinec kedue lebetseg; ki mindeneket
 semmiből teremtetel, es mind azokat
 chupan chac akaratodbol alkottad: ki
 minden teremtet allatidat minden szük-
 segnekül birs, munkanekül vezertes, es
 faratsagnekül igazgacz, es semmi dolog
 nem talaltatic, mely rendtartásat feiede-
 lemsegednec meg haborecha, mind az
 földsegeben, es ez mélfsegeben. Ki minden
 helyekben belnekül tartatol, es mindene-
 ket

ket környül vettel keregségnekül, es mindenit jelen vagy, helhez tetes, es indulat nekül. Ki az gonosz nakis oka nem vagy, melyet vgyan nem chelekedhetel, noha mindenket chelekedhetel, soha meg sem bantad valamit chelekettül, es lelked indulatinac haboruin meg nem indulsz, ez egesz vilagnac veszedelmet sem te akarsz: Semmi gonoszsagot, es bunt nem dicsersz, auagy parancsolsz. Soha hamissat nem mondasz, mert örökce való igazsag vagy: kinec egyes io voltabol teremtetttinc, igazsag aual buntettetttinc, igazsag aual meg szabadulunc: mert semmi, esgi, tüzi, földi, auag valami allatot mely erzekensseg ala vettetett, heletted nem szükség imadni, ki igazan vagy, az mi vagy, es meg nem változol: kihez fölötté igen illic amaz Görög ige, on, az Deakoknál ens, a leleknek letele, valósignac valósaga, minden letele szerent való allatoknac letele, miuel hogy te magad azon egy vagy, es az te esztendőid meg nem fogyatkoznak: Ezekre, es soç egyéb dolgokra tanerot engem, az keresztien Anyaszentegyhaz, szentleges

SZENT AGOSTON

Anyam, kince tagia lettem malasztod al-
tal. Bizonyara arra tanetot, hogy chac
remagad egyedül vagy egyessen, igaz
Isten, testnekül, es szenuedes nekül, es
hogy leteledben, es természetedben,
semmi nemü szerzes, auagy változas, öl-
gyettes, vagy chelekedet által let dolog
ne találtaſſec. Ez azért nylyan valo do-
log, hogy testi szemekkel teged meg nem
foghatni, de sőt hogy semmi halando
ember tulaydonletedben soha nem lat-
hatot: Vgyan ezekből nylyan ki tezcic,
hog az minemü engedelemből latnac az
Angyaloc, mies meg latunc ez nyomor-
tult ſlet vyan. De bizonyara még üc sem
latathatnac az mint vagy, azonkeppen sen-
kitől sem lattathatol, éppen, es tökelle-
tesſen, hanem chac magadtul esmerttetel
mindenhato szent háromſag.

AZ ISTENBEN VALO

*egyes, es Külömböző ſze-
melyekről.*

TE penig az Istenfégnec egyeſſege va-
gy, az ſemelyeknec ſzamaban ſoka-
ſagos.

fagos, számszerent számlálhatatlan: és
 azért mettek szerent mettekkhetetlen, és
 ítélő nyomással meg nyomhatatlan: Mert
 az nagy ionac, más eredetit, ki temagad
 vagy, nem vallunc, miuel hogy egyedül
 temagad vagy az nagy io, és ioknac
 kut feie, melyből mindenec, ki által min-
 denec, kiben mindenec, de annacrefzel-
 teteseből, mindeneket ionac mondunc.
 Mert isteni letelede, mindenkor üres volt,
 minden szín alá vetet természetű, noha
 abrazat nekül ne legyen, az az, abrazas
 to abrazat, abrazatocnac abrazattya. tö-
 kelletes abrazat, melyel midőn, minden
 féle dolgokat, és állatokat, mint valamé
 bellegzel meg ieczés, minden neuede-
 kenleg, és változó fogatkozás nekül, két
 segnekül, magadtul, külömbözőue te-
 szed. Valami penig az természetben te-
 remptet állat vagyon, te teremptet álla-
 tod. ő egy háromlag, és három egyeffeg,
 nagy isten, kinec mindenhatósága min-
 deneket bír, vezér, és be tölt, az mit te-
 remptet: Azert sem mondunc tegedet,
 éppen mindeneket be tölteni, mint ha üc
 fognanac be tegedet, hanem hogy inkab.

SZENT AGOSTON

Őc, tartatnac tőled, es nem resz szerēt től
 tes be mindeneket, mely dolgot semmi
 keppen nem kel velnūnc, hogy minden
 teremtet allat, az ű nagy voltanac mod
 gya szerent, fogion be tegedet, az az, ho
 gy az nagy nagyobb, az kichyn ki
 chymbet, holot inkab te magad vagy
 mindenekben, auagy mindenc te ben
 ned, kinec hatalmassaga be fog mindene
 ket, es senki hatalmadnac el kerűyesere,
 reszet nem talál. Mert valakiuel bekes
 nem vagy, haragodat el nem kerűlheti,
 az mint meg vagy on irua, sem nap kelet
 től, sem nap nyugattrul, sem az puszta
 hegyekről, mert az Isten igaz biro: Es
 masut: houa mennyec lelked elöl, es szű
 nedtől houa fuffac? Isteni hatalmassagod
 nac veghetetlensege ez, hogy erchűnc te
 gedet mindenekben, de nem be rekesz
 tetue, mindenc kiuűl, de nem ki re
 kesztue. Es azert belső vagy, hogy min
 deneket tartas: es azert kilső vagy, ho
 gy meg kőnyekezet nagysagodnac veg
 hetetlensege, mindeneket be fogion. Az
 által azert, hogy belső vagy, teremptom
 nec mutatattol lenni, hogy kiuűl vagy
penig,

penig, azal mindenec vezerlöienec ielen-
 tetel. Es hogy ne mondathatnanac na-
 ladnekül lenni minden teremtet alla-
 tid, belső vagy, kilső penig azért, hogy
 általad mindenec be rekeztesse, nem
 valami helnec nagy voltaual, hanem ha-
 talmas ielen voltoddal: ki mindenüt ie-
 len vagy, es mindenec előtted ny larkozt
 ua vannac, noha nemelyec ezt erche, ne-
 mellyec ne erche. Az el valalzt hatatlan
 természetnedec egyessege azért, elosz-
 lot személyeket magaban nem foglal-
 hat, mert mi keppen háromlag vagy az
 egyességben, es egyesség az háromlag-
 ban, ezen keppen el valalztasod nem le-
 het az személyekben. Egyenkent nevez-
 tetnec vgyan azoc az személyec neha, de
 szent háromlag Isten, oly el valalsthatat-
 lannac akartad magadat az személyekbe
 mutatni, hogy semmi neved ne legyen,
 mindenic személyben, mely (az előbbeni
 dolgot magaban vizsgáluen, mely nekül
 maga sem lehet, nemis volna) az masi-
 kra igazan ne verettesec, auag ne három-
 lyec. Mikeppen az Attya, az fiúra, az fiu
 az Attyará, azon keppen az szent Lelec

SZENT AGOSTON

az Atyyara, es fiura igazan mondati, vi-
 teti, es harentati. Az minemü neuec
 ieczic penig természeted, személye-
 det, hatalmassagodat, auagy letele-
 det, auagy valami igazan Istenec mondati,
 minden személyekhez egyenlőkeppen
 illenec, vgy mint nagy Isten, hatalmas,
 örökce valo, es mindenec valamiec terme-
 szet szerent az Istenről mondatatnac.
 Ninch azért valami természetec neue,
 mely hogy ha Atyya Isten hozzád feér, az
 fiúhoz, es szent lelekhez ne illyec. Tege-
 det Atyya Isten természet szerent mon-
 dunc Istenec lenni, de természet sze-
 rent, az fiu, Isten, természet szerent, az
 szent lelekis Isten. Mind az által nem
 három Istenec, hanem természet szerent
 eg Isten, Atyya, fiu, es szent lelec: Azert el
 valasthatatlannac kel szent háromsag
 Isten, az személyekben elmenkcel érte-
 nunc: noha valasztot igeuel neueztes-
 sel, mert az természetec neuezetiben,
 sokasagos szamot nem szénuecz. Abbolis
 meg ielenteti hogy az szent háromsag-
 ban, az személyec meg nem osztathat-
 nac, ki egy igaz Isten, miuel hogy min-
 denic

denic szemelynec neue, mindenkor egy
 masra nez nec, ha az Attyarul szoloc, az
 fiut mutogatom: ha az fiut neuezem, az
 Attyat hirdetem: ha az szent, lelket em-
 letem, szükség valakinec lelket ertennem
 tudni illic, az Attyaet, es fiuet: ez az
 igaz hit, mely az igaz tudomanybol
 szarmazic: bizonyara, ez az igaz közön-
 seges hit, es vallas, melyre az Isten meg-
 tancot engem, az Anyaszentegyhaznac
 kebeleben, szent malasztya által.

AZ SZENT HÁROM- saghoz való imadság.

SEgersegül hyu Vram azért az-en hi-
 stem, mellyet nekém attal, mondhas-
 ratlan io voltodbol iduóffegemre. Az
 hyu lelec penig az hitból el, es remen-
 segbe tartya azt, az mit latando leszen te
 benned: Segersegül hiu tegedet Vram,
 tisztasagos lelki esmeretem, es hitem-
 nec gyönyörűleges szereteri, mellyet az
 tudatlanfagnac sórtetsegeből, az igazsá-
 nac ertelmere hoztal: es mellyet az elz-
 telen vilagnac keserűsegebül ki mentet-
 tet.

SZENT AGOSTÓN

rel, es szereterednec edesseget vele kö-
 zóluen, gyönyörűsegeffe, es minden méz-
 nel edesbe tettel. Segetseg il hiu tegedet
 boldogsagos szent háromlag, hitemnec
 ríszta szozattya, es szeplőnekül való sze-
 reteti, melyet polambol föl neueiuen,
 meg vilagoletottal szüntelen malasz-
 todnac fenyeffegeuel, es mellyet neuel-
 uen, meg erőletettel bennem, az Anya
 szentegyhaznac tudománya által. Seget-
 seztül hiulac boldogsagos, aldot, es di-
 chőseges, egy, sent háromlag, Attya, fiu,
 szent Leleclsten, Vr, vigasztalo, szereret,
 malaszt, es relesztetes. Nemző, nemzet-
 tetet, meg szentelő: igaz vilagossag, igaz
 vilagossagbol, igaz vilagosetas. Kut fő,
 folyo viz, meg asztaro. Egyből minde-
 nec, egy által mindene, egybe minde-
 denec. Kitől, ki által, kiben vannac min-
 denec. Elő élet, élet az életből, előknee
 eleuentőie. Egy ű magarul, egy egytól,
 egy mind az kettőtől, on, letel ű magarul,
 on, letel, az masiktul, on, letel mind az ket-
 rőtől. Igaz az Attya, igazsag az fiu, igaz-
 sag az sent Lelec. Minden letelnec egy le-
 tele azett az Attya, lge, es vigasztalo, egy
 erő,

erő, egy jó, egy boldogság: kitől, ki által, es kiben, minden boldogság vagyón, valami boldog lehet.

HOGY AZ ISTEN

igaz, es leg főb élet.

EN Istenem, igaz, es leg főb élet: kitől, ki által, es kiben élnek mindenek, valakie igazan, es boldogul élnek. Az Isten jó, es szép: kitől, ki által, es kiben minden jó, es szépségek vannak, valami jó, es szép lehet: Hatalmas Isten, kinek hiti minket szerkeget, reményege föl emel, szereteti egyelet. Nagy Isten, ki Parancsolod hogy tited kerüinc, es meg találta: to, es az zörgőnc meg nyilatkozol: Örök Isten, kitől el fordulni nagy esz, es kihez vissza menni, föl keles, kiben meg maradni, erős állapotas. Veghetetlen Isten, kit senki el nem veszt, hanem csak az meg chalatot, senki nem keres, hanem az meg tisztult: Igaz Isten, kit esmerni élet, kinek szolgálni országias, kit dicsőitni iduóffeg, es leski öröm: Tegedet aia kimmel es szüemmel, minden erőmmel, az mint lehet dicsőitni, aldlac, es imadlac.

SZENT AGOSTÓN

Iac, es irgalmas io voltoduac, minden
 io voltodert halat adoc, es dichóseged-
 nec eneket mondom, szent, szent, szent.
 Segetsegűd hyűlac, ô adot szent három-
 sag, hogy hozzam lűy, es dichósegednec
 melto Templomat szerez en belőlem:
 keremaz Attyat szent fia által: kerem az
 fiut, szent Attya által: kerem az szent
 Lelket, az Attya fiu által, hogy minden
 vűrkec rauul vetteffenec tűdem, es minden
 szentleges iosagoc plantalraffanac ben-
 nem. Veghetetlen Isten, kitől mindenec,
 kiben mindenec lettenec, lathato, es la-
 thatando allatoc: mert minden alko-
 manyodat kiuól meg környekes, es be-
 lől meg tőltsűs: főllyűl be fedcz, es alol
 hordos: oltalmaz meg engem kezeid-
 nec alkomannyat kibenned remellec, es
 chupan chac irgalmassagodban bizako-
 dom, oltalmaz meg kerlec it, es minden-
 űt, mast, es mindenkor, ben, es kin, elől,
 es hattul, főllyűl, es alol, kőrűs kőrnyűd
 vgy hogy en bennem, az ellenfeg hele-
 nec, semmi hasadekia ne talaltassac. Te
 vagy az mindenható Isten, oltalmazo, es
 mindeneknec vigyazo Istenec, kibenned
biznac

bíznác, ki nekül senki nem batorfagos, es ki nekül senki veszedelembül meg nem szabadul. Te vagy az Isten, es kiu letted más Isten egyeb ninchen, sem az ég fölöt, sem az földnec melisegebe, mert nagy, es chudalatos dolgokat chelekeszel, melynec vegere nem mehetünc, es kiknec száma ninchen. Teged illet az dicheeret, teged illet az tisztesség, es aldas, te neked mind az Angyaloc, te neked mind az menyei hatalmassagoc dicheeret, es eneket mondnac szüntelen, vgy mint teremtet allatoc teremptóióknec, szolgac az vrnac, vitezlőc az ű kiralyoknác: tegedet szentseges el valhatatlan szent háromsagoc, minden teremtet allat magasztal, minden lelec dicheeret, es ald.

AZ ANGYALOKNAC, ES
embereknec dicheeretec.

TE neked az szentec, es alazatos sziuő emberec, teneked az élmecc, es igazaknec lelkec, teneked mind az menybeni polgaroc, es az boldogsagos lelkek nec minden rendi, dichőseget, es tiszteletet

G

mon

SZENT AGOSTON

mondának, nagy alázatossan örökre, es
 vehetetlenül. Diche nec vram teged
 amaz menbeli polgaroc, nagy fölleges ti-
 sztelettel. Dicher teged az ember, te-
 remptet allatodnac leg főb, es nagyob re-
 sze, de enis bűnös ember, nagy kiuansaga-
 gal kiuansac dicher nem, es aldonom, sze-
 ret nem, szeretetem nec főb, es nagyob
 szeretetiuel. En Istenem, en elctem, en
 erősségem, es en dicheretem, tegy melto-
 ua engem dicheretedre. Adgy vilagossá-
 got sziuemben: igit az en számba, hogy
 sziuem elmekedgyec dichősegedről, es
 nyelvem dicheretedet enekelye, mind
 az egész nap. De mért hogy nem szép az
 dicheret, bűnös számban, mért hog meg-
 fórtóztetet aiaiku ferhu vagyoc en: ti-
 sztech megkönyörgőc sziuemet, minden
 gonosffagbol, szentely meg szentelő min-
 denható Isten, belől, es kiuül, es chele-
 keduen tegy meltoua dicheretedre. Fos-
 gad be kegyessen, es keduessen sziuem nec
 kezeiből, es elmem nec szeretetiből, aia-
 kimnac aldozattyat, es legyen kedues,
 szent szined előt. Haffon föl hozzád io-
 illatozasnac edessegeül: Szent emlékezes-
 sed

red, es boldogsagos edesseged biria el
 lelkemet, es az lathatarlan szeretet ragad
 gya elütet. Ez lathato dolgoktul vitet-
 tesec az lathatatlanokra, az földiekröl az
 mennyiekre, az idó szerent valokrol, az
 örökce valokra, melyec kí, es szemlelye
 az chudalatos latalokat. O örökce valo
 igazsag, es igaz szeretet, szerelmes örökce
 valóság, te vagy en Istenem, te hozzád
 fohazkodom eiel, es nappal, hozzád o-
 haitoc, hozzád igazodtam, kiuanoc hoz-
 zad iutnom: az ki teged esmer, esmeri az
 igazat, es öröc eleter.

Mindenecc fölöt vagy igazsag, kit meg-
 latunc valamint vagy, ez halando vilag,
 es vac glet vtan, melyben azt mondgyac
 mi nekünc, hol vagyon az te istened? E-
 nis azt mondom, en Istenem hol vagy?
 Valamenire lelket veszec te benned, mi-
 dön read ki ontom az en lelkemet, gyó-
 nyörtüseg nec szozattyaban, az vallas te-
 tel nec lakozo zengeseben, es inneplese-
 ben, es ime mégis igen szomorú, mert
 gyakorta vissza tgr el esuen, es mondhatat-
 lan melisege vatozic, auagy inkább erzi-
 hogy még fötetsegnec melisege út Igy

Szól neki az en hitem, melyet föl gyű-
 rortal eieblabaim elöt: En lelkem, mert
 vagy szomorú, es mert haborgacz enge-
 meti remely az Istenben, az ű igecie égő
 főuerneclabaim elöt. Remely az Isten-
 ben, es varakodgyal alhatatoflan, miglen
 elmul az eiel, az alnokoknac anyya, még
 elmullyec az Isten haragia, kinec fiai va-
 lamikor voltunc. Sötetsegec voltunc
 mies valaha, még az vizec rohanasanae
 maradekia által megyen, az bűnert meg
 holt testben, egy részec magunkal kel-
 vonnunc, mig az nap föl kel, es az arnye-
 koc el hajúlynac: remely az yrban en lel-
 kem, reggel föl alloc, es elmelkedem, es
 mindenkor vallast teszec ű neki, reggel
 föl allapodom, es meg latom az en meg-
 valtomnac szinet, az en Istenemet, ki
 meg eleuenerri az mi halando testünket,
 az bennűnc lakozo szent lelkeiert, hogy
 immar vilagoffagoc legyűnc, mikor meg-
 chac remensegben megszabadultunc, es
 az vilagoffagnac fiai, es az Istenec fiai,
 nem penig az eielnecl, es sötetsegeknecl
 fiai. Mert volt az ideie, hogy sötetsegec
 voltunc, most penig te benned mi Iste-
 nűnc

nunc vilagoc, de mégis hit által nem
színról színré: Ez remenség, mely lattac-
tic, nem remenség. Dicherne: vram te-
gedet az Angyaloknac halhatatlan sokas-
lagi, es magasztalyac szent neuedet az é-
gi erőssegec, kiknel nem szükseg effele i-
ras, oluálásra, hogy ebből meg esmerie-
nec el valhatatlan szent háromsagot ;
mert szüntelen lattyac szent orczadat, es
ott oluásnac minden időnecc börtüic ne-
kül, mit akarion örökce való akaratod,
oluásnac, ki valasztyac, es szeretic, min-
denkoris oluásnac, es soha el nem mulica,
az mit oluásnac, valasztuan, es szeret-
uen oluásnac, tanachodnac meg változ-
hatatlansagat, es az ű könyuec be nem
kötözteric, mert te magad vagy az ű
könyüe ű nekic, es leszes örökce. O fő-
lötte aldot egeknecc erősségi azoc, kie-
tisztan, es szíubul dicherhernecc tegedet,
nagy edességgel, es meg mondhatatlan
örüendetességgel. Abbol dichernecc
melyből öruendeznecc, mert mindenkor
lattyac, az miből öruendezhessenec, es di-
cherhessenec. De mi ez testnecc testnecc
meg nyomattatuan, es ez vilagnac való

SZENT AGOSTON

rozando alhatatlanlagatul, vgyan meg-
 dagaduan, meltan nem dicheretunc, di-
 cherunc mind az által hitunc által, nem
 valami szinben: De az Angyal i lelkecszin-
 rul szinre aldnac, nem hit által. Ez kü-
 lömböző dicheretet penig az test chele-
 keszi: De noha külömb moddal aldnac,
 es dicherunc tegedet, te egy vagy minde-
 nek nec teremptő Istenec, kinec dicheret-
 nec aldozattyaua szolgálnac az egeben-
 es földön: de irgalmassagod által, azok-
 nac tarsasagaban iutandoc vagyunc, kik-
 kel tegedet szüntelen latunc, es veghé-
 retlenül aldnac. Enged vram, hogy mig
 ez gyarol halando testbe vagyoc, diche-
 ren teged az en sziuem, nyeluem aldo-
 gyon, minden tetemim ezt mondgyac,
 vram kichoda hasonlo hozzád? mindent
 ható Isten vagy te, kit szemelyeben har-
 mat, Isteni természetiben egyet tisztel-
 tunc, es imadunc, nem nemzetetet At-
 tyat, az Attyatul egy nemzetetet fiut,
 mind az ketteből szarmazo, es mind kztö-
 tőben megmarado, szent Lelket, el va-
 laszthatarlan szent háromsagot, eg min-
 denható Isten, ki midőn nem volna
 hatalo

hatalmassan teremptettel bennünc,
 holot vęrkünc miac el vesztünc volna, ir-
 galmas io voltodbol chodolatoskeppen
 meg váltottal minket: ne szenüed hala-
 adatlanoknakac talaltatnunc enni io vol-
 todert, es meltatlanoknakac lennünc. Szam-
 talan irgalmassagodert teged kerlecko-
 nyöröguen, neueld hitemet, remensege-
 met, es szeretetemet. Cheleked malasz-
 tod által, szüntelen az hitben vastago-
 gyunc, chelekedetünkben erőfsödgyünc,
 az igaz hit, es hitnec melto chelekedeti
 által, irgalmad által, iuthassunc az öröc
 életre, hogy ott dichöfegedet az mint
 vagyon latuan, fölszegedet imadgyuc, es
 közönseggel, kiket meltroua teuendö le-
 ses annac latasara, mondhasunc: Dichöfeg
 az Attyanac ki teremptet minket, dichö-
 feg az fiunac, ki meg váltot minket: Di-
 chöfeg az szent Lelek nec ki meg szentelte
 minket. Dichöfeg az magassagbeli el va-
 lazthatatlan szent háromsagnac, kinec
 chelekedeti el valaszthatatlanoc, kinec
 birodalma veghetetlenül meg marad.
 Teced illet az dichebet, enekles, minden
 tisztesség, áldas, es szeretet, hala adas.

SZENT AGOSTON

hitelre, ionág, erőfleg, mi Istenünket,
örökön örökce, Amen.

*AZ EMBER PANASZOLKODIC, hogy meg nem indul az Isten-
ről való gondolatban, holot az An-
gyalokis rettegie az Istent.*

BOchas meg Vram, bochas meg irgal-
mas, bochas meg, es könyörűly meg
engeduen szamitalan tudatlanlagimat,
es neuezhetetlen fogyakozasimat, ne-
vess el tuled mint valami vakmerőr: vram
par io volnec, nyomorult szolgad, nem
haszontalan, es gonos, de azért fölötte
gonosz, miuel hogy tegedet mindenha-
to Istenünket, rettenetett, es fölötte felel-
mett, minden töredelmes szib nekül, es
könyűhullatásnac küt feie nekül, meko, ti
sztelet, es rettegesnekül mereszlec diche-
ni, aIdani, es imadni. Mert ha az Angaloc
tegedet imaduá, es dicheruen, chudalatos
örömmel tellyesec leuen rettegnec: En
nyomorult bünös ember midön előtted
aloc, es dicheretet mondoc, aldozator
smesec sziuemből, mért nem rettegec,
öröczam

orczamban meg nem sarguloc, aiaakimal
 reszketec, es minden testemel föl borza-
 doc, es ig könyűhullatast inderuan elő-
 ted, szüntelen nem keserget: Akarom V-
 ram, de nem chelekedhetem, mert az mit
 kivanocnem miuelhetem. Es azért cho-
 dalkozom magamban, mert hitem nec
 szemeiuel latlac, hogy fölörte rettenetes
 vagy: De inkab ki chelekedheti azt ma-
 lasztod nekül? Holot minden iduőse-
 gunc, es szabadsagunc chac meg mondi
 hatatlan irgalmalsagodban vagon: Nyor-
 morult feiem, mitől törtent, hogy ilyen
 esztelenne let az en Lelkem, hogy fölör-
 te meg ne rettenyen, midőn Istene elő-
 all, ű neki dicheretet monduan? Segeny
 allapatom, mennire meg kemenyedet az
 en sziuem, hogy szemeim szüntelen ne
 könyuezzene, holot az szolgál tars be-
 szelget az Vr előt, ember az Istennel, re-
 remptet allat az teremptóuel, ki az föld-
 ből let, azzal, ki mindeneket teremptet
 Imhol Vram elődben vetem magamat, es
 valamit el reytet helekben magam felől
 errec, nylyan ki iekentem: kazdag vagy
 irgalmalsagidban, es beűdeges az iuta-
 lomban,

SZENT AGOSTON

Iomban, refzeltes iauaidból, hogy azok
 bol szolgálhassac, teneked. Mert ma fun-
 net neked nem szolgálhatunc, nemis
 kedueskedhetunc, hanem chac aiande-
 kidbol: szegez d'alra Vram felelmeddel
 az en testemet, es őruendezzen sziuem,
 hogy felye szent neuedet. Bár vgy félne
 bűnös Lelkem tegedet, mint egy szent
 maga felől mondotta: Mint az föl dagar,
 es emelkedet habokat fölörtem, vgy fel-
 gem az en Istenemet. Minden ioknac meg
 adoia en Istenem, adgy dicheretid közöt
 könyű hullatásnac kut feiet, szemem nec
 tisztasagual, es elmem nec őruendetes-
 segeuel, hogy rókeleteffen tegedet sze-
 retuen, es meltán dicheruen, sziuem nec
 izeuel erzezelec, meg kofollyalac, es te-
 czeffel meg esmerielec, mely esdes, es győ-
 nyörűleges legy Vram, az mint meg va-
 gyon irua, kofollyatoc, es lassatoc, mert
 fölötte gyönyörűleges az Vr, boldog az
 ki ű benne veri remenseget. Boldog nép
 valamely tudgya az őruendetes eneklest.
 Boldog ferfiű kinec segetsege túled va-
 gyon, sziuenec minden gondolatit az
 sitalomnac yólgebeg helhezerte, az hely-
bcu

ben, mellyet kezeset. Boldogoc az tiszta sziuóc, mert űc lattyac az Isten. Boldogoc Vram az kichazadban laknac, örökön örökce dicherneceged.

EMBERNEC SZIVET AY
*tatossagra, es Isteni szeretetre
 indeto imadsag.*

IESVS mi valtsagunc, szerelmunc, es kjuansagunc, Isten Istenből, nyomorult szolgadnac legy mellette. Tegedec hiulac segetsegül, hozzád kialtoc nagy kialtással, minden sziuemből. Teged hiulac az en Lelkemben, menybe ű hozza, es ragazd magadhoz, hogy minden sómór, es mohoc nekül, biriad űtet: mert az tisztasagos vrnac, szükleg hogy tiszta hele legyen. Szentely meg azert engem te edenyedet, mellyet teremtetel, az gonolsagtul űresek meg, tölch be malasztoddales be telyesetetet otalmaz, vgy hogy lakasodra valo melto templo ma legyec itt, es örökce. Edeffeges, kegyessges, szerelmeres, hatalmassagoc, ked,

SZENT AGOSTON

kedvesseges, dragafagos, kiuanatos szep-
 seges, minden mésznel edesb, teynel, es
 az hónal feierb, minden draga italnal
 gyönyörűsegesb, gyöngyvel es Arannal
 dragab, es mind ez egelz világ gazdag-
 saganal, estisztinel keduesb: mit szolloc
 en lstenem, egyetlen egy remensegem,
 meg mondhatatlá nagy irgalmassagodrol
 mit szolloc, boldogsagos, es felelem nekül
 valo edesseg? Mit szolloc midőn ezeket
 beszellem? chac azokrol emlekezem
 melyeket meg foghatoc, de bizonyara
 az miről kellene szollanom, azt nem be-
 szeilem, mert ninc eróm hozza, vaiha
 azokrol emlekezhetnem, melyeket az
 örökce valo Angyaloc szokta mondani,
 bizonyara nagy sziuemszerent dichere-
 tedben foglalnam magamat. őmely buz-
 gosagos aitatosszal az Aniaszentegyhaz
 ban sz: neuedet dichernem, el farathat-
 lanulaldanam. De mért hogy oly tökelle-
 ressen nem dicherhetlec, halgatnom kell-
 le azért? lay az kic halgatnac felőled, ki
 az nemáknac nyelvüket meg oldod, es
 az artatlanoknac nyelvüket meg ekeset-
 ted. lay az halgatoknac, holot meg az
 nyelvűekis.

nyeluessekis, kic tegedet nem diche nec
 meg nemulnac. Azert meltan ki diche
 het tegedet, meg mondhatatlan erő, es
 az Arryanac bölchesege? Es mert hogy
 semminemü igeket nem talaloc, melye-
 kel elegendőül ki ielenthetnem az min-
 denható, es minden tudo iget, mind az
 által az mi tülém lehet meg mondom,
 miglen parancholod hogy hozzád men-
 nyec, holot nagy nylyan beszélhetem
 valami hozzád illendő, es tülém keuan-
 ratic. Es azert alazatosfan könyörgőc,
 hogy ne nez annyra arra az mit mondoc,
 mint arra az mit mondanni kiuanoc,
 mert fölötte kiuanom felőled mind azo-
 kat beszélennem, melyeket szükseg, es
 melto mondanom, mert teged ilket
 minden dichőség, diche ret, aldas, es min-
 den tisztesség. Tudod azert minden
 ritkoknac tudoia oróc lsten, hogy az e-
 geknel, es az földnel, es mind azoknal
 melyec ezekben talaltatnac, keduesb vag-
 nalam, es szerelmetesb, mert mind fölön-
 tőc szerettec tegedet: de bizonyara
 szét neued nec szerelmeert, ez el mulan-
 do dolgoc nem erdemlic hogy szerettec
 senec.

SZENT AGOSTON

Ítélek. Fölbőtte szeretlek en Istenem tege-
det, ennélis inkább kiuanlac kedueleni.
Enged' hogy szüntelen szeresselek tege-
det, mind annyera a menyire kiuanom, es
a menyire tartozom, vgy hogy chac en
gyedül nalad legyen minden igyekeze-
sem, es elmelkedesem. Rolad elmelked-
gyen egész nap szüntelen, eieli almam-
ban teged erzezelek. Lelkem hozzad be-
szellyen: Elmem veled mulasson, sziuem
szent Iatasodnac fenyeffegetől vilago-
sodgyec meg, vgy hogy vezerem leuen, es
igazgatom, az iofagos chelekedetekben
neuelkedgyem, es meg lathassalac Iste-
nekne Isten Sionban, mast chac rikór-
ben, es meseben, de akkor szinről szinre,
holot meg esmerlek tegedet, mint, hogy
en meg elmerttettem: Boldogocaz tiszta
szinóc, mert őc kezdicaz Istenet latni. Bol-
dogoc azoc az kie hazadban laknac, őc
tőkön öröke, dicherni fognac teged,
kerlecazert vram veghetetlen irgalmas-
sagodert, melyel az öröke valo halalbol
meg szabadultunc. Iagyeccd meg az en
kemeny, kő, es vals sziuemet, hatalmas,
es szentseges kenetteddel, es cheleked,
hogy

BLABLKEDESI.

hogy az töredelmességnek tüzetul el-
 ted oran kent, sőt aldozat legyen: chele-
 ked hogy szent szined elöt, szüntelen ala-
 szatos, es töredelmes sziuvel, könyűhulla-
 tásnac beűsegeuel találtaffam. Cheleked,
 es enged, hogy mindeneűtől hozzád va-
 lo kiuansagombol ez vilagnac meg aldo-
 gyam, es meg mondhatatlan szerelmed-
 ert, es felelmedert, ez el mulando dolgoka-
 rol tisztan el felelkezzem, vgy annira,
 hogy ez ideig valo dolgokat ne sirassam,
 nekic se őruendezzec, semmit se felhec,
 ez el mulandokbol, de ingyen se szerel-
 sem: hizekedesuel meg ne chalattassam,
 es ellenkezésekkel meg ne töreffem. Es
 mert hogy, szereteted, fölötte hatalmas,
 mint az halal, emesze el könyörgöc tü-
 zes, es edesleges szereteted, az en elme-
 met, mind azoktul, melyec az eg alap
 vannac, hogy chac hozzád ragazkod-
 gyam, es gyönyörűleges emlékezeteddel
 legeltessem. Szalyon se vram könyör-
 göc, szalyon se szjuemben, illatozásnac
 gyönyörűlege. Iúion hozzáam edesleges
 hozzád valo szeretetem: Iúion hozzáam
 chudalatos, es ki ielenthetetlen isednee
 Marya

SZENT AGOSTON

Istent, mely örökce való kiánlagot tal
 malzon en bennem, es szüemből az örök
 életre való forras vizeknek, eleuen erek-
 nec folyasit teriesse. Veghetetlen vagy
 vram, es azért veghetetlenül szükség
 hogy szeretettel azoktul, kiket dragala-
 tos vereddel meg váltottal. Emberek-
 nec irgalmassagos szeretőie, kegyelmes
 vram, igazságos biro, kinek minden ite-
 letet kezebe adot az Attya, igazságodnac
 bölchese ges iteletiuel, meg változtatod
 el intézed, meltonac, es igaznac talaluan
 hogy ez vilagnac kái az företségnek, es
 eiel nec el mulando kazdagsagit, es ti-
 sztesseget, tőkellertesb kiúansaggal sze-
 ressecc, es keressecc, hogy nem mint mi szol-
 gaid szeressúnc tegedet mi vrunkat, ki
 által teremtetúnc, es meg váltattúnc.
 Mert ha ember az embert vgy szokra sze-
 retni, hogy egymástul tauul ne lehesse-
 nec: ha az menyaszony vőlegenyhez
 oly elmeuel ragazkodic, hogy szeretete-
 nec nagy voltaert, semmi nyugodalmat
 ne kiúanyon, es szeretőienec tauul vol-
 tat, nagy banattal szenuedgye: minemű
 szeretettel, minemű igyekezettel, es ger-
ieden

ELMELKEDESI.

iedezettel, szükség hogy kedüellyen te-
gedet igaz Istent, szépséges vőlegent az
keresztven lelec, melyet magadnac ied-
zettel hittel, es irgalmassagoddal, ki min-
ket vgy szerettel, hogy meg valtanal, ki
erettünc ennit, es effeleket chelekettel t:
Es neha ez vilagi dolgokban bizonyos
gyönyörűsegec talaltassanac, mind az al-
tal, oly modon nem gyönyörkötterne-
mint beuned, mi Istenünkbe. Benned gyö-
nyörkódic az igaz, miuel hogy szerete-
ted gyönyörűseges, es chendes. Mert az
mely lelekben lakozol, minden edeffe-
gel, gyönyörűsegel, es chendeffe-
gel töltöd: Viszontac ez vilagnac, es testnes
szerelme, szorgalmatos, es haborgo: va-
lamely lelekben be megyen, bizonyasa
azt chendesen nem hadgya. Mindenkor
haborukcal kétes, külömb fele felelemel.
szorgalmasztattya őket: Te vagy azere,
az igazaknac gyönyörűsegec, nemis ok-
nekül, mert erős nyugodalom vagyon-
nalad, es fölhaborethatatlan let. Vala-
ki bele megyen, az vrnac örömeben le-
pic, es az vrnac nem kezd felni, hanem ja-
helen, io leszen dolga, ezt monduan. En

H

nyu/

SZENT AGOSTON

nyugodalmam ez örökcön örökce, itt la-
kozom, mert valasztottam utet: es ama-
mondas: Az vt igazgat engem, es sem-
nekid nem szökölködöm, beüdes legel-
ető helyere vit engemet. Edes Christus,
id Iesus, tölch be kerlec sziuemet, olha-
tatlan szereteteddel, vgy hogy, mint va-
lami egető láng, egiec szeretetedne-
cedessegeuel, melyet szamtalan vizec se ol-
hassanac el bennem: Cheleked edesseges
vram, hogy szereffelec tegedet, es kiuans-
lagoddal se verhessem minden testi kiuans-
lagoknac terhet, ez földi kiuanslagoknac
neheszeges butyoriat, es nyalabos köte-
leket, melyec vstromlyac, es terhelic nyo-
morult lelkeket: vgy hogy ezektul meg-
szabaduluan, illatozo kenetidben fut-
uan, szepseges latsodhoz, tőkellertes rely-
esedert, fölseged vezerem leuen, nagy-
gyorsan meltoztassam el iutni. Mert
az kettős szerelem, io, es gonosz, es
gyicedes, masic keserő, egy sziuiben, es
leleekben, eczer smind nem ferneces azere-
ha valaki egyebet szeretend kiuöled, sze-
retetednecedessege annal nem talalta-
tic.

ELMELKEDESI!

tic, mely szeretet nem kinzo, hanem ör-
 vendeztető szeretet, tiszta szeretet, ti-
 sztan meg marado, örökkön örökce: oly
 szeretet, hogy mindenkor ég, es soha ek
 nem aluszic. Edes Christus, vram Iesus,
 szeretet, en Istenem, geriez föl engemet,
 tőkellertes tüzeddel, mely szent, es io.
 szüz, es tiszta, chendes, es bekeleges, hog
 szereteted nec edessegeuel meg tellyesed-
 uen, szereteted nec langiaual föl geried-
 uen, szeretetheffelec tegedet en Istenem, szí-
 uem nec telyes voltabol, es belső reszeim-
 nec minden rendiből, be foglaluan szí-
 uemben, számban, sőt szemem előt min-
 denkor tartuan, hogy semmi heűsagos sze-
 retet nec hele ne talaltassec bennem. Hal-
 lyad en Istenem, szemeim nec vilagossá-
 ga halyad, az mit kevec halyad, es ad meg
 az mit kevec, hogy halgas meg engemet.
 Kegyes, es irgalmassagos vram, soc szan-
 talan vetkeimert ne ted hallatlanna ma-
 gadat: hanem io voltodert fogad be szol-
 gadnak kőnőrgeset, es ad hasznat latnom
 keresem nec, es kiuansagomnac, es edezuē
 mellettem, sőt meg nyertuen, dichősleges
 szent Anyad, szepleges szüz Maria, en

2. SZENT AGOSTON

szonyom, mind az loc szentekkel, Amen.

AITATOSIMAD SAG,

hogy Isteni dicheeretet talallyunc.

VRAM Christus Attya Istennec iges
 ic, ki ez vilagra le szállottal, hogy
 az bűnösöket meg valtanad, kerlec rege-
 det meg mondhatatlan irgalmassagod
 ért, iobich meg eletemet, chelekedeti-
 met erőfiched, erkölchömet igazechao
 vid el tülem valami attalmamra vagyon,
 es kellelen, hanem adgy meg mindent
 valami tezcic, es hasznos, mert az fertel-
 mes nemből fogantatatot embert, ki tisz-
 tethattya meg kiuülötted, hanem chac
 te egyedül: Te vagy az mindenható I-
 sten, veghetetlen, irgalmassagos, ki az hi-
 terleneket meg igazertod, es az bűn miac
 meg holtakat meg eleueneted, ki az bű-
 nösöket meg valtoztatod, es ninchenec.
 Ved el azért tülem valami keduerlen es
 lötted, mert az en szamtalan rökellelien
 segimet, iof lattyac az te szeméid. Bochasd
 irgalmassagos kezeidet en ream, es ved
 el zolam valami meg bantya kegyeffe-
 gednee

ELMELKEDÉS

gednec szemeit: Előtted vram mind e-
 gességem, es betegségem: Amazt kerlec
 tarchd meg, imezt gyogichd meg: Gy-
 gyich vram engemet, es meg gyogyuloc,
 szabadichvram, es meg szabaduloc, hac
 te vagy az ki betegséget gyogyittasz in-
 teseddel, föl epetted az meg romlotta-
 kot. Mert ha meltoztatol szüem nec me-
 zieiben io magot verni, szükség hogy in-
 galmassagodnac kezeiuel, az ott valo
 vetkek nec töuiffet, először ki szaggassad,
 Edeffeges, kegyes, szerelmes, kiuanatos
 szépséges vram isten, tölch be lelkemet,
 si casagos szeretted dac edeffegeuel, hog
 semmi ez földi, avagy testi dolgot ne ki-
 uan. yac, avagy gondolyac, hanem hac
 tege, dephordozzalac szüemben, es szá-
 b n viselleyec: Ird meg, lelkemben szent
 vyatidat, edeffeges neuednec emlékez-
 tit, hogy semmi feledékeny el ne vihess-
 se. Ird meg szüem nec tablain szent aka-
 ratodat, es igassagodat, hogy tegedeg
 meg foghatatlan edeffeges vram, szünte-
 len, parancholatiddal egyetemben, szem-
 im előt forgassalac: Gyuch, föl elmémeg
 az tűz, melyet ez vilagra bochartal, es

SZENT AGOSTON

skartad, hogy fölötté meg gyuttaffec,
 hogy az meg haborodot, es keseredet tö
 redelmes szünetc aldozatyat, mindenap
 be mutathasam, neked en Istenem nec. E-
 des Christus, hatalmas Iesus, valamint ki-
 uanom, valamint edes elmemel kerema
 ad meg szentseges es tisztasagos szerete-
 det, mely engemet be tölchön. Múrasd
 szereteted nec, miuan való ielet, kőnhul
 larasimnac beűseges folyafat: hogy kő-
 nyűhullata sim regyenec bizonygat sze-
 reteted felöl, azoc ielenhec, őr beűllyec,
 szűnrelen menyire szerestlen tegedet az
 en Lelkem, midön szereteted nec edesse-
 ge miat, az kőnyűhullatastul magat
 meg nem tarthattya. Iol emlekezem V
 ram amaz airtatos Anna Afzonrol, ki sa-
 torodhoz iöue fiait kőnyűrgenni: ki
 rötaz iras azt mondgya, hogy az firs, es
 imadlag van, orczaja többe küler, bfe-
 gre nem valtozec. De enni erörül, es
 tökelletersegröl, meg emlekezuen nag
 falydalomal gyötrettem, es szem me-
 restegre viterem, melyre hogy igen alac
 satom magamat fekünni: mert ha enyire
 fut ez afzonyallat, es ilyen tökelleterse-
 sen

ELMELKEDÉS.

sen meg maradot az sirasban, ki' fiat kër
vala: menire inkab sükseges sirni, es ban-
kodni Lelkemec, mely az Istent keresi,
es szereti, es hozza kiuan jutni? Meny-
ire süksege sirni, es szópógni affele Le-
lek nec, mely eyel, es nappal az Istent ke-
refi? Mely Christus kiuól senkit nem akar
szeretni: nagy choda ha szamtalan könyű
hullatási kenyerre nem változtat eyel, es
nappal. Tekench azért Vram, es könyő-
rűly raytam, mert az en sziuem nec faydal-
mi igen meg szaporottanac. Adgy men-
nyei vigasztalást ennekem, es ne vrald
meg bűnös Lelkemet, melyért meg hol-
tal: Ady Vram kerlec belső könyűhulla-
tasimat, tókeletes indulatodból, melyee-
vetkeim nec kótelit oldozhassac meg, es
menyei gyönyörűséggel lelkemet töl-
chec be: ha az igaz, es tókellertes szerze-
tesekkel, kiket nem kóuethetec, mind az
altal az aiatatos Aszonyallatokkal, valami
kizded relat legyec melto országodban
el venni. De más aszonyallatnak is chu-
dalatos aiatatossaga, iut elmemben, ki
segedet, midón az koporsóban fekűnnek,
kegyes szeretettel keres vala: ki, az A-

SZENT AGOSTON

postolac tauul futuan , koporsodrul el
 nem tauozic vala: ki sziruan, es bankod
 uan ott ül yala, soksig, es beufegessen kö
 nyuezuen : föl tamadasod vtan , soc_kö
 nyühullatással, az koporsónac puszta kö
 szikmit, vigyazo szemeiuel meg latogato
 ra, ha valahol tegedet lathatna , az kit
 buzgo keuanfaggal keres vala: Bizonya
 ra az koporsót gyakorta meg latta vala,
 de tegedet fölötté igen szeretuen, az es
 lgg nem vala, Estmért hogy egybec fő
 löt szeretet, es szeretuen izirt, sziruan
 kereset, es keresuen alharatossan meg ma
 radot, azért megtoua len, hog előföt meg
 talalna, latna, es veled szollana. Es nem
 chacezt erdemle, hanem dichóseges föl
 tamadasodnac hir mondoia az Aposto
 loknal, ű lenne: Parancholatot veen tó
 led, es kegyelmes intést, meny ebes mond
 meg az en Attyamfiainac , hogy Galylga
 ban mennyenec, ott meg latnac enge
 met. Ha azért így szirt, es az szirasban tó
 kellefessen, ez Aszony allat meg mara
 dot, ki az eleuent, halottac kőzöt kere
 ste, ki hitineck kezeiuel tegedet illet vala
 hogy szűnyec meg az siraftól, az keresz
 tyn

tyen Lelec, mely tegedet meg váltostet
 net az egekben ismer lenni, es hogy min
 denüt yralkodol, sziveben hiszi, es sziaia
 ual vallya? Mert ne bankodgyec, es siri
 on effele Lelec, mely tellyes Lelkeuel szer
 ret tegedet, es tellyes kiuanfagal kiuan
 latni? Szegenyeknec egyetlen egy bi
 zodalma, es remenlege, kihez soha irgal
 massag remenlege nekül nem könyörög
 nec: cheleked ez irgalmagot velem, ma
 gadett, es szent neuedert, hogy valamit
 kor felőled gondolkodom, szollac, itoc
 auagy oluasoc, felőled beszellec, valamit
 kor emlekezem, előtted alloe, dicheeret,
 imadsagod, es aldozatot chelekezem,
 mindenszer szent szined előt, nagy kö
 nyűhullatással sirhassac, vgy annyera,
 hogy az en könyűhullatásim, kenyereim
 legyenec ennekem, eiel, es nappal Holos
 dichőség nec kiralya, minden ioffagoc
 chelekedet nec mestere, magad tanetot
 tal, beszeded, es példaid által, szomor
 kodni, es sirni, monduan: boldogoeszoc
 az kic szirnac, mert űc meg vigasztat
 nac, te magad sirtal az meg holt barát
 don, es fölötte könyveztel es al völsene

SZENT AGOSTON

dő Varafon: kerlec azert en Iesufom, azo
 kert az dragalatos könyühullatafidert, es
 minden irgalmasagidert, melyekkel el ve
 szteket meltoztattal meg szabadetani: en
 g d az sirasnac malaztyat, melyet fölöte
 igen kiuá az en Lelkem, mert aiandekod
 nekül azt meg nem talalom, hanem sz: lel
 ked által, ki az bünös embereknek keme
 ny saueket meg lagertya, es sirasra meg
 törí. Adgy sirasra valo malasztot, mint
 az mi Artyaiknac attal, kik nec nyomdo
 kit kel kóuertnűnc, hogy sirassam maga
 mat minden eletemben, mint úkis sirat
 tacmagokat, evel, es nappal. Azoknac
 erdemekert, es imadsagokert, kie neked
 keduesselc voltanac, es aitatofsan szolgál
 tanac, könyörűdy nyomorult, es meltar
 lan szolgadon: Adgy föbő, es also ned
 uessiget, hogy könyühullatafim kenyec
 rem legyenec eiel, es nappal, es szent szí
 ned elöt, legyenec az töredelmessleg nec rű
 ze által, kóuert, es velős aldozat, meg óle
 tet sztuem nec oltaran, es mint kóuert al
 dozat, vitetteffec föl gyönyörűseges, szag
 lassal. Adgy ki folyo kutat, tiszta kut fe
 set, melyben szüntelen mosatassac, ez be
 fet

ELMELKEDESI.

ferteztetet aldozat. Mert noha minden-
 estől, magamat (szent malasztod seget-
 segem leuen) neked be mutattam, mind
 az által, nap estig, sokban meg bantalak
 nagy gyarloságin miatt. Adgy azért kő-
 nyűhullafatastra való malasztot aldót Iste-
 nem, szerelmes Vram, főkeppen szerete-
 tednec szantalan edessegeből, es irgalmasságidnac emlékezetiből, készech
 szent szined előtt bizonyos asztalt, es ad-
 gy crót, hogy valamikor akarom, arrof
 meg elegedgyem: enged nagy irgalmassá-
 sagodert, es jó voltodert, hog ez tekente-
 tes, es reszegettő poharod, vegye el az
 en szomiasagomat, hog Lelkem aitchon
 hozzád, es elmem legyen az te szerete-
 tedbe, el felelkezuen ez alhatatlan nyo-
 morusagrol. Hálád Vram Istenem, szí-
 uem vilaganac feniessege, halyad az mit
 kerec, es enged hogy azt keriem az mit
 halhals: irgalmas, es meg halgato Vram,
 ne leg szűket az en verkeimert, hanem az
 te jó voltodert, fogadbe az szolgaknac
 könyörgeset, keresemnec, es kívánstac
 gonnac véget ad meg, az dichősleges
 széplőtelen szűz Marianac érdemege.
szent

SZENT AGOSTON

Ant Alzonyomegert, es mind az soc szü-
zekert, Amen.

EZ IMADSAGBAN AZ

embernec elmeie inkább töredelmese

segre indul ba cbendeszen

mondgyac el.

VRam Iesus, io Iesus, irgalmas Iesus,
ki az mi vetkeinkert meltozattal
meg halni, es az mi igazulafunkert föl ta-
madni: kerlec teged dichóseges föl tama-
dasodert, tamasz föl engemet az vetke-
nec koporsoiabol es minden büneimnec
siriból, es adgy ennekem mindennap az
első föl tamadasbol valami reszt, hogy
föl tamadasodban igazan meltoztassam
reszt venni. Edesseges, kegyessges, sze-
relmetes, dragalagos, kiuanlagos, szép-
seges, fölmentel menyegben nagy hatalo-
mas dichósegedbe, es hatalmas kiraly, az
Atya Istenec iobbian úlsz, vony vtann-
nad engemet, hogy vtannad fúlsac, dra-
gatenecidnec szaglásiban, fúlsac, de meg
ne fogiarkozzam tülced vonattatuan. Az
szeminhezö lelkuec szaiar, mely te-
ged

ged keuan, vonniad az felső öröket való
 folyásoknac elég segere: sőt vony magad
 hoz ki élő kut fő vagy, hogy onnan an-
 nic ihassam, az menire mi voltom szend-
 uedi, kitől öröket ellyec, en Istenem, en
 életem, mert szent, es aldor szaiaddal
 mondottad, ha valaki szomihozic iudon
 hozzam, es igyec: Elő kut fő, enged szo-
 miuhozic Lelkem nec szüntélé belőled in-
 nom, hogy szentleges, es igazságos fogas-
 dadid által, rülem élő vizec folyana. E-
 let nec kut feie, tólch be elmemet gyöny-
 ördeged nec patakiaual, részeged nec meg-
 sziuemet, iozanlagos szereteted nec re-
 szegsegeuel, hogy felekezsem el, az el-
 mulandokrol, es földiekről hanem sün-
 telen chac rolad emlekezzem, az mint
 meg vagyon itus, meg emlekeztem az
 Istenről, es gyönyörköttem: szent Lel-
 kedet ad meg ennekem, kit ieczett nec
 amaz vizec, mellyeket igertel, hogy az
 szomiuhozoknac meg adcz. Enged Vram
 rökilletes kiuanfaggal, es igykezzel o-
 da kiuankoznom, ahona föl tansadid
 vran negyven napon hiszunc: hogy sül-
 mentel, vgy hogy, ez vilagi életben, es
 nyomor

SZENT AGOSTON

nyomorúságban, csak test szerent tartaf-
 sam, de gondolatomban mindenkör ve-
 led legyen nagy kívánsággal, hogy ott le-
 gyen az en szíuem, ahol meg bűshülhe-
 retlen, es kívánságos kenchem Vagyons
 Mert ez életnek via ózónébe, holot min-
 den szelűszel, kőrnűűl hanyattatunc, es
 holot semmi bizonyos magas hely, es al-
 las, nem talaltatic, mellyen az galambnac
 laba meg allapadhatnec, es nyughatnec
 sohul bekeseg ninchen, auagy chendese-
 seg, hanem vilza vonnyas, hadac, min-
 den felől elkersegec, kiűűl hadakozás, be-
 lől felelmeç. Es mert hogy egy részűűnc
 egyi, más részűűnc pedig földi, az meg rot-
 hatando test igen meg terhelli az lelket.
 Es azért magam barattya, es tarfa az en
 lelkem, az vtről iűűuen, igen meg farador,
 el lankaduan feksziç, meg szaggattator
 ez vilagi alhatatlanságoktul, melyec al-
 tal iűűt, igen ehezic, es szomiuhozic, s nin-
 chen mit eleiben tennem, mert szegeny,
 es holdus vagyoc en. Te vagy vram, en
 Istenem, minden iokcal kazdag, es az ma-
 gasságbeli eledel tellyesettesenec, beűűse-
 ges osztogatoia, adgy eledelt az el farati-
 nac,

nac, fogad hozzád az el hanyatttattat, es
 meg szaggattattat epechd föl. Imhol az
 aito elöt al, es zörget: Kőnyörgőc meg
 mondhatatlan irgalmassagoder, melyel
 meg latogattal, hozzanc iüuen az ma-
 gassagbol: nyisd föl irgalmassagos kezid
 det, nyomorult zörgető szolgadnac, es
 parancholy engedelines meltofogoddal,
 hogy menyen be hozzád, es nyugodgyec
 benned: elegendgyec meg veled, elő, es
 menyorszagi kenyere, mellyel be tetye
 seduen, es erőt veuen, az siralomnac vöb-
 gyeből oda föl lepic, es hozzád valo ki-
 uanlaganac szarnyaiual el ragattatuan, az
 menyei lakohelkre röpdozón. Vegye
 föl vram, vegye föl Ielkem, mint az Sas-
 keselő szarnyait, es röpüluen meg ne fon-
 gyatkozze, röpütlyön, es iuffon el lako-
 heleidnec ekeffegehez, es dichősegehez:
 holot az mennyei polgaroknac elegendő
 asztalanal-legetteffe az el titkolt legette-
 ső heleiden, az beüleges partakoc melle:
 nyugodgyec meg vram benned az en szü-
 uem, mely egy neminemü nagy tenger,
 habiaiuat föl dagadot, ki parancholral
 az szelekne, es tengerne, es nagy cheng-
 deb

SZENT AGOSTON

deffeg leém' lúy el vram, es iary sziuemo
 nec habiam, hogy chendeseo, es tilztac
 legyeneo mindenim, vgy hogy egyetlen
 egy iomat, chac teged apolgassalac, es sze
 memnec edes vilagofsagar, szemlelhelse-
 lec, minden holygo gondolatoknac vac
 homalya nekul: Szarnyaid arnyeka ala
 fuson vram az en elmem, ez vilagi izzas-
 to gondolatoktul, hogy mertekletes hi-
 uessegeben el reitezuen, óruendezue ene
 kelye, es mondgya: Bekesegben vagyoc,
 aluszom, es el nyugszom. Alugyec vram
 Istenem könyörgóc alugyec, emlekezte-
 rő elmem, minden gonoszoktul, az ala-
 noksagot gyűlölye, s az igazsagot sze-
 relse. Mert mi lehet szépségesb, es edes-
 ségesb, mint ez vilagnac létetsegeben, es
 keferűsegeben, az Isteni edesseget kiuan-
 ni? Az óróc életre fohazkodni, elmeuel
 őtt tartatni, holot az óróom beűsegesen
 vagyon, es talaltatic? Edesseges, szerel-
 mes, kegyes, dragalatos, kiuanatos, szép-
 séges vram, ha latlac tegedet? Midón ie-
 lenem meg szined előt? midón telyese-
 dem meg szépségeddel, mikor vilzes ki
 ez létetseges tömlőczből, hogy vallast
tgyec

tegyec szent neuednec, vgy hogy ez va-
 ran meg ne tórettesem. Midőn iutoc
 amaz chudalatos, es szépséges hazadban
 holot az órómnec, es vilagofsagnac szo-
 zattyá zeneg, az igazaknac haylokabát
 Boldogoc vram az kie hazadban lakoz-
 nac, órókcön órókce dichernece tegedeta
 Boldogoc, es bizonyal boldogoc, kiket
 valasztottal, es föl vittel, abban az men-
 nyei órókfegebe: Ime vram az te szentid
 vigadoznac előtted, mint az lilium, mert
 be telyesednec hazadnac beusegeből, es
 gyönyörűsednec patakial itatod űketa
 mert te vagy az elernece kut feie, es vila-
 gossagodban, vilagossagot latnac, vgy
 annira, hogy űc meg vilagossaget vilagos-
 sagoc te a' talad, vr lsten, ki vilagossaget ű-
 ket, mint az nap fenlenec sz: szined előt.
 O mely chudalatos, mely szep, mely ked-
 vesec vram mindenűt az te házadnac hai-
 loki, fölötte kiuankozic bűnös lelkem
 bele menni. Vram igen szerettem hazad-
 nac szépséget, es dichósednec lakoho-
 let: Egy dolgot kerstem az vrtulazt ke-
 resem, hogy minden elemben az vrnac
 hazaban lakhassam. Valamint kiuankozic

SZENT AGOSTON

zic az szomi szarvas, az viz forrasokra:
azonkeppen kiuan Istenem hozzád iut-
ni az en lelkem: mikor iutocoda, mikor
ielenee meg szent szined elöt, mikor la-
tom meg Istenemet, kit szomihoz az en
lelkem? Mikor latom meg utet az elők-
nec földében? mert ez halandoknak föld-
ében, halando szemektul meg nem lat-
tathatic? mit chelekedgyem nyomorult,
ez halandosagnac bekoiaual meg kötöz-
tetet? mit chelekedgyem? midön az test-
ben vagyunc, az vrtul tauul szarandokos-
zunc, meg maradando lako varasunc itt
ninthen, hanem iüuendöt keresunc, mert
az mi szabad földunc menybe vagyon.
Iay nekem holot szarandoksagom enni-
re meg hoszabodot, az Cedar lakozoiual
lakoztam, sokaig iöuemeny volt az en
lelkem: Ki ad szarnyat nekem, mint az
galambnac, röpülöc, es meg nyugszom?
semmi edesb nekem, mint az vrral leñem.
Az vrhoz ragazkodnom io ennekem. En-
ged vram, mig ez gyarlo tagokban vagoc,
hogy hozzád ragazkodgyam, az mint
meg vagyon irua, valaki az vrhoz ragaz-
kodic, egy lelec ü veje. Enged yram ne-
kem

ELMELKEDESI,

kem az elmelkedesnek szarnyait, melyek
kel föl öltöztetuen, hozzád röpülyec: es
mért hogy minden balra haylo, nem föl,
hanem fenekre füg, tartoztald elmemet,
hogy az fötetsegnec völgyere ne effec,
hogy az földnec arnyekia, kórnyül ne ves
gye, es tited igassagnac napiatul el ne va
lasztassac, es az fötetsegnec kódetul be
földöztetuen, az fölső dolgokrol valo
gondolatokrol, meg tartoztassac. Azert
az bekeseagnec örómere oda föl igyekes
zem, es az gyönyörűseges tisztasagos vi
lagossagnac allapattyara. Tartoztald sziz
ucmet kezeiddel, mert nalad nekül az
fölső dolgokra nem vitettetic, oda sietec
holot nagy bekeseag orszagol, es veghe
tetlen chendesseg tindektic: Tatchad, es
biriad vram az en leikemet, es emeld föl
ütet, akaratod szerent, hogy vezerül le
uen, iussion föl az beuleses tartomania
ban, holot legelteted Israelt örökce, az
igassagnacfitueuel: A hol vagy, chac gyors
elmelkedessel, erien el tegedet, mondha
tatlan bölcheseget, mely mindenee fölöt
lakozic, mindeneket folyul hagy, minde
neket igazgat: De hozzád röpöső kel-

SZENT AGOSTON

kemnec soc akadeki vannac, parancholas
 tod által, nemulyanac meg mindnec,
 fő ű magais az en lelkem halgasson, min
 deneket főlyűl hadgyon, mindeneket az
 mic teremtettenec, főlyűl mulya, es ius
 son hozzád, es chac egyedűl benned te
 remptőibe, hitinec szemeit függesse, hoz
 zad ahichon, hozzád tarchon, rolad el
 mekedgyec, teged szemlilyen, szemc elei
 ben helhesteffel, sziueben forgasson, igaz
 es leg főb iot, örökce meg maradando ő
 rőmet. Touabba soc elmelkedesec van
 nac, mellyekkel az aitatoz lelec legeltes
 tic de chac egyikben sem gyönyörködic,
 annira meg sem nyugszic az en lelkem,
 mint benned, főkeppen midon chac felő
 led elmelkedic, es gondolkodic: Mely
 nagy szamtalanfaga vagyon vram edesse
 gednec, mely chodalatoskeppen ihles, az
 seged szeretőknec sziuekben, mely cho
 dalatos edessege vagyon szerelmednec,
 melyel gyönyörködne azoc, kie nálad
 kiűl semmit nem szeretnec, semmit nem
 keretnec, fő chac gondolattyokkal sem
 kiuannac. Boldogoc azoc, kiknec chac te
 vagy remenleget, es minden dolgot chac
 imadsag.

imadság. Boldog az ki egyedül él, es ves-
szreg halgat, es fön ál vigyazasaban eiel,
es nappal, hogy mig ez gyarlo testben les-
uen, valamennire meg kofthassa gyö-
nyörüleges edessegedet: kerlec tegedet
amaz iduösseges sebeidert, melyeket szen-
uedel az magas kezeftan iduössegünkert,
melyekbul amaz dragalatos szent vered
ki folt, melyekkel meg váltattunc, se be-
sechd meg ez bünös lelkemet, melyert
megis meltoztattal halni: Se be sechd
meg, tüzes, es hatalmasagos mondhatar-
lan nagy szerelmednec dardaiuaal, mert
eleuen, es chelekedó az lsten nec igeie, es
atalhathatob minden ket elő törtel: Te
vág az valasztot nyil, es elelleges szablia,
ki az emberi szü nec kemeny pailat, ha-
talmassaggal által iarod: Liggasd által
szüemet szeretetednec nyilauaal, hogy le-
kem mondhasa, szereteted meg set eset-
tet engemet: vgy hogy azon sebekbul,
könyühullata sim beülgegel folyanae, eiel,
es nappal, üssed vram üssed, ez kemeny
elmemet, kegyes, es erós szeretetednec
kopiaiauaal, es melifegessen hatalmas eród
del, belső reizeimet fogd által, es így fe-

SZENT AGOSTON

jembul hoz beufeges vizet ki, es szeme-
 imbul, könyühullatásnac igaz kut'feict,
 mely szüntelen folyon szépfeges látafod-
 nac mondhatatlan nagy kiuanfagabol, es
 örömebül, hogy siriac eyel, es nappal,
 ferminemü vigafagot ez eletben be nem
 fogaduan, mig en az menyei agyashaz-
 ban meltoztassam, az en szerelmes, szépf-
 seges völegenyemet, Istenemet, es vra-
 mat latni, hogy ott dichóseges, chudala-
 ros, es szépfeges orczadat, minden gyö-
 nyörüsegekkel telyeffet latuan, mind a,
 zokkal, kiket valasztottal, fölsegedet, le-
 boruluan imadgyalac, es azon menyei ö-
 rómmel, be telyeleduen, az teged szer-
 tókkal föl kialchac monduanf. Imhol az
 mit kjuantam immar latom, illetem az
 mit remellettem, az mit ohaitottam meg-
 nyertem, mert ahoz iutottam az égek-
 ben, kit az földön leuen, minden etöm-
 ből szerettem, minden szeretetemel a-
 polgattam, kihez tellyes szeretettel ragaz-
 kottam: ütred dicherem, aldóm, es ima-
 dom, ki Isten leuen, gl, es vralkodic örök-
 kón örökce, Amen.

NYO.

NYOMORVSAGBAN

valo imadsag.

Irgalmas vram, irgalmas kegyes Isten
 könyörűly nyomorult bűnösön, ki
 meltatlanul chelekezzic, es maltan szen-
 ued, szüntelen vetkezzic, es naponkent o-
 storodat erzi, es szenuedi. Ha iol meg gon-
 dolom naponkent mennit vetkeztem,
 annit nem szenuedec, mert nehezbe vet-
 kem, könyeb az mit szenuedec. Igaz vag-
 yram, es minden iteletid igazac, es bizo-
 nyosoc: Igaz vagy vram, es semmi alnok-
 sag benned nem talaltatic, meltatlanul,
 es kegyetlenül nem büntecz minket bű-
 nösöket, mindenható, es irgalmas Isten,
 ki midön nem vólnanc, hatalmasul te-
 remptettel bennűnc, midön vetkűnc mi-
 at el vesztűnc volna, irgalmas io voltod-
 bol, chudalatos keppen föl epettel min-
 ket. Tudom, es bizonyos vagyoc, hogy
 ez mi életűnc, valami vakmerő indulatok-
 tul, es törtenetektul nem viseltetic, ha-
 nem tűled mi Istenűnc rendeltetic, es bí-
 rattatic: Es azért gondod vagyon min-
 nyaiunkra, főkeppen szolgálidra, kie min-

SZENT AGOSTON

den remensegeket, hac irgalmassagod,
ban helyhez tetted. Azert alazatosan kő
nyörgőc, ne chelekedgyel velem bűneim
szerent, melyekkel haragodat erdemlet-
tem, hanem meg mondhatatlan irgalmas-
sagod szerent, mely cz vilagnac verketis
főlyül hadgya: Vram kiez kilső ostoros
kat szoktad adni, adgy ennekem szünte-
len valo belső bekeseg szenuedest, hogy
számbol dichereted ki ne szakadgyon:
könyörűly vram, könyörűly raitam, az
mint tudod szükseges nec lenni, mind te-
stemben, es lelkemben, tudcz mindene-
ket, meg chelekedhetel mindeneket, ki
örökce gls, es yralkodol.

AZ FIV ISTENHEZ

valo aitatos imadság.

VRAM Iesus Christus, élő Isten nec
Izent fia, ki az magas keresztfán ki-
teriesztet kezeiddel, az halando embe-
rek nec meg valtasaert, az kin szenuedest
nec poharat, meg iuad, meltoztassal cz
mai napon segetseggel hozzam lenni.
Imbol en szegeny leuen, hozzád iüücc
kazi

kazdaghoz, nyomorult az irgalmashoz,
 ne tericc vissza űresen, es meg vtaltator:
 ghezue ittem elő, ne tauozzam el eht:
 len, koplalua iarultam ide, ne lepiem ha:
 tra szel nekül. Es ha minec előtte eszem,
 fohazkodom, enged vagy chac fohazko:
 dasim vtan, hogy ghessem. Leg elősz ör
 szépséges Iesus, hatalmasságod előt, elle:
 nem meg vallom, minden hamisságomat.
 Imhol, Vram mért hogy vetkekben fo:
 gantattam volt, es születtem, meg moso:
 gattal, es izenteltél engemet, de én az v:
 tan, nagyob vetkekkel meg förtőzter:
 tem magamat: mert az elkerülhetetlen
 vetkekben lettem: ez világra, de az szam:
 szandekkel való vetkekben, vgyan he:
 uertem, De te Vram irgalmasságidrol el
 nem felekezuen, kihoztal az en testi at:
 tyamnachazabol, es az vetkek nec satorio:
 bol, es belem lehellettel, hogy kőuetne:
 lec az nemzetsegekkel, kie szent szinedet
 keresic, igaz vtat iaruan, mulatuan az
 tisztaságnac likiomi kőzöt, es veled le tes:
 lepeduen az szegenysegnec magasságos
 vachoralo helen. Es enni iokert haladat:
 lan, az szerzetelsgben be iuen, soe tilab
 I J mag

SZENT AGOSTON

mas dolgot chelekettem, sőt gonoffago-
 kat miueitem, es ahol az bünt meg kellett
 volna iobbetanom, az bünt bünnel ket-
 tőztettem. Ézec Vram az en gonoffagim,
 melyekkel tiiztelenetettelec tegedet, es
 magamat be fertőzteré, kit kepedre, es ha-
 sonlatossagodra teremtetel, keuelsegel,
 heűsagos dichősegel, es szantala sőt vetke-
 kel, melyekkel bolsontatic, es kenzatatic,
 szaggattatic, es rontatic boldogtalan lel-
 kem. Imhol Vram alnokfagim föllyül
 hattac az en feiemet, es mint, valami ne-
 hez terh, meg nehezűltec en raitam; es
 ha fölleges kezeidet hozzam nem nyu-
 randod, kinectulaidona az irgalmassag-
 mindenkor meg engedni, szűkség hogy
 nyomorusagossan, az mēlsegben el me-
 rüliec. Tekench ream Vram istenem,
 mert imhol bolsont az ellenség enge-
 met, monduan. Az Isten el hatta, vran-
 na leszec, es meg fogom űtet, mert nin-
 chen ki meg szabadecha. Es te en Vram
 meddighalgacz, terűly hozzam, es sza-
 badech meg, valch meg Vram nagy irgal-
 massagodert, kőnyőűly az te fiadon, kit
 nem kichin faidalommal szűtcel, es ne-
nezd

nezd gonoffagomat, hogy io voltodrol
 el feletkezzel: ki lehet az Attya, ki fiat ne
 igyekezze meg szabadettani, auagy me-
 ly fia lehet, melyet az Attya kegyessze-
 nec palczaiual meg ne sedgyen? Azert
 Attyam en Vram, noha bünös legiec,
 de fiad vagyoc, mert te teremtetted, es
 föl eptetted engemet: El feleytheric
 inkább az Anya tulaydon meheneg gyer-
 meket? Es bizonyara ha az elfeletkezne
 rolais, de te szent Attyam azt fogadad
 hogy el nem feletkezel. Imhol kialtoc,
 es meg nem halgacz engemet, falyda-
 mokcal kinofztatom, es nem vigasztaloz
 engemet. Mit mondgyac auagy ches-
 kedgyem nyaualias, enny vigasztalost
 meg fosztattatot, szent szemeid elöl el-
 vettetet. Iay menyi iobul, mennyi go-
 noszba esem, houa igyekeztem, es houa
 iurge? Hol vagyoc, es hol nem vagyoc?
 Kihez fohazkottam, es mast kikben o-
 haitoc? Ime imar meg haloc, es az Iesus
 velem ninchen. Es bizonyara iob nem le-
 telem, hogy sem mint az Iesus nekül leno
 nem: lob nem esni mint eset nekül elni.
 Vram Iesus hol yannac amaz regi irgah-
 massa

SZENT APOSTON

massagid, mind végig haragszole en res
 am? engeszteltesse kerlec, es könyörűly
 raitam, ne fordech el orczadat tūdem, ki
 engemet meg va:tuam, orczadat az ve-
 rōktōl, es pōgdōzōktūel nem fordeto-
 rad. Vallom mert verkeztam, es Lelki
 esmeretem karhozatot erdeml, pāniten-
 tia tartalom nem tellyes az eleg tetelre,
 de bizony dolog hogy irgalmassagod
 fōllyūl hagy minden vetket. Ne ird V-
 ram ellenem minden keferűsegimet, hog
 iteletbe szaly nyomorult szolgaddal, ha-
 nem irgalmassagodnac szamtalan volta,
 ual, tōrűd el minden alnoklagimat. Iay
 nekem nyomorultnac, midōn el iū az ite-
 letnec napia, es az Lelki esmereteknec
 kōnyuei meg nyilatkozatnac, midōn fe-
 lōlem azt kezdic mondani: Imhol az
 ember, es chelekedeti: mit miuelyec V-
 ram Istenem, midōn az egec ki ielentic
 alnoklagimat, es az föld ellenem tamad?
 Ime semmit nem kezdhetez felelni, ha-
 nem szemeimet le fordetuan, elōtted al-
 loc, reszketue, es orcza pirulua? Iay nyo-
 morultnac mit mondgyac? hozzád kial-
 toc en Vram Istenem; halgatuan mert e-
 mesztetem

mesztetem? de ha szoloc, meg nem szü-
 nic az én faldalmam, ha halgatoc keser-
 ueres keserűséggel gyótródtetem, belől.
 Keseregy en Leikem, mint az őzueg, iffyu-
 saganac ferien: iaygas, es siry nyomorult,
 mert el hagiot teged az te iegyese, az
 Christus. Mindenható Istennec haragia
 e rohany en team, mert soha bennem
 meg nem foghatnac. Bizonyara ninchen
 egész tetememben oly tag, mely szen-
 uedhesen tegedet: könyörűly hogy ket-
 segbe ne essem, hanem ketsegbe esuen
 lelket vehesse. Mert noha en cheleked-
 tem azt, melyből karhoztathas engemet,
 de te el nem vesztetted azt, melyből id-
 uözetteni szoktal. Vram nem kiuanod
 az bűnösökne veszedelmeket, nemis ör-
 uendes az holtakuac veszedelmin, sör
 hogy az halottac élnene, meg hortal, es
 szent halalod az bűnösökne halalat
 meg ólte? Es úc, felseged meg haluan, es
 tene: könyörgóc Vram, hogy en meg
 ne hallyac, midön imar fölséged el, bo-
 chafd el szent kezeidet menyegből, es
 szabadech meg engem, ellenségemne
 kezéből, hogy ne öruendezzene el-
 nem.

SZENT AGOSTON

nem, ezt monduan, elnyelyuc ötet. Vram Iesus, ki ketelkedhetic irgalmassagod feöl, kie midön ellenfigid volnanc, szent vareddel meg valottal minket, es szent Attyaddal meg bekelettetel. Imho! Vram irgalmassagodnac arnyeka alatt, szent szekedhez iatuloc, bochanatot keruen, kialtuán, es zörgetuen, miglen könyörűly raitam. Mert ha bochanatra hittal minket, bochanatot, es engedelmét nyerunc azt keruen: Ne emlekezzel Vram igazsagodrol eilenem, ki bünös vagyoc, hanem iussön eszedben kegieffesged, teremtetet allatodhoz: Ne emlekezzel haragoddal az vetkes elien, hanem soe irgalmassagid legyenec elötted nyomorult feiem meller: fellekkezzel el az bosszonto keuelyröl, es tekenhd meg az nyomorult könyörgöt: Mert nichoda az Iesus, hanem Iduözetö? Azert en Iesusom, remagad segetsegöl ramadgy föl melletttem, ezt monduan lelkem nec, en vagyoc az te iduösetted, es szabadsagod. En Vram fölötte sokat mereszlec, sokat tulajdonottoc io voltodnac, holot remagad tanertasz kerni, keresni, es zörgereni. Es
azert

azert tanetasodtol intetue,kerec,keresec,
 es zörgetec.Es vram,ki parancholod,hog
 keriuinc,enged,hogy el vehessem: ki ta-
 nachul adod hog keryiuinc, cheleked hog
 meg talallyam: ki tanettasz hogy zörget-
 sünc,nittasd meg az zörgetönc,es erő-
 sech meg beteget,epech föl ki el veszem.
 Tamaszd föl az halottat,es minden erze-
 kensegimet,gondolatimat,es cheleke-
 detimet meltoztassal tezeled szerent,
 igazgatni,birnia,eshogy ez vtan neked
 szolgálhassac,neked ellyec,es magam,ne-
 ked adhassam. Tudom Vram chac ebbö-
 lis,hogy teremptettel,magammal neked
 tartozom,es hogy meg valtottal eret-
 tem emberre leuen,többel tartoznam
 magammal,ha volna dragab morham
 valami: Imhol nagyob vagy annal,kiert
 attad magadat.Imhol ennel egyeb mar-
 ham ninchen,de még ezt sem adhatom
 nalad nekül teneked: de vegy hozzád V-
 ram engemet,es vony hozzád,hogy kö-
 uetesben,es szeretedben,tied lehessc,
 mint hogy tied vagyoc,allapatomban,es
 természetemben: ki elsz,es vralkodó
 örökccen örökce,Amen,

IGEN.

SZENT AGOSTON
 IGEN HASZNOS

imadsag.

VRAM mindenható Isten, ki három,
 es egy vagy: ki szüntelen minde-
 nekben találtatol, es voltal mindenknek
 előtte, es leszes mindenkben, aIdot Isten
 örökce: neked aianlom má, es minden
 időben lelkemet, es testemet, erzekense-
 gimet, látasomat, szolasomat, illetve semet,
 kostolasomat, es szaglasomat, minden
 gondolatimat, változasimat, beszede-
 met, chelekedetemet, minden külső, es
 belső erzekensegimet, es értelmemet.
 Emlékeztető elmemet, hitemet, es alha-
 ratosságomat, hatalmas kezedbe aian-
 lom, hogy oltalmazad minden napo-
 kon, es eieleken, orakon, es szempillan,
 tafokon. Halgas meg engem szent Há-
 romság, es oltalmaz meg, minden gonos-
 sztul, minden botrankozástul, es halalos
 büntul, minden olalkodas, es ördögi in-
 chelkedestul, láthato, es láthatatlan el-
 sensegimtul, az Patriarchaknac esedezes
 sekert, es Prophetaknac erdemekert, az
 Apostoloknac segetsegekert, az Martiros
 moknac

moknac alhatatoflagokert, Confessorok
 nac hirekert, szűzek nec tisztasagokert,
 es mind az socszentek nec könyörgeseke
 ert, kie neked keduedben voltac vilag
 kezdetitul fogua. Ved ki belölem elmenn
 nec pupoflagat, szium nec töredelmesse
 get neüeld en bennem: kissebeched ke
 uclysegemet, es tökeld meg az igaz ala
 zatoflagot bennem: Indech siralomra,
 lagyech meg kemeny, es kö sziumet, sza
 badech meg vram engemet, es lelkemet
 minden ellenseg nec inchelkedesetül, es
 tarch meg szent akaratodban. Tarch meg
 vram akaratonac chelekedetire, mert
 en lstenem vagy. Adgy vram tökeltes
 erzekensegeket, es ertelmet, hogy mel
 seges irgalmassagodat, meltoztassam el
 venni. Enged azt tuled kernem, az mit
 örömet hallasz, es nekem hasznomta le
 het. Adgy telyes indulatbol valo könyör
 hullatast, melyec vetkeim nec kötele
 szaggathassac el. Halyad en vram, en lste
 nem, halyad szium nec vilagoflaga, haly
 lyad, es ad meg az mit keres, hogy meg
 halgas engemet: ha meg vials, el vesztem,
 ha ream tekintesz glec. Ha igazsagomat

SZENT AGOSTON

kerdezed, az halalban vgyan meg szago-
 sottam, ha irgalmassagoddal ream teken-
 tesz, meg szagolodot koporsombol, föl-
 tamasztas: Az mit gyúlóls bennem, ta-
 uoztasd el tőlem, es az tisztasagnac lel-
 ket olch belem, hogy valamit kerendec,
 keresemben meg ne banchalac. Ved el
 tőlem az mi artalmas, es ad meg az mi se-
 gethet Engedg vram oly oruoffagot, mel-
 lyel sebeim meg gyógyulhassanac. Ad v-
 ram felelmedet, sziuemnec tőredelmesse-
 get, elmennac alazatosagot, es tiszta lel-
 ki esmetetet: szenued vram, es akariad,
 hogy az atyafiui szeretetet, szüntelen
 meg tarthassam, es bűneimről el ne fele-
 kezzen, más dolgaiban magamat ne öl-
 gyechem. Legy irgalmas lelkennec, bo-
 chasd meg verkeimet, es gonoffagimat,
 legy engedelmes sob bűneimnec: Lato-
 gas meg engem beteget, gyógyich meg
 nyaua'vasat, epech meg el lankattat, ta-
 masz föl meg holtat. Adgy vram oly szi-
 uet, mely tegedet felyen, oly elmet, ki sze-
 ressen, erzenesegget mely erchen, fűleket,
 melyec teged halyanac, szemeket kic te-
 ged lassanac; könyörűly raitam isten, kő-
 nyör

nyörűly raitam, es főlleges szekedből te-
 kench ream, sziuem nec sötetseget, vila-
 gossagod fenyeffegenec szikraiaual vila-
 gosetuan. Adgy vram okossagot meg i-
 telni az iot, az gonosztul, es enged, hogy
 vigyazo' erzekensegim legyenec. Bocha
 nattyat kerem vram minden büneim nec,
 kitül, es ki által, engesztelensem legyen,
 az szüksegnec, es nyomorusagnac ideien.
 Szent, es tisztasagos szüz Maria, Isten nec
 szülőie Maria, az mi vramc Iesus Christu-
 nac szent anyja, meltoztassal esedezni es-
 tettem annal, kinec valasztot templomas-
 ua lettel: szent Mihaly Archangyal, szent
 Gabriel, szent Raphael, az Angyaloknac
 szent karai, az Patriarchaknac, prophe-
 taknac, Apostoloknac, Euangelistaknac,
 Martyromoknac, Confessoroknac, Papok-
 nac, Leuitaknac, Baratoknac, Szüzek nec
 es: mind az tellyes igazaknac seregi, az
 által, ki titeket valasztot, es kinec latafa-
 ual öruendeztec, titeket kerlec, hogy
 meltoztassatoc en erettem, nagy bünöf-
 gert esedezni, hogy az ördög nec torkabul,
 es ördöc halaltul meg szabadulhassac: Mel-
 toztassal vram ördöc eletet nekem adni,

SZENT AGOSTON

nagy irgalmas es kegyes engedelmeffe-
 gedert: Adgy Vram Iesus, az egyhazi fe-
 jedelmeknek eggyesseget, kiralioknak, fe-
 jedelmeknek, es igazan itelő biraknac,
 chendesseget, es bekélleget: kőnőrgoe
 Vram az tellyes keresztieni, es közönse-
 ges Anyaszentegyhazert, férfiakert, es A-
 szonyallatokert, szerzetesekert, es vilá-
 gi emberekert, az keresztyeneknek okta-
 toiert, minden benned hiuó keresztye-
 nekert, kie szeretetedert munkalosznac,
 hogy az ioban valo maradaft, meg nyer-
 hesse. Engedy vram az szűzeknek tisztá-
 sagot, Istennek valasztottaknac tartozta-
 tást, hazas embereknek szentseget, pæni-
 tencia tartoknac bochanatot, özüegyeki-
 nek, es aruaknac taplalat, szegenyeknek
 oltalmat, vton iaroknac vissza tereft, bán-
 kodoknak vígasztalást, az hiü hallottak-
 nac örökcön valo nyugodalmat, az hajos-
 zoknak iducssages partot: Az ioknac,
 hogy az ioban meg maradhassnac, az
 ioknac, es közep rendbelieknek, hogy
 iobba lehessenec, az verkezöknek, kie
 között en egyic vagyok, hogy hamar ma-
 gokat meg iobbichac. **O edesseget, es ir-
 gal-**

galmassagos vram Iesus Christus, élő Istenecszen fia, ez vilagnac meg valtoia, mindenekközöt, es mindenben, legnagyobb vetkes ember nec vallom magamat: azért kegyelmes Attyam, ki mindenek nec fölötte könyörűs, ne idegenech el irgalmassagodtul engemet. Es vram kiralyoknac kiralya, ki engedelmes váraft chelekedel az emberert, elni hagyuan ütet, adgy aitarosagot magam meg iobbetafara, serkench föl elmemet, hogy tegedet keretsen, kiuanyon, es tegedet, ki mindenüt, három, es egy vagy, szüntelen, mindenek nec fölötte szeressen, fellyen, es kiuanlagodat chelekedgye: Főkeppen azért, vram szent Attyam, könyörgőc te neked, ki aldot, es dichőseges vagy örökce, hogy mindazoc, kik nec könyörgesekbe emlekezete vagyoc, es roslam iot gondolnac, es valakic megtatlan könyörgesemben magokat aianlottac, de mindazoc, kic valami attyafiai szeretetet, es szolgalatot mutattac hozzam, auagy ver szerent való attyafiai, rokonim, es közelim, mind azokat, kic el nec ez tettebe, es az kic meg holtac, irgalmassagod

SZENT AGOSTON

Agostonban vezetted, hogy el ne vesze-
nec. Es közönseget az elő keresztyenek-
nec. segetseget mehoztassaladni, es az
hiu el aluttakat meg odozuán, öröke va-
lo nyugodalommal latni, örökeön öröke.
Imezertis fölörte igen könyörgő, ki kez-
det, es vég vagy, hogy midőn az en vtols-
so oram, es napom el közelget, legy ir-
galmas biram, az kegyetlen panaszlo es
vadolo sathan ellen, es legy öröke valo
oltalmom, ez alnoc, es ven ellenseg el-
len, es enged, hogy az Angyaloknac, es
mind az szenteknec tarsasagaban, szentse-
ges paradichomodban elhessec, es meg
maradhassac: Kialdot vagy örökeön ö-
röke, Amen.

AITATOS IMADSAG,

*Christus kénfzenuedesenec
emlekezetiről.*

VRAM Iesus Christus, en valtsas-
gom, en irgalmassagom, es iduóse-
segem: teged dichelec, neked halat adoc,
noha io volrodhoz nem haszonlouf
noha nem aitatossan, noha igen szara-
zon

zon, keuant edesleges köuer in du larid
hoz, de valaminemü halaadással, noha
nem olliannal, melyel tudom hogy tar-
toznom, de megis az menire igyekezhe-
ricaz en Lelkem, azt chelekefzi. Szi-
uem nec remenfege, lelkem nec erősege,
telliesche be hatalmas meltofogod, az
mit gyengen, meleg erőtlenségem igye-
kezc, en eletem minden igyekezetem-
nec vege. Es ha annit nem erdemlettem,
az mennire tartozom szeretni, mind az
által, kiuanoc aniera szeretnem, az meni-
re tartozom. En vilagossagom, te latod
Lelki esmeretemet, mert Vram előtted
vayon minden kiuanfogom, es te aian-
dekozod, mind azt, valami iot, lelki es-
meretem igiekezc, es kiuan. Vram, ha
io az mire ihleseddel intesz, sőt mere
hogy io, hogy tegedet szeresselec, enged
azt, az mit paranchol sz chelekednem. Ad
gyad Vram, hogy az menire parancho-
lod, annira legyec melto, teged szeretni
dicheretet, es halat adoc, ne legyen gyö-
mölchtelen szent aiandekod, melyet
kedues akaratodbol attal: Vegezd el
az mit kezdettel, es az aiandekokattal

SZENT AGOSTON

melyeket, engem előlucuen, megtatlan-
 nal kiuntattal. Fordech irgalmassagos
 Vram tunialagomat, buzgosagos szere-
 tetedre, mert arra vitetic irgalmassagos
 vram az en könyörgesem, arra valo io te-
 remenidnec elmelkedese, es emlekezeti,
 hogy szeretetedet beñem föl geriezd. Io
 voltod teremtetet Vram engemet, irgal-
 massagod teremtetet, az eredendõ bü-
 nõl meg tisztított, mondhatatlan beke-
 seges szenedesed, az bünõkneerutsaga-
 ban heuerõt, mind eddig el szenedet,
 nevelt, es vralkodot: varod Vram az iob
 bettast, lelkemis az töredelmességct., es
 hogy io elhessen, malasztodnac siandea-
 kat varia. En Istenem, en teremptom-
 szenedõ, es taplalo Attyam, teged szom-
 iũhozlac, teged ehezlec, kiuanlac, hoz-
 zad fohazkodom, es kiuankozom: es
 mint az arua, irgalmassagos Attyanac la-
 tãfatul, meg foztaratot kialtuã, es szüntelã
 siuan, kedueffeges orczaiat tessies sziucl
 apolgatya, es kiuanya, ig, nem az mint tar-
 tozom, hanem az menyre lehet, ken szen-
 edesedrõl emlekezem, arczol veresedrõ-
 ról, ostorolafodrul, sebedrõl giakorra
eme

emlekezem, miképpen meg ölettel, el
 temettettel: elmemben forog dichóseges
 föl tamadafod, es chudalatos menibe
 meneteled: mind ezeket ketsegnékül va-
 lo hittel tartom, es szamkiuetelemne
 nyomorusagit siratom, el iöueteledne
 vigasztalast remellem, dichóseges or-
 czadnac latasat nagy buzgon kiuanom.
 Iay nekem hog az Angialoknac vrat nem
 lathattam, az emberrekcel valo nyaias-
 sagban alazatosft, hogy az angyali nyaias-
 saggal az embert reszeltetne, midön az
 meg bantatot Isten hal vala meg, hogy
 az bünös elne. Iay hogy ez chudalatos, es
 böchüdhetetlen irgalmassagot, almelkods
 uan, latni nem erdemlettem. De főkep-
 pen tegedet ô Lelkem, mért nem iár altaf
 az banatnac szélséges fegyvere, holot
 nem szenuedhetted volna, midön, iduó-
 zettódnec oldala az dardaual sebesettet-
 nec: Holot nem szemlelhetted volna,
 midön az szegekkel szaggattatnec re-
 temptódnec keze, es laba, es iduóffe-
 gednec vere ki ontatnec: Mért nem
 reszegettel meg keserűsegnec könyue-
 iuel, midön az epēnec keserűsege-
 uel, itattnec: mért nem szanakottal az

SZENT AGOSTON

tisztalagos szűzecs szent Anyanac, es
 meltoagos szonyodnac keresztfejin .
 Irgalmaffagos Aszonyom, minemű forras
 yizec foltanac ki tisztalagos szemeidből,
 midőn latnad egyetlen egy artatlan fia-
 dat előtted kötözteni, östöröztetni, es
 szaggattatni? minemű sirafokat hidgyem
 irgalmaffagos orczadon hogy folt, mi-
 dőn latnad szent fiadat, Istenedet, vra-
 dat, az magas kereszt faza, minden vetec-
 nekid ki terieszterni, es testet, mely te-
 stedből vetetet vala föl, az irgalmatla-
 noktu kegyetlenül szaggattatni? Mine-
 mű szópögeffel gondolom hogy irgal-
 maffagos melyed törettetet, midőn ezt
 hallanad: Aszoniallat imhol az te fiad,
 es az tanetuanynac, imhol az te anyad?
 Midőn az tanetuant, mesteről vened, az
 szolgat, Vr helebe. Vayha az boldog lo-
 sephel, az kereszttről vramat le vehettem
 volna, draga kenetekcel meg kenuen,
 az koporsóban helhez tettem volna, de
 bár chac azt nichettem volna meg, hog
 illien draga temetesbé valami részem ta-
 laltatot volna: de bar chac az boldog a-
 szoniokkal, az yellamo Angialoktul ier-

tem volna meg, az Vr föl tamadalanac
 kőuetet halhattam volna, Vigafagomnac
 kőuetet, regtül varatot kőuetet: de bar
 chac az Angialnac szajabul halhattam
 volna ez beszedet. Ne fellietec, az meg fe
 szblt Iesust keresitec ti, fel tamadot, nin
 chen itt. Irgalmaffagos, edesseges, tisztas
 fagos Vram, midón vyiuls meg en erret
 tem, mert nem lattam boldog testednec
 rothattatlansagat, mert nem chokolgat
 tam az sebeknec heleit, es segek nec liggat
 rasit, mert az örömnec könyűhullataf
 iual, az igaz testnec sebeit meg nem hins
 tettem: chudalatos, böchülhetetlen, ha
 sonlethatatlan, mikor vigasztalsz, es tar
 toftacz neg engem saydalmimtul: mert
 saidalmim tülem el nem tauoznac, vala
 mig tauul szarandoc leszec az en vram
 tul: Iay Vram ennekem, Iay az en lelkem
 nec, el tauoztal lelkem nec vigasztaloia,
 buchut sem vettel: az vtra indaluan, meg
 aldottad az tieidet, en ielen sem voltam,
 kezeidet föl emeluen, az fenyes ködtül be
 fogadtattal az sgegbe, s-nem lattam. Az
 Angialoc föl fogadtac, hogy hozzanc meg
 szerz, es en im nem hallottam. Mit mond
 gyaco

SZENT AGOSTON

gyag mit chelekedgyem, houa mennyec? Hol keressem ütet? auagy ha talalom meg ütet? Kit kerieet? Ki ielenti meg szeretóm? ne, mert a szeretettől el lankadtam: meg chillapodot, el fogyot sziuemnec vigasasza, meuetelem siralomra fordult, testem, es sziuem el apat: sziuemnec lstenene, en res szem az lsten órókce. Nem akar lelkeim meg vigasztaltatni, hanem chac túled en redessegem. Mert michodam vagyon nem lekem az egeken, es kiuóletted, mit akas? oc ez földön? sziuem hozzád így szolt: teged akarlac, teged i remenlec, teged kereslec: Orczadat kerestem, szent szinedet kerestem, ne fordich el orczadat en túlem. Emberek nec irgalmassagos szeretőie, az niomorult szegeny, chac read niaradot, az aruanac te leszes segettőie. Bizonyos közbe iarom kőnyórtúly rai: sa mel hagiót aruan, Attya nekül aruaia lestem, az en lelkeim hasonlo az ózuegyhez. Tekench Vram arua, es ózuegy kőnyórtúllatásimra, melyeket cibdbe viszelte, még vissza tessz. Azert Vram ieleny meg ennekem, es meg vidamuloc, mutat meg iclé voltodat, es kiuanságomat meg

meg nietem. Nyilatkoztasd meg dichó-
 sagedet, es örömem tökelletes leszen.
 Szomiuhozot benned az en Lelkem,
 nagy sockeppen az en tesztemis. Lelkem
 Istenhez szomiuhozot, az elő kut főhöz,
 midőn iutoc, es jelenec meg az vrnaczi-
 ne előt? Mikor iusz el en vigasztalom? Kie
 variac? ő mikor latom örömemet, mely
 lyet kiuanoc? O menyire meg eleges
 dem midőn az vrnac dichósege meg iele-
 nic, melyet ehezec? ő mikor teszegedem
 meg házadnac telyes voltaual, melyhez
 fohazkodom. Vaiha eczer itarnal, győ-
 nyörüsegednec parakabol, melyet szomi-
 iuhozoc. Azomban Vram könyühullata-
 sim. Kenyerem legyentec, eiel, es nappal,
 miglen azt mondgyac nekem: imhol az
 te lstened: meg Lelkem azt hallia, imhol
 vólegenyed. Taplaly addig engem szó-
 pógesemel, vidamech faydalmimmal. El
 iú talam az en meg valtom, mert igen
 io, el sem kefic, mert igen kegyes:
 Dichóseg ű neki örökön
 örökce, Amen.

B V Z G O.

BVZGO LELKI 8R.

VENDETESSEG.

Dicherietec az vrat menyeiec,
Tisztasaggal geriedezd szeregec,
Halando testet kic nem viszeltec
Az gömböliű ezeket szemlelitec.

Dicherietec az vrat szép angyaloc,
Isten elöt kic szüntelen allatoc,
Indulua ál mindenkor taborotoc,
Vrnac Parancbolattyara indultoc.

Dicherd az vrat napnac fenyessege,
Szép eyeli lampas hold ekeessege,
Dicherd az te vradat mindenekbe,
Tindeklő chillagoknac égő tűze.

Dicherietec az vrat forgo égec,
Ekes kerekcel iaruan kic süggetec,
Az leuegő égen, el teriet vizec,
Kic chudalnac ez vilagi emberec.

80

SZENT AGOSTONNAC
MAGAN VALO LELKI
beszellesei.

AZ ISTEN-
NEC MEG MONDHA-
TATLAN EDESSEGERŐL.

MEG ESMERLEC VRAM
tegedet, én esmeröm, lelkenec
erőssege, meg esmerlec tegedet:
Vigasztalom mutasd meg magad-
dat, hogy lassalac szemeimnec vilagossa-
ga: Lelkenec örömmé iűy hozzam,
had lassalac teged, sziumnec vigasaga.
Lelkenec élete, szeretni foglalac tege-
det, ieleny meg nekem, nagy gyönyörű-
ségem, es edes vigasagom: Vram Istenem,
én gletem, lelkenec dichősege, meg ta-
laltalac, sziumnec kiuanasaga, meg tart-
lac, meg tartlac lelkenec szerelme, apol-
gatlac teged menyéi vőlegeny, mondha-
tatlan örömem, kin, es belől, birnia fo-
glac teged, örökce valo boldogsag, szio-
nemnec közepin, birnia foglalac tegedet:
Bol

BZI AGOSTON MAgAN VALO

Boldog élet, lelkemhöz nagy edessege,
szeretlek tegedet vram en erősegem, va-
ram en vastagságom, en gyámolom, es
meg szabadítottom: Kedvellek tegedet, va-
ram lstenem, en segetsegem, es erősség-
nec tornya, minden nyomoruságimban
edes remensegem, apolgarlac tegedet
minden iot, ki nekű! semmi io ninch: ele-
uenedem veled iobnal iobbal, ki nekű!
semmi iob nem talaltatic. Nyisd meg fű-
leimnec reitec heleit, szent igeddel, min-
den két elő tórnel elesbel, hogy halhasi-
sam beszédedet. Zenegy vram folyúl, es
nagy szozattal, ropogyon, es charagion
az tenger nec telyes volta, indulyon meg
az föld, es mind az benne valo dolgoc.
Vilagoslech meg az en szemeimet, meg
foghatatlan vilagossag, villámaz fenyesse-
get, es hand el űket, hogy ne lassac az heű-
sagot: Samosechd meg az vizeket, es za-
uard föl űket, hogy kut feiek nec tessene,
es nyilatkozzanac meg az föld nec vtolso
fundamentomi. Lathatatlan vilagossag,
adgy vilagossagot, mely teged lathasson,
Terempch vy szaglast elet nec szaglasa,
mely vtannad fusson kenetid nec szaglasa
ban:

ban: kostolasomat, es izemet gyogyichd meg, hogy (rezze, es elmerie, valasztastis tegyen, meg mondhatatlan edesseged- nec nagy voltarul, melyet elreitettel a- zoknak, kielzeretteddel telyesec. Adgy oly sziuet, hogy tegedet gondolyon, oly lelket, ki szeressen, oly elmet, ki tisztel- lyen, oly ertelmet, ki tegedet erchen, o- koffagot, mely erossen, mondhatatlan gö nyörüdegedhez ragazkodgyec, tegedet bolchen, bőlch szeretet szeressen. O glet, kinec mindenec elnec, glet, mely nekül meg haloc, glet, ki által örüendezec, ki nekül gyótródtetem, gletetó glet, edes, es keduesseges, mindenkor emlekezetre melto, hol vagy, ho talallac meg, hogy magamban el fodgyac, es benned meg maradhassac, közöl legy lelkebben, szi- uemben, számban, füleimben, es szükse- gemben, mert szeretteddel el lankadoc: mert nalad nekül meg haloc, mert teged ő tiszteluen, föl talmaztatom. Illatod enge- met vidamet, emlekezeted gyogyit, de meg elegettem, midön dichóseged meg ielenic lelkem nec glete. Kiuanuan el fog az en lelkem emlekezetedben, midön ielenem meg előtted en örómem? orcza

..SZ: AGOSTON MAGAN VALO

dat mért fordettad el tőlem en vigasat
gom, ki által ōruendeczelzepség hol vag
el reitezue, kit kiuanoc illatozasodar
vgyan merettem, glec, es vigadoc: teged
penig né latlac. Szozatotad halló, es meg
eleuenedem: De mért reited el orczadat:
talam azt feleled: nem lát engem egy gló
ember, hog elien: de had haliac meg hog
teged lassalac: lassalac hog it meg haliac:
Né akaroc elni, akaroc meg halni, kiuanoc
ki mulni, es elofzlani, es Christussal lenni,
kiuanoc meg halni, hogy az Christust lat
hassam, ellenzec elni, hogy az Christussal
elheffec. O vram Iesus, ved hozzad az en
Ielkemet. En gletem fogad hozzad en
Ielkemet. En örömem vond hozzad szi
uemet, edesleges eledalem, eheffelec te
gedet. En feiem vezerly engemet: szeme
imnec vilagosaga, vilagosach engemet,
gönörűleges zengesé, mertekely meg en
gemet. Szep illatozasom e'euenech enge
met: Istennec igcic könyebech engemet:
En dichőseget: vigasztald meg szolgad
nac lebet: Lepiel bele en örömem, hogy
benned ōruendezheffec, meny bele mond
hatatlan edesseg, hogy eretze edesge
det, örökce valo vilagosag, fenyesked
gyel ūraita, hogy tegedet c'achen, esmer

ien, es szerelsen, mert azért nem szeret
vram tegedet, hog ha teged nem erthet,
mert tegedet nem esmer, es azért nem es
mer, miuel hog nem ért tegedet, es azért
nem ért, miuel hogy vilagossagodat meg
nem foghattya, es az vilagossag az sötet
segec közöt fenylet, es az sötetsegec üt
meg nem foghattac. O elmenec vilagosi
saga, ô vilagozo igazsag, ô igaz fenyeleg,
mely meg vilagosetas minden embert,
ki ez vilagra iu. Az el iuuot vgan, nem
az szeretot, mert valaki ez vilagot szere
ti, Isten ellensegeue lesz n Kergesd ki
elmenec melifeges sötetsegit, hogy las
son, teged ertuen, esmerien teged meg
foguau, es szerelsen meg foguau, mert va
laki esmer tegedet, szeretis az tegedet,
magat el feleituen, inkab szeret maga
nal, el hadgya magat, es hozzád járul,
hogy öruendezzen felóled. Innen va
gyon vram, hogy nem annira szeretlec az
mint kellene, mert tellyessen nem esmer
lect tegedet, es mért hogy keuese esmer
lec, keuese szeretlec, es mért hogy keuese
szeretlec, keuese öruendezec. Es túled
belső örömtul, ez külsőkert eltauozuan,
midön nalad nekül vagyoc, ez külső dol

SZ: 'AGOSTON MAGAN VALO

gokban, hamis barátságokat keresec. Es így nyomorult fciem, az mit chacneked kellett volna adnom, es szerctetednec aiandekoznom, cz heufagoknac atram: es azért heufagga lettem, midön az heüsa- got kedueltem. Innenis vagyom, hogy tö kelletesen benned nem öruendezzec, es hozzád nem ragazkodom, miuel hogy en ez külsőkben, te az belsőkben, en az idő szerent valokban, te az lelkiekben, en az el mulandokban gyönyörködöm, es elmemuel gondolkoduan ki arradoc, es teriedec, beszedemmel keueredem, es te vram az örökce valosagba lakozol, es örökce valosag vagy. Te az égben, en ez földön, az fölőket keduelled, en ez alatt valokat. Te az égiket, en az földieket, es mikor egiesühetnec meg az ket ellenzö dolgoc?

AZ EMBERNEC NYOMO- rusagarul, es gyarlosagarul.

NYOMORVLT állapotom, mi-
kor lehet görbese gem, egyenlő,
igycnes voltoddal: az egyes, es magan va-
lo

lo lakast keduelled vram, en az sokasagot
 te az chendeffeger, en az kialtast, te az i-
 gassagot, en az heűsagot, te az tisztas-
 got, en tisztatalansagot kőuetec, mit be-
 izelyec többet? Bizonyara te io vagy, en
 gonosz, te kegyes, en kegyetlen, te szent,
 en nyomorult, te igaz, en hamis: te vila-
 gossag, en vac vagyoc: te élet, en halot:
 te oruossag, en beteg: te őrom, en szomo-
 rusag: te merő igaz, en tisztan chupan
 chac heűsagos bűnős: mint minden élő
 emberis en velem chac arnyec. Azert en
 teremptóm mit szolyac, es befzelyec? hal-
 lyad en teremptóm, es alkotom, teremp-
 tet allatod vagyoc: Imhol el vesztem:
 terempte: allatod vagyoc, im meg haloc,
 te alkomanyod vagyoc, im semmiue le-
 szec: tited formaltattam, szent kezeid te
 remptettec engemet, es abraztattac, azoc
 az kezeec, mellyec szegekkel föl függesz-
 tettenec en erettem, vram kezeidnec al-
 komanyat, ne vesd el szemeid elől, te-
 kench meg kezeiden való méli sebeidet,
 kőnyörgőc. Imhol vram lstenem, szent
 tenyereiden föl irtal engemet, oluasd az
 irast, es iduőzech engemet. Imhol te-

SZ: AGOSTON MAGAN VALO

remptet allatod hozzád fohazkodom,
terempró vagy, vidamech meg engemet:
Alkomanyod im hozzád kialtoc, élet
vagy, eleuenech meg engem, imhol read
nezec abraztato Istenem, te ieczettel az
földből engemet, epech föl engemet:
Legy engedelmes, es bochas meg vram
ennekem, mert semmic az en napim. Mi
lehet az ember, hogy szolhasson teremp,
ró Isteneuel, bochaid meg vram, hogy ho
zad szolloc, bochaid meg szolgadnac, ki
ilyen vrnac mereszol szollani, de az szük
seg törue ny ala nem vettetet, az faidalom
keszeret, hogy szollyac, az nyomorusag,
melyet szenuedec eröltet, hogy kialchac,
beteg vagyoc, az oruoshoz kialtoc, vac
vagyoc, az vilagossaghoz sietec, meg hol
tam, az elethez fohazkodom. Te vagy
vram az Nazaretbeli Iesus, oruos, vilagos
sag, es élet: David kiralynac fia, könyő
rüly raitam, irgalmassagnackut feie, kő
nyörüly raitam, halgald meg hozzád ki
alto beteget, által iaro vilagossag, az va
kor vard meg, nyuch hozza kezeidet,
hogy hozzád meheszen, es vilagossagod
ban lasson vilagossagot: Elő élet, terechd
meg

meg az halottat: Mi vagyoc en, ki veled szolloc? Iay vram nekem, enged y vram nekem: meg rothat dög vagyoc, férgec edele, bűdos edeny, rüzneckerzetet etke? Mi vagyoc en, ki veled szolloc. Iay Vram ennekem, bochas meg Vram. En bodogtalan ember. En aszonyallattul születet ember, röuid ideig gluen, szamtalan nyomorusagokkal betelyesedet, nyomorult ember, minden neüfagokhoz hasonloullet, az esztelen oktalan allathoz hasonlettatot, de immar vgyan hasonloullet azokhoz. De touab mi vagyoc en? Mely seges sötetseg, nyomorult föld, haragnac fia, szidalomra valo eden, tisztatalansag által születtetet, nyomorusagban eiö, keferülegben meg halando. Iay szegeny feiem mi vagyoc en? Iay miue leendöt ganainac edenie, rothadafnac chigabigaia, iszonyusaggal, es illattal rakua, vac, izegeny, mezetelen, soc szükfeg alavettetet, belsö, kilsö dolgaimat, iüvetelemet, es ki menetelemet szegeny, es halando ember nem tuduan, kinec napi, mint az arnicc el megyen, kinec elete, mint az változo holdnac arnyeka el enyeszic, mint

SZ: AGOSTON MAGAN VALO

az fáknac bimboi közöt neuekedő virag,
ki nyil, es meg szarrad, most viragoz, es
mindgyart meg asz. Az en eletem tőre,
dendő élet, heűsagos élet, oly élet, mely
mennel inkab neuekedic, annal inkab
ala szál, mennel touab megyen, annal
szomzedul az halalhoz közelget, cha-
lard élet, es arnyekos, az halal törheuel
rakua. Mast őruendezec, mingyarast ban-
kodom: im nem regen latoc vala, mast
meg betegettem: mast élet, ezentül meg
haloc: im boldognac lattatom, de min-
denkor szegeny, mast meuetec, maid fir-
nia fogoc. Es igy mindenec alhatatlan
valtozas ala vettetenec, hogy egyarant
tökelleteffeben meg ne maradjon.
Egy felől felelem, iminnen retteges, más
felől ehseg, túl szomiusag, iminnen heű-
seg, ellenül hideg, oldalul betegség, hat-
tul minden faidalom szaporoszi. Eze-
vtan az nyughatatlan halal köuetkezie,
ki naponkent ezer modon az nyomo-
rult embereket veletlenül ki viszi, ezt hi-
deglelessel meg őli, amast faydalmokkal
le nyomia, imezt élet meg emesztí, más
nyomorultat lanyargással meg epeiszt: ne-
mel

melyet vízben, mást kóttel meg foit: amaz tüzes langal ki vegefz, mást az vadac meg szaggatnac: imezt fegyuertel, amazt mereggel agion ver: nemelyet nagy hertelen valo remülessel eletetül meg foszt. Es mind ezecfölót, leg nagob nyomorusag, hogy midón bizonyos legyen az halal, az ember, eletenec veget nem tudgya. Es midón gondolya, hogy fón al, meg törtettetic, es remensege el vesz: mert az ember nem tudgya mikor, holot, es mi modon törtennyec halala, noha bizonyos, hogy szükseg neki meghalni. Imhol vram, mely nagy nyomorusagi talaltatnac az emberc knec, melyben enis vagyoc, meg sem felec, mely nagy nyauualiam, melyt szenuedec, meg sem faidaliom, hozzád sem kialtoc. Kialtoc vram mig ki muloc, talam ki nem muloc, hanem benned meg maradoc. Meg mondom azert, meg beszellem nyomorusagomat, meg vallom, es nem szegyenlem, kellettén voltomat előtted. Segech engem en erőffegem, ki által föl emeltetem, legy segetsegül erőffeg, kitül meg tartatom; úgy hozzám vilagoffag, me ly által

SZ: AGOSTON MAGAN VÁLO

latoc, ieleny meg dichősege, kibű! őruenő
dezzec: nyilatkozal meg glet, melyben
gilyec, en vram lstenem.

*AZ ISTENNEC CHVD: A
latos vilagossagarul.*

O Vilagosság, melyet lat vala Tobio
as, midőn be hunt szemmel tanet-
tya vala fiat, az életnek vtara. Vilagosság,
melyet lat vala belől Isaac, holot meg tő-
pörödőt homalyos szeme leuen, kiuül
fiainac iüue ndőt beszélget vala. Az a lat-
hatatlan vilagosság, kinel az emberi
szütnec melsege nyilatkozua vagyon.
Amaz vilagosság, melyet lat vala loob,
holot te belől, ű kiuól fiainac, az köuet-
kezendő dolgokat, ielengeti vala: Imhol
mely nagy sötettségec vannac elmemnec
melseges orczaian. Te vagy az vilagossá-
ság. Imhol szüiemnec vizei főlöt, nagy
sötetseges haliag, te vagy az igazság. ő
ige, mely altal lettec mindenec, es ki ne-
kül semmi nem let. Oly ige, mely min-
den elöt volt, es ki elöt semmi nem volt:
mindent teremptő ige, ki nekül minde-
nec

nec semmic: mindeneket biro ige, ki nekül mindenec semmic: Az ige ki kezdetben mondá, legyen világosság, es világosság len: Paranchold Vram nekemis, legyen világosság, es világosság lefzen, es lassam az világosságot, esmeruen mind azokat, az mi nem világosság, mert nálad nekül, minden világosság sötetseg ennekem, es az világosság helyében sötetseg helyezett nec, es így világosságod nekül semmi igaz nem találtatic. Ielen vagyon az teueliges, es heufag, igaz itelet ninchen, hané mondhatatlan Zurzauar: Ielen találtatic az tudatlanlag, de nem az tudomány, ielen vagyon az vakság, tauul az lartas: ielen vagyon az vt vesztes, mesze az igaz vt: ielen vagyon az halál, tauul az élet.

A Z E M B E R I T E R M E
szet nec balandofagárul.

IME Vram, mert hogy világosság ninchen, halál vagyon, de söt ninchen halál, mert semmi az halál: holot ű általa semmifegre megyunc, midőn az bűn által, magunkat semmiue tenni nem irtozunc.

SZ: AGOSTON MAGAN VALO

zunc. McItannis vagyon Vram ez, mert chelekedetünk nec igaz erdemet vesztic, midőn semmiue leszűnc mint az folio viz, mert az semmi naladnekűl let, es mi semmit chelekeduen, semmiue lettűnc, mert naladnekűl semmic vagyunc, ki által mindenecc lettenecc, ki nekűl semmi nem let. Ó Vram igaz ige: ò Istenes, ige: ki által lettenecc mindenecc, ki nekűl semmi let. Iay nekem nyomorultnac ki enniszer meg vakultam, mert vilagossag vag, en penig naladnekűl vagyoc: Iay nekem enniszer meg sebesűlt nec, mert te vagy az idu őffeg, es en naladnekűl vagyoc. Iay nekem nyomorultnac ki enniszer meg esztelenűltem, mert te vagy az igaz, en penig naladnekűl, vagyoc. Iay nekem ki sokszor meg holtam, mert te vagy az ę let, en penig naladnekűl vagyoc. Iay nekem ki enniszer semmiue lettem, mert te vagy az ige, ki által lettec mindenecc, en penig naladnekűl vagyoc, ki nekűl, semmi nem let. Ó Vram igaz ige, ò Istenes ige, ki vilagossag vagy, mely által let az vilagossag, ki vt vagy, igassag, ęlet, kibem nem talaltatic teueliges, sötetseg, heűsag, sem

sem pedig az halál. Világosság, kinékül-
 sötetseg vagyón, vt, kinékül, teueliges:
 igazság, kinékül heűség: élet, kinékül ha-
 lál vagyón, es találtatic: Paranchold V-
 ram szent igeddel, legyen világosság,
 hogy lathassam az vilagot, es tauoztat-
 hassam el, az sötetsegeket: lassam az vtat,
 es kerüllem el az vt vesztet, es tēboli-
 gást: lassam az igazat, es vessem meg az
 hamissagot: lassam az életet, es olassam
 magam az haláltul. Nyilatkozzal meg
 fenieffegeddel Vram en világosságom, fe-
 nyessegem, szabadságom, kit felni fogoc:
 En Vram kit dicherni kezdec, en Istenem
 kit bőchulni készülőc, en szent Attyam
 kit szeretec, vőlegenym, kinec maga-
 mat meg tartom. Nyilatkozzal, nyilatkoz-
 zal meg világosság cz nyomorult vak-
 nac, ki az halálnac arnyekaban, es sötet-
 segeben ű: es vezerlyed az ű labait beke-
 segnec vtaira, melyeken iariac az chuda-
 latos fatornac helyere mind az Isten ba-
 zaig, világosságnac, es vallásnac szozat-
 tiaba. Mert igaz vallás az vt, melyen hoz-
 zad megyec igaz vtra, mely által az te-
 boligasbol hozzád igaz vthoz megyec,
 mert te vagy az igaz élet nec vttya,

SZ: AGOSTON MĀGANVALO
MI LEGYEN SEM.
miue lenni.

MEG vallom azért, meg vallom atyám, egeknek, es földnek vra nyomorúságot, hogy irgalmassághoz iuthassac, mert nyomorulta, es semmiue lettem, es nem tuttam, mert te vagy az igazság, es en veled nem voltam, meg sebesetertec alnokságim engemet, es nem faydallottam, mert te vagy az élet, es en veled nem voltam: semmisségre vittec engemet, mert te vagy az ige, es en veled nem voltam, ki által lettec mindene, ki nélkül semmi nem lett, es azért nálad nélkül semmi lettem, mert semmi az, valami az semmire viszen, mindene az ige által lette, valamit teremtettenec, es mi chodassoka lettenec? Latta az Isten, valamit teremtet vala, es fölötte ioc valának, mindene valamit lettenec, az ige által lette, es valamit az ige által lettenec, azoc igen ioc, mert ioc? mert mindene az ige által lettenec, es nála nélkül semmi nem lett, mert semmi io ninc az fölő fő
ne

nekül, hanem mind gonosz az, valahol
 io nichen, mely bizonyara chac semmi,
 miuel hogy az gonosz, semmi nem egieb,
 han m az ionac el vetele, mint az vakfag
 nem egyeb, hanem az vilagnac el reitese,
 es vetele. Az gonosz bün azért, semmi,
 mert az ige nekül let, Az penig az gonosz,
 mely, attul az iotul fosztatic meg, mely
 által lettec mindenec, valami vagyon: Es
 a mic ninchenec, u általa nem lettenec: Mi
 dön azért mindenec az ige által lettenec
 az gonoszoc, általa nem lettec, kóuetke
 zic, hogy valamie általa nem lettenec, a
 zoc nem ioc, mert valamie lettenec általa,
 azoc mind ioc, es azért gonoszac, valami
 általa nem lettenec, es semmi, miuel hog
 az ige nekül let az semmi, az gonosz azért
 semmi, mert nem let. De mikeppen va
 gyon az gonosz ha nem let? mert az go
 nosz az ionac el vetele, mely által az io
 let: lenni azért az ige nekül, igen go
 nosz, mely letel, nem letel, mert nala
 nekül semmi nichen. De michoda az
 igitul elszakadni: ha azt akarod tudni,
 erched michoda az ige: Az Isten igeie
 mondgya, én vagyoc az vt, igazság, es
 let,

SZ: AGOSTON MAGAN VALO

let, meg fosztattatni azért az igetül, nem
egyeb, hanem vt, igazság, élet nekül lenni,
és azért nála nekül chac semmi, és azért
gonosz, mert el valic az igetül, ki által
lettenec minden ioc. El tauozni azért
az igetül, ki által mindenecc lettenec, semmi
nem egyeb, hanem meg fogyatkozni,
és az letelcül fogyatkozásra menni, mert
nála nekül, mind semmi. Valamenniszert
azért az iotul el tantoroszol, az igetül
magadat el idegenetted, mert ű az io, és
azért semmiue leszes, mert az ige nekül
vagy, ki nekül semmi nem lett. Mast azért
vram meg vilagosséttal engemet,
igaz vilagosság, hogy latnalac tegedet,
látatalac, és meg esmertelecc, mert miad
anniszert semmi lettem, valahanszert túled
el váltam, mert az iot, ki chac magad
vagy, elfeleitettem, és azért gonosza let-
tem. Iay nekem nyomorultnac, hogy eszt
meg nem esmertem, mert teged el hagi-
uan semmi lettem De mett kerdezkédem
ezekró, ha semmi voltam, mimodon nem
akartalac tegedet esmerni. Tudgyuc
hogy az gonosz semmi, és az mi semmi,
az ugyan ninchen, és az mi nem io az
ninchén

ninchen, mert chac semmi. Ha azért sem mi voltam, midőn nálad nekül voltam, mint ha semmi voltam, es mint valami vás, auagy baluany, az mi chac semmi, melynek fülei vannak vgyan, de nem hal, orra vagyon, de nem szagol, szemei találtnak, de nem lát, szája vagyon, de nem szól, kezei vannak, de nem illet, labái vannak, es nem jár, es minden teteminek a-brasztató ielet vilieli, azoknak erzekensége nekül.

*AZ LELEKNEC ESE
tiról, az vetkekben.*

MIDŐN azért nálad nekül voltam, vgyan nem voltam, hanem semmi voltam, es azért vakon találtattam, szűket, es erzekensége nekül: mert sem az iós meg nem választottam, sem az gonószul nem futottam, sebeimnek fájdalmát nem erzettem, sórtetseget nem láthatattam, mert nálad nekül voltam, ki igaz vilagosság vagy meg vilagosítuan minden ez vilagra hívó embert. így nekem meg febesítettet, es nem fájdallottam, von

SZ: AGOSTON MAGAN VALO

tao, es nem erzettem, mert semmi vol-
tam, mert élet nekül voltam, mely az i-
ge, ki által lettec mindeneo. Azert vram
en vilagossagom, az en ellensegim vala
mit akartao, azt chelketteo raitam, ver-
tec, sebesetetteo, meg fosztottao, szepló-
setetteo, es ólteo engemet, mert el tauoz-
tam tuled, es semmi lettem nalad nekül.
Jay vram en életem, ki alkotta, es terem-
ptetteo engemet: en vilagossagom ki ve-
zerlettel engemet, eletemuec otalma-
zoia, könyörűli raitam, es tamasz föl en-
gemet en Vram lsten, remensegem, iosa-
gom, eróm, es vigasagom, niomorufagim
nac ideien: lasd az en ellensegimet, es
szabadech meg kózűlóc, fuffanac el sziz-
nem elól kiegyűlöltec engemet, es ellyec
benned, általad. Mert Vram űc engem lat-
uan nalad nekül, meg vyalanac engemet
szaz iosagos chelkedetnec ruhajat ma-
goeközöt el osztac, mellyel föl ekesetec-
rel vala engemet, vtat chinalanac raitam,
laboc ala nyomanac, az verkek nec gana-
iaual meg ferreztetteo szent templom-
dat, pusztan, es szomorun hagianac en-
gemet: ytannoc megyec vala vac, es me-
zetelem

zetelen, es az veteknek kötelevel meg
 choosztatot, vtannoc voníznac vala en-
 gemet kőrőkörniül, egy vetekből, ma
 vetekre, es sarbol, mas farrá, es minden-
 erő nekül megyec vala az kergető kőue-
 rec előt: Szolga voltam, es az szolgálá-
 tot szerettem, vac voltam, es az vakísgot
 kiuantam, kőrözue leuen az kőtelektől
 nem írtoztam, az keferüt edesnac, az edes
 fet keferűnac hittem. Nyomorult leuen,
 nem esmertem, es ezec törtenevec, hogy
 az ige nekül voltam, mely nekül semmi
 nem let, ki által mindenec meg tartatnac,
 ki nekül mindenec semie leszec. Mert
 valamint mindenec általa lettevec, es ki-
 uólette semmi nem let, így általa minden-
 nec meg tartatnac, mind az földön, ezen
 tengeren, es melílegen: az kőuec kőrözis
 egy resz, mas reszhez ű magatol nem ra-
 gad, mint az egyeb teremtet allatoc kőr-
 zöris, hanem chac az ige által tartatnac,
 ki által lettevec mindenec. Hozzad ragaz-
 kodom azert hatalmátság, hogy meg-
 tarch engemet, mert midőn tűled elta-
 uoztam, magamban elvesztem, de miuet
 hogy en teremptóm te alkottal engemet

° SZ: AGÖSTON MAGÁN VALO
vizontac föl epetettel. En vetkeztem,
mégis meg latogattal: en estem el, de te
föl emeltel: en nem tuttam, de meg tane-
tottal, vac voltam, es meg vilagosítottal.

AZ ISTENNEC K^cV.

lombféle io tetemeniről.

EN Istenem, niomorult feiem, menni-
re tartozom tegedet szeretni, mu-
tasd meg ennekem: mennire tartozom
dicherni, ielench meg, mennire szükség
keduesnec lennem, ielench meg enekem.
Zörögy vram onnan folyúl erős szozat-
tal, az en belső szütemnec füleben, tanech
es szabadech meg engemet, es dicherni
foglac tegedet, ki teremptettel engemet,
midön semmi volnec, föl tamasztal enge-
met, midön megholtam volna, el tapla-
laltal minden iauaiddal, ifusagomról fog-
ua: Ez heaban valo férger, az bűnben
meg possáttat, minden draga aiandekid-
dal neueléd, es taplalád. Nyilatkozta
meg nekem Dausdnac kulcha, ki meg
nyicz, es senki be nem tesz, valakinec
meg nyitod: be teszed, es senki föl nem
nyitya,

nyitja, valakinek be teszed: vilagossagod
 nac aytaiat nyisd meg ennekem, hogy
 be mehessék, lathassák, és érthessék, és tel-
 lyes szíuel felőled vallást tehessék, mert ir-
 galmassagod fölötté igen nagy raitam, és
 ki mentetted lelkemet, az pokolnac fene-
 kerül. Vram Istenünk, mely chudalatos,
 és dichóseges szent neved, ez egész föld-
 dón, és nichoda az ember, hogy megem-
 lekezzel felőle? auagy az embernek fia,
 hogy meglatogatod útét? Vram, az szen-
 teknek remenlege, és erős kő tornyoc: En
 Istenem lelkemnek csete, ki által cset, és
 ki nekül meghaloc: szemeimnek vilagossá-
 sága, mely által latoc, ki nekül meg nyo-
 morosom, szíuemnek vigasága és lelkem-
 nek öröme, tellies szíuemből szeretni fog-
 lac tegedet, tellies elmém, és minden bel-
 ső és külső tagaimnac részeiuel, mert elő-
 szőr szeretettel engemet, És honnan va-
 gyon ez ennekem, ő mennek, földnek, és
 az melifegnec teremptőie, ki semmi io-
 sagomnekül nem szükőlködől? bonnam
 vagon ez, hogy szeretettel engemet? O-
 bólchesség ki az nemaknac szaiokat föl-
 nytod; ő ige, ki által lettec mindenec, vi-

ISZ: AGOSTON MAGAN VALO

latkoztasd meg számat, es adgy dichere-
tre valo szozatot, hogy hirdethsem min-
den io tetemenidet, melyeket velem che-
lekettel kezdettul fogua: Inhol vagyoc-
miuel hogy teremptettel engemet, es
hogy engemet teremptennel, es az töb
teremptet allatid közze szamlalnál o-
roktülfogua el rendeltel, minec előt-
te még kezdetben valamit cheleked-
nel, minec előtte az eget ki terriesz-
tened, midön az melisegec még nem
voltanac, az földet nem teremptetted
volt, az hegyeket föl nem allattad vala,
az kut friecki nem fakattac vala: Es mind
ezeket melyeket teremptettel, minec e-
lőtte az ige által chelekedned, hogy en
teremptet allatod lennec, igassagos bi-
zonios esmeretteddel, meg esmerted, es
hogy teremptet allatod lennec, akarrad.
Es ez dolog kegielmes Vram, honnan va-
gyon ennekem magassagbeli Isten, igal-
massagos Attya, hatalmassagos teremptö,
es mindenkor szeled, michoda erdemem,
michoda io voltom nyerte, hogy mond-
hatatlan fölleges szened előt, teczenee
az en teremptesem Nem valac, es vala-

miue

miue teremtel engemet. De mi choda
 valamiue (Nem chóp vizze, nem tűzze,
 auagy madarra, halla, kigioua, auagy
 valami oktalan alfatta, nem kôue, vagy
 faua, sem azok között, kic nemec szerent,
 chac vannac, auagy lehetnec, es neueked
 hetnec, es érezhetnec, hanem mind eze
 fölôt akartad, hogy legyec azoc között,
 kiknec engettetet hogy legyenec, mert
 en vagyoc, es azoc között kiknec engete
 tetet hogy legyenec, neuekedgyenec,
 mert vagyoc, es neuekedem, es azoc kô
 zül, kic vannac, neuekednec, es éreznec,
 mert vagyoc, neuekedem, es érezec. Es
 nem sokkal, chac nem egyenlôül terem
 pttel az Angyalokkal, mert esmeretedre
 valo okosságot, vélec égenlôt vettem. De
 valamenite kisebb esmeretit az ember
 nec, azért mondam, mert az Angyaloc
 boldogságos esmeretedet imar el vettec
 szinről szinre, de en nalam chac reme
 segben vagyon: űc szinről, szinre, en tû
 körben, es messzeben latlac, űc tókelletes
 sen, en chac refzból esmerlec.

SZ: AGOSTON MAGAN VALO

AZ EMBERNEC KÖVET

kezendő meltofagarul.

DE midőn elű az tőkellefesség, minden az mi tezből vagyon meg üresülne, holot imar színről szinre meg latunc tegedet. Michoda tarthat meg min két hogy chac valamennyire legyűnc kilsőbec az Angyaloknal: kiket Vram az remenlegnec Coronaiával, mely tisztességel, és dichőséggel főlekefettetet, környülyettel, es meg Coronaszta, kiket Vram mint barátidat főlörte tisztetel: de mindenben egyenlőkce, es hasonlokca rettel az Angyalokcal: mert imeztis igazsagod mondotta, hasonloc az Angyalokhoz, es Istenec fia: Michodat, chac Isten fiaie, miuel hogy hasonloc lesz nec az Angyalokhoz: Bizonyara Isten fia lesz nec, miuel hog az ember nec fia, Isten fiaua let. Azert ezt magamban meg tekintuen, bizuast mondom, nem chac valamennyire alab renden vagyon az ember az Angyaloknal, nem chac hasonlo az Angyalokhoz, de fősőb, es nagyob az Angyaloknal

nal, mert ember Isten, es az Isten, ember, nem Angyal. Vgyan ezen okbol aztis mondom, hogy böchületesb teremtetet allat az ember, mert az mely ige kezdetben vala, Isten az Istenben, az ige, mely által az Isten monda, legyen vilagossag, es vilagossag len, az az, az Angyali természet: az ige mely által mindeneket teremtetet kezdetben az Isten: vgyan azon ige, meg testesüle, es bennünc lakozot, es lattuc az üdichőseget: imhol az dichőség mely által dickekedem, midön vgyan bizonyal dickekedem. Imhol az en örömem, mely által örüendezec, midön fölötte, es beülegessen vigadoc. Vram en Istenem, lelkem nec élete, es telles dichőség: vallast teszec azért Vram Istenem te neked, holot engemet okossaggal föl öltet tetuen teremtetettel, az Angyalokkal chacnem egyenlőül alkottal: mert tökéletességben talaltathatom igned által, hog az Angyalokhoz hasonlo lehessec, es valaszrot fiaid közzé szamlaltathassam, egyetlen egy igned, szent fiad által, kiben kedued tölt: Az egyetlen egy örökös, egyenlő természetű, es örökce való Iesus

32! AGOSTON MAGAN VALO

Christusunc egyetlen egy Vruc, es meg
valtunc vilagosettonc, es meg szabade-
tonc, által. Ki közbe iaronc te nalad, sze-
meinknec vilagosetoia, mi elertunc, szaba-
dettonc, es egyetlen egy remenfegunc,
ki minket maganal fölötteb szeretet, ki
által meg keszerttetet bizodalunc va-
gyon nalad, es tökellertes erős remense-
gunc, es hozzád való iarullalunc, miuel
hogy hatalmat adot, hogy Isten fiaua
lehesse nec mind azoc, kie szent neuben
hisznec. Dicheretet mondoc Vram szent
neuednec, ki engemet szent szinedre, es
abrazatodra terempeittel, ilyen mondo
hatatlan dichőség nec el vetelere alkoly-
matossa tettel, hogy Isten fiaua lehetec:
Ezeket az fáe nem chelekedhetic, auag az
kőuec, de közönfeggel minden ingo do-
goc, melyec mozognac, neuekednec, az
leuegő, es eltető égen, tengeren, es föld-
dön, miuel hogy hatalmat, nem adot az
Isten szent igeie által űnekic, hogy Isten
fiaua lehesse nec, mert okosságoc nin-
chen, miuel hog ez az hatalomis az okos-
sagban vagyon, mely által az Istent esme-
riúc, hanem ez hatalmat az emberek nec

atta,

atta, kiket okos lelekben teremtet hasonlatosságára, és tulaidon szemeliere. Es Vram bizonyára malasztod által ember vagyoc en, és malasztod által fiadda lehetec, de űc azza nem lehetnec. Honnan vagyon ez ennekem leg nagyob igasságom, tókellertes magasságom, és minden teremtet, allatok közöt való kezderem? Honnan vagyon Vram ennekem ez, hog fiad lehetec, melye űc nem lehetnec? Te vagy vram, ki örökce vagy, ki mindeneket eczermind teremtetted. Egyetembe teremtetted az embert, és oktalán allatokat, kőueket, és az földnec szep zól dulefit: mert erdemec elől né vetted űket, auagy io voltoc, mert mindeneket chac io voltodbol teremtetted. Egyenlőc voltac teremtet allatid az erdemekben: mert semmi erdemec nem volt. Mert talaltatoc azért beuebben malasztod az okos allatban, hogy sem mint az tób teremtet allatokban? mért nem vagyoc olyan mint űc közönfeggel, auagy űc egyarant, az mint vagyoc en egyedül? michoda az en erdemem? michoda io teremtemim? hogy engem vsy teremtetted.

hogy

1 SZ: AGOSTON MAGAN VALO

hogy alkotmatos lennec, Isten fiaua va-
lo letelte, es itülóc azt meg tagadnad?
raul legyen vram, hogy en ezt valyam.
Tulaidon chacio voltod, irgalmassagod,
chelekette ezt, hogy edessegednec refzel
teteseben lehetnec. Az irgalmassag azért,
melyel semiből teremptettel engemet,
engedgye vram nekem, hogy halat ad-
hassac mind ezekről te neked, mig it sza-
randoksgaban budosoc.

*AZ ISTENNEC MIN-
denhatóságáru.*

MINDENHATÓ szent kezed, szüntelen
mindenkor egyedül, es egyen
teremptette, az menybeli Angyalokat,
es földön chuzo, maszo fergeket, nem föl-
segesb leuen amazokba, sem kisseb ime-
zekben, mert mint hogy nem különb
köz terempheti az Angyalokat, azon-
keppen leg kissebbic fergek is: es mint ho-
g más különb kez, az egeket né alkothatta,
azonkeppen különb kez né teremphet
leg kissebbic zöld levelet is: valamint sem
fát nem teremphet, egyeb szent kezeid
vel, vgy chacegy hai szalat sem chinalhat
feiet.

fejerre, auagy feketeue, szent kezed ki-
 uül, hanem mindenható kezed, kinec
 mindenec egyenlőül lehetegesec: Mert
 nem lehetegesb ű nala egy fergechket,
 mint az Angyalt teremteni: Es nem le-
 heretlemb az egeket ki terieszteni, mint
 az fanac egy leuelet: nem könyeb nala
 egy haifzalat, mint egy egelz testet for-
 malni, sem nem nehez b ez földnec ke-
 rekseget vizen helyhezetni, mint az vi-
 zeket az földön meg tartani: hanem va-
 lamit akart, mindeneket meg chelekedet:
 valamit akart az egeken, földön, es ten-
 garen, es minden melisegekben, engemet
 tis minden allati kőzöt, az mint akarta,
 vgy alkotot, hatalmas volt rea, tuttais
 chelekedtet. Bizonyara vram szent ke-
 zed, hatalmas volt, hogy kőue, madarra,
 kigyoua, auagy más oktalan allatta te-
 remphetne engem: iolis tutta, de nem
 akarta, mondhatatlan io voltaert. Mert
 nem vagyoc azért en kő. fá. auagy vala-
 mi oktalan allat: mert io voltod igy ren-
 delte, es hogy igy rendelned, erdemim es
 löl nem vettec engemet.

32: AGOSTON MĀGAN VALO
AZ ISTEN CHELEKE
detinec meg foghatatlan/sagarul.

Honnan vagyon Vram ennekem ez,
honnannannac dicheretim, hogy
dicherhesselec tegedet, mert valamint na-
lannnekul teremtetted, az mint elottet
teezet, szinten vgy, dichereted vagyon
nalannnekulis, valamint kellemetes elot-
ted: folleges Vram szent szined elot valo
dichereted, remagad vagy. Dicherienec
vram tegedet minden alkomanyid, szam
lalhatatlan nagy voltod szerent: meg
foghatatlan Vram az te dichereted, szivel
meg nem fogatic, saynac, es aiakaknac
merreke ala nem vettetic, fuleckel nem
hallattaric, mert ezec mind elmulnac, de
dichereted Vram orokce meg marad. Az
gondolarnac kezdete vagyon, elis ve-
gezodic az szozat zeneg, es elmulic, az
ful hal mely hallas meg szunic, de diche-
reted orokce meg marad, ki lehet azert
az ki dicherhesse? Kichoda az emberec
kozol, hogy hirdesse dicheretedet? diche-
reted orokce valo, es el nem mulando. Az
di

dicher tegedet, valaki el hiszi, hogy te magad vagy az dicheret. Az dicher, valaki maga felől el hiszi, hogy dicheretedhez nem járulhat: örökce való dicheret, mely soha el nem mulic, chaz benned vagyom az mi dicheretűnc, benned fog dicheretet venni az en lelkem. Mi tegedet nem dicherűnc, hanem magad magadat, magad által magadban, nekünkis dicheretűnc vagyom te benned. Igaz diceretűnkis akkor vagyom, midőn tőled veszüc, midőn az világossag, helen hadgya az világossagot, mert te igaz dicheret, oľzogatod az dicheretet. Es valamikor maľtul, nem tőled varunc dicheretet, mind anniszer dicheretedet el vesztiűc, mert az, el mulando, de az tied örökce megmaradando. Ha ez mulando dicheretet kerűsűc, az veghetetlent el vesztiűc, ha azt kiuannyuc, ez heűsagost ne szerűsűc. örökce való dicheret vram az, melytul minden dicheret, ki nekűl semmi dicheret ninchen. Azert nalad nekűl nem dicherhetűc tegedet: Ha velem leszes dicheretűc tegedet: ki vagyoc vram en magamban, hogy dicherhetűc tegedet:

SZ: AGÓSTON MÁGAN VÁLO

por, hamu vagyoc, meg holt eb, es dögle-
letes büdőfleg vagyoc en, fereg, es rothas-
das vagyoc en: ki vagyoc vram en, hogy
dicherheselectegeted, vram erőfleg nec
Istenc, minden test nec lelke, ki az örökke-
ualosagban lakozol: nem de az ióterfe-
gec dicherike az vilagot, auagy az halal
az életet? te vagy az vilagossag, en főret-
segec, te élet, en halal? Nem de az heü-
sag dicherie az igazsagot? te vagy az i-
gazsag, en emberi allat hasonlóa lettem
az heüsaghoz: Azert vram dicherhetle-
ke tegeted: Nem de az en nyomorusagim
dicherneke tegeted? Nem de az gonosz
szellet dicherie az io illatozast: Nem de
az ember nec halandosaga, mely ma va-
gyon, holnap le vettetic dicherie tegeted:
Nem de az rothado ember ald, es di-
cherie tegeted, auagy az ember nec fia, ki
chac fereg? Nem de az bünben foganta-
tot, születtet, es neveltetet dicherie tege-
det? Holot az bünös nec szaiaban nem
kellemetes az dicheret. Azert en vram
Istenem, dicherien teged meg foghatat-
lan haralmassagod, meg környekezhe-
tetlen bölcheseged, es mondhatatlan io
voltod,

voltod, dicherien tegedet fólseges kegyelmességed, beuelkedő irgalmasságod örökce való erőd, es Istenféged. Dicherien tegedet mindenható erőféged, mond haratlan nagy kegyességed, es szereteted, mely által teremtetel minket vram Isten, lelkenec igaz életre.

*AZ ISTENHEZ FŐL E
melt remenségről.*

EN pedig teremtetel általod, szarnyad arnyeka alatt, io voltodban remenlec, melyel teremptettel engemet, segelyed teremtetel általodat, melyet io voltod alkotot. Ne vessen el gonozságommiat, az mit io voltod chelekedet: ne legyen semmiue nyomorult állapotom által, az mit nagy kegyelmességed vegezet, mert mi haszna leszen teremptesednec, ha rothadásra megyec? Inkab heaban alkotade az embereknek minden fiait. Vram, te teremptettel engemet, igazgásd az mit teremptettel, kezeidnec alkotomait, en Istenem ne vtald meg: semiből szerzettet engemet, vram ha nem vezersz.

N ismeg

SZ: AGOSTON MAGAN VALO

ismeg semmiue leszec. Mert vram, vala-
mint nem voltam, es semiből teremtet-
tel, így, ha nem igazgacz, magamban
semmiue változom. Vram en életem, ne
vesse el gonoszságomban: Ha nem teremp-
tetel volna, nem volnec, hogy alkottal
im vagyoc, ha nem igazgacz, mindgyart
nem leszec, mert sem érdemim, es io te-
temim nem erőltettenc, hogy teremp-
tanel, hanem kegyesseges io voltod, es
kegyelmessged. Vram en Istenem, az a
szeretet, mely az teremtetse kiszettet,
könyörgőcbition rea, hogy vezetli en-
gemet. Mert mit használ szeretedet, hog-
teremtetsemre erőltetet, ha nyomorusa-
gimban el kel vesznem, es hatalmas karod
nem igazgat engem? Azon irgalmasság-
erőltessen vram Isten, az meg szabadeta-
sra valamit teremtetel, az mely inde-
tot, hogy terempched, az mi teremtetue
nem volt. Azon szeretet győzőn meg,
mely meg birt, hogy teremprenel, mert
mast sem kisseb, mint akor vo't, holot a-
zon szeretet remagad vagy, ki minden-
kor azonul talaltatol. Meg nem rőuidül-
tec vram szent kezeid, hogy meg nem
szas

szabadethassanac, meg sem nehezűltes
 fülcid hogy ne hallyanac, hanem verke-
 im chelekettec ofzlást kőzted, es kőzöt-
 tem: az sőtetseg, es vilagossag kőzöt: az
 halal kepe, es élet kőzöt: az heűsag, es i-
 gazsag: az holdhoz hasonlo változo élet-
 tum, es óróc életed kőzöt.

A Z G O N O S Z. K I V A N,
sagoknac kőteliről.

EZEC Vram az sőtetseg nec arnyeki,
 melyekkel be burettattam, ez meli-
 seges, es homalyos foghazban, melyben
 haniat homloc buruluan fekűszöm, meg
 föld kelyen az nap, es az arnyekoc el tauoz-
 zanac, es vilagossag legyen erőd nec va-
 stagsagan: Az vrnac szozattya erőben,
 az vrnac szozattya mondharatlan nagy-
 sagban leuen, mondgya, legyen vilagos-
 sag, es tauozzanac el az arnyekoc, ielen-
 en szarazsag, es az föld neuelyen zöld
 fűeket, mely, magas leuen, szent orsza-
 godnac igazsagara valo gyümölcsöt hoz-
 zon, es erélyen. Vram attyam en lstenem,
 igaz élet, ki által mindenec élet, es ki

SZ: AGOSTON MAGAN VALO

nekül mindenecholt szamban vanna, ne hadgy el engemet az gonosz gondolatokban, szemeimuec szempтеленseget tauoztasd tñlem: Tauoztasd tñlem minden gonossagokat, es orczatalan bolond elmet, ne adgy ennekem, hanem biritad sziuemet, hogy szñntelen felñled emlékezec: vilagosch meg szemeimet, hogy lassanac, es elñttñd òrókce valo dichñseggel fñl ne fualkodgyanac, hanem alazaton erchenec, nem magoc fñlót valo chudalarossagban. Az mi iobbod felñl vagyon, azt lassac, bñl felñl, melyec tauul vanna tñled, ne szemlelyec, szemed bñri viselyec iarasomat, mert azoc kerdecic meg az embernechait. Ronch el gonosz kiuanfagimat, nagy edes voltoddal, melyet el reitettel azoknac, kic felnech tegedet, hogy kiuanyalac tegedet, òrókce valo kiuanfagal, hogy ez hamissagoktul vonñattatuan, es meg chalatuan, belsñ izem, az edesset keserñnech, es az keserñt edesnech itelye: az vilagosfagot sñtetsegnec, es az sñtetseget vilagosfagnac tarcha, hogy legyen modgya szabadsagomnac, enni szamntalan chalarcsagos hanyartatot

tot tór, es chaptatoc kőz őt, melyeket ellenlegem kezsetet vrainnac szinen, azért hogy meg foghassa az bűnős lelkeket, melyekkel rakua ez egész világ: melyeket az ki iol meg tekintet, szolas nekül el nem halgatta, ezt monduan, valami vagy on ez világban, vagy testi kiuanfag az, auagy szemek nec heűfaga, auagy ez élet nec dőlős keuelysege. Imhol vram, tellyes ez világ minden gonosz kiuanfagok nac foitogato kőteluel, melyeket kezsettec labainknac, es ki futhat el ezec kőzűl bizonyara chacaz, valakitul el veszed az szem nec kiuanfagit, hogy ne ki uanya latas nac kiuanfagit, valakitul el veszed az test nec kiuanfagat, hogy meg ne fogattassac az testi kiuanfagtul, es valakitul el tauoztatod, az szemtelen, es bolond esztelen elmét, hogy nagy alnoc kul meg ne chalattassac ez élet nec keuely segetul. O mely boldog, valakiuel ezt chelekeded, mert vetec nekül mulic ki ez világbol. Most kerlec azért en iduózet tóm, segech engemet, ne effem el ellense gim nec orzaioc elót, meg fogattatoc alnoc kőtelekcel, melyeket kezsetettec

12: AGOSTON MAGAN VALO

az en labaimnac, hogy meg görbebec,
eshaychac az en lelke met, hanem iduól-
segem nec erősege szabadich meg töl-
engemet, ne talallianac meuctest belo-
lem az en ellensegim, kic giuóltec tege-
det: kely föl Vram en Istenem, en erő-
segem, es eloszlanac az en ellensegim, es
futamianac el szined elót az kic giuól-
tecedet, mint az vias el olvad az tűz
elót, vgy vessenes el az bünöföc sent szin-
ed elót: es en el reitezzem, szined nec rei-
techeleiben, hogy fiaddal örucndezec,
minden iauaidal be telliesedet. Te pe-
nig Vram Isten, az aruaknac Attyoc, nio-
m. multaknac edes Anyoc, halliad fiad-
nac kialtasit, es teriezd ki szatnaidat,
hogy ellenseginc elót, alaioc futhassunc,
Israelnec erőseges tornya, ki nem alu-
szol, nemis suniadofol oltalmazuan Isra-
elt: mert nem aluszic, nemis szunaidos
az ellenseg, mely Israelt ellenzi.

AZ EMBER NEC NYO

*morusagarul, es Isten nec io tetes
menyiröl.*

OVilagosság melyet más világosság nem lit, oly világ, melyet más világ né szemlél: oly világosság, mely sötét soggal illet minden fenyeleget: oly világ mely meg vakot minden kilsó világot, világosság melytől vagyon minden világosság: Világ melitől minden világ vagyon, világ, melihez hasonletuan egiebb világ, chacsötetseg, melyhez hasonletua egiebb világ chactemerdekseg: oly világosság, kinel minden sötetseg világ, kinec minden homalyosfeketeseg világ: oly világ, mely fölöt, semi vakság nem kódóskódic, semi halyag meg nem tompet, melyet semmi tauulvalóság ki nem rekeszt, melyet soha semi arnyec el nem valaszt.) Világosság mely mindeneket meg világoserttas, eczermind, szüntelen, es egyesen: nyelyen el fenyelegeted öruenieuel az melisegre, hogy lassalac minden felől te gedet temagadba, magamat te benned, es mindeneket alattad, Ne tauozzal el tődem, hogy ne neuekedgienec tudatlanlagimnac arnieki, es meg szaporodgianac szamtalan vetkeim mere

SZ: AGOSTON MAGANVALO 1

nalad nekül mindenec sötetsegec enne-
kem, mindenec gonofzac, mert naladne-
kül, igaz, egyes, es főlső io nekül, sem i-
nem lehet. Ezt vallom, ezt tudom Vram
Istenem, hogy valahol vagyoc naladne-
kül, mindenit gonofzul vagyon dolgom
kiuólletted, nem chac magam kiuól, de
magambanis, mert minden tellies kaz-
daglag az mi nem en Istenem, ennekem
chac szükség az: hanem meg elegendem
midőn dichőseged nekem meg ielenic.
Cheleked azért Vram en boldog életem,
hogy nyomorufagomat valliam előrted,
holot io voltodnac egyessegetől, minden
ioknac kut feytüle z időszerent valo tet-
tető ioknac sokfele letele miat el eszuen
tefti erzekesegim által vgyan meg osz-
lattattam, es az egytől soctesze sakattam
midőn beusegem, niughatatlan munka
ala vetet, szükségem meg sokasoduan,
holot külömb külömb fele dolgokat kő-
uettem, de tellyesseget egyiktül sem ves-
hetem, mert magamban meg valtoztat-
hatatlan Istent, egest, nem talallac vala, el
oszthatatlan iot, kit meg talaluan sem-
nekül nem szükségőlködöm, kit meg nyer-
ucu

uen semmit nem faldáloc, kit biruan minden kiuanfagom meg szünic, holot telies vagyoc: iay niomorufagnacniomofufaga, midön niomorult Lelkem tüled el tauozic, melyel mindenkor beue'kedic, es örüendöz, es köüeti ez vilagot, melyel szüntelen szükölködic, es faydal. Ez vilag kialt, im el fogöc, te penig Vram ellenkezel, azt monduan im meg könyeb betlec, mégis gonoffagimnac hailadozafaf, inkab köüeti az meg fogyatkozatöt, hogy sem az tellyefettör. Nyiluan az en gyarolofagom ez: lelkem nec igaz oruofa, gyogyich meg ütet, hogy vallaft tegyec neked, lelkem nec iduöffege, telyes iziuemböl, minden io voltodert, melyekkel legeltecz engem iffiufagomtul fogua, ag idöm nec venfegeig? neked könyöröc, tennen magadert, ne hagy el engemet: tetemptettel engem, midön nem voltam, meg valtottal, holot el vesztet vala, meg holtam vala, az halothoz le szalottal, halandofagot magadra vettel, hogy kirali szolgadhoz iüttel, hogy meg valtand, magadat erette attadshogy en él nec, az halalt, föl vettet, az halalt meg

SZ: AGOSTON MAGAN VALO

győzted, engem föl eperetettel, midőn ma-
gadat meg alasztattad. El vesztém volt,
az bűnben elő mentem volt, el adattam
vala, erettem iúrtel, hogy ki váltanal en-
gemet, es annira szeretettel, hogy dragala-
tos veredet árrul adnad erettem: en ve-
ram magadnal inkább szeretettel engemet,
mett meg holtal erettem. Ekkeppen, il-
lyen draga valtsaggal visza hoztál, az
szamkiuertesből, meg szabadattal az
szolgálatul, ki vontal az bűnteresből,
neueden hittal engemet, szent vereddal
meg bellegeztel, hogy emlekezeted örök
ke nálam lenne, szíuemből soha ki nem
esne, ki erettem el nem valec az magos
keresztfatul: Meg kentel engem azon ola-
ial, melyel kenetet voltal, hog túled Chri-
stustul, keresztienec neueztetném. Imhol-
tenyereden meg ieczettel engemet, hog
szüntelen emlekezetedben legyen, de
vgy, ha enis mindenkor felőled emleke-
zem: es ekkeppen mindenkor szent ma-
lasztod, es irgalmassagod elől vet enge-
met, mert soc, es nagy veszedelmekrul
gyakorta meg mentettel engemet, en
szabadattom: midőn el teueledtem, az
igaz

igaz vtra vissza hoztal: midőn verkez-
tem meg dorgaltal, holot tudatlan vol-
tam tanítottal: bankottam meg vigaz-
taltal, kezegeben esuen meg erőflettel,
el esuen föl emeltel, fön aluan tartottal,
iaruan vezeltel, hozzád iüen be fo-
gattal, aluan meg otalmaztal, midőn
kiáltottam, meg halgattal engemet.

e . e

HOGY AZ ISTEN ÖRÖK
ke való tekintessel nezi, az embes-
reknek chelekedetit.

EZEKET, es soe egyeb fele iokat che-
lekettel velem, en vram Istenem,
lelkemnek élete, melyekről gyönyörűse-
ges volna szüntelen szolanom, es gon-
dolkoduan mindenkör halat adnom, es
dicheretet mondanom io voltodert, tel-
lyes szíuemből, esmemből, es erőmből,
kilső, es belső ragaimnac minden részei-
ből: En vram Istenem, boldogsagos edes-
seget éreznek, es esmernek, valakic ben-
ned gyönyörködnek. De hatalmas sze-
meid, semmi tökéletességet bennem nem
latta-

SZ: AGOSTON MAGAN VALO

lattanac, szemeid az napnacfenét folyúl
hagyuan, az embereknek minden vrait
tekentelic, az veghetetlen melisegeket,
es minden heleken, nezi szüntelen az ior
kat, es gonoszokat. Miuel hogy minden
nek fölöt vagy, egyetemben be töltes,
mindenüt eppen ielen leuen, mindenek
nek gondgyokat viseled az mit teremp
tettel, mert semit azoc közzül nem gyü
löltel, valamit alkottal, így az en lepeles
metis, es vraitmat eszedbe veszed, es eiel
nappal otalmomra vigyas, minden nyom
dokimat szorgalmatossan meg igyezi
uen: örökec valo ör allo, mint ha az é
gekről, es földrul elfeletkeznel, es teremp
tet allatidra, de egyéb dolgaidrais, mint
ha sem gondod nem volna, chac ream
figgesztetted szemeidet, mert változha
tatlan latsodnac vilagossaga, semit nem
neuekedic, midön egyet lacz, meg sem fo
gyatkozie, ha mikor sokat, es külömböz
zőket szemlelsh: mert valamint egyet
tökeletessen, es eppen lacz, azonkeppen
egyenkent mindeneket, noha magoc kő
zöt külömbözőket, tökeletessen egya
rant, eppen valokat, eppen latrya szem
iducc

időnc fenyeſſege. De mindeneket , vgy
 lacz mint egyet, es egyet mint minden-
 ket , egészen minden őſztal , es változas,
 auagy fogyatkozás nekül. Azert egészen
 vagy az időncet helyesuołtaba időnekül ,
 engemet egészen ſzűntelen latuan , min-
 tha egyebet nem kellene nézned: Es így,
 őltalmam mellett allasz, mintha minden-
 ekről el feletkezted volna, es mintha thac
 rcam akarnal figielmezni, mert ſzűntelen
 magadat mutogatod , keſzen magadat
 ayanlod , midőn engemet is keſzen ta-
 lalsz , valahol történié lennem , el nem
 tauozol, miuel hogy mindenűt vagy , vgy
 aniera hogy akadecnekűl meg találhat-
 lac valahőua megyec: ki által lehetec, ne
 veszec el nálad nekül, ki nekül nem lehe-
 tec: Vallom vgyan hogy valamit cheleke-
 szem , iobban latod nálamnal , ki chele-
 keszem, mert valamit ſzűntelen munkal-
 kodom , egyetemben ielen vagy , vgy
 mint őrókce Valo nezőie , minden gon-
 dolatoknac, indulatoknac győniőrkő-
 desek nec, es minden chelekedetim nec. Es
 lótted Vrá mindenkor kiuanſagom, elő-
 ted minden gondolatom, Vram te latod

SZ: AGOSTON MAGAN VALO

az leleknek iüetelet, l^orelet, es menetelet, mert chac egyedul iteled minden lelkeket, es ha az gyöker keserü, auag esdes, melyből szep leuelec fakadnac kiüöl, es teried nec, belöl chac magad iteled. lobadon magad tudod az gyökereknek belsö veleieket, es rökellertesben vege-re megy: nem chac az igyekezetet, de meg gyökere veleiet, es belit, igassagos vilagoddal meg találod, azokat meg szamlalod, nezed, es föl ieczegered, hogy meg fizes kinec kinec, nem chac igyekezeti, es chelekedeti szerent, de meg az belsö gyökérnek el reitet bekeiürtis, melyből az chelekedö nec igyekezeti szarmaznac. Az mire igyekezem midön chelekedszem, valamit gondoloc, valamiben gyöörködöm iol latod, füleid hallyac, lzemid lattiac, es eszekben veszi, meg ieczod, rea figyelmesz, es kóniuedbe beitod, vagy io, vagy gonosz az, hogy az vatan az ioert erdemet adgy, az gonoszert büntetesi, midön az kónyuec meg nittatnac, es azokbol iteltet nec, valami meg vagon kónyueidbe irua. Es ne talantan amaz mondasod leszen ott, melyec nekünc

nekünc mondal: az ű vegeket iol eszem-
ben veszem: es az mit felöled mondanac
Vram: mindeneknec vęget chac ű szem-
leli: mert Vram minden chelekedeteknec
szandekos vęget tekented inkab, hogy
sem az munkanac chelekedetit. Es midőn
ezt szorgalmatosson eszemben vesem en
Vram, erős, es rettenetes Istenem, nagy
felelemel, es pirulással meg haborosom
pironkoduan, miuel hogy nagy szűkleg
vetteter mellenc, hogy iol, es igazan e-
lyünc, kie mindeneket az minden lato, es
itelő biro elöt chelekezünc.

HOGY EMBER MAGA
*altal, Isten malasztia nekül semit
nem cbelekedhetic.*

AZ testben lakozo leleknek minden
hato erős Istene, kinec semei az A-
dam fiainac minden vrain talaltatnac.
születerec napiatul fogua, holtig, hogy
meg fizes egyenkęnt chelekedetec sze-
rent, vagy ioc azoc, auagy gonoszoc,
mutasd meg minden akadekimat, hogy
valhassam niomogult állapotomat, mert
magam

SZ: 'AGOSTON MAGAN VALÓ

magam feleltuen azt montam, hogy semmi nekül nem szűkölködöm, kazdag leuen, nem tuduan hogy niomorult szegeny vagyoc, vac, mezetelen, szegeny, es könyörületes. Azt hittem hogy valami vagyoc, holot semmi nem voltam, moudec, bölche lezec, es ime eszteleennec talaltattam. Gondoltam okosnakis magamat lenni, es ime meg chalattam, mast latom hogy mind chac az re aiandekod, mely nekül semmit nem chelekedhetünc, holot Vram ha az varast nem otalmazandod, chacheaban munkalofzic az vigyazo. Igy tanettal meg engemet, hogy meg esmernem magamat, el hattal, meg probaltal, nem magadert hogy meg esmernecl engemet, hanem magamert hogy meg esmernem magamat, mert az mint jelentem Vram, azt hittem hogy valami leheffen belólem, gondoltam hogy magamaltal elég legyen mindenre, eszembe nemveuen, hogy fölseged vezzerlenne engemet, mind addig, mig valamenire meg vonad rólem magadat, es magamban el esem, akor latam, es nyluan meg esmerem, hogy engemet vezzerlettel, es
hogy

hogy elestem, magamtul törtent, hogy
 föl költem irgalmaslagodból: Meg ny-
 latkoztatad szemeimet, es föl serkentel,
 vilagosítuan engemet, ottan meg tapa-
 sztalam, hogy kesertes ala vettetet em-
 bernek minden élete ez földön, es hogy
 előtted nem dickekedhetic ez testben,
 egy élő emberis, meg sem igazul minden
 élven: mert vagy loc, vagy keues, mind
 fölseged aiandekia, minden mi kazdag-
 sagunc, chac bün: miből dickekedhetic a-
 zert minden test? nem de az bünrol? Ez
 nem dichőség, hanem nyomoruság. De
 nem dickekedhetike az iobul? nem de
 masebol? Tied vram az io, tied az dichő-
 seg, mert valaki maganac dichőséget ke-
 res az tiedbül, es nem teneked, lopo, es
 lator az, hasonlo az órdóghöz, ki dichő-
 segedet igyekezet el orozni, mert valaki
 aiandekidbol akar dichertetni, es dichő-
 segedet nem keresi, hanem chac magaet,
 effele noha aiandekidert dichertettec az
 emberektul, de túled vgyan szidalmazta
 tic, miuel hogy aiandekidbol nem dichő-
 segedet, hanem tulaidonát keresi: valaki
 penig az emberektul dichertetic, túled

32: AGOSTON MAGAN VALO

Szidalmaztatuan, itelet napian előtted,
az emberektul meg nem oralmaztatit,
meg sem szabadul, tuled el karhozta-
tatot Azert en vram, ki még anyam me-
heben formaltal engemet, ne engedgy
effele szidalomban esnem, hogy orczam-
ra hannyac, mint ha igyekeztem volna
dichósegedet el orozni, mert szükseg,
hogy tied legyen az dichóseg, mienc az
orcza pirulas, es nyomorusag, de min-
den gonos, ha raitunc nem akarsz kónthó
rülni: Vgy vagyon vram kónyörüls min-
denken, es semit azokbol kiket teremp-
tetel nem gyűlöls, es ioszagodbul részef-
tecz, aiandekiddal kazdagetuan vram
bennűnc: mert szereted az szegenyeket,
es meg kazdagettod minden iauaiddal.
Imhol vrá nyomoruftac te fiad vagunc,
kisded seregechke, nyisd föl kapuidat, es
enni fognac az szükőkódóc, be telyesed-
uen dichernec mind azoc, kic keresnec te-
gedet. Tudom vram, vallomis tanetafod
vran, hogy chac azoc, kic szegenyeknec
esmeric, es valyac, előtted magokat, kaz-
dagulnac meg, mert valakic magokat
kazdagoknac yelic, holot szegenyec, min-
den

den kazdagságotul ki te késztetne. A-
 zert vallást teszec vram, en lstenem sze-
 gensegemról, es legyen fölsegede telyes
 dichóseged, mert minden io valami io al-
 talam lett, chupan chac te aiandekod. V-
 ram vallást teszec, valamint oktattal enge-
 met, semi egyeb nem vagyoc, hanem me-
 ró heűsag, halalnac arnyeka, es nemine-
 mű sötetleges meliseg, heaba valo űres
 föld, mely aldomasod nekűl semit nem
 teremphet, gyűmölchőt sem hozhat e-
 gyebet pironkodasnal, bűnnel, es halal-
 nal. Ha valaha valami ioszagom volt,
 mind túled vettem, valamiuel biroctied,
 es túled vagyon, de midűn el estem, min-
 denkor az sarban fekűnnem, ha föld nem
 emeltel volna, mindenkor vakon talal-
 tatnam, ha meg nem vilagosítottal vol-
 na engemet. Hogy el estem, soha föld nem
 kőlttem, ha kezeidet nem nyitottad vol-
 na, midűn föld tamasztottal, szűntelen el-
 estem volna, hanem tartottal volna, gya-
 kran el estem volna, hanem vezerlettel
 volna. Ekképpen vram malasztod, es ir-
 galmassagod, szűntelen elöluct engemet,
 meg szabadetuan minden gonosztul,

SZ: AGOSTON MAGAN VALO

meg váltuan az el multakból, es etóffet-
uen az következendőkrol, el vagdasuan
előttem az bűneckötelit, el vűuen min-
den bűnre ingerlő okokat, es alkolmatof-
ságokat, mert ha ezeket velem nem che-
lekedted volna, ez világ bűneben keue-
rettem volna. Tudom vram, hogy oly
vetec ninchen, melyet az ember cheleke-
dét, hogy más ember azonokat nem che-
lekedhetne, ha az teremptő Isten el ta-
uozig, kitul az ember teremptetet: mert
te igazgattal vram engemet, es ennekem
hogy az hazaslag töresben, es egyeb fe-
le bűnökben ne keuerednem, malasz-
rot, es irgalmassagot engettel.

AZ ^eÖR^eDOGROL, ES SZAM- talan kiserteriről.

IME az kiserető nem vala, es hogy ne
lenne chelekedted: idő, es alkalmas
hel nem talaltatec, es hogy ne talaltatnec,
chac egyedül miueled. Ielen Igen az kiser-
ető, alkolmatos idő, es hel adatec, de hog
neki ne engednec, meg tartoztattal. El
iűue

iúue az főtetleges kesertő valamint va-
 gyon, es hogy ütet meg ytálnám enge-
 met meg erőstetettel. El iúue az főlfegy-
 uerkedet kesertő nagy erőuel, de hogy
 raitam győzedelmet ne vehetne, meg
 zablazad ütet, engem erőstetuen. El iúue
 az kifertő, vilagossagnac Angyalaua val-
 tozuan, es hogy meg ne chalna, meg fed-
 ded ütet, es hogy esmernem, meg vilagos-
 settal engemet: mert ű amaz mondhatat-
 lan nagy Sarkany, veres, borzat, az idős
 kigyó, ki őrdóg nec, es Sathannac hiuat-
 tatot, hét feie leuen, es tiz szaru, kit ter-
 reptettel, hogy az mondhatatlan ten-
 gert ingerlie, es iaczottassa, melyben szam-
 talan allatoc rópós nec, őregec, es kichiñec,
 azaz, k ülőmb fele nem ű őrdógóc, kic cief,
 nappal egyebet nem chelekesznec, hanem
 hogy kórnyűl iaruan, keresc az kit meg
 emesztheffene, ha ki nem szabadetto
 űket, mert ű amaz regi Sarkany, ki az pa-
 radichomnac gyóniőrűsegeben termec, es
 kezdetec, ki merges farkau, az egnec
 harmadic reszet chillagiual vonsza, es
 azokat az földre bochatty, ki mergeuel
 az föld nec vizeit meg főrtőzteti, es veszt-

SZ: AGOSTON MAGAN VALO

ti, hogy az iuo emberek meg hallianaca
ki az araniat vgy terieszti mint az fárt.
azon bizakoduan, hogy Jordan vize, ka-
romlo szaiat astat follia, es ki azza let,
hogy senkitől ne folyen. Es ki otalmaz
meg mardozasatul: ki teriet szaiatul, ha
nem chac te en vram, ki ez nagy Sarkan-
nac fejt meg rontottad? Segely vram
bennunc, teriedz ki reanc szarnyaidat,
hogy szine elől az Sarkannac, szarniaid
ala futhaisunc, es paisoddal otalmaz meg
gonosz szaruaitul, mert minden igyke-
zete szüntelen chac ez, hogy az túled te
remptetet lelkeket el nyelye. Es azert
kialtunc hozzad mi istenunc, szaba-
dech meg minket, ez mindennapi ellen-
segünkötől, ki, vagy aluszunc, auagy vigya
zunc, eszunc, de akarmit chelekedgyunc,
minden módon, eyel es nappal raitunc
minden mestersegeuel, es chalardsagiual,
neha nyluan, neha titkon, merges nyloit
ellenuncigazgattyá, hogy lelkünket el
veszesse, es meg ölye. Mégis vram oly
gonosz az mi cztelenségunc, hogy noha
szüntelen lassuc az Satannac föl tátot sza-
iat, mellicel kész el nyelni bennunc, me-
gis

gisaluszunc, es tuniasaginkban puhasko-
dunc, mint ha bizuast iartharnanc, es sza-
badon elötte, ki egyebet semit nem ki-
uan, hanem hogy veszeffen bennunc:
Mint ellenseg, hogy ölyön, szüntelen vi-
giaz, alomnekül: mi penig magunc otal-
mara, almunkbol nem akarunc föl serken-
ni. De ime labainc elöt meni szamtalan
féle tört hant, es vetet minden életünket
külömb fele czaptatokkal, es lépekkel,
hog lelkünkbe veszeffen, be töltué. Azert
ki leszen szabadé akadekot szerzet az kaz-
dagsagban, tört vetet az szegenisegben,
lepet hant etelünkben, italunkban gyö-
niörüsegünbe, almunkban es vigiazalunk-
ban, beszédinkben: nehez hágchoz emelt
minden chelekedünkben, es életünkben
tartoztato gonosczközöket hiuter. De
en vram szabadech meg minket, az va-
daszoknachaloytubes minden keszeret-
tó beszédetől, hogy dichereter adhasfünc
neked monduan, Aldot az vr, kit raga-
domanyul nem ada ellensegünce eslesfo-
gay közze: lelkünk mint az veréb az ma-
daras halojabul ki szabadula, el szaggat-
tatecz az hallo, es meg szabadulanc.

SZ: AGOSTON MAGANVALO
HOGY AZ ISTEN, VI.
lagossaga az igazaknac.

AZERT vram Istenem, es vilagossa-
gom, nilatkoztsad meg szememert
hogy lassac, es vilagodban iaruac, ne a-
kadgiac meg ellenlegem nec, koteleben.
Mert vallyon ki kerulheti el szamtalan
hant les helyeit, es ellenzo haloit, ha nem
latangia? es ki lathattya, valakit vilagod-
dal meg nem ekeszettes? mert u az so-
tetsegek nec Attya, haloit vgy reitegeti
sotetlegeben, hogy senki el ne kerulhesse,
valaki azokban az sotetsegekben talalta-
ric, mert azoknac az sotetsegek nec vala-
kic fiai, vilagossagodat nem lattyac, mely-
ben az ki iar, soha nem fel, mert valaki
nappal iar, meg nem utkozic, de az ki
eiel iar, meg serfzic, miuel hogy vilagof-
sag, u benne nem talaltatic. Vram te vag
az vilagossag; es az vilagossag fainac, vi-
lagossagos fenyessege. Te vagy az nap, ki
el nyugouast nem tucz, melyben fiaid
minden serelem nekul iarnac, es ki nekul
valakic iarnac, sotetsegeben vannac, miuel
hogy

hogy teged ez föld kerekfegenece vilag-
 iat, magoknál nem talállyac, Im napon-
 kent lattyué, mennel touab tauozic va-
 laki róled igaz vilagoffag, annal inkab
 minden bűnökben be keureszic, es men-
 nel melyebben az főtetsegben vagyón,
 annal keuesbe lattia az vton el hant tó-
 róket, et köteleket, azért keuesbet ősmet,
 gyakortabbis el ragattatic, es esic azok-
 ban, de az mi rettenetesb, effeset nem
 tudgya, valaki penig maga efeset nem
 erti, annal keuesebbe gondolkodic az föl-
 kelesről. Tepenig enyram Istenem elmem
 nec vilagoffaga, most imar vilagosch
 meg szemeimet, hogy lassalac es ismerics
 lec, hogy hanijat homloc ellensegim elót
 el ne effem, mert azon munkalkodic az
 mi ellensegűnc, hogy vgyan ki gyomlal,
 lion bennűket, kit, kerűnc tegedet, tegy
 semmiue színűnc elót, es oluadgyon el,
 mint az vias közelgetuen az tűzhöz:
 mert vram ű az első, es vtolso lator, ki
 tanachot tartot hogy dichósegedet el
 touailana: holot föl fualkoduan, es emel-
 keduen, meg hafada, es orczaiara alla efec
 es le veted űtet, az szentseges heliről, es

SZ: AGOSTON MAGAN VALO

az tűzes kőeknek közepiből, mellyeknek közepin jár vala: Es maft en elettem Vram Istenem, miutra le eset, nem szűnic fiadat haborgatni, Es bszulagódra főlleges kiraly igiekezie teremtet allatodát el veszteti, mellyet mondhatatlan io voltod abrazatodra teremtet, kit keuelisege miat el vesztet: De mi erőffügünconch meg ütet, minec előtte minket iuhaidat meg emelzen, es vilagosch meg, hogy lathassuc az köteleket, mellyeket készttet, es ki szabadulhassunc hozzád ó Izraelnec öruendetessege. Es mind ezeket en vram iobban tudod, ki iol esmered versengeset, es kemenyeges haythatatlan nyakat: Ezt sem vgy beszélsem, mint ha ütet mutogatnam, holot mindeneket lach, es semmi gondolat nalsad titkon ninnen, hanem főlseged labai előt ellensegem ellen panaszt teszec, örökce valo biro, hogy ütet tartoztasd, es minket fiadat iduózech, kiknec erőffegec vagy egyedül, mert vram főlótte alnoc, chauargo, es igyenetlen az mi ellensegünconch, es chauargo vtrai, könyen meg nem esmertetnec, sem abrazatnyas

nacszine, hanem ha meg vilagosfettas,
 mert mast imit, mast amot vagyon, neha
 barannac, neha farkasnac, neha sötetseg-
 nec, neha vilagnac ielenti magat, es min-
 den redbeli szinekbe, helekbe, es idóbe,
 az dolgoknac változasi szerent, küdöm-
 böző kifereteket rendel. Miert hogy az
 szomorukat meg challya, úis bankodic,
 hogy az óruendezőket meg iaczottassa,
 vignac ielenti magat, hogy az lelkeket
 meg chalhassa, vilagossagnac Angialauz
 változic, hogy az erőfeket meg nyomis
 barannac iattatic, hogy az szeledekert,
 meg emesse, farkasnac ielenic: Ezekert pe-
 nig chelekeszi, az külömbféle kiferetetek
 necszine alatt, nemelieket eyeli felelemel
 retteget, nemelieket nappal valo rópól-
 ló nyilakkal, nemelieket az sötetsegeben
 valo dolgokkal, nemelieket az déli ör-
 dóggel? mind ezeknec meg esmeretire,
 ki talaltatic alkolmatos? chalard rauassa-
 git, ki esmerheti t ruhainac szinet, ki ni-
 latkoztattia meg? es fogainac gömbölyü
 seget, ki tudhattya? ime mérges nyilaic
 tegezében el reitette, es alnockötelit vi-
 lagossagnac szineuel be fedezte, melyert
 nagy

SZI AGOSTON MAGAN VALO

nagy nehezen esmerhetni meg, hanem ha töled vram mi remenlegűnc, meg vilagosetratunc, hogy mindeneket lathasunc. Mert nem chac az testnec chelekedeiben, melycc nagy könnyen meg tapasztaltatnac; nem chac az vetkekben, de meg az lelki chele'edetekben is, fölöttre esmeretlen melifeges akadekokat reiteget, es az iosagos chelekdedeknek szinc alatt, minden vetkeket, fölöltöztet, es az vilagosfagnac Angyalaua változic. Ezekcel esoc szamtalan akadekokcal igyekezie ellenűnc, az Belialnac fia, az Satan: ő hatalmas Istenűnc, ki mast otoszlany, neha Sarkan' niluan, es alatomban, kin, es benn, egy es napal inche'kedic, hogy lelkűnket elragadhassa. De vram ki meg valatas, es hatalmas minden benned remenlőket, szabadich meg tūle, hogy ű maga felől faidalmat szenuedgyen, fölseged penig élő Istenűnc, aldattassal, es dichöldesszel mi bennűnc.

AZ ISTENNEC IO
tetemenyiről.

EN

EN pedig szolgáló leányodnac gyer-
 meke, ki magamat kezeid alá aian-
 lom, nyomorult dichegetimel, vallast te-
 szete neked, telyes szíuemből en szaba-
 dettom, es elmemben hozom minden ve-
 lem tet iauaidat, melyeket chelekettel
 velem iffisagomtul fogua, minden ele-
 temben. Tudom vram, hogy az hiala-
 datlansag fölötte vralatos előtted, mely
 minden lelki gonosznac gyükere, es vala-
 mi szarazto szel, minden iot el egetuen,
 irgalmassagodnac kut feiet be rekeszt-
 uen, melyel az meg holt chelekedetec,
 töbzför meg nem hálnac, es az elő chele-
 kedetec meg hálnac, hogy töbzför meg
 ne talaltassanac. Azert vram halat adoc
 neked, hogy hala adatlannac ne talaltas-
 sam en szabadettom, mert meg váltottal
 engemet. Hanszer nyelt volt el imar amaz
 Sarkany engemet: de vram, torkabol
 ki vontal. Hanszer vetkeztem ellened, es
 ű kezen allot, hogy be nyelyen engemet,
 de en vram lstenem meg otalmaztal, mi-
 dön ellened alnokul cheleketttem, parau-
 cholatidat meg szeguen: keszen volt ű
 hogy

SZ: AGOSTON MAGAN VALÓ

hogy el ragadna pokolra, de meg tiltot-
rad útet. Ellened vétettem, mégis otal-
maztal, tőled nem feltem, mégis meg ó-
riztel. Tőled el tauozom vala, szamszan-
dekcal, az ellenfegnevetem vala magam,
de útet rettegeted vala, hogy el ne vinne
engemet. Ilyen iokkal latogacz vala V-
ram, es en nyomorult nem esmerem va-
la: Ekkeppen sokszor az őrdőgnecc torka-
bul meg szabadetottal, az orofzlannac,
es pokolnacszaiabul ki vettel, noha nem
tudnam, szamtalanfzer vissza hoztal, mert
ala szalottam az pokolnac kapuiaig, es
hogy be ne mennecc meg taztoztattal: kő-
zélgetec vala az halalnac kutiaig, es azt
chelekeded, hogy meg ne foghatnanac.
De ez testi halalbolis gyakorta ki vettel,
én szabadettom, midőn nehez betegse-
gecc tartananac, midőn soc veszedelem-
ben volnec, tengeren, földön, tűztul, es
fegyvertul, es minden karrul otalmaztal,
szüntelen mellettem leuen, irgalmassa-
gossan meg szabadetuan. Iol tuttatd v-
ram, hogy ha az halal akcor meg nyomor-
volna engemet, az pokol fogadot volna
magahoz, es örökce el karhoztam volna,
de

de nagy irgalmasságod, es malasztod c-
 től vet, meg szabadetuan mind testi, es
 lelki halaltul, en vram Istenem. Ezeket,
 es soc egyeb io tetemenidet mutattad
 hozzam, vac voltam, es meg nem esmer-
 tem, miglen meg vilagosetanal: mast a-
 zert lelkem nec vilagossaga, en vram Iste-
 nem, eletem, mely által élec, szemeim-
 nec vilaga, ki által élec. Ime meg vila-
 gosletottal, es esmerlec tegedet, mert ala-
 talad élec, es halat adoc neked, noha ala-
 valot, es kisdedet, semiben nem egyen-
 löt, velem tet iauaiddal, valaminemü ta-
 laltatic gyarlosagomnal, azzal aldlac, es
 dicherlec, mert chac te vagy egyedül, az
 en Istenem, irgalmassagos teremptom, ki
 lelkünket szereted, es semit azoc között
 nem gyülös, valamit teremptettel. Im-
 hol vram első en vagyoc az bünösök kö-
 zöt, kiket meg váltottal, hogy irgalmas-
 sagos kegyessagedről egyebeknec peldat
 adgyac. Elöl szamlalom fölsegés io vol-
 tódat, mert az pokolnac fenekeről ki szat-
 badetottal engemet, egyczer, mászer,
 harmadszer, de szaszzer, es ezerszer, es en
 szüntelen az pokolra futottam, te pedig
 vilza

SZ: AGOSTON MAGAN VALO

visza vonta: es ezerszer igazan el kar-
hottathatal volna, ha akaratos let volna.
Nem akartad, mert az lelkeket szeretted,
es az poenitencia tartasert hallatlanna
tartod, es esmeretlenne mutatod az em-
bereknek veuket: En vram Istenem, irgal-
massagid folotte sokasoc minden vraid-
ban. Mast imar latom vram ezeket, es vi-
lagossagod altal esmerem, el fogy lelkem
mondhatatlan irgalmassagodon, mert ki
szabadottad lelkemet az vtolso pokol-
bol, es eletre hoztal. Tied legyen azert
hogy elec, es magamat mindeneftul ne-
ked aldozom. Eges lelkem, minden szia-
uem, es testem, minden eleuensigem ne-
ked elyen, en edes elterem, en Istenem,
mert te szabadottal meg engemet, hog
mindeneftul birnal: egeszen fol epetet-
tel, hogy vissza nyerhetnel. Szeretlec a-
zert vram en erom tegedet, szeretlec
meg mondhatatlan vigalagom: elyen
imar az en elterem, nem magamnac, ha-
nem neked, mely nyomorulagimban el-
vesztet vala, tamasz fol irgalmassagodba,
ki irgalmas vagy, es irgalmassagos, es
szamtalan irgalmassagid ezerenkent a-
zokhoz,

azokhoz, kic neuedet szeretic. Vram Istenem, én szentelesem, azért hattad parancholatidban, hogy szeresselec, relyes elmemből, relyes erőmből, erősségemből, es sziuem nec minden belső részeiből: Orankint es minden szem pillantásban, mellicben irgalmassagodnac iauaiual győniörködöm, es elee. Mert szüntelen el vesznęc, de mindenkor vezerles engem: szüntelen meg halnec, de meg eleuenettes engemet, es minden szem pillantásban magadat hozzam kötelezed, midőn szüntelen nagy io voltodat velem közlőd; Valamint azért, semi kised idő ninchen minden eletemben, melyben io voltoddal ne ellyec: azonkeppen szükség, hogy semi idő ne talaltassec, melyben szemem előt io voltodnac emlekezete ne forogion, es hogy ne szeresselec minden erősségemből. De chac ezt sem chelekedhetem, hanem ha meg aian dekos engemet, kitől vagyon minden ionac aiandeka, minden fő ionac közlese, az vilagossagnac Attyatul szarmazuant kinel vastozas ninchen, auagy külömbseg nec homalioffaga, mert nem az futoie

SZ: AGOSTON MAGANVALO

avagy akároie, hanem csak könyörülese,
de, hogy szeressüncteged. Tied vram az
ajandec, kie minden io, paranchold hog
szeressünct, ad meg az mit paranchols, es
paranchold az mit akars.

AZ SZERETETNEC

buzgóságáru.

SZERETLEC vram Istenem, es szüntelen
siobban kiuanlac szeretni, mert bizo-
nyara minden mezu el edesb vagy, min-
den tejjnel hizodalmasb, minden vilago-
nal fenyesseb. Azert minden aranyal, es
züstnel, draga köveknel, keduesb vagy
nalam: Valamit chelekeizem vala ez vi-
lagban, nem teczenec vala nekem, nagy
edessegedert, es házadnac ekeffegeert,
melyet kedueltem. O szüntelen égő tűz,
mely soha el nem aluszol, ő idő valogatas-
nekül valo szeretet, mely soha meg nem
chillapodol, geriesz föl engemet: Geriesz
föl mindeneffül, hogy mindeneffül sze-
resselec tegedet: mert keuesbet szeret az,
valaki melletted máftis szeret, melyet
nem eretted keduel. Szeretlec vram te-
gedet.

gedet, mert előb kedveltel engemet, de hol talalyac arra valo szollast, hogy ki ielenthessem szereteted nec ielet, főkeppen melyekkel hozzam voltal, szamtalan ioretemenidert, melyekkel kezdettul foguaföl neueltel. Mert az teremptes nec ajandeka vtan, midön kezdetbe kepedre, es abrazatodra teremptettel, böchüluen, es föl emeluen az töb allatok közöt, kiket alkottal, szent szined nec vilagoffagnaua meg nemesetuen, melyel meg ieczetted szuem nec folsó küszöbet: melyel az erzekenseg ala vetet, es erzekenseg nekül valo oktalan allatoktul meg valasztottal, es valami keuese az Angyaloknal alab rendeltel. Keues volt Isten seged elöt ez, hanem mindennap bizonyos, es mondhatatlan nagy ajandekkel, szüntelen taplaltal, es mint kilded gyenge fiadat, vilagoffagnac emleieuel vastagetottal, es tartottal. Es hogy telyes mi voltom szerent szolgálnec te neked, valamit teremptettel, szolgálatomra attad mind azokat.

HOGY ISTEN MINDENT

az ember nec /szolgálatyára rendelt.

SZ: AGOSTON MÁGAN VALÓ

MINDENKET az emberneclabai a-
 la vetettel, hogy az ember egye-
 dül alad vetterne, es hogy az ember
 enupan tied lenne, minden teremtet al-
 latidon vralkodot az ember. Ez kilsó
 dolgokat az testert teremtetted, az te-
 stert pedig az lelekert, az lelket magad-
 ert, hogy chac neked szolgálna, tegedet
 egyedül szeretne, hogy tegedet biruan
 öröme lennel, ez alatta valokat pedig
 szolgálatyara, mert valamie ez égekne
 kerckébebe vanna, az emberi leleknel
 mind alab valomely azért teremtetet,
 hogy az fölleges iot ottön birnaia, mely-
 nec elveteleuel boldog lenne, melyhez
 haragazkodie, minden ez alat valoknac
 változó alhatatlanságot folyúl hagyuan,
 amaz mondhatatlan fölsegnec, melynec
 abrazatyat magan követeskeppen vife-
 li, az örökce való halhatatlanságnac abra-
 zatyat, nagy tisztaságon meg lattya.
 Akcor, azokcal az iokkal gyönyörködni
 fog, az vrnac hazaban, melyeknec egy-
 máshoz való hasonléttasaban, ezec, meli
 lyeket latunc, seminec tartatnac: Azoc
 ám

ám az szépségek, melyeket semmi szem
nem látot, semmi fül nem hallot, ember-
nec szíueben ingyen sem őrlöt, melyeket
kezzeret az Isten maga szererőince. Es
ezeket vagy adando vram az lelkeknee:
vgyan ezekkel vidamettod szolgálidnac
lelkeket naponkent, ki az lelkeket szeren-
ted: mit almelkodom ezen vram Iste-
nem, holot kepedet tiizteled, es abraza-
todat, mely nec hasonlatossagara terem-
tettene. De az mi testünknekis, noha
meg rothadasba, es nemtelenségbe va-
gyon, de meg engedted, hogy az égek nec
fenyességet lathassa, meg farradhatatlan
szolgaid, az nap, es hold által, melyec pa-
ranholatod szerent eiel, es nappal szol-
gálnac: szerelmes fiad, hogy szelet erezi
zenec, az leuegő égnec ríszta voltat en-
getted: hogy hallananac, az zengések nec
valtozo külömbsegit engedted: hogy az
szagoknac gyönyörűsegit érezzec, az sza-
glást attad: hogy koszthatnanac, gyönyö-
rűleges izeket teremtetted: illeteresre min-
den testi remerdekséget engedted: seget-
ségül szükségekben barmor által, az ge-
gek nec madarit, es tenger nec halait, kí-

SZ: AGOSTON MAGAN VALO

lomb fele gyümölcsöket elesegekre ren-
deltel: Oruosságot az földből mindenfe-
le rohdadás, es betegség ellen teremtet-
tel: mindennemű nyomorúságnac ellen-
kező vidamságot készetettel, mert irgal-
mas vagy, es kegyelmes, es edenyünket
esmerted, mi fizekafunc leuen, holot
mint az saát, ollianoc vagyunc kezedben.

HOGY AZ IDO SZE

*rent valo iokbul esmertetic meg az
menyei tanachnac nagy volta.*

NYlatkozzec meg hozzam nagy ir-
galmasagoddal, es vilagosságoddal
ekéscet megköniérgőc, hogy anival in-
kab k... latkozzec: mert az aprolekból
es latható dolgokbul, esmerituc meg az
lathatatlan dolgokat, szentseges Istenunc
es teremptönc. Mert ha enni iot, acz en
Istencm ez halando testünkert, az meni-
ből, es leuegő egből, földből es tengerből
az az vilagosságbul es sötetsegből, har-
mathból, es zapor esőből, szelekből es
esőkből, égi madarakbol es halakbol, ok-
talan állatokbol, es fákból, es az meg
szani.

számlálhatatlan fűneknek, es földi gyűl-
 mólchóknak, es egyéb fele teremtet álla-
 tidnac szolgálattokbul, kie egy más va-
 ran ideicknek rendi szerent szolgálac,
 hogy meg unt keduetiensegünket könie
 beched, minemű mondhatatlan iocle-
 hetnecazoc, mellicket kezesetettel az re-
 ged szeretóknek, azokban az menyei ha-
 zakban, holot színről színre kezdűnc lat-
 ni. Ha enni iot chelekettel ez tómlóc-
 ben, mit kezdesz mielni az palotabanc
 nagioc es szamtalanoc vram, ó egeknek
 kirallya, io tetemenyid: Mert holot ezec
 igen ioc, es gőnyörűsegesec, mellicket
 mind ioknac es gonofzoknac közönse-
 gel osztogacz, mineműeclészne azoc az
 ioc, mellicket chac az ioknac örtel.
 Ha eni szamtalan aiand... va... melic-
 ket mast, mind barátidnac es ellenfegid-
 nec egy arant osztogacz, melyre ede
 feces győniörűsegesec, melyeket tulai-
 don chac barátidnac kezdesz aiandeko-
 ni. Ha enni örömel latogacz ez firalom-
 nac napian, meniuel kezdes gazdagetta-
 ni az mentjegző napon? Ha ez tómlóc
 enni győniörűséget foglal magaban, ez

SZ: AGOSTON NAGAN VALO

igaz hazunc, miuel nem leszen telyes? sem
minemülzem kiüfletted né latta, melye
ket szeretőid nec keszetettel, mert mond
hatatlan számtalan fölleged rendi sze-
rent talaltatnac. neuezhetetlen edessegid
melicket szeretőid nec el reitettel: mert
nagy vagy yram en Istenem, meg fogha-
tatlan, es fölleged nec veg nem talalta-
tic, bőlcheseget nec szama nirtchen, sem
kegieffleged nec metteke, es azért sem ve-
ge, sem szâma, es metteke fizetesed nec:
hanem valamint nagysagos vagy, azon-
keppen aiandekid nagyoc, mert tennen
magad vagy az fizetes, es aiandec, min-
den igazan kereskedő szolgaidnac.

AZ ISTENNEC EDES

*sege, minden vilagi ielen valo kesea
rűseget el vesen.*

EZEC vam en Istenem, mondhatat-
lan nagy io voltod, szentek nec szent-
telőic, melyekkel ehező haidnac szűksege-
ket be töltöd, mert te vagy az ketsegeben
esettek nec remenlegec, az el hagyattak-
nac vigalaga, te vagy az remenleg nec Co-

ronaia.

ronaia, mely dichóssággal föl kelesztetet,
 es az győzelmeknek kelesztetet. Te
 vagy az koplaloknak öröke való telieffe
 ge, mely az ehözöknek adatic. Te vagy az
 öröke való vigasztalás, ki chac azoknak
 adod magadat, valakie ez vilagnak örö-
 met, veghetetlen vigasagodert meg vta
 lyac, mert az kie itt kinzattatnac, róled
 meg vigasztaltatnac, es valakie kenszen-
 uedesebben reszelzülne, örömedbenis
 reszelec leszne, Mert senki nem vigaz-
 taltathatic mind az ket vilagbá, senki sem
 öruendezhet itt, es az más vilagon, ha-
 nem szűkseg hogy egiket el veszeffe, ha
 az masikat meg akaria nyerni. Ezeket mi
 dön ez gletbe gondolom vram en vigaz-
 talom, nem akar lelkem meg vigasztal-
 tatni, hogy az örökce való öröme mel-
 tonac talaltasse, mert melto hogy elve-
 fessen tegedet, valaki kiüöltted másban
 akar öruendezni. Kerlec magad által veg-
 hetetlen igassag tegedet, ne szenuegy va-
 lamihéuságos örömben vigadnom, ha-
 nem kerlec keseredgyenec meg minde-
 nec, hogy chac egiedül talaltassal edesse
 lelkemne, ki böchülhetetlen edesse

SZ: AGOSTON MAGAN VALO

vagy, mely által minden keferülegce meg
edefeldne, Edeffeged szent Istuannac az
parakból szedet köueket melyel agyon
verte, meg edesette: Edeffeged szent Ló-
rincznec rostelliat meg edesette: Edeffeg-
gedert, nagy vigan mennec vala az Apo-
stoloc az ű ellenegyült tanach elől, mi-
uel hogy meltoknac talaltattanac szent
neuedert szidalmat szenuedni. Nagy ó-
rómel, es bizodalomal megien vala szent
Andras az keresztfara, mert edeffegedhez
siet vala: Ezen edeffeged az Apostolok-
nac feiedelmit annira meg edesette,
hogy egye az keresztfat valasztana, az
masienyakat eles fegiuer ala, nem retten-
ne vetni. Ennek meg veteléért szent Berta-
lan tulajdon bótet ada: Ezt hogy meg
kostolhatna szent lanos, az merges po-
hart irtozas nekül meg iua. Ezent mihe-
len szent Peter meg kostola, elfeledücn
ez földieket, mint ha meg reszegetet vol-
na, föl kialta: Vram io mi nekünc it len-
nünc, chinaliunc három hailekokat, it
maradgyunc, elmekedgyünc, mert sem-
nekül nem szükölködünc. Eleg vram
hogy latunc tegetet. Eleg cny edeffeg-
ben

ben meg tellyesedninc: Ime chac valami kiseded részt kostola meg Peter, edessegednec, es minden egyeb edessegeket meg vna: mit gondolsz hogy beszellel volna, ha veghetetlen Isteni edessegedet kostolta volna, mellyet az teged felöknecc elreitettel? Ez mondhatatlan edesseget, amaz szűzis meg kostolta vala, ki ról oluassuc, hogy nagy örömei es dichekedesszel mene az tömlőczbe, mint valami lakodalomra. Vgy gondolom hogy ezen edessegedet kostolta volt meg amazis, ki így szollot: Vram mely mondhatatlan szamtalan nagy volta vagyon edessegednec, melyet elreitettel azoknac kiteged felnec? Intuen minketis, kostollyatoc, es lassatoc, mert fölötte edesseges az vr: Ez vram az boldogsag, melyet varunc hogy meg adcz mi nekűnc, melyert szűntelen vitezkedűnc, melyert eges nap magunkat öldököllyűnc, hogy igaz életedben, neked elheffűnc.

*HOGY ISTENBEN SŰK
seg lenni minden remenségűnk nec
es sűkűnc kívansaganac.*

Te

SZ: AGOSTON MAGAN VALO

TE penig vram, Izrael nec varakodasa
 es kiuansaga, kihez fohazkodic az
 mi sziuunc napokent, sie es ne kefel, kely
 föl hies, es iüy el, ki hozuan minket az
 nehez tömlöczből, hogy laent nevedet
 valhassuc, es vilagossagodban dicheked,
 gyünc. Nijsd föl füdeidet, az Aruac kényü
 hullo kialtasira, kie hozzad kialtnac. Mi
 Attianc, mi kenierünket ad meg ne-
 künc ma, melync erőssegeuel iarthassunc
 eiel, es nappal, mig nem el iussunc Oreb
 hegy ehez, mely nek d szenteltetet. Es en
 leg kisseb minden cheledid között, Atya
 Isten, es en erősségem midön ielenc meg
 sz: szined elöt, hog mast a ki időszerent
 vallast teszec tolad, örökec valhassalac.
 Boldog leszec, ha dichóseged nec latasara
 be bochattatom, ki adgya azt nekem, hog
 túled oda bochattassam? Tudom vram,
 tudom, es meltatlannac vallom maga-
 mat, hogy hailekodban be menyec: de
 cheleked mondhatatlan tisztessagedert,
 es ne ves benned bizo szolgadat piron-
 sagra. De ki megyen be szentleges hais-
 lekodban, hogy hatalmassagidat meg es-
 meric

merie, hanem ha magad föl nyitandod? Es ki nyittya föl, ha be teszed, es zarolandod? mert ha elrontod, senki föl nem epetti. Es ha valamely embert be rekesztes, ninchen ki meg nilatkoztasson: Ha az vizeket meg tartoztatod, mindenec elszarradnac, es ha ki bochatod ütket, ez vilagot fölfordettyac. Ha minden terempetet allaridat lemiue teszed, ki szol elled: bizonyara chac örökce valo igazalmassagodnac io volta, melyel mindeneket teremptetel, valamit akartal. Ez vilagnac alkotóia, te teremptetel minket, azért vezerly, es igazgas minket, ne vataly meg, mert aikomanyid vagyunc. Es vram mi Istenünc, saár, es fergec leuen, örökce valóságodban be nem mehetünc, hanem ha be viszes beünc, ki semmiből mindeneket teremptetel.

HOGY IDV Ö SSEGVNC

Istentül vagyon.

EN pedig kezeidnec aikomanya, feleltmed alar, vallast teszec, mert kezienemben nem remenlec, es segyuverem meg

SZ: AGOSTON MAGAN VALO

meg nem szabadet engem, hanem szent
iob kezed, es karod, es orczadnac vila-
gossaga. Egyebkent ketsegben esnem,
mert remenlegem chac te vag, ki teremp-
tettel engemet. mert el nem hagyod az
benned bizokat. Te vagy vram, az turo,
es edesleges isten, mindeneket irgalmas-
sagod által rendeluen. Mert ha vetke-
zunc, meg szunc tiedde lenni, hanem
vetkezunc tied vagyunc, mert nalad be
vagyunc szamlaltatua: kőzönsegel mind
nyaian fa leuelec vagyunc, es minden é-
lő ember, chac heűsag, szel, es eletunc chac
szel ez földön. Ne haragudgyal vram, ha
el esunc, nyomorult aruaid, mert tudod
vram istenunc állapotunkat, es edenyünk
nec tőredekenseget. De inkább meg fog-
hatatlan erőssleges isten, az fa leuel ellen,
melyet az szel föl ragad, es hordoz, muta
tode hatalmadat az meg szarrat, es fony
at szalmat kergetedet. Nem de inkább
Israelnec őrókce valo kiralya, egy el ve-
ret ebet, el karhoztaczet de inkább egy
bolhat karhozatra veczet hallottuc ir-
galmassagodat, hogy oka nem vagy az
halálnac, nemis őruendes az holtaknac

veszedelmin: könyörgünc azért vram ne
szenued teremtet allarodon vralkodni
azt, az mit nem teremtetted. Mert ha
faldallod az veszedelmet, mi tarthat meg
vram, ki mindenható vagy, hogy szüntes-
len gyönyörködgyel szabadulasunkban.
Ha akarod meg szabadethacz engemet,
és penig, ha akarnam, sem chelekedhet-
nem, szamtalan nyomorusagim vannac
mellettem. Az akaras mellettem vagyon,
de az el vegezetre magamban erót nem
talaloc. Az mi io, azt nem akathatom,
hanem ha te is akarod: es az mit akaro-
kis, túlem nem lehet, hanem ha hatalmas-
sagod erőflet: de az mire eróm volnais,
neha nem akarom, hanem ha akarod
leszen, mikeppen menyekben, azonkep-
pen ez földön. Es az mit akarc, es lehet-
tis, nem érttem, es nem tudom, hanem ha
bölcseseged vilagoset meg engemet. Es
bár neha tudgyam akaruan, es túlem meg
lehesen, de bölchese gem nem tökelle-
tes, hanem útesen mulic el, hanem ha i-
gaz bölchesegetul segettettem: Akara-
todban vannac penig mindenec helyhez-
tetue, es senki nem talaltatic akarod
ellen

SZ: AGOSTON MAGAN VALO

ellen az ki rugodozhatnec, mindenek-
nec vra leuen, minden testen feiedelem-
seget tartuan az egen, földön, tengeren,
es minden melifegen. Legyen azert aka-
ratod mi bennűnc, kiken szent nened hi-
uattatot, hogy el ne veszen, ilyen nemes
terempter allatod, melyet alkotta, tizte
segedert. Es ki vagyon az aszonyalattul
születet ember, ki ilyen, es halalt ne las-
son, es lelket ki ragadgya az pokolnac
markabol, ha te egyedül meg nem szabas-
dettod, életet élet, mindeneknec életet,
ki által mindenec életet

HOGY AZ EMBER NEC

*akarattya erőtlen, minden ionac el
vegezesere, Isteni malaszt nekül.*

IM chacez elöt vallast teugceletemnec
dichósege vram lstenem, iduössegem-
nec ereie teneked. Tulaidon erőmben
neha remenlettem, mely erő nem volt.
Es midőn így akattam futni, ahol szinten
inkab hittem hogy alloc, fölörteb estem,
es hatrab marattam, hogy sem elől, es az
mit hittem, hogy meg nyerhetec, annal
meszeb

mérszab mult tőlem: Es így fokkeppen ke-
 sertes az en crómet: Mast esmerem hogy
 meg vilagosítottal engemet, mert vala-
 mit inkább gondoltam, hogy magam által,
 veghez vihete, azt leg keuesben vegez-
 tem: mert mondottam neha magamban,
 ezt chelekezem, amazt vegezem, sem
 ezt, sem amazt nem miuelttem, az akarat
 meg volt, de esközöc nem talaltattanac,
 modom volt neha, az akarat meg szünt,
 miuel hogy magam ereiben biztam.
 Mast penig aldlac vram Istenem, égnec es
 földnec a trya, miuel hogy nem maga ere-
 iebül vastagul meg minden feriu, hogy
 dichekedhesse előtted: minden maga-
 ban valo bizakodas bolondlag: mert
 nem az embertül vagyon, hogy akarthat-
 son valamit, es hogy azt megis cheleked-
 hesse, auagy hogy chelekedhesse az
 mit akar, auagy tudni az mit akar, es che-
 lekedhetic, hanem tuled vezerlettenec
 minden vtrai azoknac, kic nem magoktul,
 hanem tuled vallyac hogy igazgattatnac:
 könyörgünc azért mondhatatlan irgala-
 massagodert, legyen akaratod az szab-
 dettasra, az mit seremptettel, mert ha az

Q

karod

SZ: AGOSTON MAGAN VALO

karod meg valthacz, es szent akaratod-
ban vagy on iduössegünknek minden ere-
ic.

AZ ISTENNEC REGI
io tetemenyiról.

E MLEkezzel meg vram regi irgalmas-
lagidrol, melyel kezdetül fogua al-
domalodnac edessegeuel elől vettel,
mert minc előtte en szo'galo leanyod-
nac fia születne vram, en remenlesem
voltabanyamnac emleietü' fogua, elől ve-
uen engemet, vrainat igazgatuan melye-
ken iarnech, hogy dich' segednech hazahoz-
jurnec minc előtte anyamnac mehebe
formalnal, elmertel engemet, minc előt-
te születtetnem, valami neked teczet,
mind azt rendelted felőlem, el titkolt
vegezesidben: Melyec, es nichodaffac le-
gyenec titkos könyueidben felőlem meg-
itua, azt en nem tudom, azért fölőtte
rettegec: Te penig iol tudod mind azo-
kat, melyeket ezer esztendeig, az időne-
c egymás vran valo következesekből va-
rog, örökec valo szent szined elől imár
regen

regen meg lettene, és az mickóvetkez-
 ni fognac, immar voltanac. En penig
 ez létetleges ciélben alloc, mind ezeket
 nem tuduan, felelem és retteges szallog
 ream, holot latom hogy minden felől
 szamtalan vezedelem be lép engem, és
 hogy soe elensegektől vadaftatom, és
 mondhatatlan soe nyomorusagokkal ez
 vilagban kőrűl vetettem, és mind ezek-
 ben ez szamtalan nyomorusagokban, ha
 segetseged velem nem volna, ketsegeben
 esnem. De nagy remensegem vagyok
 felőled fölleges feiedelem, en Istenem.
 Es szamtalan irgalmassagodnac elmereti,
 mely nalad vagyok, f. I emeli elmemet,
 és előttem meg let irgalmassagidnac ie-
 lei, melyec születesemet elől vetec, és
 mast kiualtekeppen raitam ki nilatkozta-
 nac, és az jóuendő, rökelleresb, és job
 kegiesseged aiandekinac elvetelere, me-
 lyeket baratidnac tartas, az en remense-
 gemet neuelic és intic, hogy benned ör-
 uendezzen vram en Istenem, szent, és elő
 örömel, melyel szüntelen vidamettod
 iffiusagomat.

L 2

AZ

SZ: AGOSTON MAGAN VALO

AZ EMBEREC OTAL-
mara rendelt Angyalokrul.

VAlasztorkeppen kedueltel engem
en szerelmem, minc előtte sze-
retnel engemet, tulaidon abrazatodra
alkotal engemet, minden teremtet al-
latoc fölben helheztetuen: Mely melto-
sagot penig akkor tartoc meg, hogy es-
merlectegedet, kiert teremptettel enge-
met. Ennec fölőtte az lelkes angyalokat
crettem teremptetted, kiknec paranchol-
rad hogy otalmazzanac minden vtaino-
ban, hogy törtenetből labaimat meg ne
űffem az kőbe, mett ezec vigiaznac Hie-
rusalem varasanac kő falain, es az kőrn-
űl feküő hegiekre figielmeznec, az eieji
vigiazast meg őrizuen nyaiadon, hogy
valamikor mint az oroszlan, lelkűnket
el ne ragadgya, midőn nem talaltatnec ki
meg szabadettana, amaz regi kigio ellen
segűnc az őrdőg, ki mint az reuo orosz-
fany szűntelen kőrnűl iar, keresuen az
kit el nyen. Ezec az menyei Hierusalem
varasanac polgar tarsai, mely az mi fölő
anyanc,

anianszolgalatyarabochattatanac, azok
 ért, kicaz iduóffegnec örökösi leszec,
 hogy meg szabadechac űket ellensegek
 tül, es oralmazzac minden vtokban, eró
 sechec, es inchech, fraidnac imad sagit fölse
 ges dichósegednec szine eleiben föl vi
 gec. Mert szeretie szomszed tarsokat, kik
 ből az meg ^{not} égikaroknac epüle
 tit variac. Azert szorgalmatos gondui
 seleffel, es vigiazással környülüne jelen
 vannac, orankent, es minden helyen, seget
 segül leuen, es minden szükséginkben
 gondot viseluen, nagy szorgalmatossag
 gal kószttunc, es kózótted fölleges vrunc
 futosuan, fohazkodasinkat, es szópógesin
 ket hozzád föl viuen, hogy könyeb enge
 dalmet niethessenec kegyessegednel mi
 nekünce, es tñled kiuant malasztodnac als
 dasat hozzanc visza hozzac, velñnc iat
 nac minden vtainkban, ki s be iarnac ve
 lñnc, figielmet es szemeluen, mely aita
 rossan, es tisztteffegessen, ez hituan nem
 zetleg kózótt nyaiaskodgyunc, menni i
 gyekezetteles kiuansaggal keressñc szene
 orszagodat, es annac igassagar, minemű
 telelemmel, rettegeffel szolgálñnc, es

SZ: AGOSTON MAGAN VALO

Óruendezinc szíuünkneec vidamsagabola
Munkalkodokat segetnec, nyugodokat
oltalmaznac, hadakozokat biztatnac,
győzedelmefeket Coronaznac, az óruen-
dezókkal vigadnac, de azokkal, kik az te-
skarod felóled óruendeznec, az szenu-
dókkal szenuednec, de azokkal, kik, eret-
ted túrnec. Nagy gondom van, hogy vagy-
anc űnekic, szerelmekneec ercie, fölőtte
nagy mi hozzanc: Es mind ezec meg-
mondhatatlá dichősegednec szeretetiert,
melyel szerettel minket. Mert szeretic
űkis az kit kedüls, őrzic az kit oltalmas,
el hadgyacvalakit meg vecz, es az alnok
lagnac chelekedőit nem szeretic, miuel
hogy minden gonosteuót gyűlőtel,
elis veszted mind azokat, kik hazuglagot
beszelenec: valameniszer iot chelekeszűnc
az Angyalocóruendeznec, viszontac az
ördögóc szomorkodnac: valahanszer az
iotul eltauzunc, az ördögöt óruendez-
tettűnc, es Angyalidat örömóktűl meg-
fosztűnc. Mert örömóc vagyon egy meg-
terő penitentia tarto bűnűsön, de az ör-
dögneec egy igaznac penitentiaianac el-
hagiasan. Enged azért szent Artiam, hogy
Óruen-

Őruendezzenec felőlünk, hogy szüntelen
 dicherhessene teged mi bennünk, es ve-
 lee egy akolban vitetteffünk, hogy egyes-
 temben aldhafluc szent neuedet, embe-
 rekneec es Angyaloknac terempróiet. En
 magam ezeket elő számlaluan, aldhafluc-
 gedet dicheruen, mert io terempróid fő-
 lötte nagyoc, melyekkel föl dicherete-
 rel bennünk, Angyalidat szolgálataunkra
 aduan. Mindeneket az Emberneec atal-
 vala, valami talaltatot ez kereksegeben,
 es mind azokat keucsinec alettad, hanem
 azokat is hozza adad, melyec az eg földet
 talaltatanac. Dicherieneec vram ezert, min-
 den Angyalid, aldgyanac ezert, minden
 alkomenid, de meg az szentekis diche-
 tet mondgyanac. Őmi dichósegünec, enni-
 re dichóetuen föl minket, es számtalan ia-
 uaidal meg gazdagetuan. Chudalatos
 vram szent neued ez egész földön: mert
 michoda az ember hogy föl magaszta-
 lod üt, auagy szíued mit esedezie raitat
 azt montad regiféges igazság, minden
 gyönyörűségem, az ember fia közöt
 vagyon: Nem de az Ember rothadaset es
 az emberneec fia fereget. Nem de mind-

SZ: AGOSTON MAGAN VALO
nec hēufagoke, minden élő ember: es effe
lere meltoztatol szemeidet föl uirni, de
veled ütet iteletbe vinni.

AZ ISTENI VALASTAS.
*nac, es esmeretinec, mellyel öröktul fog
na mindent tud, méliuoltarol.*

TANECH meg engem veghetetlen
mēliseg, teremptő bölcheseg, ki bi
zonyoson meg mērted az hegyeket, es
halmokat, tōkellelessen allo, egyenes, es
igaz mertekben: az földnec nagy voltat
harom vyioddal föl függesztuen. Szeg
gezd föl ez testnecnehez lētelet, melyet
viselec, lathatatlan harom vyioddal, hog
lassam, es esmeriem, mely chudalatos
legy, ez egész földön. Vensēges, es regi
vilagossag, ki fenyeskettel minden vila
gossag elöt, örökece valo āgfasagos: ent he
gyeiden, kinēl nyilatkozua; es mezetele
nül voltanac mindenc, minec elötte len
nenc. Vilagossag, mely minden mocha
kot, es rutsagot vtal, mērt hogy tisztasa
gos, es szepleges vagy, azért, minemū gyō
nyörūseged lehet az ember fiai között
michoda

michoda egyessége vagyon az vilagossagi
 nac az sötetseggel? hol talaltatnac az
 emberben keduct gyönyörűségid? hol
 keszetettel en bennem föllleges voltod-
 nac melto hailekot, melyben be menuen,
 gyönyörűségednac keduct talalyads? tisz-
 ta vachoralo hel illet teged, tisztetto e-
 rő, ki chac az tiszta sziuektől lattatol, az
 bűnnel telyesedet, hogy nyerheti meg?
 Az emberben penig hol talaltatic affele
 tiszta templom, hogy be fogadgyon, ki
 az tisztasagot vezerled? ki chelekedheti,
 hogy az tisztatalan magbol fogantatot,
 tiszta legyen? Nem de chac te, ki egyedül
 tiszta vagy, mert az tisztatalantul, ki tisz-
 tulhat meg? lam meg az ó törueñszerentis,
 melyet attal az mi attyainknac az tüz-
 ben, ki egeti vala az hegyet, es az kőd-
 ben, mely fódózi vala, az sötetseges vi-
 zet: valamit az tisztatalan illet vala, tisz-
 tatalan volt. Mi penig mindnyaian, mint
 az aszonyalatnac természet szerent valo
 folyással meg fertezet ruhaia, oly vndo-
 koc vagyunc, az meg possat, es tisztara-
 lan gyűluesznec kouaszabol, es szarából
 szarmazuan, mely fertelmefsegünk nec

SZ: AGOSTON MAGAN VALO

Szeplőiet, előtted ki mindeneket lazz, el
nem reitheryűc, mert feiűnc homlokán
hordoz zuc. Azert tisztac nem lehetűnc,
hanem ha meg tisztettas bennűnc, ki
chac egyedűl vagy tisztta. Kőzűdűnc pe-
nig, kic az ember nec fiaí vag, unc, azokat
tiszttod meg, kikben kedűed tólt, hog
bennec lakozal, kiket nislileges. Irtett,
es meg foghatatlan, hozzá nem mehető,
bólchesege dne cíteletiből, mely minden
kor igaz, noha titkon vagyon, minden
erdemec nekűl, ez vilag e őt választot-
tal, ez vilagból hittal, ez vilagban meg
igazettottad, es e vilag vtan föl maga zta
lod. Ezt penig nem mindennel cheleke-
ded: mely dolgodon chudalkozuan, v-
gyan meg lankadnac ez vilagnac bólcheiz
Enis vram ezeket gondoluan, meg rette-
nec, es irtozom bólchesege dne, es tudo
manyodnac meliseges kazdagsagarol,
melyet en el nem erhetőc, es bizonyara
igaffagodnac iteleti meg foghatatlan,
mert azon egy sírból, nemely edűnt tisz-
teffegre, nemelyet szidalomra, es örökc
valo gyalazarra chinals. Azokat azert,
kiket szent templomodda, lokac kőzűl

magadnac valasztottal, meg tisztetted, tiszta vizet öntuen reaioc, kiknec neneket, es szamokat tudod, ki chac egyedül szamlalod az chillagoknac szamtalan sokasagokat. neucken huan űket: kie fló könyuedbe beis irattanac, es kie semmi seppen el nem veszhetnec: kiknec minden dolog iokra vagyon, még az verken kis. Mert midön el esnec, meg nem törtetnec, miuel hogy kezedet veted alaioc, otalmazuan minden tetemeket, es chac egy meg nem romol közülöc. Mind az altal, az bünösnechalala fölötte gonos, azoknac az bünösöknecc, kiket még az égnek, es földnec tetemptese elöt, szamtalan veghetetlen, el reytet iteletednec melisegeben, melyec mindenkor igazac, iol esmertel halatra valoknac lenni: kiknec neuec szamlalasa, es gonosz erdemec, nalad vagyon, ki az tenger főuenyenec, szamtalansagat meg oluastad, es az meli segnec feneketlenseget meg merted, kiket az ű tisztatalansagokban el hattad, vgy hogy azoknac még az könyörgő imadlagis bünne változec: vgy hogy, ha szinten az égekhez emenec, es feiekkel

SZ: AGOSTON MAGAN VALO
az chillagokat itnec, fészkeket oda hely-
heztenek is, vtolszor mint valami ganai
el vesnec.

AZOKRÓL KIC ELŐSZÖR
igazac, az vtan hitetlenekce lesz nec,
es az bitetlenekről, kic meg
igazulnac.

NAGY iteletid vram ezec, igaz es
erős bito, ki az igazat iteled, es azt
esmeretlenne, es nagy melisege teszed: e-
zeket hogy gondolom, minden tetemim
teszket nec, es ittoznac, miuel hogy egy
ember sem lakic bizuan felelem nekül ez
földön, hogy kegyessen, es tisztan szol-
galyunc neked, minden életünkben, fele-
lomben, es örüendezzünec rettegesben,
hogy szolgalatunc felelem nekül ne le-
gyen, sem örömünec retteges nekül: ne
dichekedgyec az erős, mint az erőtlen:
es semmi test előtted föl ne fualkodgyec,
hanem rettegien, felyen szent szinedtul,
mért hogy nem tudgya az ember, hara-
grac, auagy szeretetre legyen melto, ha-
nem

nem mind touabra tartatnac bizontalanul. Miuel hogy lattunc vram sokakat, hallottunkis az mi eleinktul, mely dologrul retregesnekül nem emlekezhetem, hogy előben, chac nem az eget srtec, es fczkeket az chillagoc kóze helhezrettec, de keues varua, az melifégbe le este nec, es lelkec az gonofzban vgyan meg tombult: Chilagokat lattunc, hogy az égből le estenec, az farkauul verő Sarkannac lebessegetül, es azokat kie az porban feküntec szuned előt, legettő kezeid által vram, choda keppen meg csmertuc föl menni. Lattuc az eleueneket meg halni, es az halottakat föl tamadni, es azokat kie az lsten fiai kőzöt iarnac vala, az tűzes kőuek nec kőzepin, mint valami saart semmiue oluadni, Lattuc az vilagofágot lőtetfegge változni, es az lőtetfégből vilagot szarmazni, miuel hogy az niluan valo hűnő lőc, es paraznac, elől veszic az őtőkölőket, menek nec orszagaban, az orszagnac penig fiai, az kilő lőtetfegre vetet nec. Es minde zec mért törtennec? hanem hogy amaz hegyre hagrac föl, melyben első lépetyala az Angyal, es őrdög alapat

SZ: AGOSTON MAGAN VALO

allapatban szálla alá? Valakiket azért kez-
dettől fogva ismeruen az iduösszegre va-
lokat választottal, azokat hittad, meg-
szentelted, es tisztetottad, hogy melto-
haileki legyenec föllegednec, kikcel, es
kikben vannac minden szentseges, es ti-
sztafagos gyönyörűségid, kikben gyö-
nyörködöl, es iff:usagokat örüendzete-
ted, velec lakozol minden emlekezeteke-
ben, hogy ű: szent templomid legyenec,
mely az mi embersegünknecc nagy melto-
saga: es bőchületes aianlása.

HOGY AZ HIV LELEC

Istennec bailoka.

MERT az mely lelket teremtetted
nem magadbul, hanem igéd által,
nem az elterő allatoknac mi voltadbul, ha-
nem semmiből, vgyan azon okos, értel-
mes, lelkes, mindenkor élő, szüntelen
mozgo, melyet abrazatodnac vilagaual
meg ieczettel, es mosogarasodnac ereie-
uel meg szentelted: es így alkotmatos
lett föllegednec esmeretire, vgy hogy sen-
kitul, hanem chactüled vegyen helyesse-
get.

get. Midőn pedig nála találtatol, telyes minden kiánfaga: s kiűde semmi nem találtatic, az mit kiánhatna: Midőn pedig kiűdötte valamit kián, nyiluan vagygon, hogy tegedet belől nem visel, kic midőn magánaltart, semmi nem találtatic az mit keduelhetne: Minden ioknac kuffeie leuen azért, fölseged mit kiúanyon, semmi nem találtatic, hanem telyes minden ioua'. Mert ha az minden iot nem kiúanya, nyiluan vagygon, hogy olyat kiúan egyebet, mely nem minden io, es így az föl ő iot sem keduelli, tehát az Istent sem kiúanya, hanem inkább valami teremtetet allatot. Midőn azért teremtetet allatot kiúan, szüntelen ghséget szendued: mert noha az teremtetet allatot közzül az mit kiúan, meg nyerie, de ütessen marad, mert semmi nem találtatic az mi ütetbe tölche, hanem csak te, kinec abrazattyara teremtetet. Be töl-tőd pedig azokat, kic semmit egyebet nem kiúanna nálad kiűül, kiket meltok kais teszes hozzád, szenteke, áldotraka, tisztaka, es Isten barátia, kic mindene-
ket vgy tartnac, mint valami gazait, hóg
tege-

SZI AGOSTON MAGANVALO

tegedet egyedül meg nyerheffenc. Mert ez az boldogság, melyet az embereknek attal, es az tisztelet, melyet minden te remptet allatoc fölöt böchüllötted, es tisztelted, hogy chudalatos legyen szent neued az egész földön. Imhol vram fölleges, leg iob, mindenható Istenem, megtalaltam az helyt, holot lakozol, mert az lelekben, melyet kepedre, es abrazatodra teremptettel, de azt, mely chac teged keres, es kiuan, mert az ki nem keres, es kiuan, annal nem talaltatol.

*HOGY SEM AZ BELSŐ,
sem az külső erzekenséggel az Isten
meg nem talaltatic*

EL teuelettem mint az iuh, mely elveszet, keresuen kiüül tegedet, ki belöl talaltatol. Sokatis munkalkodam, magam kiüül keresuen tegedet, es ime te en bennem lakozol, de vgy, ha kiuanlac tegedet: körül iaram az világ varásánac, minden vczait, es ósuenyit, keresuen tegedet, es meg nem talalalac, miuel hogy
nem

nem iol kerestelec kiuól, ki ben voltal. Kilsó minden erzenegimet gyorfa-
saggal köuersegül bohattam, hogy ke-
resnec tegedet, es meg nem talalanac
mert nem iol kerestelec. Iol latom én vi-
lagosfogom, en lstenem, hogy meg vila-
gosfotottal engem, mert gonofzul kereste-
lec, erzenegimel tegedet, holot ben-
nem vagy, es be meneteledet üc ezekben
nem vettec. Szemeim azt mon igyac, ha
valami ízín ala nem vettetet, altalunc be
nem ment, füleim viszontac, mi altalunc
be nem ment, ha zöndülest nem cheleke-
det. Az orrom azt feleli, ha nem illatozot,
altalam be nem ment. Izem nyiluan
mondgya, hogy ha izt nem mutatot, al-
talam be nem ment. De az illetes, es ke-
zeim eztis hozza teszic, hogy ha valami
test alá nem vettetet, es nehesség ü benne
nem talaltatic, chac heaba kerdezkedem
ü tüle. Azert ninchenc en vram lstenem
ezec te benned, az testnec izüksege, vi'ag-
nac feniessege, szinek nec ekessege, kü-
lömbfele cnekesek nec gyóniörüsege,
sem az illatozo fűek nec, draga keneteke-
nec szaglasti, es semmi illetesre, auagy apolo-

R

gatalta

§Z: AGOSTON MAGAN VALO

gatafra kedues allatoc: ninchene te bened meznec edessege, auag az Mannanac, kottolaira valtozo ize, es semmi egyeb dolog illetere gyoniorusegessac: Mind ezeket, es effeleket, nem keresec, melyec erzekenseg a' a vettereneec, midon az en Istenemet keresem. Tauui legyen tulem hogy ezeket hidgyem Istenemneec lenni, melyeket meg az oktalan allatok is erzekensegekkel megfognac, De midon utet megis keresem, megis oly vilagossagot keresem, mely folliul hagy minden vilagossagokat, melyet semmi szem meg nem foghat, oly zondulest, es szozatot keresec, mely minden szozat folot vagyon, es e testi fut'ec meg nem kaphattiac: oly illatot keresec, mely minden illatoc folot leuen, testi szaglast nem erezhet, oly edesseget keresec, mely minden edesseget folliul hagiuan, testi izem meg nem kottolhat: oly apolgatast keresec, mely minden apolgatas folot vagyon, megis semmi illetes benne nem talaltatic. Ez vilagossag fenieskedic vgyan, meg hel kiublisiez szozat, z' neg: lel: gzet nekulis: ez illatozas, illatoz, szel hordozas kinulis: ez iz, iz: ad

ád ahol semitorkosság nem talaltatikis: ez apolgaras illettetic, ahol egymastul elvitas nem talaltatikis: ez az en Istenem, es mást nalanal nem bő: hűllőc, hozza hasonlot sem tartoc. Ezt keresem, midom Istenemet keresem: Ezt szeretem, midom Istenemet szeretem. Fólótte kessen szeretlec tegedet, illyen regies vy szépséget igen kesen szerettelec: belől voltal, en kiútl, es ott kerestelec teged, es ez szépségre, melyet teremptettel, en rutlágos, haniat homloc megyec vala: velem voltal, es en veled nem voltam, es azoc vontac el túled, melyec nem volnanac, ha bened nem talaltatnanac. Körniúl iartam mindeneket, keresucn tegedet, es mindenekert magamat el hagiuan, kérdem az földet, ha ű volna az en Istenem, azt felele hogy nem, es minden allatoc valamibenne talaltatnac, azont vallac: Tudakozam habiaual földagat tengertúl, ez földnec meliseges heleitúl, esmeretlen barlangoknac sötetsegitúl, minden vadaknac nyugodalmasheleitúl, ha űc volnanac az en Istenem: Istenid nem vagiunc azt kialtac, fölóttunc keresd űtet.

SZ: AGOSTON MAGANYVALO

Ertekezem az l'uegő, es elető egtől: min
den szép zengő, nekő különb fele ma
darakkal föl ekesegetet eg, te vagy az en
Istenem: mi te Istenid nem vagiuncni
uan hirdetec: kerdem az menyet, napot,
holdot, es chillagokat, azt felelec hogy ű
nem en Istenem: föl kialtuan mondec
mind azokhoz, melyec testemet kőrnüül
vettec, mondgyatoc valamit az en Iste
nem felől, kit esmertec: nagy kemeny szo
uai föl uőltene, ű teremtet, es alkotot
minket. Eze vtan meg kerdem az föld
nec nagy te merdekséget, ielench meg, te
vagy az en Istenem vagy nem? erős szo
zattal felele, en nem vagyoc, hanem ala
la teremtettem, kit bennem keres, ű
alkotot engem, fölöttem keresd űtet, ki
vezer, es teremtet engemet. Azert az
teremtet allatoknac kerdesec, es esmeret
ségec igen meliseges, feleletec, es bizony
sag tetelec az Isten felől nagy, miuel hogy
egyenlő keppen kialtiac, az Isten teremp
tet minket: Mert az mint szent Pal szol
az Isten nec lathatatlan dolgai, ez külső
teremtet allatokruf, meg ismertetek nec
lattanac lenni, Is meg magamböz terec,
es ma

es magamban, magamtul tudakozam. Te ki vagy? felelec magannac: okos es hallando ember vagyoc en. Es kez dec erre kezni minden felől mi lehetne az, es mondec, vram Istenem honnan vagyoc effele allatsnem de chac tided, te alkot tal engemet, es en magamat nem terem ptelem, ki vagy te, az ki alta élec es élnec mindenecc, ki vagy te? Egyedül te vagy vram Istenem, igaz es mindenható örökce valo, meg foghatatlan, veghetetlen ki mindenkor els, es benned sem meg nem hal, mert halhatatlan vagy, es örökce valóságban lakozuan, chuda Isten az Angyaloknac szemec előt, meg mondhatatlan, ki ielenthetetlen, sőt nevezhetetlen, elő es igaz Isten, felelmetes, es erős ki kezdetnekül leuen, veget nem esmers, mindeneknec kezdeti es vege, ki voltal minden időknek kezdeti, es örökkeualóságoknac eredetec előt. Te vagy az en Istenem, mindeneknec vra az mit teremptes teljes nalad vannac minden allando dolgoknac okai, es minden változásoknac változhatatlan eredeti nalad talaltarnac, es minden okos, es okatlan, de az idő szer

SZ: AGOSTON MAGAN VALO

rent valo ailatoknac, o kossagoc, es belle-
gesmi voltoc. Ielench meg könyörgő szol-
gadnac en Istenem, ielench meg irgalmas
vram szegenyednec, ielench meg kerlec
veghetetlen kegyessegedert, honnan va-
gyon effele allat, hanem chac tuled. Nem
de inkab valaki maganacleh: te teremp-
tőie? Inkab ma sonnan szarmazike letele,
es elere? Nem de, te vagie az főlő letel,
melitől mindenec lesz nec. Mert valami
vagyon, tuled vagyon, miuel hogy nalad
nekül semí ninchen. Nem de te vagie az
elet nec kut feie, meliből minden elet foly-
dogal? Mert valami el, általad el, holot
nalad nekül semí nem el: Te alkottal az-
ert mindeneket: De, kerdezzeme ki te-
remptet engemet? Te teremptetel vram
engem, nalad nekül semí nem let. Te vag
az en alkotom, en teremptet allatod va-
gyoc. Halat adoc vram Istenem, ki által
el ec, es el nec mindenec, mert teremptet-
tel engemet. Halat adoc neked en alko-
tom, mert kezeid formaltac, es teremptet-
tec engemet. Halat adoc neked vilagos-
sagom, mert meg vilagos tetortal, es meg
talaltam benned magamat. De a holot
meg

meg találtam magamit, vgyan ott, meg
 esmerrem magamat: ahol meg találtalak
 tegedet, vgyan ott meg elmeretelec: ahol
 meg elmeretelec, vgyan ot meg vilagosfe-
 tottal engemet. Halat adoc neked en vi-
 lagossagom mert meg vilagosferottal en-
 gemet. Mi dolog hogy azt mondam meg
 elmeretelec tegedet s nem de, te vagie az
 meg foghatatlan, es veghetetlen Isten, ki
 ralioknac kiralia, vraknac vta, ki chac
 egidul vagy, halhatatlan, oly vilagolag
 ban lakozo, melyhez senki nem iaruhat,
 melyet senki nem latot, nem is lathat.
 Nem de, nem te vagie az el reitet, es viz-
 galhatatlan folsignec Istone, magadnac
 egyes esmeroie, es chudalatos nezoe s ki
 esmerte azért az mit soha nem latot
 mert azt montad igazsagos beszededben:
 nem lathat engem egy eleuen emberis,
 hogy elhessen. Ezert montakouetedis,
 azon igazsagodban. Az Istenet senki nem
 lattat ki esmerte azért az mit soha nem
 latot. Mert azt is montad igaz Isten, sen-
 ki az fiut nem ismerte, chac az Attiat, az
 Attiat sem ismerte chac az fiu. Aldot
 Szent haromsag chupan chac egyedul

SZ: AGOSTON MAGAN VALO

esmert rökelleessen magadat, mely do-
log minden erzekelesget folyul hagy: mi
dolog azért, hogy en az heufaghoz ha-
lontó ember azt mondam, hogy esmer-
telectegetet: mert ki esmert, hanem chac
magad magadat. Egiedül chac remagad
neuefztettel az szent irasban mindenha-
to Istenec, föl magasztaltatnac, magassa-
gosnac, minden dieherette meltonac, min-
den letelek nec fölő letelenec. Mert min-
den értelmes, értő, auagy erzekeleges
Istel fölöt, es minden neuű fölöt, valami
neuel nuezteric, nem chac az mi ez föl-
dön, de az köuetkezendőkben is legföl-
ő letelül, es fölő értelmül esmertettel,
mert az fő fő letel es el titkolt Isten-
geddel, minden okosság, értelm. letel, es
io fölöt, ki ielenthetetlenül, es hozzá
iarulhatatlanul, magadban lakozol, ho-
lot el tühertetlen vilagosság meg fogha-
tatlan, veghetetlen, ki ielenthetetlen vi-
lagosság vagyon, meliet sem vilagosság
el nem erhet, minel hogy elmeuel meg
foghatatlanac, iathatatlannac, okosság,
es értelm fölöt valonac, es kihez semmi
keppen nem iarulhatnac, minden fölöt
valtoz

valtozhatatlannac, es minden fölöt re-
szeltetlenec valyac lenni: melyet soha
egy Angyal, egy ember sem latot, de ne-
mis latnat - Ez vram az te egged, el reitő
ég, főső titoc, főső értelem, főső okos-
sag, főső letelneec vilagossaga, melyről
azt mondgyac: az egneec egei, az vre: Az
egneec egi, kinec minden eg chac föld,
mert chudalatoskeppen föl magasztalta-
tot minden egen, melyhez keppest, az v-
tollo ráznekül fenyeskedő amaz Empi-
reum eg, chac föld: ez az egneec egi az vre,
mert senkinel esmeretben ninchen, chac
az vram. Melyben senki föl nem ment,
hanem chac az, ki menyből ala szallot,
mert senki nem esimeri az Attyat, hanem
chac az Fiu, es sz: Lelec. Az Fiutis senki
nem, hanem chac az Attya, es az űLelkec.
Tulaidon chac magadtul esmertettel ala-
dot szent haromsag, chudalatos szent
haromsag, ki ielenthetetlen, meg fogha-
ratlan, lathatatlan, értelemtul meg es-
merhetetlen, főső letel, veghetetlen le-
teleddel, minden erzekenseget folyűű
hagyuan, minden okossagot, értelmet,
esmeretseget, minden egi lelkekneec lere

SZ! AGOSTON MAGAN VALO

leket: melyet mondani, érteni, gondolni, auagy elmerni lehetetlen, még az Angyaloc szemeknekis. Honnan elmerrelec hat tegedet en vram Istenem, magaffagos ez egész földnek fölötté, minden egeken, kit még az Cherubin, es Seraphin Angyalokis tökelleteffen nem esmernecc, hanem elmelkedeseknec szárnyaival be fődözteret, az magas es föl emelt Izekben álló nec orczaja, kialtuan, es monduan, szent szent szent, az seregeknek vra Istene, tellyes az egész föld dichőséggeddel. Meg rettene az prophetais, es monda, Iay nekem, hogy halgattam, mert be főtörtet tet aiakim vannac ennelem. Az en szivem is meg rettenuen monda. Iay nekem, hogy nem halgattam, miuel hogy be főtörtet tet aiaku ferfiu vagyoc en. Vgy vagyon, azt montam, hogy esmerrelec tegedet: de bizonyata vram, iay az kie felő led halgarnac, mert nalad nekül az charbogoc meg nemulnac. En sem halgatóc vram Istenem, mert teremptettel, es meg vilagosetóttal engemet, vgy talaltam meg magamat, es vgy esmertelc meg tegedet, mert meg vilagosetóttal engemet.

met. De mint esmertelec tegedet? magadat magadban esmertelec. Nem vgy esmertelec mint vagy magadnac, hanem esmertelec valamint ennekem vagy, es talaltatol, es nem nalad nekül, hanem te benned holot te vagy az vilagosag, mely meg vilagosetottal engemet, mert az mint magadnac vagy, chac magadtul esmertettel, de az mint hozzam vagy, ma lasztod által, tudemis vgy esmertettel. De mi vagy ennekem, ielench meg irgalmasvram nyomorult szolgadnac, ielench meg mondhatatlan irgalmassagodert, mi vagy ennekem? Mondgyad Istenem, en vagyoc az te iduössged: ne reichd el orczadat előttem, hogy halalom ne törtennyec. Enged hogy szolyac irgalmassagod előt, por, es hamu, szenued hogy szolyac, mert fölötte nagy en raitam kegyes irgalmassagod. Szolloc az en istenemhez, noha por, es hamu vagyoc. Mond meg irgalmassagos kegyesség, mondhatatlan irgalmassagidert, mi vagy ennekem? Es ime az magassagbul nagy remegdec szoual meg zördeted, belső sziuem nec füleit, es elszakasztad süketsegemet,
 es meg

SZ: AGOSTON MAGAN VALO

es meg hallá szozatodat, es vakfagomat
meg vilagosítottad, latam fenyegeted,
es meg esmerem, hogy te vagy az en Iste-
nem. Azert montam, hogy esmertelec te
gedet. Mert esmertelec vram, mivel hog
en Istenem vagy: te gedet egyedül esmer
telec igaz Istenec, es kit el bochattal az
Iesus Christust. Volt az idő mikor nem
esmertelec. Iay annac az idő nec mikor
nem esmertelec. Iay annac az vakfagnac,
midőn nem lattalac. Iay annac az süket-
seg nec, midőn nem hallottalac: vac, es
süket, minden szépségiden, melyeket te
remptettel, meg förtőztetet, rohanoc va-
la. Velem voltal, ve'ed nem voltam, es
azoc vontac el tû'ed, melyec nem volna-
nac, ha benned nem talaltatnanac. Meg
vilagosítottal ez föld nec vilagossága, es
lattalac, szerett: lekis, mert senki nem lát,
ha nem szeret te gedet. Késen szerettelec,
ilyen regi, es vy szépséget, főlötte késen
szerettelec. Iai annac az idő nec, mikor
nem szerettelec.

AZ IGAZ HITNEC

Vallasa.

HA:

HALAT adoc neked en vilagoffa-
gom, ki meg vilagoletottal enge-
met, es elmertelec tegedet. Mikeppen es-
mertelec tegedet? Egy igaz, élő teremp-
tő Istenemec, menec, földnec, minden
lathato, es latharando allatoknac teremp-
tő Istenenec elmertelec, igaz istennec
mindenhatonac, halhatatlannac, latha-
ratlannac, meg fothatatlannac, hatatne-
kül örökec valot, kihez senki nem iarul-
hat, kit senki be nem marokolhat, ki nem
vizgalhat, változtathatatlan, semmi
mertékel be nem kőrnikeztet, véghe-
retlent, minden lathato, es lathatatlan
allatoknac kezdetit, ki által mindenec
lettec, ki által minden élető allatoc meg
maradnac. Kinec földsege, mint hogy kez-
detet nem elmert, így örökec meg sem
szűnnic. Meg elmertelec tegedet egy i-
gaz Istent, örökec valo, Attya, Fiu, szent
Lelket, három szemelt, de egy lételt, es ef-
oszthatatlan chupan chac egy termeszé-
tet, es az Attyat senkitul, az Fiut chac az
Attyatul, az szent Lelket egyarant mind
az kettőtul, minden kezdet nekül, min-
deno 1

SZ: AGOSTON MAGAN VALO

denkor vég nekül, szent haromság, es egy bizony Istent, hatalmas Istent, mindenek ne egy kezdetet, minden latando, es lathatatlan allatoknac teremtoiet, lelki es ido szerent valokat, ki mindenható eróddel, az időnek kezdetin, mind kétót semmiből teremtettet, lelki, es testi, az az, Angyali, es ez vilagi természetet, es az utan az emberseget, vgy mint kőzönseget, testből, es lelekből epetettet. Meg esmertelec teged, es azért nyiluan vallac tegedet, nem nemzetet Attyat, teged Fiut, kit az Attya nemzet, teged vizalztalo szent Lelket, sem nemzetet, sem nem nemzettetet, el valhatatlan szent haromsagot: haromsagot az egyessegben, es egyesseget az haromsagban, szinből hiuen az igazsagra, es nyeluemel vallast teuen, az iduössegre. Meg esmertelec igaz istent, es az mi vrunc Iesus Christust, Istenec egyetlenegy fiat: teremtoiet, meg valtomat, mind ez egész emberi nemzetec szabadettoiat, kit valloc, hogy az Attyatul nemzettetet, minden idő clót, Istent istenből, vilagot vilagossagbol, igaz istent, az igaz istenből,

ből, nem teremtetet, hanem nemzet-
 tetet, egy letelő örökce való az Attya-
 ual, es szent Lelekkel, ki által mindenec-
 lettenec kezdettul fogua, erőffen, alhata-
 toffan hiuen, es igazan valuan, ütet isten-
 nec egyetlen egy et Iesus Christust, az mi
 iduösségünkert, az telyes szent háromlag-
 tul egyenlőkeppen meg testesülnecc len-
 ni, es hogy az Izeplőtelen szűz Mariatul,
 az szent Leleknecc chelekedetibul fogano-
 tatan, igaz emberre lett, okos lelekből,
 es emberi testből vagyon, tapasztaltatic,
 es ál: ki mert hogy istensége szerent, az i-
 stennecc egyetlen egy Fia leuen, nem szen-
 uedhez, es meg nem halhacz, mondha-
 tatlan nagy szerelmedert, melyel kedues-
 lettel minket: vgyan azon istennecc Fia,
 az emberseg szerent, halando, es szenue-
 dóue lettel, ki az emberi nemzetnecc ido-
 uösségeert, istennecc egyetlen egy magzat-
 tyá, az keresztan szenduedni, és meg hal-
 ni melcozattal. Az poklokra, holot ül-
 nec vala nagy sötetsegben az mi attyainec,
 vilagoffagnac alkotója, le szalottal, es
 harmadnapon dichőségess győzedelemel
 pokolbul ki iüuen, föl tamattal, föl veuen:
 szent

SZ: AGOSTON MAGAN VALO

Szentseges testedet, mely az mi verkeinkert meg haluan, az koporsóban fekűt vala, meg eleuenetuen, az irasoc szerent harmad napon, hogy az Attya Istenec iobiara helyheztedned. Mert magaddal föl veuen az ragadomant, melyet be rekesztet vala az régi ellenseg, az emberi nemzetnec ellensege, Istenec igaz magyazattya, az mi testi letelünkkel, az az, lelekkel, es emberi testel, melyet az dichőséges szűznec mehből vettel föl, az égékben föl mentél, által hagyuan az Angyaloknac minden rendeket, holot úlsz, az Attya Istenec iobian, holot az életnec kutseie vagyon, es szenuedhetetlen vilagossag, az Istenec bekesége, mely minden erzeneséget folyúl hagy. Ott tegedet igaz Istent, es embert, Iesus Christust vallunc, es imadunc: aztis hiszűc, hogy az Attya Isten, szent Attyad legyen: vgyan onnan ez vilagnac vége felé, az itilette varunc, hogy meg itély eleueneket, es holtakat, es meg fizes mindeneknec, ioknac, es gonoszoknac, az ű chelekedetec szerent, melyeket ez földön miultenec, vagy iutalmat, auagy büntetecst, valamint melto

melto leszé ki ki mind nyugodalomra, vagy
 keserűségre Mert föl ramadnac akcor szo-
 zatodnac erietől minden emberec, va-
 lahánian ez testben, lelket vertenec, me-
 lyet viseltenec, hogy erdemekért vagy
 dichőféget, vagy óróc poklot vegyenec.
 Te vagy az mi életüncc, es föl ramadafunc,
 kit varunc az mi meg valto Iesus Christu-
 sunkat, ki föl epetti az mi testünknecc alaza-
 tos voltat, mely, meg dichőült testehez
 hasonlettatot. Esinertelec tegedet igaz
 Istent, egy szent lelket, az Attiatul, es fiu-
 tul szarmazot, egy természetű, es órókce-
 valot, az Attiual es fiuual, vigasztalo, es
 szofzolankat, ki vgyan azon vrunc Iesus
 Christusunkra, galamb kepeben le szallot-
 tal, az Apostolokon tűzes nyelvűekben
 meg ielenttel: ki minden szenteket, es I-
 stennec valasztit, kezdettől fogva malasz-
 todnac aiandekauul tanetottad, es az
 prophetaknac szaiokat, hogy chudala-
 tos dolgait az Isten orszaganac ielengeto-
 nec, föl nitottad: ki az Istennec minden
 szentitűl, az Attiual, es fiuual egyetem-
 ben imadtatol, es dichőettetele: kic közöt-
 enis szolgalo leaniodnac fia, szüemből

82: AGOSTON MAGAN VALO

dichõetem szent neuedet, mert meg vilagossággal engemet. Te vagy az igaz vilagosság, igaz mondo vilag, Istenec tûze es lelkek nec mestere: ki szent ki neteddel es ihleseddel tanettasz minket minden igazságra. Igasságnac lelke, kinekûl lehetetlen hogy Istennel kedues legyen valaki, mert te magad Isten vagy az Istenbõl, vilagosság, az vilagosságbul, meg mondhatatlanul szarmazuan az vilagosságnac Attiatul, es szent fiatol az Iesus Christustol, kikel egy természetõ, egyenlõ, es örökce való vagy, az szent háromságnac leteleben, minden letelek nec fõlõtte egyetembe dichõültettel, egyetembe országias. Meg esmertelec tegedet, egy igaz glõ Istent, Attia, fiu, es szent lelket, szemelyeben harmat, de természetbe egyet: kit valloc, imadoc, es dichõettec, telyes szíuembõl, egyedül igaz Istent, szentet, halhatatlant, lathatatlant, változhatatlant, kihez senki nem iatulhat, vegere sem lehet, egy vilagosságot, egy napot, egy kenierret, egy életet, egy iot, egy kezdetet, egy véget, az ég nec, es föld nec, egy teremõptõiet, ki által mindenecc gl nec, ki által mindenecc

mindenec vanna, ki által mindenec birattarnac, vezerlettetnec, es eleuenednec, mind az egeben, földön, föld alatt az mic vana: ki kiuul ninchen Isten, az egen es földön: Igy esmertelec Vram tegedet, en esmeröm, így esmertelec, hitem által, melyel áiandekoztal, meg esmertelec en vilagossagom, szemeimnec vilaga, vram en Istenem ez föld vtolso részenece remenlege, ifusagomnac vigasztalo öröme, es veszegemnec taplalo nagy ioua. Mert benned örüendeznec vram, minden tetemim monduan: kichoda vram hozzá hasonlo: Nem uagy az, kit az emberi kez chinalt, hanem temagad teremtetted az embernec kezeit. Az poganioknac faragot kepe, arany es ezüst, ember kezeinec alkotmanyi de te ilyen nem vagy, emberekneccalkotoia: Az poganioknac minden Isteni ördögöc, de az egeket az vt teremptette. Az vt ű az Isten: Az Istenecc, kic ez földet, ez eget nem teremptettec, veszenec el az égből, es földről, hanem az Istent, ki teremptette az földet es egeket, dichericc, az föld, es chilagokca, föld öltöztetet szep egec.

SZ: AGOSTON MAGANVALO
AZ EMBERNEC NYO.
moru/sagaru valo vallas.

Kichoda hasonlo hozzad vram az po-
ganioc istene közül, kichoda hason-
lo hozzad az szentsegbe? Nagy fagos, ret-
tenes, dicheretes, chudakat cheleked-
uen: igen kesen esinertelec meg igaz vilas-
gossag, igen kesen esinertelec. Nemis cho-
da, mert az en hiusagomnac sötetseges
foly hõie fogta vala el szemem nec fenyet,
vgy aniera, hogy az igassagnac napiat, es
vilagiat nem latharnam. Be tekintettem
vala az sötetsegbe, söt az sötetseg nec fia-
ua leuen, tulaidon sötetsegimet kedur-
lem vala, mert az vilagossagot nem esme-
rem vala. Vac valec, es az vaklago szere-
tem vala, es az sötetsegbe, sötetseget
kõuertem. Ki által szabadultam meg on-
nan, holot vac ember valec az sötetseg-
ben, es halálnac arniekaban űuen? Ki-
choda fogia kezemet, hogy onnan ki-
hoznar Kichoda az en meg vilagosferom?
en nem kerestem űtet, ű kereset engemet
nem hiutam űtet, ű penig hiuot enge-
met, ki lehet az ste vagy en vramlisenem-
irgalj

irgalmasságos irgalmazó, az irgalmasságnac Attia, es minden tellics örömnec list: ne. Te vagy szentseges vram en istenem, kit tellics szüemből Valioc, szent neuednehalat aduan. Nem kerestelec, de kerestel engemet, segetsegül nem hitatalac. de hiutal engemet, midön neued által szolerottal, es hiutal engemet. Nagy vastag szoual onnan föllitül zörgetuen, belső szüemnecc füleit: Legien vilagosság: es vilagosság len, es el tauozec az mondhatatlan nagy folyhó, meg oluada az sötetseges fölihó, mely be ferte vala szüememet, es meg latam vilagosságodat, meg esmerem szozatodat: es mondec: bizoniara vram te vagy az en istenem, ki az sötetsegből, ki hozal, es az halalnac arnic kabul, es az chudalatos vilagosságra hiutal, es ime latoc: Hala teneked en vilagosságom. Es meg tetuen, nezem az sötetsegeket, meliekbe valec, latuan az sötetseges melisegetis meliben feküttem vala, meg rettenecc. el almelkoduan mondec: Iay, iay az en sötetsegipnec, meliekbe feküttem. Iay, iay annac az vakfagnac, meliben az égnec vilagosságat nem lathat.

SZ: AGOSTON MAGAN VALO

tam:lay az en el mult tudatlanlagomnac,
midon nem esmertelec vram tegedet.
Halat adoc neked vilagosettom, es meg
valtom, mert meg vilagosetottal, es es-
mertelec tegedet. Nagy kesen esmerte-
lec teged beuseges igassag: Nagy kesen
esmertelec orokce valo bizonyossag, vi-
lagossagban voltal, en sotetsegben, azere
nem esmertelec, miuelhogy naladnekul,
meg nem vilagosulhattam, niluan kiuo-
lotted semmi vilagosag ninchen.

AZ ISTENI FOLSEG

nec szemleleserol.

SZENreknecszent Istene, meg mond-
hatatlan folseges Isten, minden Iste-
neknecs Istene, vraknac vra, chudalatos,
ki jelenthetetlen, meg mondhatatlan, ki-
tul rettegnee menyekben, az Angyalok-
nac hatalmassagi, kit imadnac az vralko-
do Angyaloc, az Isten hordozo Angyali
eroc, es minden hatalom retteg szent Izi-
ned elot: kinecs hatalmassagat, es bolche-
seget semmi szam meg nem foghat: ki ez
vilagot semin fundaltad, es helhezter-
ted,

ted, az tengert mint valami tómlóban, az leuegő égen ószue kötőszted. Minden haro, szentseges, erősséges, minden testben lakozo lelkeknek Istene. kinec szine elót, az ég, es föld meg futamic, kinec in-tesere minden éltető allatoc magokat meg haittyac, imadgyanac, dicherienec teged minden teremtet allatid. Enis szofgalo leanyodnac fia, hitem által meg haítom sziuemnac kemeny nyakat, fölséges labaid ala vetuen, halat aduan, miuel hogy irgalmassagod által meltoztattal, meg vilagosetani engemet. Igaz vilagoslag, szent világ, gyönyörűséges világ, dicheretes, chudalatos vilagoslag, mely meg vilagosettya minden ez földre iüüő embert, meg az Angyaloknac szemekertis. Imhol latoc, azert halat adoc. Imhol latam az égnec fenyeffeget, által iaria szikrazo fenyeffege elmemet, szent szinede nec vilagoslaga, folyúl vilagosetuan, es minden tetemimet meg vidamettya. Vái ha meg tókellettetnac bennem. Neuellyed vilagoslagnac szaporettoia: neuellyed, az mi vilagosodni kezdet en bennem, teriedgyen el, teriedgyen el tütéd:

SZ: AGOSTON MAGAN VALO

michoda ez az mit erzeet michoda tüz
ez, mely sziuemet melezeti? michoda
tüz ez, mely szememet fenyefteti? ó dra
ga tüz, mely mindenkor égs, es soha
meg nem alufzol, geriesz föl engemet.
O aldot világ, mely soha meg nem ho
malyofodol, világofech engem. Bár vo
gyan égnéc belőled? izentleges tüz, mely
gyönyörűsegeffen geriedesz: mely ritkon
vilagoskodol: mely kívánfagoffan egecz.
Jay azoknac kic túled nem egettetnéc.
Jay azoknac, kic nem világofetatnac. O
igaffagos világ, mind ez földet világofet
uan, kinec fenyeftége az földet be tölti.
Jay az vac szemeknéc, kic teged nem lat
nac, oly napot, ki ez földet, es eget vilá
gofettod. Jay az chipas szemnéc, mely te
gedet nem lathat. Jay az elfordult sze
meknéc, kic az igaffagot nem akariac lat
ni. Jay az szemeknéc, kic nem akarnac el
fordulni, hogy az heűfagokat ne lassac.
Mert az sötetseghez izokot szemeim
nem nezhetic az földseges igazsagnac fen
nyet, nem is tudgyac az világofagot bő
chülleni, kiknéc lakasoc az sötetsegben
vagyon. Sötetseget latnac, azt szeretic,
azt

azt dicheric, egy sötetsegből masba lép-
 uen, nem tudgyac hol el es nec. Nyomo-
 rultac, kie nem tudgyac mit vesztenec, de
 nyomorultabbac az kie errie mit veszte-
 nec, megzis nyirot szemel eleuenen szal-
 nac pokolra. Ó boldogfagos vilagossag,
 mely chac az tisztasagos szemekul latta-
 tol. Boldogoc az tiszta sziuüec, mert üc
 lattyac az Isten: tisztach meg engem ti-
 sztetto eró, gyöyich meg szemeimet,
 hogy egesseges szemekkel lathassalac, kit
 chac egesseges szem lathat. Vid el kerlec,
 az regi halyagnac mohat, vilagettasoda-
 nac fenyeuel, illethetetlen vellamozo túr-
 dökles: hogy minden meg tompetto a-
 kadec nekül, melij szemem fenyet visza-
 verhetne, vilagossagodban lathassam fen-
 nyessegedet. Halat adoc vram neked en
 vilagossagom: ime latoc: teriedgyen ki
 könyörgöc en Istenem szemem fenye te
 benned. Nyisd meg szemeimet, hogy lat-
 hassam chudalatos dolgaidat parancho-
 latidbol: ki chudalatos vagy az szentek-
 ben. Halat adoc en vilagossagom: imho-
 lattoc, de tikór által, chac melsebe. De
 mikor latlac szinrol szinre? mikor üü el

87! AGOSTON MAGAN VALO

az örömnec, es vigaságnac napia, melyben iariac az vrnac chudalatos hailekaban, mind az vrnac házaig, hogy lathassam, à ki lát engemet, szinről szinre, es kiuanfogom telyes legyen.

AZ LELEKNEC KIVAN-
saga, es szomiusaga Istenhez.

V Alamint kiuankozic az szomiuhozoz szaruas, az ki folio kutfeiek nec vizehez, vgy kiuankozic lelkiem te hozzad en Istenem. Szomiuhozic lelkiem te hozzad en istenem, gló kut főhöz, mikor iutoc, es ielenec meg szined előtt, ó elet nec kutfeie, gló vizek nec eleuen ęre? mikor megyec gyönyörűseges vizeidhez, ez puszta földről, vt vesztó, es vizes helyről, hogy lathassam minden eródet, es dichósegedet, es elegendyem meg irgalmassagidnac vizeiuel? szomiuhozom vram, ęlet nec kutfeie vagy, tólch be engemet: szomiuhozom vram, teged szomiu hozlac en gló Istenem? ó mikor iutoc, es ielenec meg szined előtt? veledé hogy azt à napot meg latom, az gyönyörűsegnec, es örömnec napiat? azt à napot, melyet szer-

Szerzet az vr, hogy örüendezzűnc, es vi-
 gadgyuncraita? ő fenyeffeges, es szeple-
 ges nap, estuet nem esmeruen, nap nyu-
 gatot nem erezuen, melyben halyam az
 dichretnecszozattyat, örömnec, es val-
 las tetelnec zengesit: melyben halyam
 meny be az te vradnac örömebe, meny
 be az örökce valo vigasagba, az te vrad I-
 stenednec hazaba, holot nagy fölleges,
 chudalatos, es ki ielenthetetlen dolgoc
 vannac, melyeknec szama ninchen, meny
 be az örömben, holot banat ninchen,
 mert örökce valo örömet foglal maga-
 ban: holot minden io, es semmi gonos
 nem leszen: holot valamit akars meg le-
 szen, es valamit nemkiuans, az, hirrel sem
 talal tatic: Ott leszen az élet, ked-
 ves, es kellemetes, szerelmes, es minden
 kor emlekezetes. Holot ingerlő ellenszeg
 nem leszen, sem valami heűfagos chiklan
 dozas, hanem fő, es bizonyos batorsag,
 batorfagos chendesseg, chendes vigasag,
 vigassagos boldogsag, az aldot szent ha-
 romsag, es az hatomsagnac egy volta, az
 egyeffegnec Istenlege, es az Istensegnec
 boldog latala: az à te vrad Istenednec ör-
 öme.

SZ: AGOSTON MAGAN VALO

róme. O minden örömnec fölleges öröme, oly öröm, mely minden örömet meggyőz, mely kiuül öröm ninchen: midőn iutoc hozzád, midőn lepem beled, hogy lassam az en istenemet, ki benned lakozic: oda megyec, es meg latom ez nagy latast. Michoda tartoztat engemet: Iay, ime, szarandoklagom igen meg hof abodot. Iay nekem, mig kezdic felölem mondani, hol vagon az te itened? mig kezdic mondani varakodgyal, de touab varakodgyal? De most michoda az en varakodasom? nem de az en vram istenemet? Iduözettönket variuc, az mi vramc Iesus Christust, ki föl eptti az mi testünk nec alazatoslagat, mely dichóseges testehez abraztatot. Az vram variuc, még az menyegzőből vissza terien, hogy menyegzőieben minket be vigyen. Iuy el vram, es ne kessel. Iuy el vram Iesus Christus: Iuy el, es bekesegben latogas meg minket. Iuy el, es szabadech meg az tömlőczből, hogy tiszta sziuel öruendezzünec el lótted. Iuy el iduözettönce: Iuy el minden nemzettektül kiuantatot, mutald meg orczadat, es meg szabadulunc. Iuy el en
vila

világosságom, iduósségem, ved ki lelke-
met e: rómlőczből, hogy aIdgyam szent
neuedet. Nyomorult fejem, menni ide-
ig nanyartatom halandóságomnac habia
icul, holot kialtuan vram hozzád, meg
nem halgaczi: Halgas meg vram, hozzád
kialtot, ez nagy tengerből, vigy ki az ó-
rókce valo boldogságnac parttyara. Bol
dogoc azoc, az kie ez tenger nec veszedel
mebőlki szabadultac, es hozzád, óróc Isté
bekesleges parthoz iutni, meltokka talab
ratanac. O bizonyara boldogoc, kie az ten-
gerből az parthoz, az szamkiuetesből has-
zaiokhoz, rómlőczből az szépleges palo-
raban iutotranac, kiuant nyugodalom-
ban immar boldogoc, kie az bainoki ó-
rókce valo dichóseget, melyet itt soc nyo-
morusággal kerestene, boldogsagos ó-
rómben meg nyertec, es órókce vigada-
nac. O bizonyara boldogoc, ószamtalan
szer aldottac, kie immar minden nyomo-
ruságbol ki bitózuen, batorságosac az
heruadatlan Corona felől, az tilztesseg
nec országaban erdemlettec iutni. Ó-
rókce valo ország, minden időknac or-
szaga, holot veghetetfen világ vagyoni.

SZ: AGOSTON MAGAN VALO

es Istennec bekelege, mely fölliül hagy,
minden erzenkeget, melyben az szent
tekneclleke nyugosznac, es feiken ó-
rókce valo örömet erzenec, örömet es vi-
gafagot nyernec, minden faldalom, es
siras eltauoziatúlóc, ò mely dichóseges
ország, meliben veled országolnac soc
szentid.fólóltotzetec, szentleges feny-
essegeddel, mint valami ruhauul, draga kő
ból chinalt Coronat feiken tartuan. O
örökce valo boldogságnac orszaga, holot
vrá temagad minden szenteknece remen-
ge dichósegnec coronaia, szintról szinre
az szentektől lattatol, vigasztaluan őket
minden felől bekelegeddel, mely fölliül
hagy minden erzenkeget, ot vagyon,
az veghetetlen öröm, banat nekül valo
öröm, faldalomnekül valo szabadlag, es fa-
ratlag nekülvalo vt, vilagoslag fötetse-
gnekül, élet halal nekül, minden io, gonoszne-
kül, Holot az iffiusag soha meg né ószól,
es agic, az élet, veget nem tud, az szépség
meg nem sargul, az szertelem meg nem
lagiul, az egeffeg soha nem szarrad, az ó-
róm meg nem apad, holot faldalmat
nem erzenec, siraft nem hallanac, semi
szomoj

szomorult dolog nem lattatic. Hanem
szüntelen vigasag vagyon, gonosztol se-
mit nem félne: hanem minden iot bit-
nac, mely az erős lstenne szinről szinte
valo latsa. Boldogoc azért, az kic ez vi-
lagnac haboruibul, es veszedelmiből, en-
ni öröme meltoztattanac, iutni. Bold-
dogtalanoc vagiunc mi nyomorultac,
kic ez nagy tengerne habiaiban, es szeles
örüeniben haiokazunc, nem tuduan, ha
az iduóffegne partiara el iuthatunc.
Boldogtalanoc mondam, mert életunc
szamkiutesbe: vtunc veszedelemben: ve-
günc kesegben: nem tuduan ki mulasun-
kat: mert mindene bizontalanul touab-
ra tartatnac, Még az tengerne habiaiban
forgodunc, fohazkoduan hozad az ten-
ger partyához. ò mi hazanc, bekeseges ha-
zanc, tauul latunc, ez tengerből kószón-
tunc, ez völgyből hozad fohazkodunc, es
könyűhullatsal erólködunc, igic kezunc
hamikeppen hozad iuthassunc. Az em-
beri nemzetne remensege Christus Iesus
lsten lstenből mi erőffegunc, es oltalmunc
kinec vilagoffaga tauul, az homalios fö-
lyhókben, ez tengerne habiaiy között,
mint

SZ: AGOSTON MAGAN VALO

mint az tengernek chillagi fenyeuel szeminket vilagosertia, hogy hozzá igaz parthoz igazullunc: Igazald vram az mi haionkat, fölleges karaidal, szentkeresztednek kormányauul, ne veszünc el ez habokban, ne merechen el az viznek haborusaga, ne nielien el az melleget, hanem keresztednek horogiaual, vony hozzá ez tengerből begietlen egy örömnunc kit nagy tauul, mint az hainali chillagot es igazagnac vilagos napiat, köniucző szeminkel, az menyei hazanknac partian latunc, minket varni: lme hozzá kiáltuc, tüled meg váltattac, de meg mastis te száki vetet fiaid vaguc, kiket dragalatos vereddel meg váltottal: Halgas meg vrá minket, iduóffegünknek istene, ez vilagkereksenegnek remenlege, es az tengeré nagy mesze. Az haborusagos tengerben iarunc, te az parthon allasz, veszedelmunket nézed, szabadech meg vram szene neuedert. Enged vram az darabos, es veszedelmeskő sziklac között, oly igyeneffen cueznunc, hogy azokat, veszedelem nélkül kerüluen, ep haionual es marhakcal batorlagossan az parthoz iuthassunc.

A Z

AZ MENYEI HAZANKA

nac dicbõsegerõl.

Midsa azért bölchesege nec kut feie hozzád iutandunc, el fogiathatatlan vilagossag, el olthatatlan vilagossaghoz, hogy imar nem valami tikõsben, es meseben, hanem szinrõl szinre lathasunc, akkor minden ioban meg elegszic kiuanlagunc, mert semmi nem leszen kiutõd az mit kiuanhatna, hanem chac te egyedül, minden ioknac kut feie, ki az boldogoknac érdemec, es bõrec leszes, es tiszttefegek nec Coronaia, örõkce valo vilagossag feiken, belõl chendese tuen õket, es kiuul beke segedben tartuan, mely földiul hagy minden erzen seget, ot meg latic, szeretunc, es dicherni fogunc: Meg laticuc vram vilagossagodban, vilagossagodat, mert nalad vagyõn az elet nec kut feie, es vilagossagodban meg laticuc az vilagot: De michoda vilagot? veghetetlent, restnekul valot, rothatatlant, meg foghatatlant, el fogiathatatlant, melhez senki nem mehet mely nem terempteret, igaz vilagot, istet, es vilagot, mely mindõ

Angia

SZ: AGOSTON MAGAN VALO

Angialoknac szemeket meg vilagosertia
mely az szentek neciffusagokat vidamet
tia, mely minden vilagoknac vilaga, es
glet nec kut feie, ki te vagy vram en lste-
nem, mert te vagy az vilagossag, kinec fei
nieuel vilagossagot kezdunc latni, az az,
magadat magad által, orczadnac fenyes-
segebe szintről szinre: De michoda ez,
szintről szinte latni, hanem az mint szent
Pal mondgya, esmerni, az mint esmertel
engemet: igassagodat, es dichósegedet
esmerni, az az, abtazatodat, es szinedet es-
merni, az Attianac hatalmassagat, fiunac
bölcheseget, az szent lelek nec kegyelmel
seget, az telies szent haromsagnac, egy, es
el valhatatlan természetit esmerni. Mert
az elő lsten nec orczaiat latni, az a föl-
seges io, az Angialoknac es mind az szen-
tek nec örömóc, az öróc glet nec bgre, lel-
kek nec dichósege, tisztelet nec Coronaia,
boldogsagnac diadalma, beufeges niugo-
dalom, beke segnec szépsége, belső es kül-
ső öröm, lsten nec paradichoma, es me-
nyei Hierusalem, boldog glet, boldogsag-
nac tellies voita, örökce valoságnac örö-
me, lsten nec beke sege, mely minden ere-
zekense

zekenséget fölliúl hagi. Ez az tellies boldogság, es az embernek minden dichősege, latni az Isten szinról szinre, azt latni, ki ez földet, es eget teremtette, azt latni, ki űtet alkotta, ki meg váltotta, es dichőetette űtet, mert latni fogia esmeruen, keduelleni szeretuen, dicherni biruan; ű leszen nepnec öröke, az szenteknec, az szent nepnec, meliet meg váltott, ű leszen boldogságos iolzagoc, iutalmoc, es Varasoknac bere; holot ezt mondgya, nagy bēred leszec neked fölőtte: Mert az nagiot nagy illet. Bizoniara vran Istenem nagy vagy, minden Isteneknec fölőtte, es bēredis nagy, veghetetlen, mért hogy nagy vagy, azért lehet kichin az te bēred, de inkab hogy nagy vagy, azonkeppen bēredis, mert bēred nem különbnaladnal: hanem temagad nagy vagy, es temagad fölőtte nagy bēr: te magad vagy az Coronazo, Coronais, temagad az fogado, fogadafis, temagad az aiandekozo, aiandekis, temagad az iutalmazo, az öröke valo boldogsagnac iutalmais chac, temagad. Te vagy azért az Coronazo, es Corona en Istenem, es remenségemnek,

T a ckessege

2: AGOSTON MAGAN VALO

ekesleges Coronaia, mely dichóféggel
ekesetetet föl, óruendeztető világ, meg
vyetto világ, ekesettő világ, nagy remen-
segem, az szentec szüenec kiuanfaga, es
kiuanfagoc. Azert minden latalod ber,
iutalom, es kegyes óró, kit varunc, mert
ez az óróc élet, ez az te bölcheseged. Ez
az óróc élet, hogy esmeriunc tegedet, egy
igaz Istent, es az Iesus Christust, kit bo-
chattal. Midón azert teged egiedül latni
kezdünc, igaz Istent, elő Istent, mindenha-
tot, egyigyüt, lathatatlant, kórniüluetet
hetlent, meg foghatatlant, es egyetlen
egy nemzet fiadat, veled egy allatut, ve-
led órókce valot, az mi vrunc Iesus Chri-
stust, kit szabadsagunkért bochattal, ez vi-
lagra, az szent leleknec ereieben, szem-
lieben harmat, es allattiaban egyet. Az
egy szent Istent, kinec kiüülötte más I-
sten nem talaltatic, ninchenis: akcor meg
talalliuc, el veszüc az mit mast keresünc,
az óróc életet veghetetlen dichóféget,
melyet szeretőidnec keszetettel, melyet
az teged felóknec el reitettel, melyet
meg adando vagy, az kie keresnec tege-
det, kie szüntelen szent szinedet keresic.

Te

Te pedig váram Istenem, ki még Aniamnac meheben formaltál engemet, kinek szent kezeidben aianloc, ne engedgy ez veán ég dologbul, soe fele szakadoznom, hanem ez kilső dolgoktul vony magamhoz engemet, magamtul hozzád, hogy sziuem szüntelen mondgya, okos abrazaatom kereset tegedet, orczadat keresem váram, abrazaodat keresem minden örök nec Istene, melyben egyedül vagy az boldogoknak örökce valo dichőlege: Melyet latni öröc glet, es az szenteknek veghetetlen dichőlege, öruendezzen azért az en sziuem, hogy szent neuedet fellic, öruendezzen azoknac sziuec, kic az vram keretic, de leg inkab vigadgion azoknac sziuec, kic meg talaltac: Mert ha az keresesben öröm vagy, minemű vigaglag lehet az meg talalasban: Buzgom keresem azért szüntelen, es mulatasnekül szent szinedet, talam valamikor az aito, es az igassagnackapua meg nittatic, hogy be menniec az en váramnac örömeben. Ez az vramac aitaia, az igazac be mennec általa.

SZ: AGOSTON MAGAN VÁLO
AZ SZENT HAROMSÁG
hoz való könyörges.

O három egyenlő örökce való szemel-
lyec, egy igaz Isten, Atya, Fiu, szent
Leice, ki egyedül lakozol az örökkeualo-
sáigban, es tapasztalhatatlá vilagoságban
ki ez földet hatalmasságodban helyhez-
tetted, es fundaltad, es okosságoddal ez
vilagnac gömbölyűséget vezerled, szent,
szent, szent seregeknek vra istene, rette-
netes, erős, igaz, es irgalmas, chudalatos,
dicheretes, szerelmés. Egy Isten, három
szemely, egy létel, hatalom, bölcheseg,
io valóság, egyes, es el valhatatlan szent
haromság. Nyisd föl nekem kialtonac az
igazsagnac kapuiat, es be menuen, vallast
teszec neked en vram: Imhol vram fősse-
ges cheledes ember, aitodon kolompo-
zot, en nyomorult koldus, paranchold,
had nyiffac föl, ki azt mondottad, zörges-
setec, es föl nyittatic. Zörgenec irgalmas-
ságos vram, belső részeimec, ordetto ki-
uanfagi, es szemem könyueinec kialtasi,
Előtted vagyon minden kiuanfagom, es
szó

szópögefim, ninchenec előtted elreitet-
 uen. Teis vram ne fordech el orczadat
 töb szer en túlem, es haragodban ne mul-
 lyal el szolgad mellől: Irgalma sagnac
 Artya, hald meg aruadnac szópögő, sira-
 sat, es segettő szent kezedet nyisd ki hoz-
 za, hogy az vizek nec melisegebül, es az
 nyomorusagnac tauabul, az ganainac sa-
 rabul, vonyon vissza, ne vezec el irgalmas
 szemeid előtt, minden belső kegyes része
 id azt nezuen: hanem szabadulyac hoz-
 zad en vram Istenem, hogy lathassam or-
 czagodnac kazdagsagit, es nezhessem or-
 czadat szüntelen, dicheretet monduan
 szent neuednec, vram ki chudat cheleke-
 szel, ki emlekezeteddel, szinemet örüen-
 detteted, ki iffiusagomat meg vilagoset-
 tod, ne vtald meg vensegemet, ha-
 nem vidamech meg tetemimet, es
 chontaimat, es vyiech meg ós haia
 mat, mint az fás-keselő nec
 tollait, Amen.

T

+

BVZGO

BVZGO LEKKI ÓR,

VENDETESSEG.

Dicberletec az urat el reitezuen
Barlangban regi Sarkanyoc feküuen:
Cet balac, usuan az szeles tengeren,
Nyugoduan az meli uizeknec feneken.

Tüzecc, bauac, hatalmas kö esőc,
Földi párac, szelec, temerdec földőc,
Az Vrnac parancholattyara függőc,
Mindenecket forgo szellel indetoc.

Termo balmoc, kietlen uadon erdőc,
Erős begyec, kikben talaltattatoc,
Szeled faknac sokasagos gyümölcsőc,
Vad faknac szépségi, szűkségre ualoc.
Szeled, minden uad oktalan allatoc,
Földön maszo, chuszo szamtalan barmoc,
Tiszta égken röpöső madarac,
Az Istent dicberletec, mert Vratoc.

SZENT

SZENT AGOSTONNAC

MINDENNAPI RÓVID, Es

egy marokni, kiseded is

madfagi.

AZ ISTENI

LETELNEC CHV.

DALAT OSSAGARVL.

RAMEGYEDÜL AZ FŐL
 det, es menyet be töltöd, min-
 deneket hordozuan terh nekül.
 mindeneket be töltuen rekesze-
 res nekül: Mindenkor chelekedő, min-
 denkor nyugouo. Be gyűtő, es nem szű-
 kőlködő. Kereső, noha sem nekül nem
 szűkőlködől: Szerető, minden izzadas
 nekül: Főlhaborodo, mind az által ba-
 torfagos. Bankodo minden faidalom ne-
 kül. Haragszol, de chendes vagy. Chele-
 kedetidet meg változtatod, de Vegeze-
 sedet, es mondasodat soha nem. Be fogas-
 dod az mit talals, es soha el nem vesztet-
 tel. Soha nem szűkőlködől, mégis nyere-

T 5

149

SZ: AGOSTON MINDENNAPI

segnec őruendes Soha nem voltal fősurű,
 mégis vsurat szedegecz. Mindenkor köl-
 chón adcz, az kinec nem tartozol, auagy
 szüntelen kőichónóznec neked, hogy tar-
 tozzal. De inkább, kineclehet valamie,
 az mit túled nem vet volna? adoffagot fi-
 zecz, senkinec nem tartozuan. Adoffagot
 engecz, semmit el nem vesztuen. Ki min-
 denűt vagy, es mindenűt sppen egeszen.
 Ki cresszettel, de nem lathattatol. Ki min-
 denűt vagy, mind az által, az gonoszok-
 nac gondolatyoktul nagy mesze talaltat-
 tol. Ki még ortis ielen vagy, ahol tauul
 vagy, mert valahol malasztod által nem
 talalratol, ielen vagy boszu allasoddal,
 ki mindenűt ielen vagy, mégis chac a leg-
 talalratol meg. Kit veszteg allot keresúne,
 res meg, nem foghattunc, ki mindeneket
 tartas, be töltes, meg kórnyekes, folyűl
 hadcz, es tamogacz szüntelen. Ki az hi-
 ueket tanettod, minden igenec zongese-
 nekűl. Ki az heleknecc modgyoc szerezent
 ki nem teriesztettel, es semmi időc által
 meg nem változol, es hozzá való járú-
 las, auagy vissza teres, nem talaltatic, Ki
 el tűrhetetlen, es hozzá járulhatatlan vi-
 lagosa

lagosságban lakozol, melyet egy ember sem látot, nemis láthat. Magadban leuen chendessen, mindenütt környül iars, éppen mindeneket, mert el nem oszolhatol, a- uagy meteltethettel, holot bizonyara egy vagy, es reszre nem izakacz, hanem ép, éppet, es egyeffet birs, éppet, es egyefet be töltes, éppet, es egyeffet fenyeffet, tes, es birtokodban tartas.

AZ ISTEN BÖLCHESE.
genec meg mondhatatlanfagarul.

HA az eges vilag könyuekkel be tölts ue volnais, de mondhatatlan böl- chesegedet ki nem ielentethetneiec. Es mért hogy mondhatatlan vagy, es sem- keppen meg nem iratathatol, be sem fog- hatatol. Te vagy az Istenség, vilagossá- nac kurfeie, es az örökce valo vilagossá- nac napia Fólótte nagy, minden ki terie- des, hoízusag, es telyesség nekül. Igen io, minden szin nekül, es senki nem io chac egyedül, kinec akarattya meg let dolog, kinec akarni lehető dolog: mert minde- neket valamit teremptettel, chupan chac akara.

SZ: AGOSTON MINDENNAPI

akaratedből végélted, ki teremtetet al-
latodat minden szűkseg nélkül birod, mun-
ka nélkül vezerted, es vnas, nélkül igazga-
rod, es semmi nem talalkozhatic, az mi
birodalmodnac rendit meg banthatna,
mind az felső, es ez földnec feneken, va-
lamic talaltatnac: ki minden helyen hel ne-
kűl talaltatol, es mindeneket be fogs kőr
n kezes nekűl, mindenűt jelen vagy moz-
dulas, es allapodas nekűl: ki az gonofznac
oka nem vag meiyet né chelekedhettel, es
valamic miueltel meg nem bantad, kinec
io voltabal teremtetettűnc, igazfagauat
meg büntette ttűnc, irgalmassagauat meg
szabadulunc, kinec mindenhatosaga min-
deneket yezerl, bir, es be tőlt, valamic
teremtetet: Azert sem mondunc tegedet,
mindeneket be tőltened, mintha tegedet
magokban foglalnanac, de inkab űc tő-
led kőrnyekezter nec: Es nem resz szerent
tőltés be mindeneket, azt sem kel vel-
nűnc, hogy minden dolog az ű nagy vol-
ta szerent fogion be tegedet, az az', az
nagy teremtetet allat nagyobbbat, az ki-
chin kissebbet, holot eppen vagy minde-
nekben, es mindenecc te benned, kinec
min-

mindenhatósa mindeneket környül
velzen, es senki nem találhat oly reffet, ki
hatalmadat elkerülheffe, mert valaki te-
gedet nem erez bekeltnec, haragodat so-
ha elnem tauoztathattia.

AZ LELEKNEC KIVAN-
ságarul, mely erzi az Istent.

ANNAC okaert irgalmassagos Iste-
nem, tegedet hiulac az en lelke-
ben, melyet keszetesz magad meg foga-
sara, az kiuanságbul, melyet ihles ű bele.
Köniörgőc lepiel be hozza, es igazsagd
magadhoz, hogy biriad üt, kit teremp-
tettel es föl épetettel, hogy találhassalac
tegedet sziuemen, mint valami pechetets
kerlec vram ne hadgy, hozzád köniör-
gőc, mert minec előtte segetsegül hiuna-
lac, engemet hiutal, es kerestel, hogy en
szolgad leuen, keresnelec tegedet, keres-
uen meg találhalac, es meg találuan sze-
retnelec. Kereselec vram, es meg találta-
lac, es ime szeretni kiuanslac: Neued v-
ram kiuanságomat, es az mit kerec ad
meg, mert ha mindeneket az mit teremp-
tettel

SZ: AGOSTON MINDENNAPI

tettel nekem adandodis, eleg nem le-
 szen niomorult ízolgadnac, hanemha
 magadat adod. Azert ad nekem magad
 en istenem, ad meg magad ennekem: Im-
 hol szeretlec tegedet, es ha nem eleg, en-
 ged hogy erősben szeretheffelec, melto-
 sagos szereteted tartoztat engemet, ki-
 uanlagoddal egec. Szereteted azert tar-
 toztat engemet, kuanlagoddal geriede-
 zec, edesseges emlekezetekkel, gionior-
 kódom. Imhol vram mindön elmen hoz-
 zad fohaszkodic, es meg mondhatatlan
 irgalmassagodrul gondolkodic, az test-
 nec terhe lassabban nehezet, gondolatim-
 nac zöndulestis meg szünnece, az halando
 sagnac neheffege, es niomorufagi szokas-
 soc szerent nem tompetnac engemet,
 mindenece halgatnac, chendessen vannac
 mindenece: Sziuem eg, lelkem örüendez.
 Elmelkedesem vjüü, ertelmem vilagosul,
 es mindenlelkem latasodnac kuanlagaa-
 bulfól geriedüen, lathatatlan szeretted-
 ge latija magat vitettetni. Viegyc föl mast
 az en lelkem szarnyait, mint az Saskefe-
 lö, röpüllion, es el ne fogiatkozzec, rö-
 püllion es iusson el hazadnac szépségehez

es dichőségéd nec fólseges szekihez, ho-
 lot elegettő asztalodnal az menyei Pol-
 garoktul taplaltaffec, el reitet eledelek-
 cel, az ki folio tellies vizec mellec. Te
 legy az en őruendet effegem, ki remense-
 günc vagy, idu őffegünc, es valtsagunc. Te
 legy az mi őrómünc, ki leszes iüvendőre
 berünc, es iutalmunc. Teged keressen
 szüntelen, az en lelkem, te is cheleked,
 hogy keresuen, meg ne fogiatkozzec.

AZ LELEKNEC NYO-
*morusagarul, mely az vñ Iesus Christust,
 nem szereti, es nem keresi.*

IAY annac az niomorult leleknec, mely
 az Iesus Christust nem keresi, nem is sze-
 retti, bizoniata szarazon marad, es bol-
 dogtalanul. Aztis el ueszti hogy el, ki te-
 gedet lftent nem szeret: Valaki eretted
 nem igie kezic elni, semi az, es semire va-
 lo. Valaki neked elni ellenkezi, meg hofe
 az. Valaki neked nem okoskodic, bolon-
 doskodic. Irgalmassagodnac aianlom ma-
 gamat, meg terettem magamat, de szol-
 galatodra engedem magamat, ki alaf-
 vagioc

SZ: AGOSTON MINDENNAPI

vágot ſec, es okoskodom. Beñed minden
bizakodáſom, beñed helyhez tettem min
den remenſégem, ki által föl tamadoc,
ſlec, es nyugodni fogoc. Tegeđ kiuan
lac, ſzeretlec, es imadlac, kinel keſzdec
maradni, orſzagolni, es boldog lenni.
Valamely lelec tegeđ nem keres, nem is
ſzeret, ez vilagot keduelli, az ű verkek
nec ſzolgal, minden gonoffagoc, es bü
nócala vettetet, ſzűntelen nyughatat
lan, ſoha nem batorſagos. Irgalmas I
ſten enged, hogy elmem ſzűntelen ſzol
galatod ala vettelſect ſzarandokſagom
mindenkor ſohazkodgyec hozzad, ſzi
uem ſzeretetedben egien: En Iſtenem,
nyugodgyec lelkem te benned, elmelked
gyecfelóled, tehetſégenc fölötte, ene
kelye áicheretedet, nagy vigasagban, es
ez legyen, ez ſzamkiuertesbe az en óró
mem. Iuſſon ſzarnyad ala az en elmem,
ez vilagi gondolatoknac heűſegitűl. Nyu
godgyec meg ſziuem benned, az en ſzi
uem, ki mondhatatlan nagy tenger, hab
iaiuadagadozo. Omniden dragalatos
eledelek nec, es az fölső telyeſſegnec kaz
dag aiandekozo Iſtene, adgy eledelt az
meg

meg faratnac, hozd őszue az el őszlottat
 az rabot szabadechd meg, az meg szagatta
 tat epechd föl: Imhol az aiton ábes zör-
 get. Kerlec veghetetlé beűseges irgalmosa
 godért, melyel meg latogattal, hozzanc iű
 uen meñor szagbol, paranchold az zörget
 rónec nissac föl, hog szabadon iaruan, hoz-
 zad meheffen. elegedgyec meg az menyel
 kenyertel: mert te vagy az kenyec, es élet
 nec kutfeie, te vagy az örökce valo fenye-
 seg nec vilaga, te vagy minden, kikkül
 élet nec az igazac, kie szeret nec tegedet.

**AZ LELEKNEC KI-
 uanlagarul.**

TEGED nező szüek nec világossága.
 örök isten, es teged szerettő lelkek-
 nec élete, teged kereső gondolatok nac
 erősege, enged hogy szentseges szerete-
 tedhez ragaszkodgyam: Könyörgőc iűy
 el szüemben, es gyönyörűseged nec beű-
 segeuel, telzegechd meg üt, hogy feleto
 kezzec el, ez idő ala vetet heűsagokru.
 Szegyenlem es restelyem ezeket szened
 nimelyeket az világ ohelekeszic: Szomo

.. SZ: AGOSTON MINDENNAPI

rufagos valamit latoc, es mindenecc nehes
zoc, valamit ez el musandokrul halloc:
Segec en vram Istenem, es vigasztald
meg az en sziuemet, iusy hozzam, hogy
lathassalac tegedet. De folotte soros az
en lelkemnechaza, mind addig, meg hoz
zam ius, es ki teriedtesec taled. Folotte
omlo, epeched utet. Szamtalan dolgok
kaltakua, melyec szemeidet meg bant-
tyac, vallom, es tudom, de ki tisztettya
meg, auagy kihez kialchac kiuolotted?
az en titkolt buncimtul tisztet meg v-
ram engemet, es az idegenekekben adgy
bochanatot az te szolgadnac. Enged e-
des Christus, io Iesus könyörgoc, hogy
az te szeretetedert, es kiuansagodert, ez
testi terhet, es földi hiusagoknac kiuansa-
gat, tehessem le. Vrakodgyec lelkem az
testen, lelkemen az okoffag, okoffago-
mon, szent malasztod, es mind kin, es
ben, szent akaratom ala vels engemet. En
ged vram, hogy sziuem dicherien, nyel-
uem, es minden tetemim aldgyanac tege-
det. Teriedz ki elmemet, es sziuemnecc
teketetit emeld föl, vgy hogy, vag chac
lelkem, hertelen valo gondolattyaua
er-
bessé

hesse el, az örökce való bölcheseget, mely mindenec fölöt lakozic. Oldoz meg kerlec kötelimből, melyekkel meg vagyoc kötöttetue, hog mindezeket el hadgyuan, hozzád siesséc, chachozzád ragazkodogyam, charead nezzec, es figyelmezzec.

A Z FÖLDI TÖMLÖCZ,

ből meg szabadult leleknek boldogságarul.

BOL dog lelec az, mely ez földi tömlöczből meg szabaduluan mi országba megyen, mely tegedet fölleges vram szinrül szinte lat, mely az halalnac sem felelmeül nem indul, hanem az örökce való rothatlanfagrol, es dichólegrel örüdeez. Bekefeges, es batorfagos, nem felven ellensegrül, es az halaltul. Meg tallalt tegeget kegyes vram, kit sokaig kereset, szüntelen lzeretet, az eneklő karoc közibe tarsasagul be vitetet, cdesseges örökce való enekeket, dichólegedre ő fölegel kiraly Christus, minden ioknac kutfeie Iesus, szüntelen mondando, es enekel-

SZ: AGOSTON MINDENNAPI

lendő. Boldogságos tarsaságoc, az menyei polgaroknac, es dichőleges tisztelőec, mind azoknac, kic ez szomorú számkiutefincc munkaiabul, hozzád vissza ternecc, az izepsegnecc gyönyörűlegere, minden fenyeffegnecc ekeffegere, minden kedvesseffegnecc meltosagára, holot szüntelen latnac teged vram az te polgarid. Sem oly fűlőkben nem megyen, mely elmieket meg haboretta, minemű enekleffec, minemű organa zengessecc minemű igazetot enekecc minemű gkes notac mondattatnac veghetetlentül? szüntelen ropognac az edeffeges aldafoknac orgonai, az Angyaloknac kiuanfagos gyönyörűleges zengesi, chudalatos eneknecc eneklesi, melyec dicheretedre, es dich. őlegedre mondattatnac, az főső polgar oktul. Az kefferűseffegnecc, es minden epenec keffemenesseffec, tartományodbanhecc ninchen. Mert ott gonosz ninchen, gonoffag sem talaltatic, ellenző, es ellenseffec ninchen, sem az bűnnecc valami heűfaga. Szűkseffec, ott nem talaltatic, semmi szegyen vallas, vissza vonyas, egymas szidalmazasa, pör, es veszekedes, felelem, es nyughatatlansag,

sag, büntetés, auagy ketelkedés, erő ha-
 talom, de semmi egyenetlenség: hanem
 nagy bekefeg talaltatic ott, telyes szere-
 tet, örüendetesség, es az istennec örökce
 valo dichereti, Veghetetlen valo bator-
 sagos nyugodalom, az szent Lelekben
 szüntelen valo örüendetesség. O mely
 szerenches leszec ha hallani fogom polga-
 ridnac gyönyörűleges eneklesket, meg-
 igazetot ésdes verseket, az szent három-
 sagnac melto tisztessgere rendeltetet di-
 chereteket: De fölötte boldog leszec, ha
 meltonac talaltatom, hogy enekelheffec
 az en vram Iesus Christusomnac, Sionnac
 ésdesseges enekiből.

PARADICHOMNAC
 örömeről.

O gletető élet, örökce valo élet, örökce
 boldogsagos, holot öröm vagyom
 szomorúsag nélkül, nyugodalom faratsag
 nélkül, meltosag felelem nélkül, kazdag-
 sagic el vesztés, es munka nekübegeffeg
 betegség nélkül, beűseg fogyatkozás ne-
 kül, élet halál nélkül, örökce ualóság ro-
 hadas

SZ. AGOSTON MINDENNAPI

hadas nekül, boldogság minden faida-
lom nekül: holot minden io vagyon az
szereterneec tókelleterességében: holot igaz
kep, es szinról szinte valo latas talaltatic:
Holot az Istenec io volta lattatic minden
nekben mindenestül, es az vilagosetto vi-
lag, az Izentektül dichóettetic: holot ie-
len lattatic az Istenec főlsége, es fogyat-
kozás nekül valo eledellel, az rea nezó
elmec be telyesednec, szüntelen lattac,
es kiuanyac latni, minden keduetlenség
nekül kiuanyac, es meg elegendnec vnas
nekül: holot az igazsagnac napia chudala-
tos szeplegenec latasaual, mindeneket be-
tölt, es az egész menyec hazanknac polga-
rit vgy vilagosettya, hogy ű magokis vi-
lagoskodgyanac, az az, Isten által vilago-
setatot vilagosag, ez mi nap fenyünkneec
vilagosagos szepleget, es minden chilla-
goknac tindeklelet folyúl hagyuan. Az
halhatatlan Istenseghez ragazkottanac,
esez által, halhatatlanna, es rothatarlan-
na lettec, az mi vrunc meg valtonknac fo-
gadasa szerent: Attyam á kiker attal ne-
kem, ákarom hogy ahol vagyoc ott le-
gyenec, hogy lassac az en dichósegemet,
hogy

hogy minyaian egye legyenec, mint Atyam, te bennem, es en benned, úkis ben nunc egyec legyenec.

AZ MENYORSZAGRVL.

AZ menyország, boldogságos ország, halál nélkül való ország, es veheter len, kinec vtanna semmi időc nem kóuets kez nec örökce: holot szüntelen nap vagy on ciel nélkül, es azért semmi időt nem tud; holot az diadalmas vitez, munkaja vtan, mondhatatlan ajandekkel kazdagetric, feigt környül veuen nemes, es örökce valo coronaual. Vaiha vetkeim nec meg engesztelése vtan, az en Christu som szolgálai között nekem vtolsonac, az Isteni irgalmasság parancsolna, hogy ez test nec nehez terhet le tegyem, es hogy szent varasaba az örökce valo örömben nyugodgyam, inen által menuen, az szent segesfólsó karoknac tarsasagaban lenne, az boldogságos lelkekkel, teremptom dichőségben allanec, Istenem nec jelen való abrazattyat neznem, az halálnac semminemű felelmetül nem bantatnam, ha-

SZ: AG OSTON MINDENNAPI

nem: az örökce való halhatatlanságnac rothadásatul barorságos, örüendeznec, es az mindenhatóhoz ragazkoduan, minden tudatlanságnac vakfagat el vesztuen ez földieket seminec tartanam, ez siralomnac vólgiyet latni, auagy chac rola emlekezni, ingyen sem meltoztatnam, holot faratságos élet ez, rothado élet: minden keletűséggel telyes: mely élet minden gonofságnac alzonya, az pokolnac szolgaló leánya: melyet az nedueffegec földagasztnac, faidalmoc meg apasztnac, égés meg aszalnac, leuegő égec betegesetnec, az élet föld puffaszt, bőitőlesec ősztoveretnec, chuffag alakostat, banat meg emelzt, gond foitogat, szegenseg le vét, ifi fufag föld fualkodic, venseg meg görbet, betegség meg tör, keletűseg le nyom, az őrdóg inekelkedic, az test győnyörkötter, az lelec meg vakul, az egész ember föld haborszic, es enni szamtalan gonofs vtan az dühős halál következie, az heűságos őrmók nec veget vetuen, vgy hogy, midőn meg fognac ezec lenni, ingyen eszek be se vegyec az emberec, voltake valaha, vagy nem.

AZ

AZ SZOMORV LELKET
soc síras vtan mint vigasztallia
meg az Isten.

DE minemű dicherettel es hala adal-
 sal lehetűnc hozzád mi Istenűnc, ki
 minket még, ez halando niomorufagok-
 banis, vigasztalas nekűl nem hacz, chuda-
 litos malasztodnac batorfagaualtimho-
 vram niomorult feiem, szamtalan sírassal
 es nyomorufaggal telyes, midőn eletem-
 nec veget tettem, midőn bűneimet
 szemlelem, halalomnac oraiarul gondob-
 kodom, az pokolnac kinyatul irtozom,
 midőn nem tudom chelekedtettem, mi-
 nemű kemeny itelettel szoktad meg te-
 kenteni, midőn minemű veggel kezd-
 gyem ezeket vegezni semmiképen nem
 tudom, azért mikor ezeket, es ezekhez
 hasonlokat szíuemben forgatoc, szokot
 irgalmassagoddal ielen szoktal lenni vi-
 gasztalásomra, es enni panasom, mond-
 hatatlan sírassal, es szíuemnec melifegés
 sohazkodási kőzöt, föl veszed meg kefe-
 redet, es törődöt elmemet, az magas he-

SZ: AGOSTON MINDENNAPI-

gieknek hailasira, es szinten az draga ke-
neteknek igyenes hel. ire helheztetuen
legeltető mezőidre, az szepeni folio vi-
zec mellet, holot szemem elót alztalt ke-
szette, küiőmb f. le kelzöletekkel, mely
meg farat lelkemet kőniebeche, es meg
keseredet szüemet vigasztallia, mely giő
niőrűsegekkel meg kőniebűluen, szanta,
lan niomorufagimtul elfeletkezuen, föl-
emeltetet ez földnek magassagara, te ben-
ned igaz bekelegben niugizom.

AZ ISTENI SZERE.

tetnek edessjegeröl.

Szeretlec en Istenem, szeretlec tegedet
Des touab iobban iobbanis akarlac sze-
retni. Enged en Istenem az emberi mag-
zatoc kőzöt, szépséges vram, hogy ki-
uannyalac tegedet. Veghetetlen vagy,
azert ekkeppen veghetetlenül kel szereto-
nunc, főkeppen mi, kiket szeretettel ekkep-
pen meg valtottal, kikert effeleket es en-
ni dolgokat chelekettel. ő szeretet ki
mindenkor geriedes, es soha meg nem
oltatol edes Christus, aldot Iesus, szeret-

122

tet en Istené, geries föl egeffen engemet
 szeretted nec tűzeuel, & deffeged nec, ked
 ueffeged nec, kiuanlagodnac, vidamsa
 godnac, es őruendetesseged nec kegyes
 edesseged nec, kiuanlagodnac, tellyes, es
 fölötteb valo vigassagaual, mely nem go
 nos, hanem szent, tiszta, és szűz, hogy sze
 retetted nec & deffegeueleppen meg tellie
 seduen, szeretted nec tűzeuel eppen
 meg melegeduen, szeresselec & deffeges es
 szépséges vramat, tellics sziuemből, es
 tellies lelkemből, minden erőmből, es
 igyekezete mből, sziuemből, sziuem nec so
 kalagos töredelmességeből, es könnyű huf
 latafomnac kut feieből, nagy bőchülett
 es felemmel: sziuemben es izamban hor
 dozuan tegedet, es szemem előt tartuan
 mindenkor, es mindenűt, vgy hogy ben
 nem, semmi töruentelen szeretete valo
 hel ne talaltassac.

IDVŐ SZEGŰNK NEC
kefzetteferől.

Szépséges Iesus Christus, kerlec tege
 det, amaz dragalatos szentleges ve
 red

SZ: AGOSTON MAGAN VALO

rednő ki ontasáért, meliél meg váltat-
tunc, adgy nekem töredelmességet, es kő
nyűhullarásimnac kufseiet, főkeppen mi-
kor kőni őrgesimet, es imad sagimat előd-
ben vilzem, midőn diche tetedre eneke-
lec, midőn valtsagunknac el tickolt ren-
dit, irgalmas sagodnac niluan valo islet,
elő hozom, es rola emlekezem, midőn az
szent oltaroknal, noha meltatlan alloc,
kivanuan fölseged nec aldozni, amaz chu-
dalatos, es mennyei aldozattal, minden
bőchűdette, es aitatossagra meltoual:
melyet vram Istenem, pap leuen, tisztasá-
gossan szerzettel, es aldozni paranchol-
tat nagy szeretted nec emlekezetire, tud-
ni illichalalodnac, es kin szenuedese nec
aldozattiat, idu őffegűnkert, naponkent
valo giarlosagunknac föl epűiesere. Erős-
sődgi ec meg elmem enni szamtalan tit-
kockőzöt, ielen voltodnac edessegetül,
erezzelec teged magamnal, es őruendez-
zem előtted. Tűz, ki mindenkor vilago-
sodol, szeretet, ki mindenkor égs edes
Christusom, dragalatos Iesusom, őrókce
valo vigasag, es veghetetlen élet nec ke-
niere, ki minket taplals, es magadban
meg

meg nem fogiarkozol, naponként űtetel mind az által eppen meg maradcz: világoſodjal meg nekem, geries föl, es űzen teld meg az te edenyedet, világoſetuan űtet, az gonofſagbul űreſechd meg, ma laztoddal tólch be, es az tellieffeben tarch meg: hogy lelkenec iduőffegere, cheffem űzent teſted nec eledelet, mert ha űendlec tegedet, belőled űlec, hozad me gyec, es benned meg kezdec niugodni.

AZ ŐRÖMRŐL.

O Szeretet nec edeffege, es edeffeg nec űzeretete, űlőtte keduel az en gom rom, es azért giőniőrüſeges italoddal tellieſedgi nec meg minden belűo reűze im, es elmem kerődgyccio iget: En lűte nem ki űzeretet vagy, edes mez, az kőue rettő hauakhoz hazonlo teűje, eledele es őrom, cheleked hogy benned neueked gyem, hogy egeffeges izzel cheffec te gedet. Te vagy az en eletem mellic űlec, remenſegem kihez ragazkodom, dichő ſegem, melic kiuanoc meg niűcni: Azert
 VIANA

SZ: AGOSTON MINDENNAPI

Vram tarchad szüemet, vezerlied elmé-
met, igazgald ertelmemet, emeld szere-
tetemet, gondolatomat fuggezd föl, es
az fölő foliasokhoz szomihozo lelkem
nec szaiat igazgassad, veszteglyenec az
teftnec mindé zöndülesi, Chendesülieneec
az földnec, vizeknec, leuegő egnec, es
menynec, minder bodulasi. Halgassanac
az almoc, es rettentő ielenesec, minden
nyelű, minden iel, es valami el mulasban
talaltatic: Nemullion meg maganac az
lelekis: es mulya el magat, nem gondol-
uan magat, hanem chac tegedet en iste-
nem, mert bizoniara te vagy minden re-
menesegem, es bizodalmam: Mert ben-
ned fölleges Istenembe, edesseges, irgal-
mas es kegyelmes vrunc Iesus Christus
sunkba, minyaiunknac resze vagyon, te-
stünc es verünc. Azert ahol az en vrerem
Vralkodic, bizakodom hogy enis ot vral-
kodom: holot az en testem dichekedic
magamatis dichöült nec esmerem, noha
bünös vagyoc, de azert ez malasznac
reszeltetese fölöl nem ketelkedem: Es no-
ha bünceim tiltnac, de letelem es terme-
szetem azt kiüania: Es noha tulaydon
Vcto

verkeim ki rekesztne, de az természet-
nec fővetlege, es egyesülete hatra nem
vfr.

**HOGY AZ MEGTESTE-
/ült ige, oka remen/eg űnk nec.**

Bizoniara az n.i vrunc, oly ellenség űnc
nem lehet, hogy maga testét, tagiait,
es tetemít ne széresse, bizoniara kétség-
ben eshettem volna, szüntelen, verkeim
ert, vegheterlen hiuolkodasimat lat-
uan, melieket chelekertem, es naponkent
szüntelen chelekeszem, szammal, szüem-
mel, es minden módon, melyekkel az em-
beri állat szokot verkezni, ha én vram
istenem szent iged teste nem let, es ben-
n űnc nem lakozot volna. De imar kétség-
be nem merec esni, miuel hogy ű akara-
tod ala vetuen magat mindenben, mind
az halalgig, de az keresztnec halalgig, el-
veve bűneink nec ados leuelet, es az ke-
reszthez szegezuen, az bűnt, es halalg
megfeszette; ű benne azért, ki iobbodon
ül, batorlagoffan imar meg eleuenedem,
miuel hogy esdedic mi etett űnc; ű ben-
ne

SZ: AGOSTON MINDENNAPI

ne bizakoduan, hozad kiuanociutnom.
kiben imar föl tamattunc, es eleuenet
tunc: imar menyben föl megyünc, es az
egekben ütunc. Dicheret teneked, dichó
seg, tiszrelet, es hala adas örökce.

MENNEL NAGYOB AZ

*Istenről való gondolat, annal,
gyönyörűsegesb.*

Irgalmassagos vram, miuel hogy igy
szerettel, es meg valcotta, igy eleue
netettel, es föl magasztaltal: Irgalmassa
gos vram, mely edesseges az tolad valo
emlekezés: mennel inkább gondolkodom
felóled, annal gióniörűsegesb, es szerel
mesb vagy. Azert gióniörkötter nec en
gem minden iauaid, elmennec tisztasá
gos tekintetiue, es edesseges irgalmassa
gos szereteted nec kiuanlagaua, ezen sza
randokfagomnac helen, mi voltom sze
rent, addig, még ez giarlo es töredelmes
ragokban vagioc, chudalatos szépsége
det es szereteted, szüntelen keduellem
szemlelni, es kianni. Mert szereteted nec
nylaua! meg sebesülven, kiuanlagoddal
fólótte

fölötte geriedezec, hazzad k' moc futni
 fölötte kiuanlac latni. Azert azen vigia-
 zalomon kezdec allani, es szemeim vi-
 gyazuan, lelkemben aldlac es dicherlec,
 tellies elmemeuel es minden erömuel: te-
 gedet en teremptomert, meg valtomas
 aldlac, elmekkel altaliarom az égeket,
 es kiuanfaggal veled leszec, vgy hogy ez
 ielen valo nyaualiafagba, chac test szerent
 tartattassam, de veled legyec gondola-
 toñal, mohfagommal, es minden kiuan-
 fagommal, vgy hogy, sziuem ot talal-
 tassel, ahol vagy kiuanfagos kenchem,
 meg vehetetlen, es fölötte szerelmes. De
 ime irgalmassagos, es kegyeffeges lste-
 nem, midon vehetetlen io voltodnac, es
 irgalmassagodnac dichóseget akarom
 eszembe venni, sziuem nem elóg rea,
 mert fölliül hadgya az emberi természet-
 nec minden erzekenlegit, bóchületes
 voltod, szepseged, es szereteted. Mine
 hogy, dichóseged nec fenyeffeges tinde
 kleseis meg mondhatatlan, azonkeppen
 ki ielenthetetlen, örökce valoszereteted
 nec kegyeffege, melyel azokat, kiket se-
 miből teremtetted, fiaidda fogadod, es
 magadhoz czatlod, X Az

SZ: AGOSTON MINDENNAPI

AZ CHRISTV SERT, EZ
Vilagi nyaualiakat kiuannunc kel.

O En lelkem ha naponkent kint kel-
lene szenuednűnc, ha az pokolnac
tűzet, s oc ideig tűrnűnc, hogy az Christu-
nac dichőseget meg lathatnanc, es szenti
kőze szamlaltathatnanc, nemde melto-
volnac mindent szenuednűnc az mi szo-
moru, hogy enni iot el vehetnenc, es en-
ni ioban reszesse lehetnenc? olalkodgia-
nac azért az őrdógóc, keserchyeec szokot
keserteteket, törűnc az testet minden bő-
itóc, szotechac az testet az ruhazatoc,
munkac nehezecheec, vigiazazoc szarafsac
kialchon imez, niughatatlankodgyec
amaz, vagy imez, az hideg görbechen
meg, lelki esmeretem dörgölödgyec, az
heuseg egeffen, feiem faion, melyem ge-
riedezzen, giomrom föl dagadgion, or-
czam heruadgyon meg, eppen mind be-
teg legyec, az faidalomban fogyon el az
en eiletem, es esztendőim szópögesekbé,
az rothadas mennyen be teteminben, es
az fűreg alattam ygian forion, hogy az
niomo-

niomorulágnac napian niugodgiam, es az föl ōuedczet nephez meheffec: Mert minemű dichósegec leszen az igazaknac, minemű nagy ōrómócaz szenteknec midőn mindeneknec orczaij, vgy kezd ferleny mint az nap: midőn az vr el valasztor rendekben kezdi nepet attianac orszagaban szamlalni, mindeneknec chelekedetec es erdemec szerent, igert iutalmokat meg adni, az földiekert ōrökce valokat, az idő szerent valokert veghetetleneket, az keuesekert sokat, es beu-segeffeket. Bizoniara mondhatatlan tellyes boldogsag leszen az, midőn szentie az vr, szent Attianac latabara kezdi vinni es menyegbe le űlteri, hogy ű lsten, mindenekben minden legyen.

AZ MENYORSZAG MINT
talaltassac meg.

O Boldogsagos ōruendetesseg, es ōruendetes boldogsag, az szenteket latni, az szentekkel szentnec talaltatni, lsten latni, es az lsten maganal esmerni ōrökce, veghetetlenül. Ezeket gyakor el-

SZ: AGOSTON MINDENNAPI

meuel gondollyucezt tellyes kiuansaga
gal kiuannyuc, hogy hozzaioc hamar el
iuthassunc. De tudakozzol ez mint lehel
sen, auagy minemű erdemekkel es seget-
segekkel: Halliad? Ez dolog az chelekedő
nec hatalma ala vettetet, mert az Isten-
nec orszaga, erőszakot szenued: az meny-
ország, ő ember egieb árrat nem keres te
magadnal: annit er, az menyi vagy, ma-
gadat ad, es ű tied leszen: Mit haborodol
az szabor arrarul? Christus őnnön magat
atta eretted, hogy tegedet az Attia Isten-
nec orszagul találhatna. Ekkeppen te is ad
neki magadat hogy orszaga lehess, es ne
országolion az bűn ez halando testedbe,
hanem az lelec, az életnek keresesebe.

MI LEGYEN, ES MI TA- laltassac paradicomban.

O En lelkem, teriűnc vilza az menyei
varasban, melyben föl vagyunc irat-
tatua, es polgarokca valasztatua, mint az
szenteknek lakosi, es az Istennek chelede,
es haza nepi: de mint az Istennek örökösi
es az Christusnac örökös tarsai, Nezzuc az
mi

mi nemes varasunknac boldogságot, az
 menire lehetleges esmeretre: Mondgyuc
 azért az Prophetauul, ò mely dichóseges
 dolgot mondattattanac felóled Istenec
 varasa, mint az óruendezőknek, olyan la-
 kas vagyont benned. Mert ez egez föld
 nec vigasága fölöt fundaltattal, ninchen
 benned vesseg, sem az aglagnac nyomor-
 usága: benned chonka nem talaltatic,
 sem sánta, görbe, auagy iszonyú, midõn
 miniaian egy ferfiunac telles voltaban
 talaltatnac, az Christus ideienec telles
 merkeben: Mi lehet ez életnel boldogsá-
 gosb, holot az saegenysegnec felelme
 ninché, sem az erõtlensegnek betegleget
 senki meg nem fertetic, senki meg nem
 haragszic, senki nem iregykedic: Fõsueñ-
 ségnec tüze nem geriedez: Az etelne-
 semi kiuanfaga: Hatalom es tisztesség ki-
 uanas nem óztónó: Az órdógrül semi
 felelem, órdógi kisertetec ninchenec, az
 pokol kinnianac felelme tauul: Az test-
 nec, es leleknek halala ot ninchen: hanem
 halhatatlan aiandekcal gionyörüseges.
 Nem lesztec akkor semi niomorufagoc,
 vízva vonás, sohul nem talaltatic, hanem

SZ. AGOSTON MINDENNAPI

mindemben nagy egyesség, miuel hogy mind az soc szentek nec egyes bekeleg eszen: Mindeneket bekeleg, es öröm, chendesség, es nyugoda'om fog körniül: Szentelen valo fenyesseg, nem az, mely mast vagon, hanem ketczer fenyesb, mennel boldogb: mert az a varas nem fog szükölködni (az mint oluassuc) nap, es hold nekül, hanem az hatalmas Isten meg fogia vilagosetani, es egö szöuetnes künc az barany eszen: Holot az szentec fenleni fognac, mint az chillagoc veghetlen örökce valóságban, es mint az égi erő nec fenyessegi olyanoc lesz nec mind azoc, kic egyebeket oktarnac, es tanetnac. Annac okaert, ot sem ei el, auag lötet seg nem talaltatic, öszue gülekező folyhóc auag hidegec, es meleg nec kemenysege niuchen, hané mindé dolgoknac, oly mer tekletes rendi eszen, melyet sem i szemec nem lattanac, sül sem hallot, de ember nec sziueben ingyen sem ötlöt, hanem chac azoknac, kic arra meltokca talaltatnac, kinec neucc be vagon irua az elő köniübe. De mindezek nec fölötte, bizonyara nagy boldo'ag, egyesüdni az Angyali karokkal, Archangyalokkal, es mind az menyeyi

nyei erökkel: latni az Patriarkákat, es Prophetákat: nezni az Apostolokat es mind az fcszentekeket: szemlelni az mi szülein-
ket: mind ezec dichősegesec vgyan, de leg dichőűtcb az ielen valo Istenec orc-
zaiat nezni, kőrnűluchetetlen vilagot
latni, tőkellertes, es beuseges dichőse-
gesen, midőn az Istent ű magaban kezd-
gűűclatni, es magunkban esmerni, kit nez-
ni, vegnekűl leszen.

HOGY EMBER AZ I

*Istennec meltob hala adast nem
adhat, az űberetemel.*

Nemes lelec, az Isteni Abrazattal na-
gyfagos, es neminemű hasonlatos-
sagert tekintetes, mely Isten akaratra-
bol, bir magaban oly dolgot, melyel in-
tettetic szűntelen, hogy vagy az Istennel
allion, auagy vissza hozza terien, midőn
ez kilső indulatoktul, es fogiatkozafok-
tul fől haboretatic. Es nem chac oly ez-
kőze vagyon, mely által bűnei bochanat
tiana cremensegeben, es irgalmassagaban
meg vidamulhasson, hanem a kiuűl, az is

SZ: AGÖSTON MINDENNAPI

nala talaltatic, hogy igyekezhetic az igec
nec menyegzőiere, es az Istenel, tarla-
sagnac kötelet kezdeni, Angyaloknac ki-
ralliaual, szeretet nec giöniörüleges iga-
iat viselni. Mind ezeket az szeretet chele-
kefzi, ha az lelec hasonloua mutattia ma-
gat az Istenhez, az akarat által, kihez ha-
sonlo természet szerent, szeretuen, mint
őretis szerette az Isten. Mert chac egye-
dül, az szeretet az, minden lelki indula-
toc es erzekensegec közzül, kiben az te-
remptet allat, noha nem tökelletesen,
terempróienec meg felelhet, es hasonlo
ioual kólchónet meg teretheti. Az szeret-
tet midőn el iű, minden egyeb indulato-
kat magaban hordoz, es rabfagra viszen.
Az szeretet egyedül eleg, egyedül ű maga
kedues, es chac ű magaert, ű maga ber, ű
maga iutalom, ű maga oc, ű maga gyű-
mólch, ű maga giakorlasban valo eleuen
segre neugló eszköz. Az szeretet által, I-
stenhez ragazkodunc: az szeretet kettős
bülegy lelket szeresz. Az szeretet chele-
kefzi, hogy egyet akarianac, es egyet ne
akarianac. Az szeretet chelekefzi, hogy
először az tisztessleges erkólchóket el ren-
dellie

delye, annac vtanna mindenecket az mic lattarnac, mint ha ingyen sem volnanac, nezze: es vtolszor az szitünc tisztá teken retuel, az fõlsõ, es belsõ dolgokat teken telye: az szeretet által leg elõször, minden tisztességes dolgoc, io vegre mennec ez vilagon: Az vtan még ez vilagnac tisztességes dolgais meg vtaltatnac: es vezgetre, az Istenec belsõ el reytet dolgai ű általa melysegesen szemleltetnec.

HOGY ISTEN MI BEN-
nünc, magához hasonlot keres.

AZ Attya Isten szeretet, az Fiu Isten pedig szerelem, az szent Lelec, az Attyanac, es Funac szeretete: Ez szerelem valami hasonlot keres mi bennünc: az az szeretetet, melyel mint valami vér szerent való attyafisaggal, hozza tarsalkodgyunc, es ragazkodgyunc. Az szeretet meltosagot nem tud, sem valami tisztelget: Az ki szeret, maga által egyedül, nagy bizuast megyen az Istenhez, nagy baratsagossan belzel vele, semmit nem retteguen, auagy akadozuan: Chachea-

SZ: AGOSTON MINDENNAPI

ba gl az ki nem szeret: az ki pedig szeret, szemeit szüntelen az Istenre függeszti, az kit szeret, kit kiuan, kiben elmelkedic, kiben gyönyörködic, kiben vgyan meg elegendic, es telyesedic. Effele airtatos ember, vgy enekel, vgy olvas, es minden dolgaiban oly gondviselő, es vigyazo, mint ha az Isten ielen volna szemei elöt, mint hogy bizonyalis ielen vagyon. Vgy könyörög, es imadkozik, mint ha föl vitétet, es elő allatot volna, az fölleges Istenecsine, es hatalmas szeki előt, holot ezernec ezeri szolgálnae neki, es tiz szaz ezernec ezeri veszic környül ütet. Az mely lelket meg latogat szeretetiuel, almabul föl ebreszti, inti, es lagyittya ütet, es meg sebesetti az üsziuet. Sötetsegeket vilagoset, be rekesztettek ki nilatkoztat, hidegeket föl gerieszt, kemeny, nem türhető, es haragos elmet le szallet, gonosz erkölchöt el kerget, testi kiuanfagokat meg nyom, erkölchöket iobbet, meg vyitta, es erőfsetti az lelket: Az charard időnece indulatit, es heűlagos chelekedeteket meg tartoztattya. Mind ezeket chelekeszi az szeretet, midön ielen

vagyon : midőn pedig eltauozic, anyera bagyadua kezd fekünni az lelec, mint ha az vizzel forro fazec mellől, az tūzet elvonnad.

AZ ISTEN SZERETŐ leleknek bizakodásarul.

NAGY dolog az szeretet, melyel az lelec magan, nagy bizodalommal iarul az Istenhez, es tökelleteffen Istenhez ragazkodic, Istentul nagy baratsagosan tudakozic, minden dolgokrul. Valamely lelec szereti az Istent, vele tanachkodic, semmit egyebet nem gondolhat, semmit nem szólhat egyebet, mindene ket vtal, mindene ket meg vun. Valamit elmelkedic, valamit szol, chac szeretetet foglal magaban, miuel hogy az Istennek lelke anyira maganac tulaidonetotta űtet. Az ki meg akaria Istent esmerni, szeressen. Heaba iarul az oluafashoz, elmelkedeshez, az prädikallashoz, imadsaghoz, valaki nem szeret. Istennek szerete te, az leleknek szeretetit nemzi, azt is chelekeszi, hogy szüntelen rea figgyelmez.

SZ: AGOSTON MINDENNAPI

zen. Szeret az Isten, hogy szeretteffec. Midőn pedig szeret, semmit egyebet nem akar, hanem hogy szeretteffec, tuduan hog azoc a kie szeretteffec, hogy meg bodugulnac. Az Izerető lelec minden indulatoknac ellene mond, es eppen chac az Isteni szeret. tre vagyon gondgya, hogy annac meg felelhesfen, es hasonlo szeretetet visza terchen, midőn teiyességgel magat az szeretetre ki önti. De menni lehet ű az örökkeualo kurfőnec folyasahoz? nem egy aranyo beűséggel iatulnac őszue, az szeretet, es szerető, az lelec, es Isten, az teremprő, es teremtet allat: mind az altal, ha erőfakcal, es eppen szeret tegedet, bizonyara semmi hatra nem marad, miuel hogy az telyes akarat ielen vagyon. Ne felyen az szerető lelec, rettegyen az mely nem gyakorlya az szereretet. Mind a szerető lelec, fogadasoktul vitettetic, kiuanfagoktul vonyattatic, erdemet titkolya, az fölfegefnec szemet be fogya, az gyönyörűseg nec ki nyilatkozic, helyhezretuen magat az iduözettőben, mindeneket bizuast chelekeduen ű benne, Az lelec szereretiből fel felelépic,

lepic, es az testi erzekensegektul el tauozic, vgy hogy magat ne erzeze, mely az Istent erzi, ez penig törtenic, midön az Istenec mondhatatlan edessegetöl vonyattatic, magat maganac, vgyan el orozza, de el ragattatic, es magatul vgyan kifutamic, hogy az Istenel elhessen nagy vigasaggal, Semmi nem lehetne ilyen vidamsagos, ha valami keues nem volna. Az szeretet Istenec baratsagat adgya, az baratsag merészlest, az merészles koftolast, az koftolas ehseget. Az lelec, melyet az Istenec szereteti illet, egyebet semit nem gondolhat, semmit nem kiuanhat, hanem szüntelen fohazkodic monduan, valamint az szomiuhozo szaruas kiuankozic az kifolio kut feiekhez, azonkeppen kiuankozic lelkem hozzad, en Istenem.

MIT CHELEKEDET LE-
gyen Isten az emberert.

AZ Isten szeretet által idt az emberekhez, embereközze iüuen, emberre lett. Az lathatatlan Isten szereteti-
nel

SZI AGOSTON MAGAN VALO

uel hasonlo lett szolgálhoz. Szeretettel
meg sebesedet az mi vetkeinkert. Azert
erős, es bizot nyugodalmoc vagyon az
gyarlo bünösöknek, az mi meg valtonko-
nac sebeiben. Batorlagolon lakozom ot,
ki nyilatkozta ennekem belső terem, az
sebec által. Valamit magamtul nalam
nem talaloc, az en vramnac tagiaibul
magamnac tulaidonertom, mert irgal-
massagi telyesen folynac, beüseg es ligata
sokis vannac testen, melyen ki folynac. Az
testnek liggatasin, nyilatkozua vannac tic
kiai. Nyitua vannac az veghetetlen ke-
gyességnek szentseges ritkiai, nitua va-
gyon az mi Istenünknek testi tagiaiban
valo irgalmassaga, melyekben meg lato-
gatot minket, menyekből ala szaluan.
Az Iesus Christusnac sebei, rakuac irgala-
massaggal, rakuac kegyességgel, rakuac es-
desseggel, es szeretettel. Meg liggattac
kezeit, es labait, es oldalat dardaul as-
tal veroc. Ez hasadekon engettetic ne-
kem meg kostolnom, mely edesseges az
en vram Istenem, mert bizonyara gyö-
nyörüseg es szeled, es szamtalan irgalmal-
sagi vannac, mindeneknek kic segetsegtü
biu.

hiúiac igasságban ütet, minden ütet keresőknec, de főkeppen ütet szeretőknec. Beüleges valtság adatot nekőnc az mi vrvunc Iesus Christusunknac sebeiben. Nagyszamtalan edesseg, malasztnac telyeffege, es az io erkölchnec tőkellethege.

*AZ MI VRVNC IESVS
Christus sebeinec emlekezetiról.*

Midőn engem valami fertelmes gondolat őszökkel, mindgyarast az en vram Iesusom sebeihez futoc, midőn testem nyomorgat vram sebeinec emlekezetiucl föl tamadoc: midőn az őrdög nekem lest chinal, az en vram tagiainac irgalmassághoz futoc, es el tauozic tőlem. Ha az fertelmességnec geriedezese inderttia tagaimat, az en vram sebeinec emlekezetiucl még aluszic. Minden nyomorúságokban haralmsb oruosságot né talaltam Christus sebeincl. Azokban batorságossan aluszom, retteges nekül nyugszom, az Christus erettűnc meg holt. Semmi nem lehet az halalig, oly keserű mely az Christus halálual meg ne gyógyit

SZ: AGOSTON MINDENNAPI

gyitrafsec. Minden remensegem az en v
ram halalaban vagyok, az u halala en er
demem, es be fogadasom, idu offegem, es
letem, es fol tamadasom, az vrnac irgal
massaga az en erdemem. Nem szukolk
dom erdemel nekul, valamig az irgalmas
sagnac vra talaltatic. Es ha az vrnac irgal
massagi sokasoc, erdemimis ennekem
szamtalanoc. Menel hatalmasb u az idu
zettesre, annal bizuasban vagyok dol
gom.

HOGY AZ CHRISTVS SE

*beiról való emlékezet, bizonyos oruof
sag, minden haborusag ellen.*

NAGY vetket chelekettem, es szam
talan gonoffagimnac tudoia va
gyoc, de megis ketsegbe nem esem, mert
a holot az vetkec igen meg sokasotta
nac, beuelkedet az irgalmassagis. Valaki
bune bochanattya felol ketsegben esic
tagdya az Istenec irgalmassagata: Nagy
boszusagot chelekedic Isten ellen, valaki
irgalmassaga felol ketelkedic, mert valami
talaltatic az Istenben, tagadga: hogy szere
teti

reti legyen, hogy igaz, es hatalmas, mely
 lyekben minden remensegem helyhezte
 tic, tudni illic az valasztasnac szereteti-
 ben, az fogadasnac igazsagaban, es az meg
 valtonac hatalmasagaban. Zörgölödgec
 azért immar valamig akaria esztelen gon-
 dolatom, monduan, ki vagy te? es me-
 nyire teriet az a dichőség, auagy mi-
 choda erdemidből remenled azt meg né-
 ni? es en nagy bizakodással meg felelec
 neki: Tudom kinec hittem, mert szere-
 tetinec nagy voltaban fiaua valasztot en-
 gemet, mert igaz az ű fogadasiban, es
 meg adasában hatalmas, valamit akar
 azt miuelheti. Verkeimneccsamtalansá-
 gatul nem retteghetes, midőn az en v-
 ramnac halala eszemben iű, mert az en
 bűneim űtet meg nem győzhetic. Az
 szegec, es darda kialtnac ennekem, hogy
 bizonyal az Christussal meg bekeltettem,
 ha űtet szeretem. Longinus vitez, föl nyi-
 totta dardai aual Christusnac oldalat, es
 en be mentem, es ott nyugszom nagy biz-
 uast: Az ki fel, szeressen, mert az szeretec
 minden felelmet ki kerget. Az testi indu-
 lat ellen, semmi hatalmasb, es erősb ota-
 Y uol

SZ: AGOSTON MINDENNAPI

uoflag nem lehet, mint meg valtonknac halala. Az keresztet kezeit ki teriesz tetete, ki nyitotta kariait, az bünösöket, kefsz apolgatni. Iduözetömnec kariai közőt, glni akaroc, es kinaroc meg halni, ot nag bizuast kefsz dec eneklenni. Föl magasztal lac vram, mert hozzád fogattal vram, es nem szenuetted, hogy ellensegim raicam öruendezzenec. Az mi meg valtonc le haitotta feiet az halalban, hogy meg cho kolná, az kiker keduellet: anyeszer cho kolgattinc az Istent, valahanyszer szerete tiben, lelki töredelmessgre indulunc.

AZ CHRISTVS SZERETETIBEN VALO LEIKI ELMELKEDES.

Oén Ielkem, Isteni abrazattal meg iedczettetet. Christus vereuel meg valtatot, hittel neki valasztatot, lelekeel föl epettetet, az Angyaloc közzé szamlaltatot: szeressed azt, kitül ennire izertettetel. Nez arra, ki read figyelmezet: keresd azt, ki teged kereset: szeretödöt szeressed, ki tegedet fölörte szeret, kinec szereteti teged elől vet, es így űoka szererettedo

tednec: ű erdemed, ű bűred, ű gyűműl-
 chűd, hasznos gyakorlasod, es veged. A-
 zert legy űzorgalmatos az űzorgalmassal,
 mulatoual mulato, az tisztaual tiszta, az
 szentel szent. Valamint ielenel az Isten-
 nűl, űzűkseg hogy űis vgy ielennyc te-
 nalad: Gyűnyűrűseges, es szeled, es űzam-
 ralan irgalmassagi vannak, azert gyűnyű-
 segesseket, szeledeket, edesseket, alaza-
 rossakat, es irgalmassakat kiuan. Szeres-
 sed űtet, ki az nyomorusagnac tauabol,
 es az ganaynac sarabol ki hozot. Valazd
 barátodnac űtet, minden barátid fűlűta
 ki midűn mellűled mindnec el lopattac
 nac, hitit egyedűl hozdad meg tartya.
 Temetesednec napian, midűn minden
 barátid eltauoznac tűled, el nem hagy
 tegedet, hanem meg oltalmaz mindűn
 ordetto torkos allatoktul, es esmeretlen
 orszagon által viszen, es az fűlű Sionnac
 vezaiara viszen, es ott szine eleibe helhez
 ret szent Angyalual, holot megis hal-
 lűd az Angyaloknac eneklesek, szene-
 szent, szent. Ott vagyon az űrűmnee e-
 neklese, vigasagnac, es iduűssegnec szo-
 zattya, hala adas, dicheretnec űzava, es

SZ: AGOSTON MINDENNAPI

örökce valo Alleluia. Ott vagy on az bol
dagsagnac beülege, vegheterlen dichó-
seg, telyes öróm, es minden io. O en
lelkem, ohaich nagy buzgosaggal, ki-
uand tókelleteskeppen, hogy oda juthas
az magassagbeli varasban, melyról enni
dichófe ges dolgoc mondattattanac: me-
lyben mindenek nec vigalagos helec va-
gyon: Szeretettel föl mehecz: Az szeretó
nec semmi nem nehez, semmi nem lehe-
tetlen. Az mely lelec szeret. gyakorlatof
saggal föl megyen, es nagy baratsagosan
futos az menyei Hierusalem nec vczain,
latogatuan az Patriarchakat, es propheta
kat, iduózken az Apostolokat, chudalkoz
uan az Martyromoknac seregen, az Con-
fessoroknac, es szűzek nec sereget nęzuen.
Az ég, es föld, es valami ezekben talal-
tatnac, nem szűnnec engem inteni, hogy
szereffem az en vramat Istenemet.

AZ LELEKNEC SEMMI
nem elég az fõlsõ ional.

Az emberi szü, ha az örökceualofag
nac kiuanlagában nem foglalatos,
soha

soha alhatatos nem lehet, hanem minden
 forgasnal forgob, egybol masba lepic
 nyugodalmat keresuen ahol ninchen.
 Ez el mulando, es alhatatlan dolgokban.
 melyekben fogua tartatnac kiuanlagi, 1-
 gaz nyugodalmat nem talál, mert oly
 meltosagban vagyon, hogy semmi io e-
 leg neki ne legyen, az fölső, es leg nagob
 ional. Mert oly szabadsaga vagyon, hog
 valami vetekre nem keszerettethetic: es
 azért kinec kinec maga karhozattya, es
 iduössegenec oka, tulaidon szabad aka-
 rattya, miuel hogy az io akaratnal, Istene
 nec semmi dragab nem adattatic. Az io
 akarat Istent hozzanc hozza, es minket
 űrea igazgat: Az io akarat által Istent
 szerettiűc, az Istent valasztriűc, Istenzhez
 futunc, es Istenzhez iutunc, űtetis biriuc,
 O io akarat, mely által az Istennec aka-
 rattara epettetűnc, es hasonloua leszűnc.
 O y kedues Istennel az io akarat, hogy ű
 abban az sziűben ne lakozec, melyben io
 akarat nem talaltatic. Az io akarat amaz
 mondhatatlan föllegnec szent haromsa-
 gat magahoz haytia, mert az bölcheseg,
 az igazsagnac esmeretite űtet meg vila-

SZ: AGOSTON MINDENNAPI

gofettia. Az szeretet minden ionac kij
uansagat geriefzti. Az attyasag abban
örzest chelekefzic, hogy az mit teremp
tet, el ne veszen.

MI LEGYEN AZ IGAZ,

sagnac esmereti.

Michoda az igazsagnac esmereti? Leg
először magadat esmerni, es az mi
nec kel lenned, azon igyekezzel, es az
mit meg kel iobbettani, meg iobbehad.
Annac vtanna esmerni, es szeretni te
rempótodet, mert chac ez az ember nec
minden iaua. Lasd azert az isteni kedü
nec hozzanc valo szereteti, mely mond
hatatlan chudalatos, semmiből teremp
tet bennünc, es valamiuel birunc, ü aian
dekozta. De miuel hogy inkab szeret
tiünc az aiandekot, hogy sem az aiandeko
zot, az teremp tet allatot, az teremp tó
nel, az órdög nec köteleben estünc, es
szolgaiua lettünc. Az isten penig irgal
massigatul vitettetetuen, szerelmes szent
fiat el bochatta, hogy szolgait meg val
tana, szent lelketis el küldé, hogy szolgál
it

it fiaiva fogadna. Fiát valtsagnac arraua
 ada, szent lelket bizonyetto erős leuelöl,
 magat penig öröksegül tarttia egeszen,
 fogadot fiainac. Vgy hogy az irgalmassa-
 gos, es kegyes Isten, mondhatatian ki-
 uanlagart, es szeretetigt, mely az em-
 bert kedvelte, nem chaciauait, de önnön
 magat attra, hogy az embert visza nyer-
 ne, nem mint ű maganac, hanem az em-
 bert, magat maganac, hogy az ember ec
 Istenből születtenec, előzőr közüöc
 születec az Isten. Ki lehet oly kemeny, kit
 meg ne lagyechon az Istenec előluctó
 szereteti, mint valami erős szeretet, hogy
 az emberert, emberre meltozratot len-
 ni? ki gyűlölheti az embert, kinec ter-
 meszerit, es abrazattiat, az Istenec em-
 bersegebe lattya? Bizonyara valaki gyű-
 löli űret, az Istent gyűlöli, es igy valamit
 chelekeszic, mind heaban, chac el veszti,
 mert az Isten az emberert lett emberre,
 hogy meg valto lenne, ki terempröis,
 hogy magaebul valtatnec meg az ember,
 es hogy baratsagosban szerettenec az
 emberrul az Isten, emberi abrazatban
 iclenec, hogy mind az két fele erzeken-

SZ: AGOSTON MINDENNAPI

segec ű benne meg boldogtattanac,
szüenec szeme meg vidamulna Istenfegé
ben, es testi szeme emberfegébe: hogy
vagy ki, vagy be lepne, ű benne, taplalo
legeltetett talalna, teremtet allatia.

MIT CHELEKEDGYEC

*bennűnc az szent Leleknek hoz-
zanc valo bochatasa.*

AZ mi meg valtonc születet nekűnc,
meg feszettetet, es meg holt gret-
rűnc, hogy halalaua halalunkat el tőrne.
Es mērt, hogy az testnec szőlő feie, az ke-
resznec latoiara vitetet vala, es satolasa-
bul, az Isteni must folni kezde: el bochat-
tatec az szent Lelec, ki által az szüenec
edenyi feszettetnenec, es az vy bor, vy
edenyekbe tőltetnenec: először hogy az
szüenec meg tisztettanac, es az bele tōl-
tōt io, meg ne főtőztetnenec: annac v
tanna, abronhoc meg erőfettetnenec,
hogy az bele tōltōt aiandec el ne veszne:
Tisztulnanac meg az alnoksagnac őróme
tōl, es az heűfagos vigasag ellen meg kō-
tőztetnenec. Mert az io, addig el nem iű-
hetet,

hetet, mig az gonoszoc el nem tauozna-
 nac. Az alnokfagnac öröme meg förtöz-
 tet, es az heűfagnac vigasaga, heaba ki
 foly. Az gonosfagnac öröme, meg szago-
 fertia az edent, es az hamis tettető vi-
 gasig, hasadasokat szerez: Az alnokfag-
 nac öröme imez, midön az bünt ember
 szereti: az heufagos vigasag penig, ho-
 lot az el mulandokat keduellit: hand
 ki azért az mi gonosz, hogy az mi io,
 be fogadhassad, öneh ki az keserűseget
 hogy edesseggel be töltesse. Az szent
 lelec öröm, es szeretet, kergesd ki az
 ördögöt, es ez vilagnac lelket, hogy el
 vehessd az Istenec lelket. Az ördög-
 nec lelke chelekeszi az alnokfagnac örö-
 met, es ez vilagnac lelke, az heufagos vi-
 gasagot. Effele öruendetessegec nem ioc,
 mert az egikben bűn vagyon, az másik-
 ban bűntre valo oc. De el iű az Istenec lel-
 ke, midön az gonos lelkec ki vettetne, es
 be megyen az szitűnec hailekaban, io örö-
 met, es io szeretetet tamasztuan, melyel
 ez vilagnac, es az bűnec szereteti ki ker-
 gettetic. Az vilagnac szereteti magához
 vonzon, es chalogat. Az bűnec szeret-

SZ: AGOSTON MAGAN VALO

me meg förtőztet, es halálra viszen. De az Istenec szereteti, az elmét vigasztalia, lelki esmeretet meg tisztet, az leiket vidámettia, es az Istent meg mutattia.

ANNAC CHELEKEDETIRŐL, az ki szereti az Istent.

VAlakiben vagon az Istenec szereteti, szünt len azon gondolkodie, midőn mehesen az Istenhez, mikor hadhassa el ez vilagot, ez tistnec rothadastul mikor szabadulhasson el, hogy igaz bekeféget találhasson, sziue es kiuantaga mindenkor föl vagon emelue: Midőn ül, es midőn iat, ha valamikor dolgoskodie nagy nyugszic, sziue Istentől el nem távozic: mindeneket az Isteni szeretetteint, es tisztet, mindeneknec az Isteni szeretetet aianlia, es mely gionyörűseges legyen az Isteni szeretet, vilzontac mely gonosz, es keserű ez vilagnac szerelme, sziueuel, szaiual, es chelekedetiuel mindene előt niluan mutogattia. Ez vilagnac dichóseget meueti, szorgalmatossagat feddi, es mely balgatagsag legyen
az el

az el mulandokban bizakodni, vyal mu-
 togattia: Chudallia az emberek nec vaks-
 sagat, kie ezeket keduellic: Azomban ala-
 melkodik is, hogy mindezeket, az heusa-
 gos, es el mulando dolgokat, minyaiat
 az emberec el nem hadgiac: Vgy reczie
 neki, mint ha miniaian gióniórkódnec
 abban, hogy ű bólchelkedic, es eszen iaz
 azt gondollia hogy mindenec keduellic,
 hogy ű Istenet szereti: vgyan el hitte,
 hogy miniaian tudgyac, hogy ű az Isten
 esmeri: giakorlatossággal Istenet nezi, ki-
 nec elmelkedeseben, gióniórűsegeff: n
 meg tellyesedic, annal boldogulb, men-
 nel gyakrabban: Mert edesseges, szűnte-
 len arrul emlekezni, melyet szeretni, es
 dicherni mindenkor gióniórűleges.

AZ SZIVNEC IGAZ
 nyugodalmarol.

Bizoniara az szivűnec igaz nyugodalma
 ez, midőn az Isteni szeretetthez em-
 ber nec tellies kiuanlaga szegesztetic, es
 kapczoltatic, egyebet sem kiuan, hanem
 abban az mit tart, neminemű edessegeff
 gyóniórű

SZ: AGOSTON MINDENNAPI

gőniörkodic, gőniörkőduen őruendez,
es vidamkodic. Ha penig' egyéb fele vala-
mi heulagos gondolattul, auagy foglalá-
rossagatul, onnan valamennyire meg von-
niattatic, nagy szeretettel vissza erőkodic
térni, szakkiüetesben aletuan magát
egyedül lenni, midőn Istenerőlnem gon-
dolkodic. Mert valamint egy szem pillan-
ras nem talaltatic, melyben az ember I-
stennec is voltaual, irgalmassagaual ne-
ellyen, vgy, semmi kisdéd idő nec nem kel-
talaltatni, melyben ütet elmeieben, ielen-
ne hordozza. Azert nem kichin vetek-
ben vagy on az, valaki imarkozuan, Iste-
neuel szol, es keues idő muluan, magát
szinetől meg vonsza, mint annac szem-
től az ki sem hal, sem lat. Ez penig' törté-
tenic, midőn hituan, es gonosniughatati-
lan gondolatit kőueti, es valami el vetet-
teremptet allatot, melyre az elmenec te-
kenteti nagy kőny en el vonatic, azt Iste-
nenel folyeb tartuan, az az, azt, gondolat-
riaban giakorta hanyuan, auagy gondol-
uan, hogy sem az Istent, kikről szűntelen
kel ő neki, mint teremtoierül gondol-
kodni, iduőzettőiet imadni, szabadetto-
iat

iat varni, es meg itelő biroiat félni.

VALAMI EMBER NEC

*elmeiet Istentől meg vonssa, el kel az
taoztatni, es meg kel vetni.*

VAlaki Izeretd ez vilagot, teken-
ched meg houa kel menned, ez vt,
melyen iars, igen gonos, tellyes veszedes-
lemel. Tauoztasd el azert ember valamé-
nire foglalatosagidat, es reichd el maga-
dat, haborgo gondolatid elót, Vessd el
mar terhes gondaidat: had hatra muokas
viszaoniasidat: szolgaly valaménire Iste-
ned, acc, es keuese niugodjal meg űben-
ne: lepiel be elmednechazaban, rekes ki
mindeneket, Istened kiűül az kikcel űtet
meg találhatod, es aitodat be zaruan ke-
resd űtet. Tellies sziued igy szollyon az I-
stenhez, vram szent orczadat keresem,
szent abrazatodat vram igyekezem meg
talalni. Azert vram en Istennem, tanech
meg sziuemet, hol es mind keressen tege-
det, holot, es mint talallion meg tege-
det. Vram ha it nem vagy tauof lenen,
hol keresslec tegedet ha penig mindens
űt vagy, mert nem latlac ielen valott bi-
roniara

SZ: AGOSTON MINDENNAPI

zonjara szenuedhetetlen vilagossagban lakozol: de mimodon mehetec affele vilagossagodhoz, melihez senki nem iarulhat: auagy ki vezerl engem oda, hogy be mehesse abba, es lathassalac tegedet: to uabba michoda ielekcel, michoda abra zattal keresslec? soha nem lattalac vram en Istenem? orczadat soha nem esmer tem? mit chelekeszic, folsleges Istenem ez regi szamkiuertted, mit miuel szerete ted felol szorgalmatos szolgad? ime folotte. mesze verettet szent szinedtol. Im holfolotte kiuan latni, es szent szined folotte tauul vagyon tulc. Hozzad kiuan iarulni, de lakasodhoz senki nem iarulhat: Kiuan teged meg talalni, es ime nem tudgia heledet: teged igyekezic keresni, es nem esmeri szent orczadat.

HOGY AZ ISTENNEC

latasa, az veretec miat veszet el, es az nyomorusag vgy talaltatot.

VRAM en Istenem, en vram vagy te, es soha nem lattalac, te teremptetel, meg valtortal, es minden iauaidat nekem attad, meg sem lattalac, es nem esmeretelec

mettelec. Touabba azért teremtettem,
 hogy tegedet larnalac, es ime még azt
 nem chelekedtettem az mért teremtet
 tec engem. O ember nec nyomorult alla-
 pattia, midőn azt vesztette el, az mért te-
 remtetet: o kegyetlen, es kemeny eset az,
 iay mit vesztet el, es mit talalt? mitől
 valt meg, es mi marat nala? az örökce va-
 lo boldogságot veszte el, mely nec el ve-
 telere teremtetet, es ime nyomorúsá-
 got talalt, melyre nem alkottatot: Attul
 valt meg, melynekül sem boldog nem
 lehet: az marat nala, mely magaban nio-
 moruságnal egyeb nem lehet. Az Angia-
 loknac kenyeret eszi vala akkor az ember
 kit mast ehhez, az faidalomnac kenyeret
 eszi mast, mellyet nem tudot. O vram
 mennyi ideig feletkezel, menni ideig for-
 dettod el szent orczadat túlcunc? mikor
 tekintesz reanc, mikor halgacz meg ben-
 nunc? midőn vilagosítottod meg szemein-
 ket, hogy meg mutassad szent orczadat?
 mikor adod meg magadat nekunc? Te-
 kench reanc vram, es halgas meg, vila-
 gosoch meg, es mutasd meg magadat. Ad-
 meg vissza nekunc magadat, hogy iotle-
 gyen

SZ: AGOSTON MINDENNAPI

gyen dolgunc, ki nekül ilyen gonoszul
vayon igyunc: Hiüy hozzád vram, es
segely minket, fölötte igen esedezem.
Tisztan el keferedet azen szüem, latuan
magam pusztafogat. Edesehd meg viga-
sagoddal. kóniörgóc, meg valto vram: E-
hezuen készülttem keresni tegedet, ehen-
ne bochas el tóled. Eledelel nekül szüköl-
kóduen iarultam hozzád, Eledelel nekül
ne bochas el vram. Niomorultan iarul-
tam az gazdaghoz, szegeny az irgalmas-
hoz, ne teriec vissza üressen: es meg chufol-
tatot. Vram meg görbettem, es egyeb-
keppen nem nezhete, hanem chac ala.
Emely fő: hogy lathassam az magassagot,
es hogy igyenessen oda nezhesset. Alnok
sagim feimet fölül hattac, be fette nec
engemet, es mint valami nagy terh, ne-
hezete nec engemet. Feych ki belölóc, es
az terhtól üresset meg, hogy az büdös
küt raytam szaiat ne teriesze. Mint kel-
lien teged keresnem tanech meg, es te-
ged kereső nec mutatd meg magadat,
mert ingyen sem kereshete, hanem ha
tanettas, meg sem talallac, hanem ha ma-
gadat meg mutatod: Keressete szere-
uen, szereffete, meg talaluan.

RÖVID IMÁDSÁGI. 177
AZ ISTENNEC IO
volarul.

VALLOM vram, es hafat adoc, ki te-
remptettel engemet, szent szined-
re, es abrazatodra, hogy rolad el nem fe-
lerkezuen, rolad gondolkodgyam. es te-
ged szerezselec. De az bűnöknek rothada-
latul annira meg kopot, annira be fórtöz-
tetet, hogy azt ne chelekedhesse, az mi-
re teremtetet, hanem ha meg vyiertod,
es föl epeted ütet. Kerlec vram, ki az hit-
nec értelmet adod, engednekem, hogy
esmerielec, az mennyire iduósségemre e-
lég, mert igazan vagy, az mint hiszűnc, es
az vagy, az mint hiszűnc, es bizonyara hi-
szűnc, hogy valami vagy, annal sem na-
gyob, sem iob nem gondoltathatic. Mi
vagy azért vram Istenem, sinec kiütle
sem nagyobbat, sem iobbat ember nem
gondolhat, hanem az fölseges io, minde-
nec fölöt maga által leuen, egyebekek
mindeneket semmiből teremtet: micho-
da io nekül szükölködhetic azért, az föl-
seges veghetetlen io, ki által vagyon min-
den io. Te vagy azért az igaz, bizonyos,
Z aldor,

SZ: AGOSTON MINDENNAPI

aldot, es valami egyeb vagyoniob lenni, hogy sem nem lenni. De az gonoszoknak, hogy adhacz bochanatot, ha éppen chac fő igazság vagy? talem mondhatatlan io voltod meg foghatatlan? Ez el vagyony reytetuen az túrhetetlen, es hozzá iaculhatatlan vilagosságba, melyben lakozol. Bizonyara az melifeges, es el titkolt io voltodnac fenekeben lappang az ákut fő, melyből irgalmaságodnac, beűseges vize izüntelen foly. Mert noha éppen, es fő keppen igaznac talaltatol, mind az által, az gonoszokhoz kegyes vagy, mert tisztan, chupan egyedül, chac io vagy: Ionac penig valamenyire keuessebbe talaltarnal, ha chac egy bűnőshöz sem volnal kegyelmes, mert sokkal iob az, valaki az ioknac, es gonoszoknac io, hogy sem mint chac az ioknac io lenni: Es sokkal iob az, ki az bűnőfőknek meg bochatuan, es büntetuen io, hogy sem mint az ki chac büntet. Irgalmas vagy azért, mert telyeffeggel, es fő keppen io vagy.

AZ ISTENBEN VALO
életnek gyönyörűsegeről.

O vég.

O veghetetlen io, mely minden értelmet fölül hacz, szalyon ream amaz irgalmassag, mely enni beűleges boldogsagbol szarmazic. Folyon belem, ki túled szarmazic: Legy engedelmes kegyelmességedből, hogy igassagod által boszudat ne alyad. Serkench föl magadat oh én lelkem, es emeld föl okos értelméd. gondolkodgyal az menyire túled lehet, mely nagy, es minemű lehet az a io, az mi, Istennec esmertetic lenni, mert ha minden ioc keduessé, gondolhatod bizonyal, menyire gyönyörűleges lehet az a io, mely magaban foglal minden ioknac örüendetesseget, es nem olyat, melyet tapasztalunc, az teremtet allatokban, hanem oly külömbözöt, mint az teremtet allat, hogy nem egyenlő az teremtetővel „mert ha az teremtető let io, menniuel iob az teremtető let: ha vidamsagos az meg nyert szabadulas, menyiuel eleueneb az szabadsag, mely chelekette minden szabadulasunkat, es iduösségünkét ha kedues ember nec gondolattyaban az bölcheseg, menyire sze-

Z a . . . telmesb

SZ: AGOSTON MINDENNAPI

relmesb az a bölcheseg, mely mindenesket semmiből teremtet? Vegezetre hatoc, es nagy gyönyörűség talaltatic az iűnendő dolgokban, nichoda, es minemű gyönyörűség lehet abban, mely ezeket az gyönyörűsegeket alkotta? ō nagy isten, valaki ezzel az ioual fog vigadni, mi leszen annac? mi nekűl szűkűlkűdic? Bizonyara valamit akar, az leszen, valamit nem kiuan, nem leszen, mert ott lesz nec minden testi, es lelki ioc, melyeket nem larot valaki, sem fűl nem hallot, ember nec elmeiebe ingyen sem ōtlőr.

AZ FŐLSŐ IOT KÉL

kiuannunc.

AZERT nyomorult emberi allar, mit nyughatatlankodol iaruan, keresuenis testi, es lelki iauaidat? Szeresed az egy iot, melyben minden ioc vanac, es az elég leszen, kiuanyad az egyes iot, mely minden io, es elég leszen. Mert en testem mit szerez? En lelkem mit kiuan: ott vagyon valamit szerez, ott vagyon valamit kiuan. Ha az szépség gyönyörű

nyörköttes, az hiuec fenlenni kezdne, mint az nap: ha az gyorsaság, auagy vastagság, testnec szabadsága, melynec semmi ellene nem alhat: hasonlatosoc lesz nec az Isten Angyalihoz: mert az egyeb állatokcal részeseült test, mint valami mag, az földben vetetic, honnan örökec való test tanad föl, de hatalomal, nem természetuel. Ha hoszu, es egészes életet kiuans? egészes örökec valosán, lesz en ott, es örökec való egésseg, mert az igazac örökec éinec, es az igazaknac szabadulasa az vr. Ha telyesseget kiuans? be telyesednec az igazac, midön az vr nac dichósege meg ielenic. Ha részegseg? meg zaiosodnac, es részegednec, az vr hazanac telyessegetől. Ha valami vigalagos zengest énekelni fognac az angyaloc veghetetlenül az Istenec. Ha akar mi ki uapfagot, nem tisztatalant, hanem tisztat? az vr veghetetlen kiuanatos, lakodalom nac patakual itattya őket. Ha bölchesege: ű maga az Istenec bölchesege, nekic magat meg mutattya. Ha baratsag: szeretni fogiac az Istent, inkab magoknal, es egy mast mint tulaidon magokat, az Istenis

321 AGOSTON MINDENNAPI

űket, hogy sem mint űmagoc magokata
mert űc űtet, es magokat, űaltal, ű pe-
nig magat. es űket, maga által: Ha beke-
seges egyeffeg: minyaioknac azon egy a-
karattioc leszén, mert ű nekic sem egyeb
akarattioc nem leszén, az Isteni fölleges
akarattal: Ha hatalmassag, mindenhatoc
leszénec magoc akarattiaara, mint az Isten
magaera, mert valamit az Isten akar ma-
ga által, űkis mindeneket el vegezhetnec
altal, mert mint űc semit nem fognac a-
karni, hanem az mit az Isten, azonkeppen
űis akaria azokat, valamit ezec kiuannac,
es valamit ű akar, lehetetlen hog az meg
ne legyen: Ha tisztesség, es kazdagsag: I-
sten az ű iambor, es hiű szolgait, szamtalā
iauaira bizza, sőt Isten fiainac, Isteneknec
neueztetnec, kie örökösi leszénec az Isten-
nec, Christusnac penig örökös tarsai: Ha
penig touabba bizonyos batorsag: oly
bizonossac leszénec el vet ioknac vegheret
lenfegeről, mint hogy nyiluan tudgyac,
hogy szanszandekcal ezt el nem vesztic,
es hogy az szerető Istenis túlóe űtet szere-
tőtul akarattioc ellen el nem veszi, es
miuel, hogy Istenűsi hatalmasb ninchen,
Istent,

Istent, es őket egy mástul semmi el nem va-
laszthattia: Minemű öröm talaltatic pe-
nig, es menni helen, holot islyen, es enni
őo vagon?

AZ SZENTEKNEC EGY
máshoz való szeretetekről.

Emberi szíű, szükölködő szíű, minden
nyomorusagban. es keferűsegeben ne
uekedet, de sőt minden nyaualyaual v-
gyan meg nyomattatot, mennire őruen-
deznel, ha mind ezekkel beuelkednel:
kérdzd meg belső részeit lako helednec,
be foghatnake enni boldogsagnac örö-
met: De bizonyara ha más valaki, kit vg
szeretnel mint tennen magadat, azon
boldogsagot birna, nem de nem kettősz-
tetneke örömed: ketsegnékül, mert nem
keuesbe őruendeznel érette, mint ma-
gadert. Ha penig ketten, harman, auagy
többen vgyan azont birnac, mindenik-
ert annira őruendeznel mint magadert,
hogy ha egyenkent őket, mint magadat
szeretned. Azert mi leszen abban az szám-
talhatatlan Angyaloknac, es emberekne

SZ: AGOSTON MINDENNAPI

tökelleter szeretetekbe, holot senki mást
alab nem szeret, mint magát, mert kü-
lőmben nem fog örüendezni, egyenkent
minderikért, mint magáért. Ha azért az
embernek szíue, magának enni örömet,
aleg foghatta be, mint tekerzheti be en-
ni szantalan, es tellyes vigasagokat: nyil-
uan valo dolog azis, hogy minden, vala-
mennire szeret mást, annyira örüendez io
elő menetelinec, azonkeppen leszen az
aldot boldogsagba, egyenkent minyaian
magoknal inkab kezdic az Istent szeretni,
es minden tarsokat ű vele. Azonkeppen
inkab kezd az Istenec boldogsagaért ör-
üendezni, hogy sem mint maga iduöffe-
geert, az több vele lakozokkal. Es ha az I-
stent így kezdic tellyes szíuel, tellyes el-
meuel, egész lelekkel szeretni, hogy tel-
lyes szíuec, tellyes elmeiec, es lelkec, eleg-
ne legyen az szeretetnec meltosagara, bi-
zonyara vgy örüendeznec tellyes szíuel,
sp elmeuel, egész lelekkel, hogé elegtelen
legyen az örömnec tellyeffegere.

AZ ÖRÖCELETNEC TEL-
lyes örömeről.

EN

EN Istenem, én vram, én remenségem.
 es szüemnek öröme, ielench meg le-
 kemnek, aze az igaz öröm, melyről szent
 fiad által szollottal: kerietec, es el veszi-
 tec, hogy örömötök tellyes legyen, mert
 neminemű tellyes örömet talaltam, es fő-
 lőtteb tellyeset, szüel, elmeuel, lelekcel,
 es az egész emberrel tellyeset, de azon vi-
 galagnac főlőtte, mondhatatlan öröm
 marad meg. Azert eppen az a vigasag, az
 öruendezőkben be nem megyen, hanem
 minaian be mennek vroknc örömeben.
 Mond meg vram, es ielenchd meg szol-
 gadnac, szüenec belső részében, hogy ha
 eze az öröm, melyben be mennek az te
 szolgaid, kie be mennek vroknc vigasaga-
 ban? De bizonyara az az öröm, melyet
 vigadni kezdnek valasztid, szem nem lát-
 ta, fül nem hallotta, embernek fideben in-
 gyen sem őtlőt. Azert még meg nem gon-
 doltam, meg sem mondottam vram, me-
 nyire fogják öruendezni valasztot szol-
 gaid. Iluan annira kezdnek öruendezni,
 mennyire szeretni fognac, annira szeretnek
 valamennyire meg ésmernec vram tege-

SZ: AGOSTON MAGAN VALO

det? Bizonyara szem nem latta, fül nem hallotta, embernek szíueben ingy en sem őrlőt ez vilagon, mennire meg fognac esmerni, es szeretni abban az életben. Kőnyörgőc neked en Istenem, enged, hogy esmerielec tegedet, szeresselec tegedet, hog őruendezzec felőled, es ha ez földön tőkelletoffen nem lehet is tudem, chac napról napra neuekedgyem, még az a telyeség el it. Neuekedgyec bennem itt elne retseged, hogy ott telyes lehessen, őregbedgyec szereteted, hogy ott egész legyen, hogy itt remensegbe nagy örömem legyen, es ott letel szerent tőkelletes. Igaz Isten, kerlec hogy vegyem el az mit fogacz, hogy örömem tellyes legyen. Azomban gondolkodgyec az en elmem, nyeluem szollyon, szíuem azt szeresse, szám beszelgeffe, lelkem azt ehezze, testem azt szomiuhozza, minden letelem azt kiuannya, még be mennyec az en vramnac örömeben; ott örökec v' o. meg maradafra, Amcu.

BVZGO

BVZGO LELKI
örüendetesleg.

Dicbértetes az urat fő kiralyoc,
Ez uilagnac birais aldyatoc,
Szabad nemzetek nec hatalmassagoc.
Szentseges neu're feiet baycharoc.

Dicberietec az urat szép ifiusag,
Gyermekes, süzecz, el mulando agság
De okos elneuel sepetet uilag
Algyad, mert chac ü igaz uilagossag.

Minden rendbeliec ütöt aldyatoc,
Isteni ereietis chudalyatoc,
Inteseuel hogy titeket alkotot
Inteseuel meg tart, es így tartbatot:

De mindenek nec erös farkat szerzet,
Hogy semmi uenszeg el ne ulgye üket,
Allo törüenybens batta ezeket,
Melyet soba ~~ly~~tra senki nem lephet.

RÖVID SOMMAIA A Z
SZENT AGOSTON ELMELKÉ-
desinec, mely ez könyűnc cl
fő részében talaltatic.

- A Z hatalmas Istennek segetsegül való bivaasa, fol: 1.
Embernek maga uadolisa, es az Istennek aianlaja, 2.
Embernek panasza, hogy meg nem halgattatic, fol: 4.
Az bironac felelme, fol: 5.
Segetsegul bivaattatic attya az fiutul, fo: 7
Az bűnös ember, mutogatya Christus kenyszennedese 8.
Az ember, oia Christus kenyanac, fol: 10.
Hogy engedelmec nyerien az bűnös, utanc kenyat mu-
togatya, 12.
Az sz: Leleknek segetseg bivaatallyarol, fol: 15.
Alazatoson értő Isten szolgálaiac: könyörgese, 16.
Az szent háromsághoz való imadsag, ibidem.
Az Isten hatalmasagarul való uallas tetel, ibidem.
Az igenec meg testesülesecul, fol: 18.
Mint bizakodgyec Christusban az keresztyen lelec. 19.
Az attya. Istennek, nagy szerelméről, 21.
Az Christus két természetiről. fol: 23.
Minemű hala adással tartozic ember Istenhez, 25.
Ajtatos imadsag az Christushoz fol: 27.
Külömbseg az kettős bölcheseg között. fol: 29.
Könyörges, hogy az Isten hazais esedezxec érettűnc 31.

Mert szüntelen keserűséggel rakus ez világ,	32.
Az Isten szeretőinek boldogságáról,	fol: 33.
Ez világbul ki mit leleknek boldogságáról,	fol: 35.
Az szentekhez való könyörgés,	fol: 36.
Az keresztényen leleknek, buzgó kívánsága,	ibidem
Szűntelen való dicherete, az dichevult leleknek,	39.
Az Isten felő rüv tei uallanunc,	41.
Imadság mely Istennek szűntalá tulajdonágait telenti,	ibidem
Az Istenbē való egyes, es külömböző személyekről,	45.
Az szent háromsághoz való imadság,	47.
Hogy az Isten igaz, es legfőbb élet,	fol: 48.
Az Angyaloknak, es embereknek dicherete,	49.
Az embernek panasza, hogy meg nem indul az Istenről való gondolatban,	53.
Attatossagra indetto imadság,	54.
Imadság, hogy Isteni dicherete: talallyunc,	59.
Töredelmességre indetto könyörgés,	63.
Nyomorúságban való imadság,	fol: 68.
Az Istenhez való esedezés,	ibidem
Igen hasznos imadság,	72.
Christus kenszenvedésének emlékeztirő,	75.
Sommaia sz: Agoston lelki beszélesinek.	
Az Istennek meg mondatatlan edességeről,	fol: 80.
Az embernek nyomorúságáról,	83.
Az Istennek világosságaról,	85.
Az emberi természetnek halandóságáról,	ibidem
Mely legyen semmiue lenni,	88.
Az leleknek essetirő,	fol: 89.

Az Istennek küldömbfele io tetemenyiről,	91.
Az embernek következendő meltofsagarol,	93.
Az Istennek mindenhatofsagarol,	95.
Az Isten chelekedetinec foghatatlanfsagarol,	ibidem.
Az Istenhez föl emelt remenségről,	96.
Az gonosz kiüansagoknac köteliről,	98.
Az embernek nyomorusagarul,	100.
Istennec örökke ualo tekeneteséről,	102.
Ember maga által semmi iot nem chelekedhetic,	104.
Az ödögről, es kesertetiről,	106.
Hogy az Isten uilagossaga az igazaknac,	109.
Az Istennec io tetemenyiről,	111.
Az szeretetnek buzgosagarol,	114.
Isten mindent az embernek szolgalttyara rendelt,	ibid.
Az külső iokbul esmertetic meg az menyei tanaschnac nagy uolta,	116.
Az Istennec edessege, minden keserűseget el uestzen,	117.
Istenben szüksej lenni minden remenségünknek,	118.
Hogy idűsségünk Istentul uagyon,	119.
Embernek akaratyja erőtlen, az ionac el uegezesere,	121.
Az Istennec regi io tetemenyiről,	ibidem.
Az ember oltalmara rendelt Angyalokrul,	123.
Az Isteni ualasztasnac, es esmeretinec méli uoltarol,	125.
Azokrol kic először igazac, az utan hitetlenke,	127.
Hogy az biu lelee Istennec hailoka,	128.
Istē az belső, es külső erzekensseget meg nē talaltatic,	129.
Az igaz hitnek nullase,	fol. 135.

Az Isteni föl fognee szemleleseről,	140.
Az Istennek szomulaga Isténhez,	142.
Az menyeg hazánthac disbősegeről,	145.
Az izent ha emjaghoz ualo könyörges,	148.
Sommaia az Izeve Agoston mindennapi imadszajnac.	
Az Isteni letelnee cl. uduiat ojjagarul,	fol: 149
Az Isten bőlch. se genec meg mondhatatlan szagarul,	150.
Az leies ki uanszagarul, mely erzi az Isten,	151
Az meg szabadult leleknek boldogsagarul,	154.
Paradichomnac örömeről,	155.
Az menyországrol,	156.
Az szomorú leket mint uigastalya meg az Isten,	157.
Az Isteni szeretetnee edesssegeről,	ibid.
Udujsegin. nec kezretesseről,	158.
Az örömről,	159.
Az meg testesült Ige, oka remenssegunk nec,	160.
Mennei nagyob az Istenről ualo gondolat, annal gyö- nyörusegesb.	Ibidem.
Az Christu fert ez uilagi nyaualyakat kimanunc kel,	161.
Az menyország mint talaltassze meg,	162.
Mi legyen, es mi talaltassze paradichomnac,	ibidem.
Melto hata a Isten nem adhatunc az szeretetnel,	164.
Hogy Isten mi kennunc magához hasoniot kerse,	165.
Az Isten szerető leleknek bizakodasrol,	166.
Mit chelekedet legyen Isten az emberert,	167.
Az mi urunc Iesus Christus sebeincc endkezetiről,	168.

Az Christus sebecs ői nalo emelkerget, nagy oruosság vna den háborúfog ellen,	ibidem.
Az Christus székelytiben nalo helki emelkedes,	170o
Az lelek nec semmi nem elég az sóbó ional, má legyen az gazságoc efmereti,	171o 172o
Mit chelek edgyec beuunac az szent Lelec,	173o
Amig chelek edetir ői, az hi szereti az ifant,	ibidem
Az szentec igaz nyuzakmarul,	174o
Mit lel emberacc el izuortatni,	175o
Az ifsznec latafa, az netec miat ueszget el,	ibidem,

VEGE.

